

॥ श्रीः ॥

श्रीशांकरग्रन्थावलिः

॥ स्तोत्राणि ॥

1

SAMATA BOOKS
MADRAS

४
५५

१२०० अट

श्रीशांकरग्रंथावलि:

STOTRAS

SRI SANKARACHARYA

ॐ

श्रीशांकरग्रंथावलि:

**COMPLETE WORKS
of
SRI SANKARACHARYA**

in the original Sanskrit

VOLUME

I

STOTRAS

**SAMATA BOOKS
Madras**

First Published 1910
Samata Revised Edition 1981

© V. Sadanand-1981

Published by V. Sadanand, Samata Books
10 Kamaraj Bhavan, 573 Mount Road, Madras-600 006 India
Printed at All India Press, Pondicherry, India

PRINTED IN INDIA

PREFACE

Sri Sringeri Jagadguru Sachchidananda Sivabhinava Nrisimha Bharati Mahaswami of Sri Sarada Pitham made available to the world THE WORKS OF SRI SANKARACHARYA to enable earnest seekers to read them in the original Sanskrit. Sri T.K. Balasubramania Iyer, Vani Vilas Press, Srirangam published the Works in a magnificent 20-volume edition which went out of print long ago.

The idea of republishing that edition came from an inspiring command one night five years ago: "Publish Sankara". It gained force and gathered strength with the Blessings of Sri Sringeri Jagadguru Abhinava Vidyatirtha Mahasannidhanam and Sri Bharati Tirtha Sannidhanam of Sri Sarada Pitham. I cannot adequately express my gratitude to them.

COMPLETE WORKS OF SRI SANKARACHARYA being offered now is the revised reissue of the earlier edition, the texts having been rearranged including additional material. It is proposed to publish, in due course, the works of Sri Sankaracharya in bilingual editions—the original Sanskrit texts accompanied by translations in English and in other Indian languages.

The publication of this edition has been made possible by the generous gesture of Dharmatma Dr. V. Vaidyasubramanyam in presenting me with two sets of the precious first edition. I am grateful to him for his abiding interest and for securing the co-operation of the Vani Vilas Syndicate Limited.

I am thankful to all those who have encouraged me in this task. I wish to express my gratitude to Sri K.R. Ramachandran for his spontaneous help.

I take this opportunity to thank the management and the staff of All India Press for their meticulous care and dedication in the production of this and other Samata publications.

October 26, 1981
Madras

V. SADANAND

॥ श्री शृङ्गेरी श्रीजगद्गुरुमहासंस्थानम् ॥

श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्यवर्य पदवाक्यप्रमाणपारावार-
पारीण यमनियमासनप्राणायामप्रत्याहारधारणाध्यानसमाध्य-
ष्टाङ्गयोगानुष्ठाननिष्ठ तपश्चक्रवर्त्यनाद्यविच्छिन्न श्रीशङ्करा-
चार्य गुरुपरम्पराप्राप्तषड्दर्शनस्थापनाचार्य व्याख्यान-
सिंहासनाधीश्वर सकलनिगमागमसारहृदय सांख्यत्रयप्रतिपादक
वैदिकमार्गप्रवर्तक सर्वतन्त्रस्वतन्त्रादिराजधानीविद्यानगरमहा-
राजधानीकर्णाटकसिंहासनप्रतिष्ठापनाचार्य श्रीमद्राजाधिराज-
गुरुभूमण्डलाचार्य ऋष्यशृङ्गपुरवराधीश्वर तुङ्गभद्रातीरवासि
श्रीमद्विद्याशङ्करपादपञ्चाराधक श्रीजगद्गुरु श्रीचन्द्रशेखर-
भारतीस्वामिगुरुकरकमलसञ्जात

॥ श्रीजगद्गुरु शृङ्गेरी श्रीमदभिनवविद्यातीर्थस्वामिभिः ॥

अस्मदत्यन्तप्रियशिष्य वेलूरि सदानन्द शर्मविषये नारायण-
स्मरणपुरस्सरं विरचिता आशिषस्समुल्लसन्तु ।
सर्वतन्त्रस्वतन्त्राः श्रीमच्छंकरभगवत्पादाचार्याः संसाराम्बुधि-
मग्नानां लोकानां समुद्धरणाय सनातनवैदिकधर्मं सर्वत्र प्रचार्य

प्रस्थानत्रयभाष्यप्रमुखान् ग्रन्थतल्लजान् विलिख्य दिगन्त-
विश्रान्तयशःप्रसरा विरेजिरे ।

भगवत्पादविरचितास्समेपि ग्रन्थाः नैकेनापि प्राकाश्यं नीता
इति हेतोः अस्मत्परमगुरुचरणैराज्ञप्ताः श्री टि के बाल-
सुब्रह्मण्यार्याः श्रीरङ्गस्थ स्वीय वाणीविलासमुद्रणालये
वर्षाणां सप्तत्याः प्राक् शांकरग्रन्थावली नाम्ना सर्वानपि
तान् ग्रन्थान् प्राकाशयन् ।

अधुना पुनस्तेषां ग्रन्थानां दौर्लभ्यमाकलय्य भवान् तानेव
पुनः प्रकाशयितुमिच्छतीति विदित्वा मोदामहे वयम् ।
आशास्महे च भवदीयोयमुद्यमः क्षिप्रमेव साफल्यमेतु लोकाः
भगवत्पादीयान् ग्रन्थानधीत्य औपनिषदं तत्त्वं यथावदवबुध्य
कृतार्था भूयासुरिति ।

शृङ्गगिरिः
दुर्मति चैत्र शुक्ल अष्टमी
रविवासरः
१२-४-१९८१

इति नारायणस्मरणम्

नानाजन्मसु संचितेन तपसा पूतेन चित्तात्मना
 मित्रेण प्रतिबोधितेन कुतुकात्सर्वाः कृतीः शांकरीः ।
 संमुद्रच प्रथमं जगद्गुरूपदे भक्त्या मयाद्यापिताः
 स्वीकृत्योपहृतिं करोतु गुरुराङ् धन्यं तथेमं जलम् ॥
 श्रीमच्छंकरदेशिकेन्द्रचित्तान्सर्वान्प्रबन्धान्मुदा
 तत्प्रीत्यै परिशोध्य पुस्तकचयैः संमुद्रच साकं बुधैः ।
 तच्छात्रप्रवरालिमध्यविलसच्छ्रीदेशिकेन्द्रेषु ता-
 न्कृत्वाद्योपहृतिं समक्तिविनयं नूनं कृतार्थोऽस्यहम् ॥
 सौम्याब्दमाघार्जुनपक्षराजत्सूर्याङ्कतिथ्याश्रितसौमवारे ।
 श्रीशंकरार्यप्रतिमाप्रतिष्ठाकाले मयैषोपहृतिर्व्यधायि ॥
 श्रीशंकरकृतिमाला गुरुवरतुष्टयै समर्पिता मोदात् ।
 बालादिमपदभाजा सुब्रह्मण्येन भक्तिनन्नेन ॥ ४ ॥

1. SRI SACCHIDANANDA ŠIVABHINAVA NRSIMHA BHARATI

4. T. K. BALASUBRAMANIA IYER

संप्रदाय परंपरा श्लोकानि

ॐ नमो ब्रह्मादिभ्यो ब्रह्मविद्यासंप्रदायकर्तृभ्यो वंश-
 ऋषिभ्यो महद्भ्यो नमो गुरुभ्यः । सर्वोपप्लवरहितः
 प्रज्ञानघनः प्रत्यगर्थो ब्रह्मैवाहमस्मि ॥ १ ॥

ॐ नारायणं पद्मभवं वसिष्ठं शक्तिं च तत्पुत्र-
 पराशरं च । व्यासं शुक्रं गौडपदं महान्तं गोविन्द-
 योगेश्वरमथार्यं शिष्यम् ॥ २ ॥

श्रीशं र्यमथास्य पद्मपादं च हस्तामलकं च
 शिष्यम् । तोटकं वार्तिककारमन्यानस्मद्गुरु-
 न्संततमान ॥ ३ ॥

श्रुतिस्मृतिं ज्ञानालयं करुणालयम् । तमामि-
 भगवत्पादं शंकरं लोकशंकरम् ॥ ४ ॥

शंकरं शंकराचार्यं ज्ञेश्वरं बादरायणम् । सूत्र-
 भाष्यकृतौ वन्दे भगवन्तौ पुनः पुनः ॥ ५ ॥

ईश्वरो गुरुरात्मेति मूर्तिभेदविभागिने । व्योम-
 वद्व्याप्तदेहाय दक्षिणामूर्तये नमः ॥ ६ ॥

॥ श्रीः ॥

॥ गणेशपञ्चरत्नम् ॥

मुदा करात्तमोदकं सदा विमुक्तिसाधकं
कलाधराद्यतंसकं विलासिलोकरक्षकम् ।
अनायकैकनायकं विनाशितेभदैत्यकं
नताशुभाशुनाशकं नमामि तं विनायकम् ॥ १ ॥

नतेतरातिभीकरं नवोदितार्कभास्वरं
नमत्सुरारिनिर्जरं नताधिकापदुद्धरम् ।
सुरेश्वरं निधीश्वरं गजेश्वरं गणेश्वरं
महेश्वरं तमाश्रये परात्परं निरन्तरम् ॥ २ ॥

समस्तलोकशंकरं निरस्तदैत्यकुञ्जरं
दरेतरोदरं वरं वरेभवंकत्रमक्षरम् ।
कृपाकरं क्षमाकरं मुदाकरं यशस्करं
मनस्करं नमस्कृतां नमस्करोमि भास्वरम् ॥ ३ ॥

अकिञ्चनार्तिमार्जनं चिरंतनोक्तिभाजनं
पुरारिपूर्वनन्दनं सुरारिगर्वचर्वणम् ।
प्रपञ्चनाशभीषणं धनंजयादिभूषणं
कपोलदानवारणं भजे पुराणवारणम् ॥ ४ ॥

नितान्तकान्तदन्तकान्तिमन्तकान्तकात्मजम्
अचिन्त्यरूपमन्तहीनमन्तरायकृन्तनम् ।
हृदन्तरे निरन्तरं वसन्तमेव योगिनां
तमेकदन्तमेव तं विचिन्तयामि संततम् ॥ ५ ॥

महागणेशपञ्चरत्नमादरेण योऽन्वहं
प्रजल्पति प्रभातके हृदि स्मरन्गणेश्वरम् ।
अरोगतामदोषतां सुसाहितीं सुपुत्रतां
समाहितायुरष्टभूतिमभ्युपैति सोऽचिरात् ॥ ६ ॥

॥ श्रीः ॥

॥ गणेशभुजंगम् ॥

रणत्क्षुद्रघण्टानिनादाभिरामं

चलत्ताण्डवोदण्डवत्पद्मतालम् ।

लसत्तुन्दिलाङ्गोपरिव्यालहारं

गणाधीशमीशानसूनुं तमीडे ॥ १ ॥

ध्वनिध्वंसवीणालयोल्लासिवक्त्रं

स्फुरत्तुण्डदण्डोल्लसद्बीजपूरम् ।

गलदर्पसौगन्ध्यलोलालिमालं

गणाधीशमीशानसूनुं तमीडे ॥ २ ॥

प्रकाशजपारक्तरत्नप्रसून-

प्रवालप्रभातारुणज्योतिरेकम् ।

प्रलम्बोदरं वक्रतुण्डैकदन्तं

गणाधीशमीशानसूनुं तमीडे ॥ ३ ॥

विचित्रस्फुरद्रत्नमालाकिरीटं
 किरीटोल्लसच्चन्द्रेखाविभूषम् ।
 विभूषैकभूषं भवध्वंसहेतुं
 गणाधीशमीशानसूनुं तमीडे ॥ ४ ॥

उदञ्चद्भुजावल्लरीदृश्यमूलो-
 च्छलद्भूलताविभ्रमभ्राजदक्षम् ।
 मरुत्सुन्दरीचामरैः सेव्यमानं
 गणाधीशमीशानसूनुं तमीडे ॥ ५ ॥

स्फुरन्निष्ठुरालोलपिङ्गाक्षितारं
 कृपाकोमलोदारलीलावतारम् ।
 कलाबिन्दुगं गीयते योगिवर्यै-
 र्गणाधीशमीशानसूनुं तमीडे ॥ ६ ॥

यमेकाक्षरं निर्मलं निर्विकल्पं
 गुणातीतमानन्दसाकारशून्यम् ।
 परं पारमोकारमान्नायगर्भं
 वदन्ति प्रगल्भं पुराणं तमीडे ॥ ७ ॥

गणेशभुजंगम् ।

५

चिदानन्दसान्द्राय शान्ताय तुभ्यं

नमो विश्वकर्त्रे च हर्त्रे च तुभ्यम् ।

नमोऽनन्तलीलाय कैवल्यभासे

नमो विश्ववीज प्रसीदेशसूनो ॥ ८ ॥

इमं सुस्तवं प्रातरुत्थाय भक्त्या .

पठेद्यस्तु मर्त्यो लभेत्सर्वकामान् ।

गणेशप्रसादेन सिध्यन्ति वाचो

गणेशे विभौ दुर्लभं किं प्रसन्ने ॥ ९ ॥

॥ श्रीः ॥

॥ सुब्रह्मण्यभुजंगम् ॥

सदा बालरूपापि विघ्नाद्रिहन्त्री
महादन्तिवक्रापि पञ्चास्थमान्या ।
विधीन्द्रादिमृग्या गणेशाभिधा मे
विधत्तां श्रियं कापि कल्याणमूर्तिः ॥ १ ॥

न जानामि शब्दं न जानामि चार्थं
न जानामि पद्यं न जानामि गद्यम् ।
चिदेका षडास्या हृदि द्योतते मे
मुखान्निःसरन्ते गिरश्चापि चित्रम् ॥ २ ॥

मयूराधिरूढं महावाक्यगूढं
मनोहारिदेहं महश्चित्तगेहम् ।
महीदेवदेवं महावेदभावं
महादेवबालं भजे लोकपालम् ॥ ३ ॥

सुब्रह्मण्यभुजंगम् ।

७

यदा संनिधानं गता मानवा मे
 भवाम्भोधिपारं गतास्ते तदैव ।
 इति व्यञ्जयन्सिन्धुतीरे य आस्ते
 तमीडे पवित्रं पराशक्तिपुत्रम् ॥ ४ ॥

यथाब्धेस्तरङ्गा लयं यान्ति तुङ्गा-
 स्तथैवापदः संनिधौ सेवतां मे ।
 इतीशोर्मिपङ्कतीर्तृणां दर्शयन्तं
 सः भावये हृत्सरोजे गुहं तम् ॥ ५ ॥

गिरौ मन्निवासे नरा येऽधिरूढा-
 स्तदा पर्वते राजते तेऽधिरूढाः ।
 इतीव ब्रुवन्गन्धशैलाधिरूढः
 स देवो मुदे मे सदा षण्मुखोऽस्तु ॥ ६ ॥

महाम्भोधितीरे महापापचोरे
 मुनीन्द्रानुकूले सुगन्धाख्यशैले ।
 गुहायां वसन्तं स्वभासा लसन्तं
 जनार्ति हरन्तं श्रयामो गुहं तम् ॥ ७ ॥

सुब्रह्मण्यभुजंगम् ।

लसत्स्वर्णगेहे नृणां कामदोहे
 सुमस्तोमसंछन्नमाणिक्यमञ्चे ।
 समुद्यत्सहस्रार्कतुल्यप्रकाशं
 सदा भावये कार्तिकेयं सुरेशम् ॥ ८ ॥

रणद्वंसके मञ्जुलेऽत्यन्तशोणे
 मनोहारिलावण्यपीयूषपूर्णे ।
 मनःषट्पदो मे भवक्लेशतप्तः
 सदा मोदतां स्कन्द ते पादपद्मे ॥ ९ ॥

सुवर्णाभदिव्याम्बरैर्भासमानां
 क्वणत्किङ्किणीमेखलाशोभमानाम् ।
 लसद्वेमपट्टेन विद्योतमानां
 कटिं भावये स्कन्द ते दीप्यमानाम् ॥ १० ॥

पुलिन्देशकन्याधनाभोगतुङ्ग-
 स्तनालिङ्गनासक्तकाश्मीररागम् ।
 नमस्याम्यहं तारकारे तवोरः
 स्वभक्तावने सर्वदा सानुरागम् ॥ ११ ॥

विधौ क्लृप्तदण्डान्स्वलीलाधृताण्डा-

न्निरस्तेभ्युण्डान्द्विषत्कालदण्डान् ।

हतेन्द्रारिषण्डाञ्जगन्नाणशौण्डा-

न्सदा ते प्रचण्डाञ्श्रये बाहुदण्डान् ॥ १२ ॥

सदा शारदाः षण्मृगाङ्का यदि स्युः

समुद्यन्त एव स्थिताश्चेत्समन्तात् ।

सदा पूर्णबिम्बाः कलङ्कैश्च हीना-

स्तदा त्वन्मुखानां ब्रुवे स्कन्द साम्यम् ॥ १३ ॥

स्फुरन्मन्दहासैः सहंसानि चञ्च-

त्कटाक्षावलीभृङ्गसंघोज्ज्वलानि ।

सुधास्यन्दिबिम्बाधराणिशसूनो

तवालोकये षण्मुखाम्भोरुहाणि ॥ १४ ॥

विशालेषु कर्णान्तदीर्घेष्वजस्रं

दयास्यन्दिषु द्वादशस्वीक्ष्णेषु ।

मयीषत्कटाक्षः सकृत्पातितश्चे-

द्भवेत्ते दयाशील का नाम हानिः ॥ १५ ॥

मुताङ्गोद्भवो मेऽसि जीवेति षड्धा
 जपन्मन्त्रमीशो मुदा जिघ्रते यान् ।
 जगद्भारभृद्भयो जगन्नाथ तेभ्यः
 किरीटोज्ज्वलेभ्यो नमो मस्तकेभ्यः ॥ १६ ॥

स्फुरद्गन्धकेयूरहाराभिराम-
 श्रलत्कुण्डलश्रीलसद्गण्डभागः ।
 कटौ पीतवासाः करे चारुशक्तिः
 पुरस्तान्ममास्तां पुरारेस्तनूजः ॥ १७ ॥

इहायाहि वत्सेति हस्तान्प्रसार्या-
 हयत्यादराच्छंकरे मातुरङ्गात् ।
 समुत्पत्य तातं श्रयन्तं कुमारं
 हराश्लिष्टगात्रं भजे बालमूर्तिम् ॥ १८ ॥

कुमारेणसूनो गुह स्कन्द सेना-
 पते शक्तिपाणे मयूराधिरूढ ।
 पुलिन्दासजाकान्त भक्तार्तिहारिन्
 प्रभो तारकारे सदा रक्ष मां त्वम् ॥ १९ ॥

प्रशान्तेन्द्रिये नष्टसंज्ञे विचेष्टे

कफोद्गारिवक्त्रे भयोत्कम्पिगात्रे ।

प्रयाणोन्मुखे मय्यनाथे तदानीं

द्रुतं मे दयालो भवाग्रे गुह त्वम् ॥ २० ॥

कृतान्तः दूतेषु चण्डेषु कोपा-

दह छिन्दि भिन्दीति मां तर्जयत्सु ।

मयूरं समारुह्य मा भैरिति त्वं

पुरः शक्तिपाणिर्ममायाहि शीघ्रम् ॥ २१ ॥

प्रणम्यासकृत्पादयोस्ते पतित्वा

प्रसाद्य प्रभो प्रार्थयेऽनेकवारम् ।

न वक्तुं क्षमोऽहं तदानीं कृपाब्धे

न कार्यान्तकाले मनागप्युपेक्षा ॥ २२ ॥

सहस्राण्डभोक्ता त्वया शूरनामा

हतस्तारकः सिंहवक्त्रश्च दैत्यः ।

ममान्तर्हृदिस्थं मनःक्लेशमेकं

न हंसि प्रभो किं करोमि कं यामि ॥ २३ ॥

अहं सर्वदा दुःखभारावसन्नो
 भवान्दीनबन्धुस्त्वदन्यं न याचे ।
 भवद्भक्तिरोधं सदा क्लृप्तबाधं
 ममाधिं द्रुतं नाशयोमासुत त्वम् ॥ २४ ॥

अपस्मारकुष्ठक्षयार्शः प्रमेह-
 ज्वरोन्मादगुल्मादिरोगा महान्तः ।
 पिशाचाश्च सर्वे भवत्पत्रभूतिं
 विलोक्य क्षणात्तारकारे द्रवन्ते ॥ २५ ॥

दृशि स्कन्दमूर्तिः श्रुतौ स्कन्दकीर्ति-
 मुखे मे पवित्रं सदा तच्चरित्रम् ।
 करे तस्य कृत्यं वपुस्तस्य भृत्यं
 गुहे सन्तु लीना ममाशेषभावाः ॥ २६ ॥

मुनीनामुताहो नृणां भक्तिभाजा-
 मभीष्टप्रदाः सन्ति सर्वत्र देवाः ।
 नृणामन्त्यजानामपि स्वार्थदाने
 गुहादेवमन्यं न जाने न जाने ॥ २७ ॥

कलत्रं सुता बन्धुवर्गः पशुर्वा
 नरो वाथ नारी गृहे ये मदीयाः ।
 यजन्तो नमन्तः स्तुवन्तो भवन्तं
 स्मरन्तश्च ते सन्तु सर्वे कुमार ॥ २८ ॥

मृगाः पक्षिणो दंशका ये च दुष्टा-
 स्तथा व्याधयो बाधका ये मदङ्गे ।
 भवच्छक्तितीक्ष्णाग्रभिन्नाः सुदूरे
 विनश्यन्तु ते चूर्णितक्रौञ्चशैल ॥ २९ ॥

जनित्री पिता च स्वपुत्रापराधं
 सहेते न किं देवसेनाधिनाथ ।
 अहं चातिबालो भवान् लोकतातः
 क्षमस्वापराधं समस्तं महेश ॥ ३० ॥

नमः केकिने शक्तये चापि तुभ्यं
 नमश्छाग तुभ्यं नमः कुक्कुटाय ।
 नमः सिन्धवे सिन्धुदेशाय तुभ्यं
 पुनः स्कन्दमूर्ते नमस्ते नमोऽस्तु ॥ ३१ ॥

जयानन्दभूमञ्जयापारधाम-

अयामोघकीर्ते जयानन्दमूर्ते ।

जयानन्दसिन्धो जयाशेषबन्धो

जय त्वं सदा मुक्तिदानेशसूनो ॥ ३२ ॥

भुजङ्गाख्यवृत्तेन क्लृप्तं स्तवं यः

पठेद्भक्तियुक्तो गुहं संप्रणम्य ।

स पुत्रान्कलत्रं धनं दीर्घमायु-

र्लभेत्स्कन्दसायुज्यमन्ते नरः सः ३३ ॥

इति श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्यस्य

श्रीगोविन्दभगवत्पूज्यपादशिष्यस्य

श्रीमच्छंकरभगवतः कृतौ

श्रीसुब्रह्मण्यभुजंगं संपूर्णम् ॥

॥ श्रीः ॥

॥ शिवभुजंगम् ॥

गलदानगण्डं मिलदृक्कषण्डं
चलच्चारुशुण्डं जगन्नाणशौण्डम् ।
कनदन्तकाण्डं विपद्भङ्गचण्डं
शिवप्रेमपिण्डं भजे वक्रतुण्डम् ॥ १ ॥

अनाद्यन्तमाद्यं परं तत्त्वमर्थं
चिदाकारमेकं तुरीयं त्वमेयम् ।
हरिब्रह्ममृग्यं परब्रह्मरूपं
मनोवागतीतं महःशैवमीडे ॥ २ ॥

स्वशक्त्यादिशक्त्यन्तसिंहासनस्थं
मनोहारिसर्वाङ्गरत्नोरुभूषम् ।
जटाहीन्दुगङ्गास्थिशम्याकमौलिं
पराशक्तिमित्रं नुमः पञ्चवक्त्रम् ॥ ३ ॥

शिवेशानतत्पूरुषाघोरवामा-

दिभिः पञ्चभिर्हन्मुखैः षड्भिरङ्गैः ।

अनौपम्य षट्त्रिंशतं तत्त्वविद्या-

मतीतं परं त्वां कथं वेत्ति को वा ॥ ४ ॥

प्रवालप्रवाहप्रभाशोणमर्धं

मरुत्वन्मणिश्रीमहःश्याममर्धम् ।

गुणस्यूतमेतद्वपुः शैवमन्तः

स्मरामि स्मरापत्तिसंपत्तिर्हेतोः ॥ ५ ॥

स्वसेवासेमायातदेवासुरेन्द्रा-

नमन्मौलिमन्दारमालाभिषक्तम् ।

नमस्यामि शंभो पदाम्भोरुहं ते

भवाम्भोधिपोतं भवानीविभाव्यम् ॥ ६ ॥

जगन्नाथ मन्नाथ गौरीसनाथ

प्रपन्नानुकम्पिन्विपन्नार्तिहारिन् ।

महःस्तोममूर्ते समस्तैकबन्धो

नमस्ते नमस्ते पुनस्ते नमोऽस्तु ॥ ७ ॥

विरूपाक्ष विश्वेश विश्वादिदेव
 त्रयीमूल शंभो शिव त्र्यम्बक त्वम् ।
 प्रसीद स्मर त्राहि पश्यावमुक्त्यै
 क्षमां प्राप्नुहि त्र्यक्ष मां रक्ष मोदाम् ॥ ८ ॥

महादेव देवेश देवादिदेव
 स्मरारे पुरारे यमारे हरेति ।
 ब्रुवाणः स्मरिष्यामि भक्त्या भवन्तं
 ततो मे दयाशील देव प्रसीद ॥ ९ ॥

त्वदन्यः शरण्यः प्रपन्नस्य नेति
 प्रसीद स्मरन्नेव हन्यास्तु दैन्यम् ।
 न चेत्ते भवेद्भक्तवात्सल्यहानि-
 स्ततो मे दयालो सदा संनिधेहि ॥ १० ॥

अयं दानकालस्त्वहं दानपात्रं
 भवानेव दाता त्वदन्यं न याचे ।
 भवद्भक्तिमेव स्थिरां देहि मह्यं
 कृपाशील शंभो कृतार्थोऽस्मि तस्मात् ॥ ११ ॥

पशुं वेत्सि चेन्मां तमेवाधिरूढः
 कलङ्कीति वा मूर्ध्नि धत्से तमेव ।
 द्विजिह्वः पुनः सोऽपि ते कण्ठभूषा
 त्वदङ्गीकृताः शर्व सर्वेऽपि धन्याः ॥ १२ ॥

न शक्नोमि कर्तुं परद्रोहलेशं
 कथं प्रीयसे त्वं न जाने गिरीश ।
 तथाहि प्रसन्नोऽसि कस्यापि कान्ता-
 सुतद्रोहिणो वा पितृद्रोहिणो वा ॥ १३ ॥

स्तुतिं ध्यानमर्चा यथावद्विधातुं
 भजन्नप्यजानन्महेशावलम्बे ।
 त्रसन्तं सुतं त्रातुमग्रे मृकण्डो-
 र्यमप्राणनिर्वापणं त्वत्पदाब्जम् ॥ १४ ॥

शिरोदष्टिहृद्रोगशूलप्रमेह-
 ज्वराशोर्जरायुक्ष्महिक्काभिषार्तान् ।
 त्वमाद्यो भिषग्भेषजं भस्म शंभो
 त्वमुल्लाघयास्मान्वपुर्लघवाय ॥ १५ ॥

दरिद्रोऽस्म्यभद्रोऽस्मि भग्नोऽस्मि दूये
 विषण्णोऽस्मि सन्नोऽस्मि खिन्नोऽस्मि चाहम् ।
 भवान्प्राणिनामन्तरात्मासि शंभो
 ममाधि न वेत्सि प्रभो रक्ष मां त्वम् ॥ १६ ॥

त्वदक्ष्णोः कटाक्षः पतेत्त्र्यक्ष यत्र
 क्षणं क्षमा च लक्ष्मीः स्वयं तं वृणाते ।
 किरीटस्फुरच्चामरच्छत्रमाला-
 कलाचीगजक्षौसभूषाविशेषैः ॥ १७ ॥

भवान्यै भवायापि माले च पिते
 मृडान्यै मृडायाप्यघट्टन्यै मत्तन्ने ।
 शिवाङ्गयै शिवाङ्गाय कुर्मः शिवायै
 शिवायाम्बिकायै नमस्त्र्यम्बकाय ॥ १८ ॥

भवद्वौरवं मल्लघुत्वं विदित्वा
 प्रभो रक्ष कारुण्यदृष्ट्यानुगं माम् ।
 शिवात्मानुभावस्तुतावक्षमोऽहं
 स्वशक्त्या कृतं मेऽपराधं क्षमस्व ॥ १९ ॥

यदा कर्णरन्ध्रं व्रजेत्कालबाह-

द्विषत्कण्ठघण्टाघणात्कारनादः ।

वृषाधीशमारुह्य देवौपवाह्यं

तदा वत्स मा भीरिति प्रीणय त्वम् ॥ २० ॥

यदा दारुणाभाषणा भीषणा मे

भविष्यन्त्युपान्ते कृतान्तस्य दूताः ।

तदा मन्मनस्त्वत्पदाम्भोरुहस्थं

कथं निश्चलं स्यान्नमस्तेऽस्तु शंभो ॥ २१ ॥

यदा दुर्निवारव्यथोऽहं शयानो

लुठन्निःश्वसन्निःसृताव्यक्तवाणिः ।

तदा जह्नुकन्याजलालंकृतं ते

जटामण्डलं मन्मनोमन्दिरं स्यात् ॥ २२ ॥

यदा पुत्रमित्रादयो मत्सकाशे

रुदन्यस्य हा कीदृशीयं दशेति ।

तदा देवदेवेश गौरीश शंभो

नमस्ते शिवायेत्यजस्रं ब्रवाणि ॥ २३ ॥

यदा पश्यतां मामसौ वेत्ति नास्मा-
नयं श्वास एवेति वाचो भवेयुः ।
तदा भूतिभूषं भुजंगावनद्धं
पुरारे भवन्तं स्फुटं भावयेयम् ॥ २४ ॥

यदा यातनादेहसंदेहवाही
भवेदालसदेहे न मोहो महान्मे ।
तदा काशशीतांशुसंकाशमीश
स्मरारे वपुस्ते नमस्ते स्मराणि ॥ २५ ॥

यदापारमच्छायमस्थानमद्भि-
र्जनैर्वा विहीनं गमिष्यामि मार्गम् ।
तदा तं निरुन्धन्कृतान्तस्य मार्गं
महादेव मह्यं मनोज्ञं प्रयच्छ ॥ २६ ॥

यदा रौरवादि स्मरन्नेव भीत्या
ब्रजाम्यत्र मोहं महादेव घोरम् ।
तदा मामहो नाथ कस्तारयिष्य-
त्यनाथं पराधीनमर्धेन्दुमौले ॥ २७ ॥

यदा श्वेतपत्रायतालङ्घ्यशक्तेः

कृतान्ताद्भयं भक्तवात्सल्यभावात् ।

तदा पाहि मां पार्वतीवल्लभान्यं

न पश्यामि पातारमेतादृशं मे ॥ २८ ॥

इदानीमिदानीं मृत्तिर्मे भवित्री-

त्यहो संततं चिन्तया पीडितोऽस्मि ।

कथं नाम मा भून्मृतौ भीतिरेषा

नमस्ते गतीनां गते नीलकण्ठ ॥ २९ ॥

अमर्यादमेवाहमाबालवृद्धं

हरन्तं कृतान्तं समीक्ष्यास्मि भीतः ।

मृतौ तावकाङ्क्षयञ्जदिव्यप्रसादा-

द्भवानीपते निर्भयोऽहं भवानि ॥ ३० ॥

जराजन्मगर्भाधिवासादिदुःखा-

न्यसह्यानि जह्यां जगन्नाथ देव ।

भवन्तं विना मे गतिर्नैव शंभो

दयालो न जागर्ति किं वा दया ते ॥ ३१ ॥

शिवायेति शब्दो नमःपूर्व एष

स्मरन्मुक्तिकृन्मृत्युहा तत्त्ववाची ।

महेशान मा गान्मनस्तो वचस्तः

सदा महामेतत्प्रदानं प्रयच्छ ॥ ३२ ॥

त्वस्यैव मां पश्य शीतांशुमौलि-

प्रिये भेषजं त्वं भवव्याधिशान्तौ ।

बहुक्लेशभाजं पदाम्भोजपोंते

भवाब्धौ निमग्नं नयस्वाद्य पारम् ॥ ३३ ॥

अनुचललाटाक्षिवह्निप्ररोहै-

रवामस्फुरच्चारुवामोरुशोभैः ।

अनङ्गभ्रमद्भोगिभूषाविशेषै-

रचन्द्रार्धचूडैरलं दैवतैर्नः ॥ ३४ ॥

भकण्ठेकलङ्कादनङ्गेभुजङ्गा-

दपाणौकपालादफालेनलाक्षात् ।

अमौळौशशाङ्कादवामेकलत्रा-

दहं देवमन्यं न मन्ये न मन्ये ॥ ३५ ॥

महादेव शंभो गिरीश त्रिशूलि-
 स्त्वयीदं समस्तं विभातीति यस्मात् ।
 शिवादन्यथा दैवतं नाभिजाने
 शिवोऽहं शिवोऽहं शिवोऽहं शिवोऽहम् ॥ ३६ ॥

यतोऽजायतेदं प्रपञ्चं विचित्रं
 स्थितिं याति यस्मिन्यदेकान्तमन्ते ।
 स कर्मादिहीनः स्वयंज्योतिरात्मा
 शिवोऽहं शिवोऽहं शिवोऽहं शिवोऽहम् ॥ ३७ ॥

किरीटे निशेशो ललाटे हुताशो
 भुजे भोगिराजो गले कालिमा च ।
 तनौ कामिनी यस्य तत्तुल्यदेवं
 न जाने न जाने न जाने न जाने ॥ ३८ ॥

अनेन स्तत्रेनादरादम्बिकेशं
 परां भक्तिमासाद्य यं ये नमन्ति ।
 मृतौ निर्भयास्ते जनास्तं भजन्ते
 हृदम्भोजमध्ये सदासीनमीशम् ॥ ३९ ॥

भुजंगप्रियाकल्प शंभो मयैवं

भुजंगप्रयातेन वृत्तेन क्लृप्तम् ।

नरः स्तोत्रमेतत्पठित्वोरुभक्त्या

सुपुत्रायुरारोग्यमैश्वर्यमेति ॥ ४० ॥

इति श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्यस्य

श्रीगोविन्दभगवत्पूज्यपादशिष्यस्य

श्रीमच्छंकरभगवतः कृतौ

शिवभुजंगं संपूर्णम् ॥

॥ श्रीः ॥

॥ शिवानन्दलहरी ॥

कलाभ्यां चूडालंकृतशशिकलाभ्यां निजतपः-

फलाभ्यां भक्तेषु प्रकटितफलाभ्यां भवतु मे ।

शिवाभ्यामस्तोकत्रिभुवनशिवाभ्यां हृदि पुन-

र्भवाभ्यामानन्दस्फुरदनुभवाभ्यां नतिरियम् ॥ १ ॥

गलन्ती शंभो त्वच्चरितसरितः किल्विषरजो

दलन्ती धीकुल्यासरणिषु पतन्ती विजयताम् ।

दिशन्ती संसारभ्रमणपरितापोपशमनं

वसन्ती मञ्चेतोद्भूदभुवि शिवानन्दलहरी ॥ २ ॥

त्रयविक्रमं हृद्यं त्रिपुरहरमाद्यं त्रिनयनं

जटाभारोदारं चलदुरगहारं मृगधरम् ।

महादेवं देवं मयि सद्यभावं पशुपतिं

चिदालम्बं साम्बं शिवमतिविडम्बं हृदि भजे ॥ ३ ॥

सहस्रं वर्तन्ते जगति विबुधाः क्षुद्रफलदा
 न मन्ये स्वप्ने वा तदनुसरणं तत्कृतफलम् ।
 हरिब्रह्मादीनामपि निकटभाजामसुलभं
 चिरं याचे शंभो शिव तव पदाम्भोजभजनम् ॥ ४ ॥

स्मृतौ शास्त्रे वैद्ये शकुनकवितागीनफणितौ
 पुराणे मन्त्रे वा स्तुतिनटनहास्येष्वचतुरः ।
 कथं राज्ञां प्रीतिर्भवति मयि कोऽहं पशुपते
 पशुं मां सर्वज्ञ प्रथित कृपया पालय विभो ॥ ५ ॥

घटो वा मृत्पिण्डोऽप्यणुरपि च धूमोऽग्निरचलः
 पटो वा तन्तुर्वा परिहरति किं घोरशमनम् ।
 वृथा कण्ठश्रोभं वहसि तरसा तर्कवचसा
 पदाम्भोजं शंभोर्भज परमसौख्यं ब्रज सुधीः ॥ ६ ॥

मनस्ते पादाब्जे निवसतु वचः स्तोत्रफणितौ
 करौ चाभ्यर्चायां श्रुतिरपि कथाकर्णनविधौ ।
 तव ध्याने बुद्धिर्नयनयुगलं मूर्तिविभवे
 परग्रन्थान्कैर्वा परमशिव जाने परमतः ॥ ७ ॥

यथा बुद्धिः शुक्तौ रजतमिति काचाश्मनि मणि-
 र्जले पैष्ठे क्षीरं भवति मृगतृष्णासु सलिलम् ।
 तथा देवभ्रान्त्या भजति भवदन्यं जडजनो
 महादेवेशं त्वां मनसि च न मत्वा पशुपते ॥ ८ ॥

गभीरे कासारे विशति विजने घोरविपिने
 विशाले शैले च भ्रमति कुसुमार्थं जडमतिः ।
 समर्थैकं चेतःसरसिजमुमानाथ भवते
 सुखेनावस्थातुं जन इह न जानाति किमहो ॥ ९ ॥

नरत्वं देवत्वं नगवनमृगत्वं मशकता
 पशुत्वं कीटत्वं भवतु विहगत्वादि जननम् ।
 सदा त्वत्पादाब्जस्मरणपरमानन्दलहरी-
 विहारासक्तं चेद्बृदयमिह किं तेन वपुषा ॥ १० ॥

वटुर्वा गेही वा यतिरपि जटी वा तदितरो
 नरो वा यः कश्चिद्भवतु भव किं तेन भवति ।
 यदीयं हृत्पद्मं यदि भवदधीनं पशुपते
 तदीयस्त्वं शंभो भवसि भवभारं च वहसि ॥ ११ ॥

गुहायां गेहे वा बहिरपि वने वाद्रिशिखरे
 जले वा वह्नौ वा वसतु वसतेः किं वद फलम् ।
 सदा यस्यैवान्तःकरणमपि शंभो तव पदे
 स्थितं चेद्योगोऽसौ स च परमयोगी स च सुखी ॥

असारे संसारे निजभजनदूरे जडधिया
 भ्रमन्तं मामन्धं परमकृपया पातुमुचितम् ।
 मदन्यः को दीनस्तव कृपणरक्षातिनिपुण-
 त्वदन्यः को वा मे त्रिजगति शरण्यः पशुपते ॥१३॥

प्रभुस्त्वं दीनानां खलु परमबन्धुः पशुपते
 प्रमुख्योऽहं तेषामपि किमुत बन्धुत्वमनयोः ।
 त्वयैव क्षन्तव्याः शिव मदपराधाश्च सकलाः
 प्रयत्नात्कर्तव्यं मदवनमियं बन्धुसरणिः ॥ १४ ॥

उपेक्षा नो चेत्किं न हरसि भवद्भ्यानविमुखां
 दुराशाभूयिष्ठां विधिलिपिमशक्तो यदि भवान् ।
 शिरस्तद्वैधात्रं ननखलु सुवृत्तं पशुपते
 कथं वा निर्यत्नं करनखमुखेनैव लुलितम् ॥ १५ ॥

विरिञ्चिर्दीर्घायुर्भवतु भवता तत्परशिर-

श्रुतुष्कं संरक्ष्यं स खलु भुवि दैन्यं लिखितवान् ।

विचारः को वा मां विशद कृपया पाति शिव ते

कटाक्षव्यापारः स्वयमपि च दीनावनपरः ॥ १६ ॥

फलाद्वा पुण्यानां मयि करुणया वा त्वयि विभो

प्रसन्नेऽपि स्वामिन् भवदमलपादाब्जयुगलम् ।

कथं पश्येयं मां स्थगयति नमःसंभ्रमजुषां

निलिम्पानां श्रेणिर्निजकनकमाणिक्यमकुटैः ॥ १७ ॥

त्वमेको लोकानां परमंफलदो दिव्यपदवीं

वहन्तस्त्वन्मूलां पुनरपि भजन्ते हरिमुखाः ।

कियद्वा दाक्षिण्यं तव शिव मदाशा च कियती

कदा वा मद्रक्षां वहसि करुणापूरितदृशा ॥ १८ ॥

दुराशाभूयिष्ठे दुरधिपगृहद्वारघटके

दुरन्ते संसारे दुरितनिलये दुःखजनके ।

मदायासं किं न व्यपनयसि कस्योपकृतये

वदेयं प्रीतिश्चेत्तव शिव कृतार्थाः खलु वयम् ॥ १९ ॥

सदा मोहाटव्यां चरति युवतीनां कुचगिरौ
 नटयाशाशाखाखटति झटिति स्वैरमभितः ।
 कपालिन् भिक्षो मे हृदयकपिमत्यन्तचपलं
 दृढं भक्त्या बद्धा शिव भवदधीनं कुरु विभो ॥ २० ॥

धृतिस्तम्भाधायां दृढगुणनिबद्धां सगमनां
 विचित्रां पद्माख्यां प्रतिदिवससन्मार्गघटिताम् ।
 स्मरारे मञ्चेतःस्फुटपटकुटीं प्राप्य विशदां
 जय स्वायिन् शक्त्या सह शिव गणैः सेवित विभो ॥

प्रलोभाद्यैरर्थाहरणपरतन्त्रो धनिगृहे
 प्रवेशोद्युक्तः सन्भ्रमति बहुधा तस्करपते ।
 इमं चेत्तश्चोरं कथमिह सहे शंकर विभो
 तवाधीनं कृत्वा मयि निरपराधे कुरु कृपाम् ॥ २२ ॥

करोमि त्वत्पूजां सपदि सुखदो मे भव विभो
 विधित्वं विष्णुत्वं दिशसि खलु तस्याः फलमिति ।
 पुनश्च त्वां द्रष्टुं दिवि भुवि वहन्पशिमृगता-
 मद्दृष्ट्वा तत्खेदं कथमिह सहे शंकर विभो ॥ २३ ॥

कदा वा कैलासे कनकमणिसौधे सह गणै-
 र्वसञ्शंभोरग्रे स्फुटघटितमूर्धाञ्जलिपुटः ।
 विभो साम्ब स्वामिन्परमशिव पाहीति निगद-
 न्विधातृणां कल्पान्क्षणमिव विनेष्यामि सुखतः ॥ २४ ॥

स्तवैर्ब्रह्मादीनां जयजयवचोभिर्नियमिनां
 गणानां केलीभिर्मदकलमहोक्षस्य ककुदि ।
 स्थितं नीलग्रीवं त्रिनयनमुमाश्लिष्टवपुषं
 कदा त्वां पश्येयं करधृतमृगं खण्डपरशुम् ॥ २५ ॥

कदा वा त्वां दृष्ट्वा गिरिश तव भव्याङ्घ्रियुगलं
 गृहीत्वा हस्ताभ्यां शिरसि नयने वक्षसि वहन् ।
 समाश्लिष्याघ्राय स्फुटजलजगन्धान्परिमला-
 नलभ्यां ब्रह्माद्यैर्मुदमनुभविष्यामि हृदये ॥ २६ ॥

करस्थे हेमाद्रौ गिरिश निकटस्थे धनपतौ
 गृहस्थे स्वर्भूजामरसुरभिचिन्तामणिगणे ।
 शिरःस्थे शीतांशौ चरणयुगलस्थेऽखिलशुभे
 कमर्थे दाखेऽहं भवतु भवदर्थं मम मनः ॥ २७ ॥

सारूप्यं तव पूजने शिव महादेवेति संकीर्तने
 सामीप्यं शिवभक्तिधुर्यजनतासांगत्यसंभाषणे ।
 सालोक्यं च चराचरात्मकतनुध्याने भवानीपते
 सायुज्यं मम सिद्धमत्र भवति स्वामिन्कृतार्थोऽस्म्यहम् ॥

त्वत्पादाम्बुजमर्चयामि परमं त्वां चिन्तयाम्यन्वहं
 त्वामीशं शरणं ब्रजामि वचसा त्वामेव याचे विभो ।
 वीक्षां मे दिश चाक्षुषीं सकरुणां दिव्यैश्चिरं प्रार्थितां
 शंभो लोकगुरो मदीयमनसः सौख्योपदेशं कुरु ॥ २९ ॥

वस्त्रोद्धूतविधौ सहस्रकरता पुष्पार्चने विष्णुता
 गन्धे गन्धवहात्मतान्नपचने बर्हिर्मुखाध्यक्षता ।
 पात्रे काञ्चनगर्भतास्ति मयि चेद्बालेन्दुचूडामणे
 शुश्रूषां करवाणि ते पशुपते स्वामिन्त्रिलोकीगुरो ॥

नालं वा परमोपकारकमिदं त्वेकं पशूनां पते
 पश्यन्कुक्षिगतांश्चराचरगणान्बाह्यस्थितान् राक्षितुम् ।
 सर्वामर्त्यपलायनौषधमतिज्वालाकरं भीकरं
 निक्षिप्तं गरलं गले न गिलितं नोद्वीर्णमेव त्वया ॥

ज्वालोग्रः सकलामरातिभयदः क्ष्वेलः कथं वा त्वया
 दृष्टः किं च करे धृतः करतले किं पक्वजम्बूफलम् ।
 जिह्वायां निहितश्च सिद्धघुटिका वा कण्ठदेशे शृतः
 किं ते नीलमणिर्विभूषणमयं शंभो महात्मन्वद ॥ ३२ ॥

नालं वा सकृदेव देव भवतः सेवा नतिर्वा नुतिः
 पूजा वा स्मरणं कथाश्रवणमप्यालोकनं मादृशम् ।
 स्वामिन्नस्थिरदेवतानुसरणायासेन किं लभ्यते
 का वा मुक्तिरितः कुतो भवति चेत्किं प्रार्थनीयं तदा ॥

किं ब्रूमस्तव साहसं पशुपते कस्यास्ति शंभो भव-
 द्वैर्यं चेदृशमात्मनः स्थितिरियं चान्यैः कथं लभ्यते ।
 भ्रश्यदेवगणं त्रसन्मुनिगणं नश्यत्प्रपञ्चं लयं
 पश्यन्निर्भय एक एव विहरत्यानन्दसान्द्रो भवान् ॥

योगक्षेमधुरंधरस्य सकलश्रेयःप्रदोद्योगिनो
 दृष्टादृष्टमतोपदेशकृतिनो बाह्यान्तरव्यापिनः ।
 सर्वज्ञस्य दयाकरस्य भवतः किं वेदितव्यं मया
 शंभो त्वं परमान्तरङ्ग इति मे चित्ते स्मराम्यन्वहम् ॥

भक्तो भक्तिगुणावृते मुदमृतापूर्णे प्रसन्ने मनः-

कुम्भे साम्ब तवाङ्घ्रिपल्लवयुगं संस्थाप्य संवित्फलम् ।
सत्त्वं मन्त्रमुदीरयन्निजशरीरागारशुद्धिं वह-
न्पुण्याहं प्रकटीकरोमि रुचिरं कल्याणमापादयन् ॥

आम्नायाम्बुधिमादरेण सुमनःसंधाः समुद्यन्मनो
मन्थानं दृढभक्तिरज्जुसहितं कृत्वा मथित्वा ततः ।
सोमं कल्पतरुं सुपर्वसुरभिं चिन्तामणिं धीमतां
नित्यानन्दसुधां निरन्तररमासौभाग्यमातन्वते ॥ ३७ ॥

प्राक्पुण्याचलमार्गदर्शितसुधामूर्तिः प्रसन्नः शिवः
सोमः सद्गुणसेवितो मृगधरः पूर्णस्तमोमोचकः ।
चेतःपुष्करलक्षितो भवति चेदानन्दपाथोनिधिः
प्रागल्भ्येन त्रिजृम्भते सुमनसां वृत्तिस्तदा जायते ॥

धर्मो मे चतुरङ्गिकः सुचरितः पापं विनाशं गतं
कामक्रोधमदादयो विगलिताः कालाः सुखाविष्कृतः ।
ज्ञानानन्दमहौषधिः सुफलिता कैवल्यनाथे सदा
मान्ये मानसपुण्डरीकनगरे राजावतंसे स्थिते ॥ ३९ ॥

धीयन्त्रेण वचोघटेन कविताकुल्योपकुल्याक्रमै-
 रानीतैश्च सदाशिवस्य चरिताम्भोराशिदिव्यामृतैः ।
 हृत्केदारयुताश्च भक्तिकलमाः साफल्यमातन्वते
 दुर्भिक्षान्मम सेवकस्य भगवन्विश्वेश भीतिः कुतः ॥

पापोत्पातविमोचनाय रुचिरैश्वर्याय मृत्युञ्जय
 स्तोत्रध्याननतिप्रदक्षिणसपर्यालोकनाकर्णने ।
 जिह्वाचित्तशिरोद्धिहस्तनयनश्रोत्रैरहं प्रार्थितो
 मामाज्ञापय तन्निरूपय मुहुर्माभेव मा मेऽवचः ॥ ४१ ॥

गाम्भीर्यं परिखापदं घनधृतिः प्राकार उद्यद्गुण-
 स्तोमश्चाप्तबलं घनेन्द्रियचयो द्वाराणि देहे स्थितः ।
 विद्या वस्तुसमृद्धिरित्यखिलसामग्रीसमेते सदा
 दुर्गातिप्रियदेव मामकमनोदुर्गे निवासं कुरु ॥ ४२ ॥

मा गच्छ त्वमितस्ततो गिरिश भो मय्येव वासं कुरु
 स्वामिन्नादिकिरात मामकमनःकान्तारसीमान्तरे ।
 वर्तन्ते बहुशो मृगा मदजुषो मात्सर्यमोहादय-
 स्तान्हत्वा मृगयाविनोदरुचितालाभं च संप्राप्स्यसि ॥

शिवानन्दलहरी ।

३७

करलग्नमृगः करिन्द्रभङ्गो

घनशार्दूलविखण्डनोऽस्तजन्तुः ।

गिरिशो विशदाकृतिश्च चेतः-

कुहरे पञ्चमुखोऽस्ति मे कुतो भीः ॥ ४४ ॥

छन्दःशाखिशिखान्वितैर्द्विजवरैः संसेविते शाश्वते

सौख्यापादिनि खेदभेदिनि सुधासारैः फलैर्दीपिते ।

चेतःपक्षिशिखामणे त्यज वृथासंचारमन्यैरलं

नित्यं शंकरपादपद्मयुगलीनीडे विहारं कुरु ॥ ४५ ॥

आकीर्णे नखराजिकान्तिविभवैरुद्यत्सुधावैभवै-

राधौतेऽपि च पद्मरागललिते हंसव्रजैराश्रिते ।

नित्यं भक्तिवधूगणैश्च रहसि स्वेच्छाविहारं कुरु

स्थित्वा मानसराजहंस गिरिजानाथाङ्घ्रिसौधान्तरे ॥

शुंमुध्यानवसन्तसङ्गिनि हृदारामेऽघजीर्णच्छदाः

स्रस्ता भक्तिलताच्छटा विलसिताः पुण्यप्रवालश्रिताः ।

दीप्यन्ते गुणकोरका जपवचःपुष्पाणि सद्भासना

ज्ञानानन्दसुधामरन्दलहरी संवित्फलाभ्युन्नतिः ॥ ४७ ॥

३८

शिवानन्दलहरी ।

नित्यानन्दरसालयं सुरमुनिस्वान्ताम्बुजाताश्रयं
स्वच्छं सद्विजसेवितं कलुषहृत्सद्वासनाविष्कृतम् ।
शुभुध्यानसरोवरं ब्रज मनोहंसावतंस स्थिरं
किं क्षुद्राश्रयपल्लवभ्रमणसंजातश्रमं प्राप्स्यसि ॥ ४८ ॥

आनन्दामृतपूरिता हरपदाम्भोजालवालोद्यता
स्थैर्योपघ्नमुपेत्य भक्तिलतिका शाखोपशाखान्विता ।
उच्चैर्मानसकायमानपटलीमाक्रम्य निष्कल्मषा
नित्याभीष्टफलप्रदा भवतु मे सत्कर्मसंवर्धिता ॥ ४९ ॥

संध्यारम्भविजृम्भितं श्रुतिशिरःस्थानान्तराधिष्ठितं
सप्रेमभ्रमराभिराममसकृत्सद्वासनाशोभितम् ।
भोगीन्द्राभरणं समस्तसुमनःपूज्यं गुणाविष्कृतं
सेवे श्रीगिरिमल्लिकार्जुनमहालिङ्गं शिवालिङ्गितम् ॥ ५० ॥

भृङ्गीच्छानटनोत्कटः करिमदग्राही स्फुरन्माधवा-
हादो नादयुतो महासितवपुः पञ्चेषुणा चाहतः ।
सत्पक्षः सुमनोवनेषु स पुनः साक्षान्मदीये मनो-
राजीवे भ्रमराधिपो विहरतां श्रीशैलवासी विभुः ॥ ५१ ॥

कारुण्यामृतवर्षिणं घनविपद्भीष्मच्छिदाकर्मठं
 विद्यासखफलोदयाय सुमनःसंसेव्यमिच्छाकृतिम् ।
 नृत्यद्रक्तमयूरमद्रिनिलयं चञ्चलजटामण्डलं
 शंभो वाञ्छति नीलकंठर सदा त्वां मे मनश्चातकः ॥

आकाशेन शिखी समस्तफणिनां नेत्रा कलापी नता-
 नुग्राहिप्रणवोपदेशनिनदैः केकीति यो गीयते ।
 श्यामां शैलसमुद्रवां घनरुचिं दृष्ट्वा नटन्तं मुदा
 वेदान्तोपवने विहाररसिकं तं नीलकण्ठं भजे ॥ ५३ ॥

संध्या घर्मदिनालयो हरिकराघातप्रभूतानक-
 ध्वानो वारिदगर्जितं दिविषदां दृष्टिच्छटा चञ्चला ।
 भक्तानां परितोषबाष्पविततिवृष्टिर्मयूरी शिवा
 यस्मिन्नुज्ज्वलताण्डवं विजयते तं नीलकण्ठं भजे ॥ ५४ ॥

आद्यायामिततेजसे श्रुतिपदैर्वेद्याय साध्याय ते
 विद्यानन्दमयात्मने त्रिजगतः संरक्षणोद्योगिने ।
 ध्येयायाखिलयोगिभिः सुरगणैर्गेयाय मायाविने
 सम्यक्ताण्डवसंभ्रमाय जटिने सेयं नतिः शंभवे ॥

नित्याय त्रिगुणात्मने पुरजिते कात्यायनीश्रेयसे
 सत्यायादिक्कुटुम्बिने मुनिमनःप्रत्यक्षचिन्मूर्तये ।
 मायासृष्टजगन्त्रयाय सकलान्नायान्तसंचारिणे
 सायंताण्डवसंभ्रमाय जटिने सेयं नतिः शंभवे ॥ ५६ ॥

नित्यं स्वोदरपूरणाय सकलानुद्दिश्य वित्ताशया
 व्यर्थं पर्यटनं करोमि भवतः सेवां न जाने विभो ।
 मज्जन्मान्तरपुण्यपाकबलतस्त्वं शर्व सर्वान्तर-
 स्तिष्ठस्येव हि तेन वा पशुपते ते रक्षणीयोऽस्म्यहम् ॥

एको वारिजबान्धवः क्षितिनभोव्याप्तं तमोमण्डलं
 भित्त्वा लोचनगोचरोऽपि भवति त्वं कोटिसूर्यप्रभः ।
 वेद्यः किं न भवस्यहो घनतरं कीदृग्भवेन्मत्तम-
 स्तत्सर्वं व्यपनीय मे पशुपते साक्षात्प्रसन्नो भव ॥ ५८ ॥

हंसः पद्मवनं समिच्छति यथा नीलाम्बुदं चातकः
 कोकः कोकनदप्रियं प्रतिदिनं चन्द्रं चकोरस्तथा ।
 चेतो बाञ्छति मामकं पशुपते चिन्मार्गमृग्यं विभो
 गौरीनाथ भवत्पदाब्जयुगलं कैवल्यसौख्यप्रदम् ॥ ५९ ॥

रोधस्तोयद्वतः श्रमेण पथिकश्छायां तरोर्वृष्टितो

भीतः स्वस्थगृहं गृहस्थमतिथिर्दीनः प्रभुं धार्मिकम् ।

दीपं संतमसाकुलश्च शिखिनं शीतावृतस्त्वं तथा

चेतः सर्वभयापहं ब्रज सुखं शंभोः पदाम्भोरुहम् ॥

अङ्गोलं निजबीजसंततिरयस्कान्तोपलं सूचिका

साध्वी नैजविभुं लता क्षितिरुहं सिन्धुः सरिद्वल्लभम् ।

प्राप्नोतीह यथा तथा पशुपतेः पादारविन्दद्वयं

चेतोवृत्तिरुपेत्य तिष्ठति सदा सा भक्तिरित्युच्यते ॥६१॥

आनन्दाश्रुभिरातनोति पुलकं नैर्मल्यतश्छादनं

वाचाशङ्कमुखे स्थितैश्च जठरापूर्तिं चरित्रामृतैः ।

रुद्राक्षैर्भसितेन देव वपुषो रक्षां भवद्भावना-

पर्यङ्के विनिवेश्य भक्तिजननी भक्ताभक्तं रक्षति ॥ ६२ ॥

मार्गावर्तितपादुका पशुपतेरङ्गस्य कूर्चायते

गण्डूषाम्बुनिषेचनं पुररिपोर्दिव्याभिषेकायते ।

किञ्चिद्भक्षितमांसशेषकबलं नव्योपहारायते

भक्तिः किं न करोत्यहो व्रनचरो भक्तावतंसायते ॥ ६३ ॥

वक्षस्ताडनमन्तकस्य कठिनापस्मारसंमर्दनं
 भूभृत्पर्यटनं नमत्सुरशिरःकोटीरसंघर्षणम् ।
 कर्मेदं मृदुलस्य तावकपदद्वन्द्वस्य किं वोचितं
 मञ्चेतोमणिपादुकाविहरणं शंभो सदाङ्गीकुरु ॥ ६४ ॥

वक्षस्ताडनशङ्कया विचलितो वैवस्वतो निर्जराः
 कोटीरोज्ज्वलरत्नदीपकलिकानीराजनं कुर्वते ।
 दृष्ट्वा मुक्तिवधूस्तनोति निभृताश्लेषं भवानीपते
 यञ्चेतस्तव पादपद्मभजनं तस्येह किं दुर्लभम् ॥ ६५ ॥

क्रीडार्थं सृजसि प्रपञ्चमखिलं क्रीडामृगास्ते जना
 यत्कर्माचरितं मया च भवतः प्रीत्यै भवत्येव तत् ।
 शंभो स्वस्य कुतूहलस्य करणं मञ्चेष्टितं निश्चितं
 तस्मान्मामकरक्षणं पशुपते कर्तव्यमेव त्वया ॥ ६६ ॥

बहुविधपरितोषबाष्पपूर-
 स्फुटपुलकाङ्कितचारुभोगभूमिम् ।
 चिरपदफलकाङ्क्षिसेव्यमानां
 परमसदाशिवभावनां प्रपद्ये ॥ ६७ ॥

अमितमुदमृतं मुहुर्दुहन्तीं
 विमलभवत्पदगोष्ठमावसन्तीम् ।
 सद्यः पशुपते सुपुण्यपाकां
 मम परिपालय भक्तिधेनुमेकाम् ॥ ६८ ॥

जडता पशुता कलङ्किता
 कुटिलचरत्वं च नास्ति मयि देव ।
 अस्ति यदि राजमौले
 भवदाभरणस्य नास्मि किं पात्रम् ॥ ६९ ॥

अरहसि रहसि स्वतन्त्रबुद्ध्या
 वरिवसितुं सुलभः प्रसन्नमूर्तिः ।
 अगणितफलदायकः प्रभुर्मे
 जगदधिको हृदि राजशेखरोऽस्ति ॥ ७० ॥

आरूढभक्तिगुणकुञ्चितभावचाप-
 शुक्तैः शिवस्मरणबाणगणैरमोघैः ।
 निर्जित्य किल्बिषरिपून्विजयी सुधीन्द्रः
 सानन्दमावहति सुस्थिरराजलक्ष्मीम् ॥ ७१ ॥

ध्यानाजनेन समवेक्ष्य तमःप्रदेशं

भित्त्वा महाबलिभिरीश्वरनाममन्त्रैः ।

दिव्याश्रितं भुजगभूषणमुद्वहन्ति

ये पादपद्ममिह ते शिव ते कृतार्थाः ॥ ७२ ॥

भूदारतामुदवहद्यदपेक्षया श्री-

भूदार एव किमतः सुमते लभस्व ।

केदारमाकलितमुक्तिमहौषधीनां

पादारविन्दभजनं परमेश्वरस्य ॥ ७३ ॥

आशापाशक्लेशदुर्वासनादि-

भेदोद्युक्तैर्दिव्यगन्धैरमन्दैः ।

आशाशाटीकस्य पादारविन्दं

चेतःपेटिं वासितां मे तनोतु ॥ ७४ ॥

कल्याणिनं सरसचित्रगतिं सवेगं

सर्वेङ्गितङ्गमनघं ध्रुवलक्षणाढ्यम् ।

चेतस्तुरङ्गमधिरुह्य चर स्मरारे

नेतः समस्तजगतां वृषभाधिरूढ ॥ ७५ ॥

भक्तिर्महेशपदपुष्करमावसन्ती

कादम्बिनीव कुरुते परितोषवर्षम् ।

संपूरितो भवति यस्य मनस्तटाक-

स्तज्जन्मसस्यमखिलं सफलं च नान्यत् ॥ ७६ ॥

बुद्धिः स्थिरा भवितुमीश्वरपादपद्म-

सक्ता वधूर्विरहिणीव सदा स्मरन्ती ।

सद्भावनास्मरणदर्शनकीर्तनादि

संमोहितेव शिवमन्त्रजपेन विन्ते ॥ ७७ ॥

सदुपचारविधिष्वनुबोधितां

सविनयां सुहृदं समुपाश्रिताम् ।

समं समुद्धर बुद्धिभिमां प्रभो

वरगुणेन नवोढवधूमिव ॥ ७८ ॥

नित्यं योगिमनःसरोजदलसंचारक्षमस्त्वत्क्रमः

शंभो तेन कथं कठोरयमराड्वक्षःकवाटक्षतिः ।

अत्यन्तं मृदुलं त्वदद्वियुगलं हा मे मनश्चिन्तय-

त्येतल्लोचनगोचरं कुरु विभो हस्तेन संवाहये ॥ ७९ ॥

एष्यत्येष जनिं मनोऽस्य कठिनं तस्मिन्नटानीति म-
 द्रक्षायै गिरिसीमि कोमलपदन्यासः पुराभ्यासितः ।
 नो चेदिव्यगृहान्तरेषु सुमनस्तल्पेषु वेद्यादिषु
 प्रायः सत्सु शिलातलेषु नटनं शंभो किमर्थं तव ॥

कंचित्कालमुमामहेश भवतः पादारविन्दार्चनैः
 कंचिच्छानसमाधिभिश्च नतिभिः कंचित्कथाकर्णनैः ।
 कंचित्कंचिदवेक्षणैश्च नुतिभिः कंचिद्दशामीदर्शी
 यः प्राप्नोति मुदा त्वदर्पितमना जीवन्स मुक्तः खलु ॥

बाणत्वं वृषभत्वमर्धवपुषा भार्यात्वमार्यापते
 घोणित्वं सखिता मृदङ्गवहता चेत्यादि रूपं दधौ ।
 त्वत्पादे नयनार्पणं च कृतवांस्त्वद्देहभागो हरिः
 पूज्यात्पूज्यतरः स एव हि न चेत्को वा तदन्योऽधिकः ॥

जननमृतियुतानां सेवया देवतानां
 न भवति सुखलेशः संशयो नास्ति तत्र ।
 अजनिममृतरूपं साम्बमीशं भजन्ते
 य इह परमसौख्यं ते हि धन्या लभन्ते ॥ ८३ ॥

शिव तव परिचर्यासंनिधानाय गौर्या

भव मम गुणधुर्या बुद्धिकन्यां प्रदास्ये ।

सकलभुवनबन्धो सच्चिदानन्दसिन्धो

सदय हृदयगेहे सर्वदा संवस त्वम् ॥ ८४ ॥

जलधिमथनदक्षो नैव पातालभेदी

न च वनमृगयायां नैव लुब्धः प्रवीणः ।

अशनकुसुमभूषावस्त्रमुख्यां सपर्या

कथय कथमहं ते कल्पयानीन्दुमौले ॥ ८५ ॥

पूजाद्रव्यसमृद्धयो विरचिताः पूजां कथं कुर्महे

पक्षित्वं न च वा किटित्वमपि न प्राप्तं मया दुर्लभम् ।

जाने मस्तकमङ्घ्रिपल्लवमुमाजाने न तेऽहं विभो

न ज्ञातं हि पितामहेन हरिणा तत्त्वेन तद्रूपिणा ॥ ८६ ॥

अशनं गरलं फणी कलापो

वसनं चर्म च वाहनं महोक्षः ।

मम दास्यसि किं किमस्ति शंभो

तव पादाम्बुजभक्तिमेव देहि ॥ ८७ ॥

यदा कृतान्भोनिधिसेतुबन्धनः

करस्थलाधःकृतपर्वताधिपः ।

भवानि ते लङ्घितपद्मसंभव-

स्तदा शिवार्चास्तवभावनक्षमः ॥ ८८ ॥

नतिभिर्नुतिभिस्त्वमीश पूजा-

विधिभिर्ध्यानसमाधिभिर्न तुष्टः ।

धनुषा मुसलेन चाश्मभिर्वा

वद ते प्रीतिकरं तथा करोमि ॥ ८९ ॥

वचसा चरितं वदामि शंभो-

रहमुद्योगविधासु तेऽग्रसक्तः ।

मनसाकृन्तिमीश्वरस्य सेवे

शिरसा चैव सदाशिवं नमामि ॥ ९० ॥

आद्याविद्या हृद्गता निर्गतासी-

द्विद्या हृद्या हृद्गता त्वत्प्रसादात् ।

सेवे नित्यं श्रीकरं त्वत्पदाब्जं

भावे मुक्तेर्भाजनं राजमौले ॥ ९१ ॥

दूरीकृतानि दुरितानि दुरक्षराणि
 दौर्भाग्यदुःखदुरहंकृतिदुर्वचांसि ।
 सारं त्वदीयचरितं नितरां पिबन्तं
 गौरीश मामिह समुद्धर सत्कटाक्षैः ॥ ९२ ॥

सोमकलाधरमौलौ
 कोमलघनकंधरे महामहसि ।
 स्वामिनि गिरिजानाथे
 मामकहृदयं निरन्तरं रमताम् ॥ ९३ ॥

सा रसना ते नयने
 तावेव करौ स एव कृतकृत्यः ।
 या ये यौ यो भर्ग
 वदतीक्षेते सदार्चतः स्मरति ॥ ९४ ॥

अतिमृदुलौ मम चरणा-
 वतिकठिनं ते मनो भवानीश ।
 इति विचिकित्सां संत्यज
 शिव कथमासीद्गिरौ तथा वेशः ॥ ९५ ॥

धैर्याङ्कुशेन निभृतं

रभसादाकृष्य भक्तिशृङ्खलया ।

पुरहर चरणालाने

हृदयमदेभं बधान चिद्यन्त्रैः ॥ ९६ ॥

प्रचरत्यभितः प्रगल्भवृत्त्या

मदवानेष मनःकरी गरीयान् ।

परिगृह्य नयेन भक्तिरज्ज्वा

परम स्थाणु पदं दृढं नयामुम् ॥ ९७ ॥

सर्वालंकारयुक्तां सरलपदयुतां साधुवृत्तां सुवर्णां

सद्भिः संस्तूयमानां सरसगुणयुतां लक्षितां लक्षणाढ्याम् ।

उद्यद्भूषाविशेषामुपगतविनयां द्योतमानार्थरेखां

कल्याणीं देव गौरीप्रिय मम कविताकन्यकां त्वं गृहाण ॥

इदं ते युक्तं वा परमशिव कारुण्यजलधे

गतौ तिर्यग्रूपं तव पदशिरोदर्शनधिया ।

हरिब्रह्माणौ तौ दिवि भुवि चरन्तौ श्रमयुतौ

कथं शंभो स्वामिन्कथय मम वेद्योऽसि पुरतः ॥ ९९ ॥

स्तोत्रेणालमहं प्रवक्षि न मृषा देवा विरिञ्चादयः
स्तुत्यानां गणनाप्रसङ्गसमये त्वामग्रगण्यं विदुः ।
माहात्म्याग्रविचारणप्रकरणे धानातुषस्तोमव-
द्धूतास्त्वां विदुरुत्तमोत्तमफलं शंभो भवत्सेवकाः ॥

इति श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्यस्य
श्रीगोविन्दभगवत्पूज्यपादशिष्यस्य
श्रीमच्छंकरभगवतः कृतौ
शिवानन्दलहरी संपूर्णा ॥

॥ श्रीः ॥

शिवपादादिकेशान्त- वर्णनस्तोत्रम् ॥

कल्याणं नो विधत्तां कटकतटलसत्कल्पवाटीनिकुञ्ज-

क्रीडासंसक्तविद्याधरनिकरवधूगीतरुद्रापदानः ।

तारैर्हेरम्बनादैस्तरलितनिनदत्तारकारातिकेकी

कैलासः शर्वनिर्वृत्यभिजनकपदः सर्वदा पर्वतेन्द्रः ॥ १ ॥

यस्य प्राहुः स्वरूपं सकलदिविषदां सारसर्वस्वयोगं

यस्येषुः शार्ङ्गधन्वा समजनि जगतां रक्षणे जागरूकः ।

मौर्वी दर्वीकराणामपि च परिवृढः पूज्यी सा च लक्ष्यं

सोऽन्यादव्याजमस्मानशिवभिदनिशं नाकिनां श्रीपिनाकः ॥

आतङ्कावेगहारी सकलदिविषदामङ्घ्रिपद्माश्रयाणां
 मातङ्गाद्युग्रदैत्यप्रकरतनुगलद्रक्तधाराक्तधारः ।
 क्रूरः सूरायुतानामपि च परिभवं स्वीयभासा वितन्व-
 न्धोराकारः कुठारो दृढतरदुरिताख्याटवीं पाटयेन्नः ॥

कालारातेः कराग्रे कृतवसतिरुरःशाणशातो रिपूणां
 काले काले कुलाद्रिप्रवरतनयया कल्पितस्नेहलेपः ।
 पायान्नः पावकार्चिःप्रसरसखमुखः पापहन्ता नितान्तं
 शूलः श्रीपादसेवाभजनरसजुषां पालनैकान्तशीलः ॥४॥

देवस्याङ्काश्रयायाः कुलगिरिदुहितुर्नेत्रकोणप्रचार-
 प्रस्तारानत्युदारान्पिपठिषुरिव यो नित्यमत्यादरेण ।
 आधत्ते भङ्गितुङ्गैरनिशमवयवैरन्तरङ्गं समोदं
 सोमापीडस्य सोऽयं प्रदिशतु कुशलं पाणिरङ्गः कुरङ्गः ॥

कण्ठप्रान्तावसज्जत्कनकमयमहाघण्टिकाघोरघोषैः
 कण्ठारवैरकुण्ठैरपि भरितजगच्चक्रवालान्तरालः ।
 चण्डः प्रोहण्डशृङ्गः ककुदकबलितोत्तुङ्गकैलासशृङ्गः
 कण्ठेकालस्य वाहः शमयतु शमलं शाश्वतः शाकरेन्द्रः ॥

निर्यद्धानाम्बुधारापरिमलतरलीभूतरोलम्बपाली-
 झंकारैः शंकराद्रेः शिखरशतदरीः पूरयन्भूरिघोषैः ।
 शार्वः सौवर्णशैलप्रतिमपृथुवपुः सर्वविघ्नापहर्ता
 शर्वाण्याः पूर्वसूनुः स भवतु भवतां स्वस्तिदो हस्तिवक्त्रः ॥

यः पुण्यैर्देवतानां समजनिं शिवयोः श्लाघ्यवीर्यैकमत्या-
 द्यन्नाम्नि श्रूयमाणे दितिजभटघटा भीतिभारं भजन्ते ।
 भूयात्सोऽयं विभूल्यै निशितशरशिखापाटितक्रौञ्चशैलः
 संसारागाधकूपोदरपतितसमुत्तारकस्तारकारिः ॥ ८ ॥

आरूढः प्रौढवेगप्रविजितपवनं तुङ्गतुङ्गं तुरङ्गं
 चेलं नीलं वसानः करतलविलसत्काण्डकोदण्डदण्डः ।
 रागद्वेषादिनानाविधमृगपटलीभीतिकृद्भूतभर्ता
 कुर्वन्नाखेटलीलां परिलसतु मनःकानने मामकीने ॥ ९ ॥

अम्भोजाभ्यां च रम्भारथचरणलताद्वन्द्वकुम्भीन्द्रकुम्भै-
 विम्बेनेन्दोश्च कम्बोरुपरि विलसता विट्टमेणोत्पलाभ्याम् ।
 अम्भोदेनापि संभावितमुपजनिताडम्बरं शम्बरारैः
 शंभोः संभोगयोग्यं किमपि धनमिदं संभवेत्संपदे नः ॥

वेणीसौभाग्यविस्मापिततपनसुताचारुवेणीविलासा-
 न्वाणीनिर्धूतवाणीकरतलविधृतोदारवीणाविरावान् ।
 एणीनेत्रान्तभङ्गीनिरसननिपुणापाङ्गकोणानुपासे
 शोणान्प्राणानुदूढप्रतिनवसुषमाकन्दलानिन्दुमौलेः ॥

नृत्तारम्भेषु हस्ताहतमुरजधिमिद्धिकृतैरत्युदारै-
 श्चित्तानन्दं विधत्ते सदसि भगवतः संततं यः स नन्दी ।
 चण्डीशाद्यास्तथान्ये चतुरगुणगणप्रीणितस्वामिसत्का-
 रोत्कर्षोद्यत्प्रसादाः प्रमथपरिवृढाः पान्तु संतोषिणो नः ॥

मुक्तामाणिक्यजालैः परिकलितमहासालमालोकनीयं
 प्रत्युप्तानर्घरत्नैर्दिशि दिशि भवनैः कल्पितैर्दिक्पतीनाम् ।
 उद्यानैरद्रिकन्यापरिजनवनितामाननीयैः परीतं
 हृद्यं हृद्यस्तु नित्यं मम भुवनपतेर्धाम सोमार्धमौलेः ॥

स्तम्भैर्जम्भारिरत्नप्रवरविरचितैः संभृतोपान्तभागं
 शुम्भत्सोपानमार्गं शुचिमणिनिचयैर्गुम्भितानल्पशिल्पम् ।
 कुम्भैः संपूर्णशोभं शिरसि सुघटितैः शातकुम्भैरपङ्कैः
 शंभोः संभावनीयं सकलमुनिजनैः स्वस्तिदं स्यात्सदो नः ॥

न्यस्तो मध्ये सभायाः परिसरविलसत्पादपीठाभिरामो

हृद्यः पादैश्चतुर्भिः कनकमणिमयैरुच्चकैरुज्ज्वलात्मा ।

वासोरत्नेन केनाप्यधिकमृदुतरेणास्तृतो विस्तृतश्रीः

पीठः पीडाभरं नः शमयतु शिवयोः स्वैरसंवासयोग्यः ॥

आसीनस्याधिपीठं त्रिजगदधिपतेरङ्घ्रिपीठानुषक्तौ

पाथोजाभोगभाजौ परिमृदुलतलोल्लासिपद्मादिरेखौ ।

पातां पादावुभौ तौ नमदमरकिरीटोल्लसच्चारुहीर-

श्रेणीशोणायमानोन्नतनखदशकोद्भासमानौ समानौ ॥

यन्नादो वेदवाचां निगदति निखिलं लक्षणं पक्षिकेतु-

लक्ष्मीसंभोगसौख्यं विरचयति ययोश्चापरे रूपभेदे ।

शंभोः संभावनीये पदकमलसमासङ्गतस्तुङ्गशोभे

माङ्गल्यं नः समग्रं सकलसुखकरे नूपुरे पूरयेताम् ॥

अङ्गे शृङ्गारयोनेः सपदि शलभतां नैववह्नौ प्रयाते

शत्रोरुद्धृत्य तस्मादिषुधियुगमधो न्यस्तमग्रे किमेतत् ।

शङ्कामित्थं नतानाममरपरिषदामन्तरङ्कुरयत्त-

त्संघातं चारु जङ्घायुगमखिलपतेरंहसां संहरेन्नः ॥ १८ ॥

जानुद्वन्द्वेन मीनध्वजनृवरसमुद्रोपमानेन साकं
 राजन्तौ राजरम्भाकरिकरकनकस्तम्भसंभावनीयौ ।
 ऊरू गौरीकराम्भोरुहसरससमामर्दनानन्दभाजौ
 चारू दूरीक्रियास्तां दुरितमुपचितं जन्मजन्मान्तरे नः ॥

आमुक्तानर्धरत्नप्रकरकरपरिष्वक्तकल्याणकाञ्ची-
 दाम्ना बद्धेन दुग्धद्युतिनिचयमुषा चीनपट्टाम्बरेण ।
 संवीते शैलकन्यासुचरितपरिपाकायमाणे नितम्बे
 नित्यं नर्नर्तुं चित्तं मम निखिलजगत्स्वामिनः सोममौलेः ॥

संध्याकालानुरज्यदिनकरसरुचा कालधौतेन गाढं
 व्यानद्धः स्निग्धमुग्धः सरसमुदरबन्धेन वीतोपमेन ।
 उद्दीपैः स्वप्रकाशैरुपचितमहिमा मन्मथारेरुदारो
 मध्यो मिथ्यार्थसंख्यल्लाम दिशतु सदा संगतिं मङ्गलानाम् ॥

नाभीचक्रालवालान्नवनं वसुषमादोहदश्रीपरीता-
 दुद्रच्छन्ती पुरस्तादुदरपथमतिक्रम्य वक्षः प्रयान्ती ।
 श्यामा कामागमार्थप्रकथनलिपिवद्भासते या निकामं
 सा मा सोमार्धमौलेः सुखयतु सततं रोमवल्लीमतल्ली ॥

आश्लेषेष्वद्रिजायाः कठिनकुचतटीलिप्रकाश्मीरपङ्क-
 व्यासङ्गादुद्यदर्कद्युतिभिरुपचितस्पर्धमुहामहद्यम्
 दक्षारातेरुदूढप्रतिनवमणिमालावलीभासमानं
 वक्षो विक्षोभिताघं सततनतिजुषां रक्षतादक्षतं नः ॥

वामाङ्गे विस्फुरन्त्या करतलविलसच्चारुरक्तोत्पलायाः
 कान्ताया वामवक्षोरुहभरशिखरोन्मर्दनव्यग्रमेकम् ।
 अन्यांस्त्रीनप्युदारान्वरपरशुमृगालंकृतानिन्दुमौले-
 र्बाहूनावद्धहेमाङ्गदमणिकटकानन्तरालोकयामः ॥ २४ ॥

संभ्रान्तायाः शिवायाः पतिविलयभिया सर्वलोकोपतापा-
 त्संविन्नस्यापि विष्णोः सरभसमुभयोर्वारणप्रेरणाभ्याम् ।
 मध्ये त्रैशङ्कवीयामनुभवति दशां यत्र हालाहलोष्मा
 सोऽयं सर्वापदां नः शमयतु निचयं नीलकण्ठस्य कण्ठः ॥

हृद्यैरद्रीन्द्रकन्यामृदुदशनपदैर्मुद्रितो विद्रुमश्री-
 रुद्येतन्त्या नितान्तं धवलधवलया मिश्रितो दन्तकान्त्या ।
 मुक्तामाणिक्यजालव्यतिकरसदृशा तेजसा भासमानः
 सद्योजातस्य दद्यादधरमणिरसौ संपदां संचयं नः ॥

कर्णालंकारनानामणिकररुचां संचयैरञ्चितायां
 वर्ण्यायां स्वर्णपद्मोदरपरिविलसत्कर्णिकासंनिभायाम् ।
 पद्मत्यां प्राणवायोः प्रणतजनहृदम्भोजवासस्य शंभो-
 नित्यं नश्चित्तमेतद्विरचयतु सुखेनासिकां नासिकायाम् ॥

अत्यन्तं भासमाने रुचिरतररुचां संगमात्सन्मणीना-
 मुद्यच्चण्डांशुधामप्रसरनिरसनस्पष्टदृष्टापदाने ।
 भूयास्तां भूतये नः करिवरजयिनः कर्णपाशावलम्बे
 भक्तालीभालसज्जज्जनिमरणलिपेः कुण्डले कुण्डले ते ॥

याभ्यां कालव्यवस्था भवति तनुमतां यो मुखं देवतानां
 येषामाहुः स्वरूपं जगति मुनिवरा देवतानां त्रयीं ताम् ।
 रुद्राणीवक्त्रपङ्केरुहसततविहारोत्सुकेन्दिन्दिरेभ्य-
 स्तेभ्यस्त्रिभ्यः प्रणामाञ्जलिमुपरचये त्रीक्षणस्येक्षणेभ्यः ॥

वामं वामाङ्कुगाया वदनसरसिजे व्यावलद्वल्लभाया
 व्यानम्रेष्वन्यदन्यत्पुनरलिकभवं वीतनिःशेषरौक्ष्यम् ।
 भूयो भूयोऽपि मोदान्निपतदतिदयाशीतलं चूतबाणे
 दक्षारेरीक्षणानां त्रयमपहरतादाशु तापत्रयं नः ॥ ३० ॥

यस्मिन्नर्धेन्दुमुग्धश्रुतिनिचयतिरस्कारनिस्तन्द्रकान्तौ
 काश्मीरक्षोदसंकल्पितमिव रुचिरं चित्तकं भाति नेत्रम् ।
 तस्मिन्नुल्लीलचिल्लीनटवरतरुणीलास्यरङ्गायमाणे
 कालारेः फालदेशे विहरतु हृदयं वीतचिन्तान्तरं नः ॥

स्वामिन्गङ्गामिवाङ्गीकुरु तव शिरसा मामपीत्यर्थयन्तीं
 धन्यां कन्यां खरांशोः शिरसि वहति किं न्वेष कारुण्यशाली ।
 इत्थं शङ्कां जनानां जनयदतिघनं कैशिकं कालमेघ-
 च्छायं भूयादुदारं त्रिपुरविजयिनः श्रेयसे भूयसे नः ॥

शृङ्गाराकल्पयोग्यैः शिखरिवसुतासत्सखीहस्तलूनैः
 सूनैराबद्धमालावलिपरिविलसत्सौरभाकृष्टशृङ्गम् ।
 तुङ्गं माणिक्यकान्त्या परिहसितसुरावासशैलेन्द्रशृङ्गं
 संधं नः संकटानां विघटयतु सदा काङ्कटीकं किरीटम् ॥

वक्राकारः कलङ्की जडतनुरहमप्यङ्घ्रिसेवानुभावा-
 दुत्तंसत्वं प्रयातः सुलभतरघृणास्यन्दिनश्चन्द्रमौलेः ।
 तत्सेवन्तां जनौघाः शिवमिति निजयावस्थयैव ब्रुवाणं
 वन्दे देवस्य शंभोर्मुकुटसुघटितं मुग्धपीयूषभानुम् ॥

कान्त्या संपुल्लमल्लीकुसुमधवलया व्याप्य विश्वं विराज-
 न्वृत्ताकारो वितन्वन्मुहुरपि च परां निर्वृतिं पादभाजाम् ।
 सानन्दं नन्दिदोष्णा मणिकटकवता बाह्यमानः पुरारेः
 श्वेतच्छत्राख्यशीतद्युतिरपहरतादापदस्तापदा नः ॥ ३५ ॥

दिव्याकल्पोज्ज्वलानां शिवगिरिसुतयोः पार्श्वयोराश्रितानां
 रुद्राणीसत्सखीनां मदतरलकटाक्षाञ्चलैरश्रितानाम् ।
 उद्वेलद्बाहुवल्लीविलसनसमये चामरान्दोलनीना-
 मुद्भूतः कङ्कणालीवलयकलकलो वारयेदापदो नः ॥

स्वर्गौकःसुन्दरीणां सुललितवपुषां स्वाप्तिसेवापराणां
 वल्गाङ्गूषाणि वक्राम्बुजपरिविगलन्मुग्धगीतामृतानि ।
 नित्यं नृत्तान्युपासे भुजविधुतिपदन्यासभाववलोक-
 प्रत्युद्यत्प्रीतिमाद्यत्प्रमथनटनटीदत्तसंभावनानि ॥ ३७ ॥

स्थानप्राप्त्या स्वराणां किमपि विशदतां व्यञ्जयन्मञ्जुवीणा-
 स्वानावच्छिन्नतालक्रमममृतमिवास्वाद्यमानं शिवाभ्याम् ।
 नानारागातिहृद्यं नवरसमधुरस्तोत्रजातानुविद्धं
 गानं वीणामहर्षेः कलमतिललितं कर्णपूरायतां नः ॥

चेतो जातप्रमोदं सपदि विदधती प्राणिनां वाणिनीनां
 पाणिद्वन्द्वप्रजाप्रत्सुललितरणितस्वर्णतालानुकूला ।
 स्वीयारावेण पाथोधररवपटुना नादयन्ती मयूरीं
 मायूरी मन्दभावं मणिमुरजभवा मार्जना मार्जयेन्नः ॥

देवेभ्यो दानवेभ्यः पितृमुनिपरिषत्सिद्धविद्याधरेभ्यः
 साध्येभ्यश्चरणेभ्यो मनुजपशुपतज्जातिकीटादिकेभ्यः ।
 श्रीकैलासप्ररूढास्तृणविटपिमुखाश्चापि ये सन्ति तेभ्यः
 सर्वेभ्यो निर्विचारं नतिमुपरचये शर्वपादाश्रयेभ्यः ॥

ध्यायन्नित्थं प्रभाते प्रतिदिवसमिदं स्तोत्ररत्नं पठेद्यः
 किं वा ब्रूमस्तदीयं सुचरितमथवा कीर्तयामः समासात् ।
 संपज्जातं समग्रं सदसि बहुमतिं सर्वलोकप्रियत्वं
 संप्राप्यायुःशतान्ते पदमयति परब्रह्मणो मन्मथारेः ॥

इति श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्यस्य
 श्रीगोविन्दभगवत्पूज्यपादंशिष्यस्य
 श्रीमच्छंकरभगवतः कृतौ
 शिवपादादिकेशान्तवर्णनस्तोत्रम्
 संपूर्णम् ॥

॥ श्रीः ॥

शिवकेशादिपादान्त- वर्णनस्तोत्रम् ॥

देयासुर्मूर्ध्नि राजत्सरससुरसरित्पारपर्यन्तनिर्य-

त्प्रांशुस्तम्बाः पिशङ्गास्तुलितपरिणतारक्तशालीलता वः ।

दुर्वारापत्तिगर्तश्रितनिखिलजनोत्तारणे रज्जुभूता

घोराघोर्वीरुहालीदहनशिखिशिखाः शर्म शार्वाः कपर्दाः ॥

कुर्वन्निर्वाणमार्गप्रगमपरिलसद्रूप्यसोपानशङ्कां

शक्रारीणां पुराणां त्रयविजयकृतस्पष्टरेखायमाणम् ।

अव्यादव्याजमुच्चैरलिकहिमधराधित्यकान्तस्त्रिधोद्य-

ज्जाह्नव्याभं मृडानीकमितुरुडुपरुक्पाण्डरं वस्त्रिपुण्ड्रम् ॥

क्रुध्यद्वौरीप्रसादानतिसमयपदाङ्गुष्ठसंक्रान्तलाक्षा-

विन्दुस्पर्धि स्मरारेः स्फटिकमणिदृषन्मग्नमाणिक्यशोभम् ।

मूर्धन्युद्यदिव्यसिन्धोः पतितशफरिकाकारि वो मास्तकं स्ता-

दस्तोकापत्तिकृत्यै हुतवहकणिकामोक्षरूक्षं सदाक्षि ॥

भूत्यै दृग्भूतयोः स्याद्यदहिमहिमरुगिबम्बयोः स्निग्धवर्णो

दैत्यौघध्वंसशंसी स्फुट इव परिवेषावशेषो विभाति ।

सर्गस्थित्यन्तवृत्तिर्मयि समुपगतेतीव निर्वृत्तगर्वं

शर्वाणीभर्तुरुच्चैर्युगलमथ दधद्विभ्रमं तद्भुवोर्वः ॥ ४ ॥

युग्मे रुक्मान्जपिङ्गे ग्रह इव पिहिते द्वाग्नयोः प्राग्दुहित्रा

शैलस्य ध्वान्तनीलाम्बररचितबृहत्कञ्चुकोऽभूत्प्रपञ्चः ।

ते त्रेनेत्रे पवित्रे त्रिदशवरघटामित्रजैत्रोग्रशस्त्रे

नेत्रे नेत्रे भवेतां द्रुतमिह भवतामिन्द्रियाश्चान्नियन्तुम् ॥

चण्डीवक्त्रार्पणेच्छोस्तदनु भगवतः पाण्डुरुक्पाण्डुगण्ड-

प्रोद्यत्कण्ठं विनेतुं वितनुत इव ये रत्नकोणैर्विघृष्टिम् ।

चण्डार्चिर्मण्डलाभे सततनतजनध्वान्तखण्डातिशौण्डे

चाण्डीशे ते श्रिये स्तामधिकमवनताखण्डले कुण्डले वः ॥

शिवकेशादिपादान्तवर्णनस्तोत्रम् ।

६५

खट्वाङ्गोदग्रपाणेः स्फुटविकटपुटो वक्त्ररन्ध्रप्रवेश-

प्रेप्सूदञ्चत्फणोरुश्वसदतिधवलाहीन्द्रशङ्कां दधानः ।

युष्माकं कम्प्रवक्त्राम्बुरुहपरिलसत्कर्णिकाकारशोभः

शश्वन्नाणाय भूयादलमतिविमलोत्तुङ्गकोणः स घोणः ॥

क्रुध्यत्यद्वा ययोः स्वां तनुमतिलसतोर्बिम्बितां लक्षयन्ती

भर्त्रे स्पर्धातिनिघ्ना मुहुरितरवधूशङ्कया शैलकन्या ।

युष्मांस्तौ शश्वदुच्चैरबहुलदशमीशर्वरीशातिशुभ्रा-

वव्यास्तां दिव्यसिन्धोः कमितुरवनमल्लोकपालौ कपोलौ ॥

यो भासा भात्युपान्तस्थित इव निभृतं कौस्तुभो द्रष्टुमिच्छ-

न्सोत्थस्नेहान्नितान्तं गलगतगरलं पत्युरुच्चैः पशूनाम् ।

प्रोद्यत्प्रेम्णा यमार्द्रा पिबति गिरिसुता संपदः सातिरेका

लोकाः शोणीकृतान्ता यदधरमहसा सोऽधरो वो विधत्ताम् ॥

अत्यर्थं राजते या वदनशशधरादुद्गलचारुवाणी-

पीयूषाम्भःप्रवाहप्रसरपरिलसत्फेनबिन्द्वावलीव ।

देयात्सा दन्तपङ्क्तिश्चिरमिह दनुदायाददौवारिकस्य

श्रुत्या दीप्तेन्दुकुन्दच्छविरमलतरप्रोन्नताग्रा मुदं वः ॥

न्यक्कुर्वन्नुर्वराभृन्निभघनसमयोद्धुष्टमेघौघघोषं
 स्फूर्जद्वाध्युत्थितोरुध्वनितमपि परब्रह्मभूतो गभीरः ।
 सुव्यक्तो व्यक्तमूर्तेः प्रकटितकरणः प्राणनाथस्य सत्याः
 प्रीत्या वः संविदध्यात्फलविकलमलं जन्म नादः स नादः ॥

भासा यस्य त्रिलोकी लसति परिलसत्केनबिन्द्वर्णवान्त-
 र्यामग्नेवातिगौरस्तुलितसुरसरिद्वारिपूरप्रसारः ।
 पीनात्मा दन्तभाभिर्भृशमहहकारातिभीमः सदेष्टां
 पुष्टां तुष्टिं कृषीष्ट स्फुटमिह भवतामट्टहासोऽष्टमूर्तेः ॥

सद्योजाताख्यमाप्यं यदुविमलमुदग्वर्ति यद्वामदेवं
 नाम्ना हेम्ना सदृक्षं जलदनिभमघोराह्वयं दक्षिणं यत् ।
 यद्वाल्गार्कप्रभं तत्पुरुषनिगदितं पूर्वमीशानसंज्ञं
 यदिव्यं तानि शंभोर्भवदभिलषितं पञ्च दद्युर्मुखानि ॥

आत्मप्रेम्णो भवान्या स्वयमिव रचिताः सादरं सांवनन्या
 मध्या तिस्रः सुनीलाञ्जननिभगररेखाः समाभान्ति यस्याम् ।
 आकल्पानल्पभासा भृशरुचिरतरा कम्बुकल्पाम्बिकायाः
 पत्युः सात्यन्तमन्तर्विलसतु सततं मन्थरा कंधरा वः ॥

वक्त्रेन्दोर्दन्तलक्ष्म्याश्चिरमधरमहाकौस्तुभस्याप्युपान्ते
 सोत्थानां प्रार्थयन्त्यः स्थितिमचलभुवे वारयन्त्यै निवेशम् ।
 प्रायुक्तेवाशिषो यः प्रतिपदममृतत्वे स्थितः कालशत्रोः
 कालं कुर्वन्गलं वो हृदयमयमलं क्षालयेत्कालकूटः ॥

प्रौढप्रेमाकुलाया दृढतरपरिरम्भेषु पर्वेन्दुमुख्याः
 पार्वत्याश्चारुचामीकरवलयपदैरङ्कितं कान्तिशालि ।
 रङ्गन्नागाङ्गदाढ्यं सततमविहितं कर्म निर्मूलयेत्त-
 दोर्मूलं निर्मलं यद्धृदि दुरितमपास्यार्जितं धूर्जटेर्वः ॥

कण्ठाश्लेषार्थमाप्ता दिव इव कमितुः स्वर्गसिन्धोः प्रवाहाः
 क्रान्त्यै संसारसिन्धोः स्फटिकमणिमहासंक्रमाकारदीर्घाः ।
 तिर्यग्विष्कम्भभूतास्त्रिभुवनवसतेभिन्नदैत्येभदेहा
 बाहा वस्ता हरस्य द्रुतमिह निवहानंहसां संहरन्तु ॥

वक्षो दक्षद्विषोऽलं स्मरभरविनमदक्षजाक्षीणवक्षो-
 जान्तर्निक्षिप्तशुम्भन्मलयजमिलितोद्भासि भस्मोक्षितं यत् ।
 क्षिप्रं तद्रूक्षचक्षुःश्रुतिगणफणरत्नौघभाभीक्ष्णशोभं
 युष्माकं शश्वदेनः स्फटिकमणिशिलामण्डलाभं क्षिणोतु ॥

मुक्तामुक्ते विचित्राकुलवलिलहरीजालशालिन्यवाञ्छ-
 नाभ्यावर्ते विलोलद्भुजगवरयुते कालशत्रोर्विशाले ।
 युष्मच्चित्तत्रिधामा प्रतिनवरुचिरे मन्दिरे कान्तिलक्ष्म्याः
 शेतां शीतांशुगौरे चिरतरमुदरक्षीरसिन्धौ सलीलम् ॥

वैयाघ्री यत्र कृत्तिः स्फुरति हिमगिरेर्विस्तृतोपत्यकान्तः
 सान्द्रावश्यायमिश्रा परित इव वृता नीलजीमूतमाला ।
 आबद्धाहीन्द्रकाञ्चीगुणमतिप्रथुलं शैलजाक्रीडभूमि-
 स्तद्वो निःश्रेयसे स्याज्जघनमतिघनं बालशीतांशुमौलेः ॥

पृष्ठावष्टम्भभूतौ पृथुतरजघनस्यापि नित्यं त्रिलोक्याः
 सम्यग्वृत्तौ सुरेन्द्रद्विरदवरकरोदारकान्ति दधानौ ।
 सारावूरु पुरारेः प्रसभमरिघटाघस्मरौ भस्मशुभ्रौ
 भक्तैरत्यार्द्रचित्तराधिकमवनतौ वाञ्छितं वो विधत्ताम् ॥

आनन्दायेन्दुकान्तोपलरचितसमुद्रायिते ये मुनीनां
 चित्तादर्शं निधातुं विदधति चरणे ताण्डवाकुञ्चनानि ।
 काञ्चीभोगीन्द्रमूर्ध्नी प्रतिमुद्गरुपधानायमाने क्षणं ते
 कान्ते स्तामन्तकारेर्द्युतिविजितसुधाभानुनी जानुनी वः ॥

शिवकेशादिपादान्तवर्णनस्तोत्रम् ।

६९

मञ्जीरीभूतभोगिप्रवरगणफणामण्डलान्तर्नितान्त-

व्यादीर्घानर्घरत्नद्युतिकिसलयिते स्तूयमाने द्युसद्भिः ।

विभ्रत्यौ विभ्रमं वः स्फटिकमणिबृहद्दण्डवद्भासिते ये

जङ्घे शङ्खेन्दुशुभ्रे भृशमिह भवतां मानसे शूलपाणेः ॥

अस्तोकस्तोमशस्त्रैरपचितिममलां भूरिभावोपहारैः

कुर्वद्भिः सर्वदोषैः सततमभिवृत्तौ ब्रह्मविदेवलाद्यैः ।

सम्यक्संपूज्यमानाविह हृदि सरसीवानिशं युष्मदीये

शर्वस्य क्रीडतां तौ प्रपदवरबृहत्कच्छपावच्छभासौ ॥

याः स्वस्थैकांशपातादतिबहलगलद्रक्तवक्त्रं प्रणुन्न-

प्राणं प्राक्रोशयन्प्राङ् निजमचलवरं चालयन्तं दशास्यम् ।

पादाङ्गुल्यो दिशन्तु द्रुतमयुगदृशः कल्मषप्लोषकल्याः

कल्याणं फुल्लमाल्यप्रकरविलसिता वः प्रणद्धाहिवल्लयः ॥

प्रह्वप्राचीनबार्हिःप्रमुखसुरवरप्रस्फुरन्मौलिसक्त-

ज्यायोरन्नोत्करोस्त्रैरविरतममला भूरिनीराजिता या ।

प्रोदप्राप्रा प्रदेयात्ततिरिव रुचिरा तारकाणां नितान्तं

नीलग्रीवस्य पादाम्बुरुहविलसिता सा नखाली सुखं वः ॥

सत्याः सत्याननेन्दावपि सविधगते ये विकासं दधाते
 स्वान्ते स्वां ते लभन्ते श्रियमिह सरसीवामरा ये दधानाः ।
 लोलं लोलम्बकानां कुलमिव सुधियां सेवते ये सदा स्तां
 भूयै भूयैणपाणेर्विमलतररुचस्ते पदान्भोरुहे वः ॥ २७ ॥

येषां रागादिदोषाक्षतमति यतयो यान्ति मुक्तिं प्रसादा-
 ये वा नम्रात्ममूर्तिद्युसदृषिपरिषन्मूर्ध्नि शेषायमाणाः ।
 श्रीकण्ठस्थारुणोद्यच्चरणसरसिजप्रोत्थितास्ते भावाख्या-
 त्पारावाराच्चिरं वो दुरितहतिकृतस्तारयेयुः परागाः ॥

भूम्ना यस्यास्तसीम्ना भुवनमनुसृतं यत्परं धाम धाम्नां
 साम्नामाम्नायतत्त्वं यदपि च परमं यद्गुणातीतमाद्यम् ।
 यच्चाहोहन्निरीहं गहनमिति मुहुः प्रादुरुच्चैर्महान्तो
 माहेशं तन्महो मे महितमहरहर्मोहरोहं निहन्तु ॥ २९ ॥

इति श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्यस्य
 श्रीगोविन्दभगवत्पूज्यपादशिष्यस्य
 श्रीमच्छंकरभगवतः कृतौ
 शिवकेशादिपादान्तवर्णनस्तोत्रम्
 संपूर्णम् ॥

॥ श्रीः ॥

॥ वेदसारशिवस्तोत्रम् ॥

पशूनां पतिं पापनाशं परेशं
गजेन्द्रस्य कृत्तिं वसानं वरेण्यम् ।
जटाजूटमध्ये स्फुरद्वाङ्गवारिं
महादेवमेकं स्मरामि स्मरारिम् ॥ १ ॥

महेशं सुरेशं सुरारातिनाशं
विभुं विश्वनाथं विभूत्यङ्गभूषम् ।
विरूपाक्षमिन्द्रकवह्निविनेत्रं
सदानन्दमीडे प्रभुं पञ्चवक्त्रम् ॥ २ ॥

गिरीशं गणेशं गले नीलवर्णं
गवेन्द्राधिरूढं गुणातीतरूपम् ।
भवं भास्वरं भस्मना भूषिताङ्गं
भवानीकलत्रं भजे पञ्चवक्त्रम् ॥ ३ ॥

शिवाकान्त शंभो शशाङ्गार्धमौले

महेशान शूलिञ्जटाजूटधारिन् ।

त्वमेको जगद्व्यापको विश्वरूपः

प्रसीद प्रसीद प्रभो पूर्णरूप ॥ ४ ॥

परात्मानमेकं जगद्वीजमाद्यं

निरीहं निराकारमोकारवेद्यम् ।

यतो जायते पाल्यते येन विश्वं

तमीशं भजे लीयते यत्र विश्वम् ॥ ५ ॥

न भूमिर्न चापो न वह्निर्न वायु-

र्न चाकाशमास्ते न तन्द्रा न निद्रा ।

न चोष्णं न शीतं न देशो न वेषो

न यस्यास्ति मूर्तिस्त्रिमूर्ति तमीडे ॥ ६ ॥

अजं शाश्वतं कारणं कारणानां

शिवं केवलं भासकं भासकानाम् ।

तुरीयं तमःपारमाद्यन्तहीनं

प्रपद्ये परं पावनं द्वैतहीनम् ॥ ७ ॥

नमस्ते नमस्ते विभो विश्वमूर्ते
 नमस्ते नमस्ते चिदानन्दमूर्ते ।
 नमस्ते नमस्ते तपोयोगगम्य
 नमस्ते नमस्ते श्रुतिज्ञानगम्य ॥ ८ ॥

प्रभो शूलपाणे विभो विश्वनाथ
 महादेव शंभो महेश त्रिनेत्र ।
 शिवाकान्त शान्त स्मरारे पुरारे
 त्वदन्यो वरेण्यो न मान्यो न गण्यः ॥ ९ ॥

शंभो महेश करुणामय शूलपाणे
 गौरीपते पशुपते पशुपाशनाशिन् ।
 काशीपते करुणया जगदेतदेक-
 स्त्वं हंसि पासि विदधासि महेश्वरोऽसि ॥ १० ॥

त्वत्तो जगद्भवति देव भव स्मरारे
 त्वय्येव तिष्ठति जगन्मृड विश्वनाथ ।
 त्वय्येव गच्छति लयं जगदेतदीश
 लिङ्गात्मके हर चराचरविश्वरूपिन् ॥ ११ ॥

॥ श्रीः ॥

शिवापराध- क्षमापणस्तोत्रम् ॥

आदौ कर्म प्रसङ्गात्कलयति कलुषं मातृकुक्षौ स्थितं मां
विष्मूत्रामेध्यमध्ये कथयति नितरां जाठरो जातवेदाः ।
यद्यद्वै तत्र दुःखं व्यथयति नितरां शक्यते केन वक्तुं
क्षन्तव्यो मेऽपराधः शिव शिव शिव भोः श्रीमहादेव शंभो ॥

बाल्ये दुःखातिरेकान्मललुलितवपुः स्तन्यपाने पिपासु-
र्नो शक्तश्चेन्द्रियेभ्यो भव मलजनिता जन्तवो मां तुदन्ति ।
नानारोगातिदुःखाद्बुदितपरवशः शंकरं न स्मरामि
क्षन्तव्यो मेऽपराधः शिव शिव शिव भोः श्रीमहादेव शंभो ॥

शिवापराधक्षमापणस्तोत्रम् ।

७५

प्रौढोऽहं यौवनस्थो विषयविषधरैः पञ्चभिर्मर्मसंधौ
 दष्टो नष्टो विवेकः सुतधनयुवतिस्वादसौख्ये निषण्णः ।
 शैवे चिन्ताविहीनं मम हृदयमहो मानगर्वाधिरूढं
 क्षन्तव्यो मेऽपराधः शिव शिव शिव भोः श्रीमहादेव शंभो ॥

वार्धक्ये चेन्द्रियाणां विकलगतिमतश्चाधिदैवादितापैः
 प्राप्ते रोगैर्वियोगैर्व्यसनकृशतनोर्ज्ञप्तिहीनं च दीनम् ।
 मिथ्यामोहाभिलाषैर्भ्रमति मम मनो धूर्जटेर्ध्यानशून्यं
 क्षन्तव्यो मेऽपराधः शिव शिव शिव भोः श्रीमहादेव शंभो ॥

स्नात्वा प्रत्यूषकाले स्नपनविधिविधौ नाहृतं गाङ्गतोयं
 पूजार्थं वा कदाचिद्ब्रह्मतरगहनेऽखण्डबित्त्वीदलं वा ।
 नानीता पद्ममाला सरसि विकसिता गन्धपुष्पैस्त्वदर्थं
 क्षन्तव्यो मेऽपराधः शिव शिव शिव भोः श्रीमहादेव शंभो ॥

दुर्गधैर्मध्वाज्ययुक्तैर्दधिगुडसहितैः स्नापितं नैव लिङ्गं
 नो लिप्तं चन्दनाद्यैः कनकविरचितैः पूजितं न प्रसूनैः ।
 धूपैः कर्पूरदीपैर्विविधरसयुतैर्नैव भक्ष्योपहारैः
 क्षन्तव्यो मेऽपराधः शिव शिव शिव भोः श्रीमहादेव शंभो ॥

नो शक्यं स्मार्तकर्म प्रतिपदगहने प्रत्यवायाकुलाढ्ये
 श्रौते वार्ता कथं मे द्विजकुलविहिते ब्रह्ममार्गानुसारे ।
 तत्त्वेऽज्ञाते विचारे श्रवणमननयोः किं निदिध्यासितव्यं
 क्षन्तव्यो मेऽपराधः शिव शिव शिव भोः श्रीमहादेव शंभो ॥

ध्यात्वा चित्ते शिवाख्यं प्रचुरतरधनं नैव दत्तं द्विजेभ्यो
 हव्यं ते लक्षसंख्यैर्हुतवहवदने नार्पितं बीजमन्त्रैः ।
 नो तप्तं गाङ्गतीरे व्रतजपनियमै रुद्रजाप्यं न जप्तं
 क्षन्तव्यो मेऽपराधः शिव शिव शिव भोः श्रीमहादेव शंभो ॥

नमो निःसंगशुद्धस्त्रिगुणविरहितो ध्वस्तमोहान्धकारो
 नासाग्रन्यस्तदृष्टिर्विदितभवगुणो नैव दृष्टः कदाचित् ।
 उन्मन्यावस्थया त्वां विगतगतिमतिः शंकरं न स्मरामि
 क्षन्तव्यो मेऽपराधः शिव शिव शिव भोः श्रीमहादेव शंभो ॥

स्थित्वा स्थाने सरोजे प्रणवमयमरुत्कुम्भिते सूक्ष्ममार्गे
 शान्ते स्वान्ते प्रलीने प्रकटितविभवे दिव्यरूपे शिवाख्ये ।
 लिङ्गाग्रे ब्रह्मवाक्ये सकलतनुगतं शंकरं न स्मरामि
 क्षन्तव्यो मेऽपराधः शिव शिव शिव भोः श्रीमहादेव शंभो ॥

शिवापराधक्षमापणस्तोत्रम् ।

७७

हृद्यं वेदान्तवेद्यं हृदयसरसिजे दीप्तमुद्यत्प्रकाशं
 सत्यं शान्तस्वरूपं सकलमुनिमनःपद्मषण्डैकवेद्यम् ।
 जाग्रत्स्वप्ने सुषुप्तौ त्रिगुणविरहितं शंकरं न स्मरामि
 क्षन्तव्यो मेऽपराधः शिव शिव शिव भोः श्रीमहादेव शंभो ॥

चन्द्रोद्भासितशेखरे स्मरहरे गङ्गाधरे शंकरे
 सर्पैर्भूषितकण्ठकर्णविवरे नेत्रोत्थवैश्वानरे ।
 दन्तित्वक्कृतसुन्दराम्बरधरे त्रैलोक्यसारे हरे
 मोक्षार्थं कुरु चित्त वृत्तिममलामन्यैस्तु किं कर्मभिः ॥

किं यानेन धनेन वाजिकरिभिः प्राप्तेन राज्येन किं
 किं वा पुत्रकलत्रमित्तपशुभिर्देहेन गेहेन किम् ।
 ज्ञात्वैतत्क्षणभङ्गुरं सपदि रे त्याज्यं मनो दूरतः
 स्वात्मार्यं गुरुवाङ्मयतो भज भज श्रीपार्वतीवल्लभम् ॥ १३

पौरोहित्यं रजनिचरितं ग्रामणीत्वं नियोगो
 माठापत्यं ह्यनृतवचनं साक्षिवादः पराभ्रम् ।
 ब्रह्मद्वेषः खलजनरतिः प्राणिनां निर्दयत्वं
 मा भूदेवं मम पशुपते जन्मजन्मान्तरेषु ॥ १४ ॥

शिवापराधक्षमापणस्तोत्रम् ।

आयुर्नश्यति पश्यतां प्रतिदिनं याति क्षयं यौवनं
प्रत्यायान्ति गताः पुनर्न दिवसाः कालो जगद्भक्षकः ।
लक्ष्मीस्तोयतरङ्गभङ्गचपला विद्युच्चलं जीवितं
तस्मान्मां शरणागतं करुणया त्वं रक्ष रक्षाधुना ॥

इति श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्यस्य
श्रीगोविन्दभगवत्पूज्यपादशिष्यस्य
श्रीमच्छंकरभगवतः कृतौ
शिवापराधक्षमापणस्तोत्रं संपूर्णम् ॥

॥ श्रीः ॥

॥ सुवर्णमालास्तुतिः ॥

अथ कथमपि मद्रसनां त्वद्गुण-
लेशैर्विशोधयामि विभो ।
साम्ब सदाशिव शंभो शंकर
शरणं मे तव चरणयुगम् ॥ १ ॥

आखण्डलमदखण्डनपण्डित
तण्डुप्रिय चण्डीश विभो ।
साम्ब सदाशिव शंभो शंकर
शरणं मे तव चरणयुगम् ॥ २ ॥

हृभचर्माम्बर शम्बररिपुवपु-
रपहरणोज्ज्वलनयन विभो ।
साम्ब सदाशिव शंभो शंकर
शरणं मे तव चरणयुगम् ॥ ३ ॥

ईश गिरीश नरेश परेश म-
 हेश बिलेशयभूषण भो ।
 साम्ब सदाशिव शंभो शंकर
 शरणं मे तव चरणयुगम् ॥ ४ ॥

उमया दिव्यसुमङ्गलविग्रह-
 यालिङ्गितवामाङ्ग विभो ।
 साम्ब सदाशिव शंभो शंकर
 शरणं मे तव चरणयुगम् ॥ ५ ॥

ऊरीकुरु मामज्ञमनाथं
 दूरीकुरु मे दुरितं भो ।
 साम्ब सदाशिव शंभो शंकर
 शरणं मे तव चरणयुगम् ॥ ६ ॥

ऋषिवरमानसहंस चराचर-
 जननस्थितिलयकारण भो ।
 साम्ब सदाशिव शंभो शंकर
 शरणं मे तव चरणयुगम् ॥ ७ ॥

ऋक्षाधीशकिरीट महोक्षा-

रूढ विधृतरुद्राक्ष विभो ।

साम्ब सदाशिव शंभो शंकर

शरणं मे तव चरणयुगम् ॥ ८ ॥

लृवर्णद्वन्द्वमवृन्तसुकुसुममि-

वाङ्मौ तवार्पयामि विभो ।

साम्ब सदाशिव शंभो शंकर

शरणं मे तव चरणयुगम् ॥ ९ ॥

एकं सदिति श्रुत्या त्वमेव

सदसीत्युपास्महे मृड भो ।

साम्ब सदाशिव शंभो शंकर

शरणं मे तव चरणयुगम् ॥ १० ॥

ऐक्यं निजभक्तेभ्यो वितरसि

विश्वंभरोऽत्र साक्षी भो ।

साम्ब सदाशिव शंभो शंकर

शरणं मे तव चरणयुगम् ॥ ११ ॥

ओमिति तव निर्देष्ट्री माया-
 स्माकं मृडोपकर्त्री भो ।
 साम्ब सदाशिव शंभो शंकर
 शरणं मे तव चरणयुगम् ॥ १२ ॥

औदास्यं स्फुटयति विषयेषु दि-
 गम्बरता च तवैव विभो ।
 साम्ब सदाशिव शंभो शंकर
 शरणं मे तव चरणयुगम् ॥ १३ ॥

अन्तःकरणविशुद्धिं भक्तिं
 च त्वयि सतीं प्रदेहि विभो ।
 साम्ब सदाशिव शंभो शंकर
 शरणं मे तव चरणयुगम् ॥ १४ ॥

अस्तोपाधिसमस्तव्यस्तै
 रूपैर्जगन्मयोऽसि विभो ।
 साम्ब सदाशिव शंभो शंकर
 शरणं मे तव चरणयुगम् ॥ १५ ॥

सुवर्णमालास्तुतिः ।

८३

करुणावरुणालय मयि दास उ-
दासस्तवोचितो न हि भो ।
साम्ब सदाशिव शंभो शंकर
शरणं मे तव चरणयुगम् ॥ १६ ॥

खलसहवासं विघटय घटय स-
तामेव सङ्गमनिशं भो ।
साम्ब सदाशिव शंभो शंकर
शरणं मे तव चरणयुगम् ॥ १७ ॥

गरलं जगदुपकृतये गिलितं
भवता समोऽस्ति कोऽत्र विभो ।
साम्ब सदाशिव शंभो शंकर
शरणं मे तव चरणयुगम् ॥ १८ ॥

घनसारगौरगात्र प्रचुरज-
टाजूटबद्धगङ्ग विभो ।
साम्ब सदाशिव शंभो शंकर
शरणं मे तव चरणयुगम् ॥ १९ ॥

ज्ञप्तिः सर्वशरीरेष्वखण्डि-

ता या विभाति सा त्वं भो ।

साम्ब सदाशिव शंभो शंकर

शरणं मे तव चरणयुगम् ॥ २० ॥

चपलं मम हृदयकपिं विषय-

द्रुचरं दृढं वधान विभो ।

साम्ब सदाशिव शंभो शंकर

शरणं मे तव चरणयुगम् ॥ २१ ॥

छाया स्थाणोरपि तव तापं

नमतां हरत्यहो शिव भो ।

साम्ब सदाशिव शंभो शंकर

शरणं मे तव चरणयुगम् ॥ २२ ॥

जय कैलासनिवास प्रमथग-

णाधीश भूसुरार्चित भो ।

साम्ब सदाशिव शंभो शंकर

शरणं मे तव चरणयुगम् ॥ २३ ॥

सुवर्णमालास्तुतिः ।

८५

झणुतकझङ्किणुझणुतत्किटतक-

शब्दैर्नटसि महानट भो ।

साम्ब सदाशिव शंभो शंकर

शरणं मे तव चरणयुगम् ॥ २४ ॥

ज्ञानं विश्वेपावृत्तिरहितं

कुरु मे गुरुस्त्वमेव विभो ।

साम्ब सदाशिव शंभो शंकर

शरणं मे तव चरणयुगम् ॥ २५ ॥

टङ्कारस्तं धनुषो दलयति

हृदयं द्विषामशनिरिव भो ।

साम्ब सदाशिव शंभो शंकर

शरणं मे तव चरणयुगम् ॥ २६ ॥

ठाकृतिरिव तव माया बहिर-

न्तः शून्यरूपिणी खलु भो ।

साम्ब सदाशिव शंभो शंकर

शरणं मे तव चरणयुगम् ॥ २७ ॥

दुम्बरमम्बुरुहामपि दलय-
 त्यनघं त्वदङ्घ्रियुगलं भो ।
 साम्ब सदाशिव शंभो शंकर
 शरणं मे तव चरणयुगम् ॥ २८ ॥

ढक्काक्षसूत्रशूलद्रुहिणक-
 रोटीसमुल्लसत्कर भो ।
 साम्ब सदाशिव शंभो शंकर
 शरणं मे तव चरणयुगम् ॥ २९ ॥

णाकारगर्भिणी चेच्छुभदा
 ते शरगतिर्नृणामिह भो
 साम्ब सदाशिव शंभो शंकर
 शरणं मे तव चरणयुगम् ॥ ३० ॥

तव मन्वतिसंजपतः सद्य-
 स्तरति नरो हि भवार्द्धि भो ।
 साम्ब सदाशिव शंभो शंकर
 शरणं मे तव चरणयुगम् ॥ ३१ ॥

धूत्कारस्तस्य मुखे भूया-

त्ते नाम नास्ति यस्य विभो ।

साम्ब सदाशिव शंभो शंकर

शरणं मे तव चरणयुगम् ॥ ३२ ॥

दयनीयश्च दयालुः कोऽस्ति म-

दन्यस्त्वदन्य इह वद भो ।

साम्ब सदाशिव शंभो शंकर

शरणं मे तव चरणयुगम् ॥ ३३ ॥

धर्मस्थापनदक्ष त्र्यक्ष गु-

रो दक्षयज्ञशिक्षक भो ।

साम्ब सदाशिव शंभो शंकर

शरणं मे तव चरणयुगम् ॥ ३४ ॥

ननु ताडितोऽसि धनुषा लुब्धधि-

या त्वं पुरा नरेण विभो ।

साम्ब सदाशिव शंभो शंकर

शरणं मे तव चरणयुगम् ॥ ३५ ॥

परिमातुं तव मूर्तिं नालम-
जस्तत्परात्परोऽसि विभो ।
साम्ब सदाशिव शंभो शंकर
शरणं मे तव चरणयुगम् ॥ ३६ ॥

फलमिह नृतया जनुषस्त्वत्पद-
सेवा सनातनेश विभो ।
साम्ब सदाशिव शंभो शंकर
शरणं मे तव चरणयुगम् ॥ ३७ ॥

बलमारोग्यं चायुस्त्वद्गुण-
रुचितां चिरं प्रदेहि विभो ।
साम्ब सदाशिव शंभो शंकर
शरणं मे तव चरणयुगम् ॥ ३८ ॥

भगवन्भर्ग भयापह भूतप-
ते भूतिभूषिताङ्ग विभो ।
साम्ब सदाशिव शंभो शंकर
शरणं मे तव चरणयुगम् ॥ ३९ ॥

महिमा तव न हि माति श्रुतिषु हि-

मानीधरात्मजाधव भो ।

साम्ब सदाशिव शंभो शंकर

शरणं मे तव चरणयुगम् ॥ ४० ॥

यमनियमादिभिरङ्गैर्यमिनो

हृदये भजन्ति स त्वं भो ।

साम्ब सदाशिव शंभो शंकर

शरणं मे तव चरणयुगम् ॥ ४१ ॥

रज्जावहिरिव शुक्तौ रजतमि-

व त्वयि जगन्ति भान्ति विभो ।

साम्ब सदाशिव शंभो शंकर

शरणं मे तव चरणयुगम् ॥ ४२ ॥

लब्ध्वा भवत्प्रसादाच्चक्रं

विधुरवति लोकमखिलं भो ।

साम्ब सदाशिव शंभो शंकर

शरणं मे तव चरणयुगम् ॥ ४३ ॥

वसुधातद्धरतच्छयरथमौ-

वींशर पराकृतासुर भो ।

साम्ब सदाशिव शंभो शंकर

शरणं मे तव चरणयुगम् ॥ ४४ ॥

शर्व देव सर्वोत्तम सर्वद

दुर्वृत्तगर्वहरण विभो ।

साम्ब सदाशिव शंभो शंकर

शरणं मे तव चरणयुगम् ॥ ४५ ॥

षड्पुषट्कर्मिषड्विकारहर

सन्मुख षण्मुखजनक विभो ।

साम्ब सदाशिव शंभो शंकर

शरणं मे तव चरणयुगम् ॥ ४६ ॥

सत्यं ज्ञानमनन्तं ब्रह्मे-

त्येतल्लक्षणलक्षित भो ।

साम्ब सदाशिव शंभो शंकर

शरणं मे तव चरणयुगम् ॥ ४७ ॥

हाहाहूहूमुखसुरगायक-

गीतापदानपद्य विभो ।

साम्ब सदाशिव शंभो शंकर

शरणं मे तव चरणयुगम् ॥ ४८ ॥

ळादिर्न हि प्रयोगस्तदन्त-

मिह मङ्गलं सदास्तु विभो ।

साम्ब सदाशिव शंभो शंकर

शरणं मे तव चरणयुगम् ॥ ४९ ॥

क्ष्णमिव दिवसान्नेष्यति त्वत्पद-

सेवाक्ष्णोत्सुकः शिव भो ।

साम्ब सदाशिव शंभो शंकर

शरणं मे तव चरणयुगम् ॥ ५० ॥

इति श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्यस्य

श्रीगोविन्दभगवत्पूज्यपादशिष्यस्य

श्रीमच्छंकरभगवतः कृतौ

सुवर्णमालास्तुतिः संपूर्णा ॥

॥ श्रीः ॥

॥ दशश्लोकीस्तुतिः ॥

साम्बो नः कुलदैवतं पशुपते साम्ब त्वदीया वयं
साम्बं स्तौमि सुरासुरोरगगणाः साम्बेन संतारिताः ।
साम्बायास्तु नमो मया विरचितं साम्बात्परं नो भजे
साम्बस्यानुचरोऽस्म्यहं मम रतिः साम्बे परब्रह्मणि ॥

विष्णवाद्याश्च पुरत्रयं सुरगणा जेतुं न शक्ताः स्वयं
यं शंभुं भगवन्वयं तु पशवोऽस्माकं त्वमेवेश्वरः ।
स्वस्वस्थाननियोजिताः सुमनसः स्वस्था बभूवुस्तत-
स्तस्मिन्मे हृदयं सुखेन रमतां साम्बे परब्रह्मणि ॥ २ ॥

क्षोणी यस्य रथो रथाङ्गयुगलं चन्द्रार्कबिम्बद्वयं
कोदण्डः कनकाचलो हरिरभूद्वाणो विधिः सारथिः ।
तूणीरो जलधिर्हयाः श्रुतिचयो मौर्वी भुजंगाधिप-
स्तस्मिन्मे हृदयं सुखेन रमतां साम्बे परब्रह्मणि ॥ ३ ॥

येनापादितमङ्गजाङ्गभसितं दिव्याङ्गरागैः समं
 येन स्वीकृतमब्जसंभवशिरः सौवर्णपात्रैः समम् ।
 येनाङ्गीकृतमच्युतस्य नयनं पूजारविन्दैः समं
 तस्मिन्मे हृदयं सुखेन रमतां साम्बे परब्रह्मणि ॥ ४ ॥

गोविन्दादधिकं न दैवतमिति प्रोच्चार्य हस्तावुभा-
 वुद्धृत्याथ शिवस्य संनिधिगतो व्यासो मुनीनां वरः ।
 यस्य स्तम्भितपाणिरानतिकृता नन्दीश्वरेणाभव-
 त्तस्मिन्मे हृदयं सुखेन रमतां साम्बे परब्रह्मणि ॥ ५ ॥

आकाशश्चिकुरायते दशदिशाभोगो दुकूलायते
 शीतांशुः प्रसवायते स्थिरतरानन्दः स्वरूपायते ।
 वेदान्तो निलयायते सुविनयो यस्य स्वभावायते
 तस्मिन्मे हृदयं सुखेन रमतां साम्बे परब्रह्मणि ॥ ६ ॥

विष्णुर्यस्य सहस्रनामनियमादम्भोरुहाण्यर्चय-
 त्नेकोनोपचितेषु नेत्रकमलं नैजं पदाब्जद्वये ।
 संपूज्यासुरसंहतिं विदलयंस्त्रैलोक्यपालोऽभव-
 त्तस्मिन्मे हृदयं सुखेन रमतां साम्बे परब्रह्मणि ॥ ७ ॥

शौरिं सत्यगिरं वराहवपुषं पादाम्बुजादर्शने
 चक्रे यो दयया समस्तजगतां नाथं शिरोदर्शने ।
 मिथ्यावाचमपूज्यमेव सततं हंसस्वरूपं विधिं
 तस्मिन्मे हृदयं सुखेन रमतां साम्बे परब्रह्मणि ॥ ८ ॥

यस्यासन्धरणिजलाग्निपवनव्योमार्कचन्द्रादयो
 विख्यातास्तनवोऽष्टधा परिणता नान्यत्ततो वर्तते ।
 ओंकारार्थविवेचनी श्रुतिरियं चाचष्ट तुर्यं शिवं
 तस्मिन्मे हृदयं सुखेन रमतां साम्बे परब्रह्मणि ॥ ९ ॥

विष्णुब्रह्मसुराधिपप्रभृतयः सर्वेऽपि देवा यदा
 संभूताज्जलधेर्विषात्परिभवं प्राप्तास्तदा सत्वरम् ।
 तानार्ताब्धशरणागतानिति सुरान्योऽरक्षदधक्षणा-
 तस्मिन्मे हृदयं सुखेन रमतां साम्बे परब्रह्मणि ॥ १० ॥

इति श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्यस्य
 श्रीगोविन्दभगवत्पूज्यपादशिष्यस्य
 श्रीमच्छंकरभगवतः कृतौ
 दशश्लोकीस्तुतिः संपूर्णा ॥

॥ श्रीः ॥
दक्षिणामूर्ति-
वर्णमालास्तोत्रम् ॥

ॐमित्येतद्यस्य बुधैर्नाम गृहीतं
यद्भासेदं भाति समस्तं वियदादि ।
यस्याज्ञातः स्वस्वपदस्था विधिमुख्या-
स्तं प्रत्यञ्चं दक्षिणवक्त्रं कलयामि ॥ १ ॥

नम्राङ्गाणां भक्तिमतां यः पुरुषार्था-
न्दत्वा क्षिप्रं हन्ति च तत्सर्वविपत्तीः ।
पादाम्भोजाधस्तनितापस्मृतिमीशं
तं प्रत्यञ्चं दक्षिणवक्त्रं कलयामि ॥ २ ॥

मोहध्वस्त्यै वैणिकवैयासिकिमुख्याः
संविन्मुद्रापुस्तकवीणाक्षगुणान्यम् ।
हस्ताम्भोजैर्बिभ्रतमाराधितवन्त-
स्तं प्रत्यञ्चं दक्षिणवक्त्रं कलयामि ॥ ३ ॥

भद्रारूढं भद्रदमाराधयितृणां
 भक्तिश्रद्धापूर्वकमीशं प्रणमन्ति ।
 आदित्या यं वाञ्छितसिद्धयै करुणाब्धिं
 तं प्रत्यञ्चं दक्षिणवक्त्रं कलयामि ॥ ४ ॥

गर्भान्तःस्थाः प्राणिन एते भवपाश-
 च्छेदे दक्षं निश्चितवन्तः शरणं यम् ।
 आराध्याङ्घ्रिप्रस्फुरदम्भोरुहयुग्मं
 तं प्रत्यञ्चं दक्षिणवक्त्रं कलयामि ॥ ५ ॥

वक्त्रं धन्याः संसृतिवार्धेरतिमात्रा-
 झीताः सन्तः पूर्णशशाङ्कद्युति यस्य ।
 सेवन्तेऽध्यासीनमनन्तं वटमूलं
 तं प्रत्यञ्चं दक्षिणवक्त्रं कलयामि ॥ ६ ॥

तेजःस्तोमैरङ्गदसंघट्टितभास्व-
 न्माणिक्योत्थैर्भासितविश्वो रुचिरैर्यः ।
 तेजोमूर्तिं खानिलतेजःप्रमुखाब्धिं
 तं प्रत्यञ्चं दक्षिणवक्त्रं कलयामि ॥ ७ ॥

दक्षिणामूर्तिवर्णमालास्तोत्रम् ।

९७

दध्याज्यादिद्रव्यकर्माण्यखिलानि

त्यक्त्वा काङ्क्षां कर्मफलेष्वन्न करोति ।

यज्जिज्ञासां रूपफलार्थी क्षितिदेव-

स्तं प्रत्यञ्चं दक्षिणवक्त्रं कलयामि ॥ ८ ॥

क्षिप्रं लोके यं भजमानः पृथुपुण्यः

प्रध्वस्ताधिः प्रोज्झितसंसृत्यखिलार्तिः

प्रत्यग्भूतं ब्रह्म परं सन्निभं य-

स्तं प्रत्यञ्चं दक्षिणवक्त्रं कलयामि ॥ ९ ॥

णानेत्येवं यन्मनुमध्यस्थितवर्णा-

न्भक्ताः काले वर्णगृहीत्यै प्रजपन्तः ।

मोदन्ते संप्राप्तसमस्तश्रुतितन्त्रा-

स्तं प्रत्यञ्चं दक्षिणवक्त्रं कलयामि ॥ १० ॥

मूर्तिरुच्छायानिर्जितमन्दाकिनिकुन्द-

प्रालेयान्भोराशिसुधाभूतिसुरेभा ।

यस्याभ्राभा हासविधौ दक्षशिरोधि-

स्तं प्रत्यञ्चं दक्षिणवक्त्रं कलयामि ॥ ११ ॥

तप्तस्वर्णच्छायजटाजूटकटाह-

प्रोद्यद्बीचीवल्लिविराजत्सुरासिन्धुम् ।

नित्यं सूक्ष्मं नित्यनिरस्ताखिलदोषं

तं प्रत्यञ्चं दक्षिणवक्त्रं कलयामि ॥ १२ ॥

येन ज्ञातेनैव समस्तं विदितं स्या-

द्यस्मादन्यद्वस्तु जगत्यां शशशृङ्गम् ।

यं प्राप्तानां नास्ति परं प्राप्यमनादिं

तं प्रत्यञ्चं दक्षिणवक्त्रं कलयामि ॥ १३ ॥

मत्तो मारो यस्य ललाटाक्षिभवाम्नि-

स्फूर्जत्कीलप्रोषितभस्मीकृतदेहः ।

तद्भस्मासीद्यस्य सुजातः पटवास-

स्तं प्रत्यञ्चं दक्षिणवक्त्रं कलयामि ॥ १४ ॥

ह्यम्भोराशौ संसृतिरूपे लुठतां त-

त्पारं गन्तुं यत्पदभक्तिर्दृढनौका ।

सर्वाराध्यं सर्वगमानन्दपयोधिं

तं प्रत्यञ्चं दक्षिणवक्त्रं कलयामि ॥ १५ ॥

दक्षिणामूर्तिवर्णमालास्तोत्रम् ।

९९

मेधावी स्यादिन्दुवतंसं धृतवीणं

कर्पूराभं पुस्तकहस्तं कमलाक्षम् ।

चित्ते ध्यायन्त्यस्य वपुर्द्राङ्निमिषार्धं

तं प्रत्यञ्चं दक्षिणवक्त्रं कलयामि ॥ १६ ॥

धाम्नां धाम प्रौढरुचीनां परमं य-

त्सूर्यादीनां यस्य स हेतुर्जगदादेः ।

एतावान्यो यस्य न सर्वेश्वरमीड्यं

तं प्रत्यञ्चं दक्षिणवक्त्रं कलयामि ॥ १७ ॥

प्रत्याहारप्राणनिरोधादिसमर्थै-

र्भक्तैर्दान्तैः संयतचित्तैर्यतमानैः ।

स्वात्मत्वेन ज्ञायत एव त्वरया य-

स्तं प्रत्यञ्चं दक्षिणवक्त्रं कलयामि ॥ १८ ॥

ज्ञांशीभूतान्प्राणिन एतान्फलदाता

चित्तान्तःस्थः प्रेरयति स्वे सकलेऽपि ।

कृत्ये देवः प्राक्तनकर्मानुसरः सं-

स्तं प्रत्यञ्चं दक्षिणवक्त्रं कलयामि ॥ १९ ॥

प्रज्ञामात्रं प्रापितसंविन्निजभक्तं

प्राणाक्षादेः प्रेरयितारं प्रणवार्थम् ।

प्राहुः प्राज्ञा यं विदितानुश्रवतत्त्वा-

स्तं प्रत्यञ्चं दक्षिणवक्त्रं कलयामि ॥ २० ॥

यस्याज्ञानादेव नृणां संसृतिबोधो

यस्य ज्ञानादेव विमोक्षो भवतीति ।

स्पष्टं ब्रूते वेदशिरो देशिकमाद्यं

तं प्रत्यञ्चं दक्षिणवक्त्रं कलयामि ॥ २१ ॥

छन्नेऽविद्यारूपपटेनैव च विश्वं

यत्राध्यस्तं जीवपरेशत्वमपीदम् ।

भानोर्भानुष्वम्बुवदस्ताखिलभेदं

तं प्रत्यञ्चं दक्षिणवक्त्रं कलयामि ॥ २२ ॥

स्वापस्वप्नौ जाग्रदवस्थापि न यत्र

प्राणश्चेतः सर्वगतो यः सकलात्मा ।

कूटस्थो यः केवलसच्चित्सुखरूप-

स्तं प्रत्यञ्चं दक्षिणवक्त्रं कलयामि ॥ २३ ॥

दक्षिणामूर्तिवर्णमालास्तोत्रम् ।

१०१

हा हेत्येवं विस्मयमीयुर्मुनिमुख्या
ज्ञाते यस्मिन्स्वात्मतथानात्मविमोहः ।
प्रत्यग्भूते ब्रह्मणि यातः कथमित्थं
तं प्रत्यञ्चं दक्षिणवक्त्रं कलयामि ॥ २४ ॥

यैषा रम्यैर्मत्तमयूराभिधवृत्तै-
रादौ क्लृप्ता यन्मनुवर्गेर्मुनिभङ्गी ।
तामेवैतां दक्षिणवक्त्रः कृपयासा-
वूरीकुर्याद्देशिकसम्राट् परमात्मा ॥ २५ ॥

इति श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्यस्य
श्रीगोविन्दभगवत्पूज्यपादशिष्यस्य
श्रीमच्छंकरभगवतः कृतौ
श्रीदक्षिणामूर्तिवर्णमालास्तोत्रं
संपूर्णम् ॥

॥ श्रीः ॥

॥ श्रीदक्षिणामूर्त्यष्टकम् ॥

विश्वं दर्पणदृश्यमाननगरीतुल्यं निजान्तर्गतं
पश्यन्नात्मनि मायया बहिरिवोद्भूतं यथा निद्रया ।
यः साक्षात्कुरुते प्रबोधसमये स्वात्मानमेवाद्वयं
तस्मै श्रीगुरुमूर्तये नम इदं श्रीदक्षिणामूर्तये ॥ १ ॥

बीजस्यान्तरिवाङ्कुरो जगदिदं प्राङ्निर्विकल्पं पुन-
र्मायाकल्पितदेशकालकलनावैचित्र्यचित्रीकृतम् ।
मायावीव विजृम्भयत्यपि महायोगीव यः स्वेच्छया
तस्मै श्रीगुरुमूर्तये नम इदं श्रीदक्षिणामूर्तये ॥ २ ॥

यस्यैव स्फुरणं सदात्मकमसत्कल्पार्थगं भासते
साक्षात्तत्त्वमसीति वेदवचसा यो बोधयत्याश्रितान् ।
यत्साक्षात्करणाद्भवेन्न पुनरावृत्तिर्भवाम्भोनिधौ
तस्मै श्रीगुरुमूर्तये नम इदं श्रीदक्षिणामूर्तये ॥ ३ ॥

श्रीदक्षिणामूर्त्यष्टकम् ।

१०३

नानाच्छिद्रघटोदरस्थितमहादीपप्रभाभास्वरं
 ज्ञानं यद्य तु चक्षुरादिकरणद्वारा बहिः स्पन्दते ।
 जानामीति तमेव भान्तमनुभात्येतत्समस्तं जग-
 त्समै श्रीगुरुमूर्तये नम इदं श्रीदक्षिणामूर्तये ॥ ४ ॥

देहं प्राणमपीन्द्रियाण्यपि चलां बुद्धिं च शून्यं विदुः
 स्त्रीवालान्धजडोपमास्त्वहमिति भ्रान्ता भृशं वादिनः ।
 मायाशक्तिविलासकल्पितमहाव्यामोहसंहारिणे
 तस्मै श्रीगुरुमूर्तये नम इदं श्रीदक्षिणामूर्तये ॥ ५ ॥

राहुग्रस्तदिवाकरेन्दुसदृशो मायासमाच्छादना-
 त्सन्मात्रः करणोपसंहरणतो योऽभूत्सुपुत्रः पुमान् ।
 प्रागस्वाप्समिति प्रबोधसमये यः प्रत्यभिज्ञायते
 तस्मै श्रीगुरुमूर्तये नम इदं श्रीदक्षिणामूर्तये ॥ ६ ॥

५

बाल्यादिष्वपि जाग्रदादिषु तथा सर्वास्ववस्थास्वपि
 व्यावृत्तास्वनुवर्तमानमहमित्यन्तः स्फुरन्तं सदा ।
 स्वात्मानं प्रकटीकरोति भजतां यो मुद्रया भद्रया
 तस्मै श्रीगुरुमूर्तये नम इदं श्रीदक्षिणामूर्तये ॥ ७ ॥

विश्वं पश्यति कार्यकारणतया स्वस्वामिसंबन्धतः

शिष्याचार्यतया तथैव पितृपुत्राद्यात्मना भेदतः ।

स्वप्ने जाग्रति वा य एष पुरुषो मायापरिभ्रामित-

स्तस्मै श्रीगुरुमूर्तये नम इदं श्रीदक्षिणामूर्तये ॥ ८ ॥

भूरम्भांस्यनलोऽनिलोऽम्बरमहर्नाथो हिमांशुः पुमा-

नित्याभाति चराचरात्मकमिदं यस्यैव मूर्त्यष्टकम् ।

नान्यत्किंचन विद्यते विमृशतां यस्मात्परस्माद्विभो-

स्तस्मै श्रीगुरुमूर्तये नम इदं श्रीदक्षिणामूर्तये ॥ ९ ॥

सर्वात्मत्वमिति स्फुटीकृतमिदं यस्मादमुष्मिस्तवे

तेनास्य श्रवणात्तदर्थमननाद्ध्यानाच्च संकीर्तनात् ।

सर्वात्मत्वमहाविभूतिसहितं स्यादीश्वरत्वं स्वतः

सिध्येत्तत्पुनरष्टधा परिणतं चैश्वर्यमव्याहतम् ॥ १० ॥

इति श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्यस्य

श्रीगोविन्दभगवत्पूज्यपादशिष्यस्य

श्रीमच्छंकरभगवतः कृतौ

श्रीदक्षिणामूर्त्यष्टकम् संपूर्णम् ॥

॥ श्रीः ॥

श्रीमृत्युंजयमानसिक- पूजास्तोत्रम् ॥

कैलासे कमनीयरत्नखचिते कल्पद्रुमूले स्थितं
कर्पूरस्फटिकेन्दुसुन्दरतनुं कात्यायनीसेवितम् ।
गङ्गातुङ्गतरेङ्गरञ्जितजटाभारं कृपासागरं
कण्ठालंकृतशेषभूषणममुं मृत्युंजयं भावये ॥ १ ॥

आगत्य मृत्युंजय चन्द्रमौले
व्याघ्राजिनालंकृत शूलपाणे ।
स्वभक्तसंरक्षणकामधेनो
प्रसीद विश्वेश्वर पार्वतीश ॥ २ ॥

भास्वन्मौक्तिकतोरणे मरकतस्तम्भायुतालंकृते
सौधे धूपसुवासिते मणिमये माणिक्यदीपाश्रिते ।

ब्रह्मेन्द्रामरयोगिपुंगवगणैर्युक्ते च कल्पद्रुमैः

श्रीमृत्युंजय सुस्थिरो भव विभो माणिक्यसिंहासने ॥

मन्दारमल्लीकरवीरमाधवी-

पुंनागनीलोत्पलचम्पकान्वितैः ।

कर्पूरपाटीरसुवासितैर्जलै-

राधत्स्व मृत्युंजय पाद्यमुत्तमम् ॥ ४ ॥

सुगन्धपुष्पप्रकरैः सुवासितै-

र्वियन्नदीशीतलवारिभिः शुभैः ।

त्रिलोकनाथार्तिहरार्घ्यमादरा-

द्रुहाण मृत्युंजय सर्ववन्दित ॥ ५ ॥

हिमाम्बुवासितैस्तोयैः शीतलैरतिपावनैः ।

मृत्युंजय महादेव शुद्धाचमनमाचर ॥ ६ ॥

गुडदधिसहितं मधुप्रकीर्णं

सुघृतसमन्वितधेनुदुग्धयुक्तम् ।

शुभकर मधुपर्कमाहर त्वं

त्रिनयन मृत्युहर त्रिलोकवन्द्य ॥ ७ ॥

श्रीमृत्युंजयमानसिकपूजास्तोत्रम् ।

१०७

पञ्चास्त्र शान्त पञ्चास्य पञ्चपातकसंहार ।

पञ्चामृतस्नानमिदं कुरु मृत्युंजय प्रभो ॥ ८ ॥

जगत्रयीख्यात समस्ततीर्थ-

समाहृतैः कल्मषहारिभिश्च ।

स्नानं सुतोयैः समुदाचर त्वं

मृत्युंजयानन्तगुणाभिराम ॥ ९ ॥

आनीतेनातिशुभ्रेण कौशेयेनामरदुमात् ।

मार्जयामि जटाभारं शिव मृत्युंजय प्रभो ॥ १० ॥

नानाहेमविचित्राणि चीरचीनाम्बराणि च ।

विविधानि च दिव्यानि मृत्युंजय सुधारय ॥ ११ ॥

विशुद्धमुक्ताफलजालरम्यं

मनोहरं काञ्चनहेमसूत्रम् ।

यज्ञोपवीतं परमं पवित्र-

माधत्स्व मृत्युंजय भक्तिगम्य ॥ १२ ॥

श्रीगन्धं घनसारकुङ्कुमयुतं कस्तूरिकापूरितं

कालेयेन हिमाम्बुना विरचितं मन्दारसंवासितम् ।

दिव्यं देवमनोहरं मणिमये पात्रे समारोपितं
सर्वाङ्गेषु विलेपयामि सततं मृत्युंजय श्रीविभो ॥

अक्षतैर्धवलैर्दिव्यैः सम्यक्तिलसमन्वितैः ।
मृत्युंजय महादेव पूजयामि वृषध्वज ॥ १४ ॥

चम्पकपङ्कजकुरवक-
कुन्दैः करवीरमल्लिकाकुसुमैः ।
विस्तारय निजमकुटं
मृत्युंजय पुण्डरीकनयनाम् ॥ १५ ॥

माणिक्यपादुकाद्वन्द्वे मौनिहृत्पद्ममन्दिरे ।
पादौ सत्पद्मसदृशौ मृत्युंजय निवेशय ॥ १६ ॥

माणिक्यकेयूरकिरीटहारैः
काञ्चीमणिस्थापितकुण्डलैश्च ।
मञ्जीरमुख्याभरणैर्मनोज्ञै-
रङ्गानि मृत्युंजय भूषयामि ॥ १७ ॥

गजवदनस्कन्दधृते-
नातिस्वच्छेन चामरयुगेन ।

श्रीमृत्युंजयमानसिकपूजास्तोत्रम् ।

१०९

गलदलकाननपद्मं

मृत्युंजय भावयामि हृत्पद्मे ॥ १८ ॥

मुक्तातपत्रं शशिकोटिशुभ्रं

शुभप्रदं काञ्चनदण्डयुक्तम् ।

माणिक्यसंस्थापितहेमकुम्भं

सुरेश मृत्युंजय तेऽर्पयामि ॥ १९ ॥

मणिमुकुरे निष्पटले

त्रिजगद्गाढान्धकारसप्ताश्वे ।

कन्दर्पकोटिसदृशं

मृत्युंजय पश्य वदनमात्मीयम् ॥ २० ॥

कर्पूरचूर्णं कपिलाज्यपूतं

दास्यामि कालेयसमन्वितैश्च ।

समुद्भवं पावनगन्धधूपितं

मृत्युंजयाङ्गं परिकल्पयामि ॥ २१ ॥

वर्तित्रयोपेतमखण्डदीप्त्या

तमोहरं बाह्यमथान्तरं च ।

साज्यं समस्तामरवर्गहृद्यं

सुरेश मृत्युंजय वंशदीपम् ॥ २२ ॥

राजाञ्जं मधुरान्वितं च मृदुलं माणिक्यपात्रे स्थितं

हिङ्गूजीरकसन्मरीचिमिलितैः शाकैरनेकैः शुभैः ।

शाकं सम्यगपूपसूपसहितं सद्योघृतेनाप्लुतं

श्रीमृत्युंजय पार्वतीप्रिय विभो सापोशनं भुज्यताम् ॥

कूश्माण्डवार्ताकपटोलिकानां

फलानि रम्याणि च कारवल्क्या ।

सुपाकयुक्तानि ससौरभाणि

श्रीकण्ठ मृत्युंजय भक्षयेश ॥ २४ ॥

शीतलं मधुरं स्वच्छं पावनं वासितं लघु ।

मध्ये स्वीकुरु पानीयं शिव मृत्युंजय प्रभो ॥ २५ ॥

शर्करामिलितं स्निग्धं दुग्धान्नं गोघृतान्वितम् ।

कदलीफलसंमिश्रं भुज्यतां मृत्युसंहर ॥ २६ ॥

केवलमतिमाधुर्यं

दुग्धैः स्निग्धैश्च शर्करामिलितैः ।

श्रीमृत्युंजयमानसिकपूजास्तोत्रम् ।

१११

एलामरीचिमिलितं

मृत्युंजय देव भुङ्क्ष्व परमान्नम् ॥ २७ ॥

रम्भाचूतकपित्थकण्टकफलैर्द्राक्षारसस्वादुम-

त्खर्जूरैर्मधुरेक्षुखण्डशकलैः सन्नारिकेलाम्बुभिः ।

कर्पूरेण सुवासितैर्गुडजलैर्माधुर्ययुक्तैर्विभो

श्रीमृत्युंजय पूरय त्रिभुवनाधारं विशालोदरम् ॥

मनोज्ञरम्भावनखण्डखण्डिता-

न्नुचिप्रदान्सर्षपजीरकांश्च ।

ससौरभान्सैन्धवसेवितांश्च

गृहाण मृत्युंजय लोकवन्द्य ॥ २९ ॥

हिङ्गूजीरकसहितं

विमलामलकं कपित्थमतिमधुरम् ।

विसखण्डाल्लवणयुता-

न्मृत्युंजय तेऽर्पयामि जगदीश ॥ ३० ॥

एलाशुण्ठीसहीतं

दध्यन्नं चारुहेमपात्रस्थम् ।

अमृतप्रतिनिधिमाह्वं

मृत्युंजय भुज्यतां त्रिलोकेश ॥ ३१ ॥

जम्बीरनीराश्वितशृङ्गवेरं

मनोहरानम्लशलादुखण्डान् ।

मृदूपदंशान्सहसोपभुङ्क्ष्व

मृत्युंजय श्रीकरुणासमुद्र ॥ ३२ ॥

नागररामठयुक्तं

सुललितजम्बीरनीरसंपूर्णम् ।

मथितं सैन्धवसहितं

पिब हर मृत्युंजय क्रतुध्वंसिन् ॥ ३३ ॥

मन्दारहेमाम्बुजगन्धयुक्तै-

र्मन्दाकिनीनिर्मलपुण्यतोयैः ।

गृहाण मृत्युंजय पूर्णकाम

श्रीमत्परापोशनमभ्रकेश ॥ ३४ ॥

गगनधुनीविमलजलै-

र्मृत्युंजय पद्मरागपात्रगतैः ।

श्रीमृत्युंजयमानसिकपूजास्तोत्रम् ।

११३

मृगमदचन्दनपूर्णं

प्रक्षालय चारु हस्तपदयुग्मम् ॥ ३५ ॥

पुंनागमल्लिकाकुन्दवासितैर्जाह्नवीजलैः ।

मृत्युंजय महादेव पुनराचमनं कुरु ॥ ३६ ॥

मौक्तिकचूर्णसमेतै-

र्मृगमदघनसारवासितैः पूगैः ।

पर्णैः स्वर्णसमानै-

र्मृत्युंजय तेऽर्पयामि ताम्बूलम् ॥ ३७ ॥

नीराजनं निर्मलदीप्तिमद्भि-

र्दीपाङ्कुरैरुज्ज्वलमुच्छ्रितैश्च ।

घण्टानिनादेन समर्पयामि

मृत्युंजयाय त्रिपुरान्तकाय ॥ ३८ ॥

विरिञ्चिमुख्यामरवृन्दवन्दिते

सरोजमत्स्याङ्कितचक्रचिह्निते ।

ददामि मृत्युंजय पादपङ्कजे

फणीन्द्रभूषे पुनरर्घ्यमीश्वर ॥ ३९ ॥

पुंनागनीलोत्पलकुन्दजाजी-

मन्दारमल्लीकरवीरपङ्कजैः ।

पुष्पाञ्जलिं बिल्वदलैस्तुलस्या

मृत्युंजयाङ्घ्रौ विनिवेशयामि ॥ ४० ॥

पदे पदे सर्वतमोनिऋन्तनं

पदे पदे सर्वशुभप्रदायकम् ।

प्रदक्षिणं भक्तियुतेन चेतसा

करोमि मृत्युंजय रक्ष रक्ष माम् ॥ ४१ ॥

नमो गौरीशाय स्फटिकधवलाङ्गाय च नमो

नमो लोकेशाय स्तुतविबुधलोकाय च नमः ।

नमः श्रीकण्ठाय क्षपितपुरदैत्याय च नमो

नमः फालाक्षाय स्मरमदविनाशाय च नमः ॥ ४२ ॥

संसारे जनितापरोगसहिते तापत्रयाक्रन्दिते

नित्यं पुत्रकलत्रवित्तविलसत्पाशैर्निबद्धं दृढम् ।

गर्वान्धं बहुपापवर्गसहितं कारुण्यदृष्ट्या विभो

श्रीमृत्युंजय पार्वतीप्रिय सदा मां पाहि सर्वेश्वर ॥

श्रीमृत्युंजयमानसिकपूजास्तोत्रम् ।

११५

सौधे रत्नमये नवोत्पलदलाकीर्णे च तत्पान्तरे
कौशेयेन मनोहरेण धवलेनाच्छादिते सर्वशः ।
कर्पूराञ्चितदीपदीप्तिमिलिते रम्योपधानद्वये
पार्वत्याः करपद्मालालितपदं मृत्युंजयं भावये ॥४४॥

चतुश्चत्वारिंशद्विलसदुपचारैरभिमतै-
र्मनःपद्मे भक्त्या बहिरपि च पूजां शुभकरीम् ।
करोति प्रत्यूषे निशि दिवसमध्येऽपि च पुमा-
न्प्रयाति श्रीमृत्युंजयपदमनेकान्नुतपदम् ॥ ४५ ॥

प्रातर्लिङ्गमुमापतेरहरहः संदर्शनात्स्वर्गदं
मध्याह्ने हयमेधतुल्यफलदं सायंतने मोक्षदम् ।
भानोरस्तमये प्रदोषसमये पञ्चाक्षराराधनं
तत्कालत्रयतुल्यमिष्टफलदं सद्योऽनवद्यं दृढम् ॥४६॥

इति श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्यस्य
श्रीगोविन्दभगवत्पूज्यपादशिष्यस्य
श्रीमच्छंकरभगवतः कृतौ
श्रीमृत्युंजयमानसिकपूजास्तोत्रं संपूर्णम् ॥

॥ श्रीः ॥

॥ शिवनामावल्याष्टकम् ॥

हे चन्द्रचूड मदनान्तक शूलपाणे
स्थाणो गिरीश गिरिजेश महेश शंभो ।
भूतेश भीतभयसूदन मामनाथं
संसारदुःखगहनाज्जगदीश रक्ष ॥ १ ॥

हे पार्वतीहृदयवल्लभ चन्द्रमौले
भूताधिप प्रमथनाथ गिरीशचाप ।
हे वामदेव भव रुद्र पिनाकपाणे
संसारदुःखगहनाज्जगदीश रक्ष ॥ २ ॥

हे नीलकण्ठ वृषभध्वज पञ्चवक्त्र
लोकेश शेषवलय प्रमथेश शर्व ।
हे धूर्जटे पशुपते गिरिजापते मां
संसारदुःखगहनाज्जगदीश रक्ष ॥ ३ ॥

हे विश्वनाथ शिव शंकर देवदेव
गङ्गाधर प्रमथनायक नन्दिकेश ।
बाणेश्वरान्धकरिपो हर लोकनाथ
संसारदुःखगहनाज्जगदीश रक्ष ॥ ४ ॥

वाराणसीपुरपते मणिकर्णिकेश
वीरेश दक्षमखकाल विभो गणेश ।
सर्वज्ञ सर्वहृदयैकनिवास नाथ
संसारदुःखगहनाज्जगदीश रक्ष ॥ ५ ॥

श्रीमन्महेश्वर कृपामय हे दयालो
हे व्योमकेश शितिकण्ठ गणाधिनाथ ।
भस्माङ्गराग नृकपालकलापमाल
संसारदुःखगहनाज्जगदीश रक्ष ॥ ६ ॥

कैलासशैलविनिवास वृषाकपे हे
मृत्युञ्जय त्रिनयन त्रिजगन्निवास ।
नारायणप्रिय मदापह शक्तिनाथ
संसारदुःखगहनाज्जगदीश रक्ष ॥ ७ ॥

विश्वेश विश्वभवनाशक विश्वरूप
विश्वात्मक त्रिभुवनैकगुणाधिकेश ।
हे विश्वनाथ करुणामय दीनबन्धो
संसारदुःखगहनाज्जगदीश रक्ष ॥ ८ ॥

गौरीविलासभवनाय महेश्वराय
पञ्चाननाय शरणागतकल्पकाय ।
शर्वाय सर्वजगतामधिपाय तस्मै
दारिद्र्यदुःखदहनाय नमः शिवाय ॥ ९ ॥

इति श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्यस्य
श्रीगोविन्दभगवत्पूज्यपादशिष्यस्य
श्रीमच्छंकरभगवतः कृतौ
शिवनामावल्यष्टकं संपूर्णम् ॥

॥ श्रीः ॥

॥ शिवपञ्चाक्षरस्तोत्रम् ॥

नागेन्द्रहाराय विलोचनाय

भस्माङ्गरागाय महेश्वराय ।

नित्याय शुद्धाय दिगम्बराय

तस्मै नकाराय नमः शिवाय ॥ १ ॥

मन्दाकिनीसलिलचन्दनचर्चिताय

नन्दीश्वरप्रमथनाथमहेश्वराय ।

मन्दारमुख्यबहुपुष्पसुपूजिताय

तस्मै मकारमहिताय नमः शिवाय ॥ २ ॥

शिवाय गौरीवदनाब्जवृन्द-

सूर्याय दक्षाध्वरनाशकाय ।

श्रीनीलकण्ठाय वृषध्वजाय

तस्मै शिकाराय नमः शिवाय ॥ ३ ॥

वसिष्ठकुम्भोद्भवगौतमार्य-

मुनीन्द्रदेवार्चितशेखराय ।

चन्द्रार्कवैश्वानरलोचनाय

तस्मै वकाराय नमः शिवाय ॥ ४ ॥

यक्षस्वरूपाय जटाधराय

पिनाकहस्ताय सनातनाय ।

दिव्याय देवाय दिगम्बराय

तस्मै यकाराय नमः शिवाय ॥ ५ ॥

इति श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्यस्य

श्रीगोविन्दभगवत्पूज्यपादशिष्यस्य

श्रीमच्छंकरभगवतः कृतौ

॥ ५ ॥ शिवपञ्चाक्षरस्तोत्रं संपूर्णम् ॥

॥ श्रीः ॥

॥ उमामहेश्वरस्तोत्रम् ॥

नमः शिवाभ्यां नवयौवनाभ्यां
परस्पराश्लिष्टवपुर्धराभ्यां ।
नगेन्द्रकन्यावृषकेतनाभ्यां
नमो नमः शंकरपार्वतीभ्याम् ॥ १ ॥

नमः शिवाभ्यां सरसोत्सवाभ्यां
नमस्कृताभीष्टवरप्रदाभ्याम् ।
नारायणेनार्चितपादुकाभ्यां
नमो नमः शंकरपार्वतीभ्याम् ॥ २ ॥

नमः शिवाभ्यां वृषवाहनाभ्यां
विरिञ्चिविष्ण्वन्द्रसुपूजिताभ्याम् ।
विभूतिपाटीरविलेपनाभ्यां
नमो नमः शंकरपार्वतीभ्याम् ॥ ३ ॥

नमः शिवाभ्यां जगदीश्वराभ्यां
 जगत्पतिभ्यां जयविग्रहाभ्याम्
 जम्भारिमुख्यैरभिवन्दिताभ्यां
 नमो नमः शंकरपार्वतीभ्याम् ॥ ४ ॥

नमः शिवाभ्यां परमौषधाभ्यां
 पञ्चाक्षरीपञ्जररञ्जिताभ्याम् ।
 प्रपञ्चसृष्टिस्थितिसंहताभ्यां
 नमो नमः शंकरपार्वतीभ्याम् ॥ ५ ॥

नमः शिवाभ्यामतिमुन्दराभ्या-
 मत्यन्तमासक्तहृदम्बुजाभ्याम् ।
 अशेषलोकैकहितंकराभ्यां
 नमो नमः शंकरपार्वतीभ्याम् ॥ ६ ॥

नमः शिवाभ्यां कलिनाशनाभ्यां
 कङ्कालकल्याणवपुर्धराभ्याम् ।
 कैलासशैलस्थितदेवताभ्यां
 नमो नमः शंकरपार्वतीभ्याम् ॥ ७ ॥

नमः शिवाभ्यामशुभापहाभ्या-

मशेषलोकैकविशेषिताभ्याम् ।

अकुण्ठिताभ्यां स्मृतिसंभृताभ्यां

नमो नमः शंकरपार्वतीभ्याम् ॥ ८ ॥

नमः शिवाभ्यां रथवाहनाभ्यां

रवीन्दुवैश्वानरलोचनाभ्याम् ।

राकाशशाङ्काभमुखाम्बुजाभ्यां

नमो नमः शंकरपार्वतीभ्याम् ॥ ९ ॥

नमः शिवाभ्यां जटिलंधराभ्यां

जरामृतिभ्यां च विवर्जिताभ्याम् ।

जनार्दनाब्जोद्भवपूजिताभ्यां

नमो नमः शंकरपार्वतीभ्याम् ॥ १० ॥

नमः शिवाभ्यां विषमेक्षणाभ्यां

बिल्वच्छदामल्लिकदामभृद्ध्याम् ।

शोभावतीशान्तवतीश्वराभ्यां

नमो नमः शंकरपार्वतीभ्याम् ॥ ११ ॥

नमः शिवाभ्यां पशुपालकाभ्यां
जगन्नयीरक्षणवद्धहृद्भ्याम् ।
समस्तदेवासुरपूजिताभ्यां
नमो नमः शंकरपार्वतीभ्याम् ॥ १२ ॥

स्तोत्रं त्रिसंध्यं शिवपार्वतीभ्यां
भक्त्या पठेद्वादशकं नरो यः ।
स सर्वसौभाग्यफलानि भुङ्क्ते
शतायुरन्ते शिवलोकमेति ॥ १३ ॥

इति श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्यस्य
श्रीगोविन्दभगवत्पूज्यपादशिष्यस्य
श्रीमच्छंकरभगवतः कृतौ
उमामहेश्वरस्तोत्रं संपूर्णम् ॥

॥ श्रीः ॥

॥ सौन्दर्यलहरी ॥

शिवः शक्त्या युक्तो यदि भवति शक्तः प्रभवितुं
न चेदेवं देवो न खलु कुशलः स्पन्दितुमपि ।
अतस्त्वामाराध्यां हरिहरविरिञ्चादिभिरपि
प्रणन्तुं स्तोतुं वा कथमकृतपुण्यः प्रभवति ॥ १ ॥

तनीयांसं पांसुं तव चरणपङ्केरुहभवं
विरिञ्चिः संचिन्वन्विरचयति लोकानविकलम् ।
बह्व्येनं शौरिः कथमपि सहस्रेण शिरसां
हरः संश्लुच्यैनं भजति भसितोद्भूलनविधिम् ॥ २ ॥

अविद्यानामन्तस्तिमिरमिहिरद्वीपनगरी
जडानां चैतन्यस्तबकमकरन्दस्रुतिझरी ।
दरिद्राणां चिन्तामणिगुणनिका जन्मजलधौ
निमग्नानां दंष्ट्रा मुररिपुवराहस्य भवति ॥ ३ ॥

त्वदन्यः पाणिभ्यामभयवरदो दैवतगण-

स्त्वमेका नैवासि प्रकटितवराभीत्यभिनया ।

भयात्रातुं दातुं फलमपि च बाञ्छासमधिकं

शरण्ये लोकानां तव हि चरणावेवं निपुणौ ॥ ४ ॥

हरिस्त्वामाराध्य प्रणतजनसौभाग्यजननीं

पुरा नारी भूत्वा पुररिपुमपि क्षोभमनयत् ।

स्मरोऽपि त्वां नत्वा रतिनयनलेह्येन वपुषा

मुनीनामप्यन्तः प्रभवति हि मोहाय महताम् ॥ ५ ॥

धनुः पौष्पं मौर्वी मधुकरमयी पञ्च विशिखा

वसन्तः सामन्तो मलयमरुदायोधनरथः ।

तथाप्येकः सर्वं हिमगिरिसुते कामपि कृपा-

मपाङ्गात्ते लब्ध्वा जगदिदमनङ्गो विजयते ॥ ६ ॥

कणत्काञ्चीदामा करिकलभकुम्भस्तननता

परिक्षीणा मध्ये परिणतशरच्चन्द्रवदना ।

धनुर्बाणान्पाशं सृणिमपि दधाना करतलैः

पुरस्तादास्तां नः पुरमथितुराहोपुरुषिका ॥ ७ ॥

सुधासिन्धोर्मध्ये सुरविटपिवाटीपरिवृते
 मणिद्वीपे नीपोपवनवति चिन्तामणिगृहे ।
 शिवाकारे मञ्चे परमशिवपर्यङ्कनिलयां
 भजन्ति त्वां धन्याः कतिचन चिदानन्दलहरीम् ॥ ८ ॥

महीं मूलाधारे कमपि मणिपूरे हुतवहं
 स्थितं स्वाधिष्ठाने हृदि मरुतमाकाशमुपरि ।
 मनोऽपि भ्रूमध्ये सकलमपि भित्त्वा कुलपथं
 सहस्रारे पद्मे सह रहसि पत्या विहरसे ॥ ९ ॥

सुधाधारासारैश्चरणयुगलान्तर्विगलितैः
 प्रपञ्चं सिञ्चन्ती पुनरपि रसाम्नायमहसः ।
 अवाप्य स्वां भूमिं भुजगनिभमध्युष्टवलयं
 स्वमात्मानं कृत्वा स्वपिषि कुलकुण्डे कुहरिणि ॥ १० ॥

चतुर्भिः श्रीकण्ठैः शिवयुवतिभिः पञ्चभिरपि
 प्रभिन्नाभिः शंभोर्नवभिरपि मूलप्रकृतिभिः ।
 चतुश्चत्वारिंशद्वसुदलकलाश्रित्रिवलय-
 त्रिरेखाभिः सार्धं तव शरणकोणाः परिणताः ॥ ११ ॥

त्वदीयं सौन्दर्यं तुहिनगिरिकन्ये तुलयितुं

कवीन्द्राः कल्पन्ते कथमपि विरिञ्चिप्रभृतयः ।

यदालोकौत्सुक्यादमरललना यान्ति मनसा

तपोभिर्दुष्प्रापामपि गिरिशसायुज्यपदवीम् ॥ १२ ॥

नरं वर्षीयांसं नयनविरसं नर्मसु जडं

तवापाङ्गालोके पतितमनुधावन्ति शतशः ।

गलद्वेणीवन्धाः कुचकलशविस्त्रस्तसिचया

हठान्मुट्यत्काञ्च्यो विगलितदुकूला युवतयः ॥ १३ ॥

क्षितौ षट्पञ्चाशद्विसमधिकपञ्चाशदुदके

हुताशे द्वाषष्टिश्चतुरधिकपञ्चाशदनिले ।

दिवि द्विःषट्त्रिंशन्मनसि च चतुःषष्टिरिति ये

मयूखास्तेषामप्युपरि तव पादाम्बुजयुगम् ॥ १४ ॥

शरज्ज्योत्स्नाशुद्धां शशियुतजटाजूटमकुटां

वरत्रासत्राणस्फटिकघटिकापुस्तककराम् ।

सकृन्न त्वा नत्वा कथमिव सतां संनिदधते

मधुक्षीरद्राक्षामधुरिमधुरीणाः फणितयः ॥ १५ ॥

सौन्दर्यलहरी ।

१२९

कवीन्द्राणां चेतःकमलवनबालातपरुचिं

भजन्ते ये सन्तः कतिचिदरुणामेव भवतीम् ।

विरिञ्चिप्रेयस्यास्तरुणतरशृङ्गारलहरी-

गभीराभिर्वाग्भिर्विदधति सतां रञ्जनममी ॥ १६ ॥

सवित्रीभिर्वाचां शशिमणिशिलाभङ्गरुचिभि-

र्वशिन्याद्याभिस्त्वां सह जननि संचिन्तयति यः ।

स कर्ता काव्यानां भवति महतां भङ्गिरुचिभि-

र्वचोभिर्वाग्देवीवदनकमलामोदमधुरैः ॥ १७ ॥

तनुच्छायाभिस्ते तरुणतरणिश्रीसरणिभि-

र्दिवं सर्वाभुर्वीमरुणिमनि मग्नां स्मरति यः ।

भवन्त्यस्य त्रस्यद्वनहरिणशालीननयनाः

सहोर्वश्या वश्याः कति कति न गीर्वाणगणिकाः ॥ १८ ॥

मुखं बिन्दुं कृत्वा कुचयुगमधस्तस्य तदधो

हरार्धं ध्यायेद्यो हरमहिषि ते मन्मथकलाम् ।

स सद्यः संक्षोभं नयति वनिता इत्यतिलघु

त्रिलोकीमप्याशु भ्रमयति रवीन्दुस्तनयुगाम् ॥ १९ ॥

किरन्तीमङ्गेभ्यः किरणनिकुरुम्बामृतरसं

हृदि त्वामाधत्ते हिमकरशिलामूर्तिमिव यः ।

स सर्पाणां दर्पं शमयति शकुन्ताधिप इव

ज्वरप्लुष्टान्दृष्ट्या सुखयति सुधाधारसिरया ॥ २० ॥

तटिल्लेखातन्वीं तपनशशिवैश्वानरमयीं

निषण्णां षण्णामप्युपरि कमलानां तव कलाम् ।

महापद्माटव्यां मृदितमलमायेन मनसा

महान्तः पश्यन्तो दधति परमाह्लादलहरीम् ॥ २१ ॥

भवानि त्वं दासे मयि वितर दृष्टिं सकरुणा-

मिति स्तोतुं वाञ्छन्कथयति भवानि त्वमिति यः ।

तदैव त्वं तस्मै दिशसि निजसायुज्यपदवीं

मुकुन्दब्रह्मेन्द्रस्फुटमकुटनीराजितपदाम् ॥ २२ ॥

त्वया हृत्वा वामं वपुरपरितृप्तेन मनसा

शरीरार्धं शंभोरपरमपि शङ्के हृतमभूत् ।

यदेतत्त्वद्रूपं सकलमरुणाभं त्रिनयनं

कुचाभ्यामानन्रं कुटिलशशिचूडालमकुटम् ॥ २३ ॥

जगत्सूते धाता हरिरवति रुद्रः क्षपयते
 तिरस्कुर्वन्नेतत्स्वमपि वपुरीशस्तिरयति ।
 सदापूर्वः सर्वं तदिदमनुगृह्णाति च शिव-
 स्तवाज्ञामालम्ब्य क्षणचलितयोर्भ्रूलतिकयोः ॥ २४ ॥

त्रयाणां देवानां त्रिगुणजनितानां तव शिवे
 भवेत्पूजा पूजा तव चरणयोर्या विरचिता ।
 तथाहि त्वत्पादोद्वहनमणिपीठस्य निकटे
 स्थिता ह्येते शश्वन्मुकुलितकरोत्तंसमकुटाः ॥ २५ ॥

विरिञ्चिः पञ्चत्वं व्रजति हरिराप्नोति विरतिं
 विनाशं कीनाशो भजति धनदो याति निधनम् ।
 वितन्द्री माहेन्द्री विततिरपि संमीलितदृशा
 महासंहारेऽस्मिन्विहरति सति त्वत्पतिरसौ ॥ २६ ॥

जपो जल्पः शिल्पं सकलमपि मुद्राविरचना
 गतिः प्रादक्षिण्यक्रमणमशनाद्याहुतिविधिः ।
 प्रणामः संवेशः सुखमखिलमात्मार्पणदृशा
 सपर्यापर्यायस्तव भवतु यन्मे विलसितम् ॥ २७ ॥

सुधामप्यास्वाद्य प्रतिभयजरामृत्युहरिणीं

विपद्यन्ते विश्वे विधिशतमखाद्या दिविषदः ।

करालं यत्क्ष्वेलं कबलितवतः कालकलना

न शंभोस्तन्मूलं तव जननि ताटङ्कमहिमा ॥ २८ ॥

किरीटं वैरिञ्चं परिहर पुरः कैटभभिदः

कठारे कोटीरे स्वलसि जहि जम्भारिमकुटम् ।

प्रणम्रेष्वेतेषु प्रसभमुपयातस्य भवनं

भवस्याभ्युत्थाने तव परिजनोक्तिर्विजयते ॥ २९ ॥

स्वदेहोद्भूताभिर्घृणिभिरणिमाद्याभिरभितो

निषेव्ये नित्ये त्वामहमिति सदा भावयति यः ।

किमाश्चर्यं तस्य त्रिनयनसमृद्धिं तृणयतो

महासंवर्ताभिर्विरचयति नीराजनविधिम् ॥ ३० ॥

चतुःषष्ट्या तन्त्रैः सकलमतिसन्धाय भुवनं

स्थितस्तत्तत्सिद्धिप्रसवपरतन्त्रैः पशुपतिः ।

पुनस्त्वन्निर्बन्धादखिलपुरुषार्थैकघटना-

स्वतन्त्रं ते तन्त्रं क्षितितलमवातीतरदिदम् ॥ ३१ ॥

सौन्दर्यलहरी ।

१३३

शिवः शक्तिः कामः क्षितिरथ रविः शीतकिरणः

स्मरो हंसः शक्रस्तदनु च परामारहरयः ।

अमी हृल्लेखाभिस्तिसृभिरवसानेषु घटिता

भजन्ते वर्णास्ते तव जननि नामावयवताम् ॥ ३२ ॥

स्मरं योनिं लक्ष्मीं त्रितयमिदमादौ तव मनो-

निधायैके नित्ये निरवधिमहाभोगरसिकाः ।

भजन्ति त्वां चिन्तामणिगुणनिबद्धाक्षवल्याः

शिवाग्रौ जुह्वन्तः सुरभिघृतधाराहुतिशतैः ॥ ३३ ॥

शरीरं त्वं शंभोः शशिमिहिरवक्षोरुहयुगं

तवात्मानं मन्ये भगवति नवात्मानमनघम् ।

अतः शेषः शेषीत्ययमुभयसाधारणतया

स्थितः संबन्धो वां समरसपरानन्दपरयोः ॥ ३४ ॥

मनस्त्वं व्योम त्वं मरुदसि मरुत्सारथिरसि

त्वमापस्त्वं भूमिस्त्वयि परिणतायां न हि परम् ।

त्वमेव स्वात्मानं परिणमयितुं विश्ववपुषा

चिदानन्दाकारं शिवयुवति भावेन विभृषे ॥ ३५ ॥

१३४

सौन्दर्यलहरी ।

तवाज्ञाचक्रस्थं तपनशशिकोटिद्युतिधरं
 परं शंभुं वन्दे परिमिलितपार्श्वं परचिता ।
 यमाराध्यन्भक्त्या रविशशिशुचीनामविषये
 निरालोकेऽलोके निवसति हि भालोकभुवने ॥ ३६ ॥

विशुद्धौ ते शुद्धस्फटिकविशदं व्योमजनकं
 शिवं सेवे देवीमपि शिवसमानव्यवसिताम् ।
 ययोः कान्त्या यान्त्याः शशिकिरणसारूप्यसरणे-
 विधूतान्तर्ध्वान्ता विलसति चकोरीव जगती ॥ ३७ ॥

समुन्मीलत्संवित्कमलमकरन्दैकरसिकं
 भजे हंसद्वन्द्वं किमपि महतां मानसचरम् ।
 यदालापादष्टादशगुणितविद्यापरिणति-
 र्यदादत्ते दोषाद्गुणमखिलमद्भ्यः पय इव ॥ ३८ ॥

तव स्वाधिष्ठाने हुतवहमधिष्ठाय निरतं
 तमीडे संवर्त जननि महतीं तां च समयाम् ।
 यदालोके लोकान्दहति महति क्रोधकलिते
 दयार्द्रा या दृष्टिः शिशिरमुपचारं रचयति ॥ ३९ ॥

तटित्वन्तं शक्त्या तिमिरपरिपन्थिस्फुरणया
 स्फुरन्नानारत्नाभरणपरिणद्धेन्द्रधनुषम् ।
 तव श्यामं मेघं कमपि मणिपूरैकशरणं
 निषेवे वर्षन्तं हरमिहिरतप्तं त्रिभुवनम् ॥ ४० ॥

तवाधारे मूले सह समयया लास्यपरया
 नवात्मानं मन्ये नवरसमहाताण्डवनटम् ।
 उभाभ्यामेताभ्यामुदयविधिमुद्दिश्य दयया
 सनाथाभ्यां जज्ञे जनकजननीमज्जगदिदम् ॥ ४१ ॥

गतैर्माणिक्यत्वं गगनमणिभिः सान्द्रघटितं
 किरीटं ते हैमं हिमगिरिसुते कीर्तयति यः ।
 स नीडेयच्छायाच्छुरणशबलं चन्द्रशकलं
 धनुः शौनासीरं किमिति न निबध्नाति धिषणाम् ॥ ४२ ॥

धुनोतु ध्वान्तं नस्तुलितदलितेन्दीवरवनं
 घनस्निग्धश्लक्ष्णं चिकुरनिकुरुम्बं तव शिवे ।
 यदीग्रं सौरभ्यं सहजमुपलब्धुं सुमनसो
 वसन्त्यस्मिन्मन्ये बलमथनवाटीविटपिनाम् ॥ ४३ ॥

तनोतु क्षेमं नस्तव वदनसौन्दर्यलहरी-
 परीवाहः स्रोतःसरणिरिव सीमन्तसरणिः ।
 वहन्ती सिन्दूरं प्रबलकवरीभारतिमिर-
 द्विषां वृन्दैर्वन्दीकृतमिव नवीनार्ककिरणम् ॥ ४४ ॥

अरालैः स्वाभाव्यादलिकलभसश्रीभिरलकैः
 परीतं ते वक्त्रं परिहसति पङ्केरुहरुचिम् ।
 दरस्मेरे यस्मिन्दशनरुचिकिञ्जल्करुचिरे
 सुगन्धौ माद्यन्ति स्मरदहनचक्षुर्मधुलिहः ॥ ४५ ॥

ललाटं लावण्यद्युतिविमलमाभाति तव य-
 द्वितीयं तन्मन्ये मकुटघटितं चन्द्रशकलम् ।
 विपर्यासन्यासादुभयमपि संभूय च मिथः
 सुधालेपस्यूतिः परिणमति राकाहिमकरः ॥ ४६ ॥

भ्रुवौ भुमे किञ्चिद्भुवनभयभङ्गव्यसनिति
 त्वदीये नेत्राभ्यां मधुकररुचिभ्यां धृतगुणम् ।
 धनुर्मन्ये सव्येतरकरगृहीतं रतिपतेः
 प्रकोष्ठे मुष्टौ च स्थगयति निगूढान्तरमुमे ॥ ४७ ॥

अहः सूते सव्यं तव नयनमर्कात्मकतया
 त्रियामां वामं ते सृजति रजनीनायकतया ।
 तृतीया ते दृष्टिर्दरदलितहेमाम्बुजरुचिः
 समाधत्ते सन्ध्यां दिवसनिशयोरन्तरचरीम् ॥ ४८ ॥

विशाला कल्याणी स्फुटरुचिरयोध्या कुवलयैः
 कृपाधाराधारा किमपि मधुराभोगवतिका ।
 अवन्ती दृष्टिस्ते बहुनगरविस्तारविजया
 ध्रुवं तत्तन्नामव्यवहरणयोग्या विजयते ॥ ४९ ॥

कवीनां संदर्भस्तवकमकरन्दैकरसिकं
 कटाक्षव्याक्षेपभ्रमरकलभौ कर्णयुगलम् ।
 अमुञ्चन्तौ दृष्ट्वा तव नवरसास्वादतरला-
 वसूयासंसर्गादलिकनयनं किञ्चिदरुणम् ॥ ५० ॥

शिवे शृङ्गाराद्रा तदितरजने कुत्सनपरा
 सरोषा गङ्गायां गिरिशचरिते विस्मयवती ।
 हराहिभ्यो भीता सरसिरुहसौभाग्यजननी
 सखीषु स्मेरा ते मयि जननि दृष्टिः सकरुणा ॥ ५१ ॥

गते कर्णाभ्यर्णं गरुत इव पक्ष्माणि दधती
 पुरां भेत्तुश्चित्तप्रशमरसविद्रावणफले ।
 इमे नेत्रे गोत्राधरपतिकुलोत्तंसकलिके
 तवाकर्णाकृष्टस्मरशरविलासं कलयतः ॥ ५२ ॥

विभक्तत्रैवर्ण्यं व्यतिकरितलीलाञ्जनतया
 विभाति त्वन्नेत्रत्रितयमिदमीशानदयिते ।
 पुनः स्रष्टुं देवान्द्रुहिणहरिरुद्रानुपरता-
 न्रजः सत्त्वं विभ्रत्तम इति गुणानां त्रयमिव ॥ ५३ ॥

पवित्रीकर्तुं नः पशुपतिपराधीनहृदये
 दयामित्रैर्नेत्रैररुणधवलश्यामरुचिभिः ।
 नदः शोणो गङ्गा तपनतनयेति ध्रुवममुं
 त्रयाणां तीर्थानामुपनयसि संभेदमनघम् ॥ ५४ ॥

निमेषोन्मेषाभ्यां प्रलयमुदयं याति जगती
 तवेत्याहुः सन्तो धरणिधरराजन्यतनये ।
 त्वदुन्मेषाज्जातं जगदिदमशेषं प्रलयतः
 परित्रातुं शङ्के परिहृतनिमेषास्तव दृशः ॥ ५५ ॥

तवापर्णे कर्णेजपनयनपैशुन्यचकिता

निलीयन्ते तोये नियतमनिमेषाः शफरिकाः ।

इयं च श्रीर्बद्धच्छदपुटकवाटं कुवलयं

जहाति प्रत्यूषे निशि च विघटय्य प्रविशति ॥ ५६ ॥

दृशा द्राघीयस्या दरदलितनीलोत्पलरुचा

दवीयांसं दीनं रूपय कृपया मामपि शिवे ।

अनेनायं धन्यो भवति न च ते हानिरियता

वने वा हर्म्ये वा समकरनिपातो हिंकरः ॥ ५७ ॥

अरालं ते पालीयुगलमगराजन्यतनये

न केषामाधत्ते कुसुमशरकोदण्डकुतुकम् ।

तिरश्चीनो यत्र श्रवणपथमुलङ्घ्य विलस-

न्नपाङ्गव्यासङ्गो दिशति शरसंधानधिषणाम् ॥ ५८ ॥

स्फुरद्गण्डाभोगप्रतिफलितताटङ्कयुगलं

चतुश्चक्रं मन्ये तव सुखमिदं मन्मथरथम् ।

यमारुह्य दुह्यत्यवनिरथमर्केन्दुचरणं

महावीरो मारः प्रमथपतये सज्जितवते ॥ ५९ ॥

सरस्वत्याः सूक्तीरमृतलहरीकौशलहरीः

पिबन्त्याः शर्वाणि श्रवणचुलुकाभ्यामविरलम् ।

चमत्कारश्लाघाचलितशिरसः कुण्डलगणो

झणत्कारैस्तारैः प्रतिवचनमाचष्ट इव ते ॥ ६० ॥

असौ नासावंशस्तुहिनगिरिवंशध्वजपटि

त्वदीयो नेदीयः फलतु फलमस्माकमुचितम् ।

बह्यन्तर्मुक्ताः शिशिरकरनिश्वासगालितं

समृद्धया यत्तासां बहिरपि च मुक्तामणिधरः ॥ ६१ ॥

प्रकृत्या रक्तायास्तव सुदति दन्तच्छदरुचेः

प्रवक्ष्ये सादृश्यं जनयतु फलं विद्रुमलता ।

न बिम्बं तद्विम्बप्रतिफलनरागादरुणितं

तुलामध्यारोढुं कथमिव विलज्जेत कलया ॥ ६२ ॥

स्मितज्योत्स्नाजालं तव वदनचन्द्रस्य पिबतां

चकोराणामासीदतिरसतया चञ्चुजडिमा ।

अतस्ते शीतांशोरमृतलहरीमाम्लरुचयः

पिबन्ति स्वच्छन्दं निशिनशि भृशं काञ्जिकधिया ॥

अविश्रान्तं पत्युर्गुणगणकथाम्रेडनजपा

जपापुष्पच्छाया तव जननि जिह्वा जयति सा ।

यदग्रासीनायाः स्फटिकदृषदच्छच्छविमयी

सरस्वत्या मूर्तिः परिणमति माणिक्यवपुषा ॥ ६४ ॥

रणे जित्वा दैत्यानपहृतशिरस्त्रैः कवचिभि-

निवृत्तैश्चण्डांशत्रिपुरहरनिर्माल्यविमुखैः ।

विशाखेन्द्रोपेन्द्रैः शशिविशदकर्पूरशकला

विलीयन्ते मातस्तव वदनताम्बूलकबलाः ॥ ६५ ॥

विपञ्च्या गायन्ती विविधमपदानं पशुपते-

स्त्वयारब्धे वक्तुं चलितशिरसा साधुवचने ।

तदीयैर्माधुर्यैरपलपिततन्त्रीकलरवां

निजां वीणां वाणी निचुलयति चोलेन निभृतम् ॥ ६६ ॥

कराग्रेण स्पृष्टं तुहिनगिरिणा वत्सलतया

गिरीशेनोदस्तं मुहुरधरपानाकुलतया ।

करग्राह्यं शंभोर्मुखमुकुरवृन्तं गिरिसुते

कथंकारं ब्रूमस्तव चुबुकमौपम्यरहितम् ॥ ६७ ॥

भुजाश्लेषान्नित्यं पुरदमयितुः कण्टकवती

तव ग्रीवा धत्ते मुखकमलनालश्रियमियम् ।

स्वतः श्रेता कालागुरुबहुलजम्बालमलिना

मृणालीलालित्यं वहति यदधो हारलतिका ॥ ६८ ॥

गले रेखास्तिस्रो गतिगमकगीतैकनिपुणे

विवाहन्यानद्वप्रगुणगुणसंख्याप्रतिभुवः ।

विराजन्ते नानाविधमधुररागाकरभुवां

त्रयाणां ग्रामाणां स्थितिनियमसीमान इव ते ॥ ६९ ॥

मृणालीमृद्वीनां तव भुजलतानां चतसृणां

चतुर्भिः सौन्दर्यं सरसिजभवः स्तौति वदनैः ।

नखेभ्यः संत्रस्यन्प्रथममथनादन्धकरिपो-

श्चतुर्णां शीर्षाणां सममभयहस्तार्पणधिया ॥ ७० ॥

नखानामुद्योतैर्नवनलिनरागं विहसतां

कराणां ते कान्तिं कथय कथयामः कथमुमे ।

कयाचिद्वा साम्यं भजतु कलया हन्त कमलं

यदि क्रीडलक्ष्मीचरणतललाक्षारसचणम् ॥ ७१ ॥

समं देवि स्कन्दद्विपवदनपीतं स्तनयुगं
 तवेदं नः खेदं हरतु सततं प्रसुतमुखम् ।
 यदालोक्याशङ्काकुलितहृदयो हासजनकः
 स्वकुम्भौ हेरम्बः परिमृशति हस्तेन झडिति ॥ ७२ ॥

अमू ते वक्षोजावमृतरसमाणिक्यकुतुपौ
 न संदेहस्पन्दो नगपतिपताके मनसि नः ।
 पिबन्तौ तौ यस्मादविदितवधूसङ्गरसिकौ
 कुमारावद्यापि द्विरदवदनक्रौञ्चदलनौ ॥ ७३ ॥

वहत्यम्ब स्तम्बेरमदनुजकुम्भप्रकृतिभिः
 समारब्धां मुक्तामणिभिरमलां हारलतिकाम् ।
 कुचाभोगो बिम्बाधररुचिभिरन्तः शबलितां
 प्रतापव्यामिश्रां पुरदमयितुः कीर्तिमिव ते ॥ ७४ ॥

तव स्तन्यं मन्ये धरणिधरकन्ये हृदयतः
 पयःपारावारः परिवहति सारस्वतमिव ।
 दयावत्या दत्तं द्रविडशिशुरास्वाद्य तव य-
 त्कवीनां प्रौढानामजनि कमनीयः कवयिता ॥ ७५ ॥

हरक्रोधज्वालावलिभिरवलीढेन वपुषा

गभीरे ते नाभीसरसि कृतसङ्गो मनसिजः ।

समुत्तस्थौ तस्मादचलतनये धूमलतिका

जनस्तां जानीते तव जननि रोमावलिरिति ॥ ७६ ॥

यदेतत्कालिन्दीतनुतरतरङ्गाकृति शिवे

कृशे मध्ये किञ्चिज्जननि तव यद्भाति सुधियाम् ।

विमर्दादन्योन्यं कुचकलशयोरन्तरगतं

तनूभूतं व्योम प्रविशदिव नाभिं कुहरिणीम् ॥ ७७ ॥

स्थिरो गङ्गावर्तः स्तनमुकुलरोमावलिलता-

कलावालं कुण्डं कुसुमशरतेजोहुतभुजः ।

रतेर्लीलागारं किमपि तव नाभिर्गिरिसुते

बिलद्वारं सिद्धेर्गिरिशनयनानां विजयते ॥ ७८ ॥

निसर्गक्षीणस्य स्तनतटभरेण क्लमजुषो

नमन्मूर्तेर्नारीतिलक शनकैस्त्रुट्यत इव ।

चिरं ते मध्यस्थ त्रुटिततटिनीतीरतरुणा

समावस्थास्थेभ्यो भवतु कुशलं शैलतनये ॥ ७९ ॥

कुचौ सद्यः खिद्यत्तटघटितकूर्पासभिदुरौ
 कषन्तौ दोर्मूले कनककलशाभौ कलयता ।
 तव त्रातुं भङ्गादलमिति वलमं तनुभुवा
 त्रिधा नद्धं देवि त्रिवलि लवलीवल्लिभिरिव ॥ ८० ॥

गुरुत्वं विस्तारं क्षितिधरपतिः पार्वति निजा-
 न्नितम्बादाच्छिद्य त्वयि हरणरूपेण निदधे ।
 अतस्ते विस्तीर्णो गुरुरयमशेषां वसुमतीं
 नितम्बप्राग्भारः स्थगयति लघुत्वं नयति च ॥ ८१ ॥

करीन्द्राणां शुण्डान्कनककदलीकाण्डपटली-
 मुभाभ्यामूरुभ्यामुभयमपि निर्जित्य भवति ।
 सुवृत्ताभ्यां पत्युः प्रणतिकठिनाभ्यां गिरिसुते
 विधिज्ञे जानुभ्यां विबुधकरिकुम्भद्वयमसि ॥ ८२ ॥

पराजेतुं रुद्रं द्विगुणशरगर्भौ गिरिसुते
 निषङ्गौ जङ्घे ते विषमविशिखो बाढमकृत ।
 यदग्रे दृश्यन्ते दशशरफलाः पादयुगली-
 नखाग्रच्छद्धानः सुरमकुटशाणैकनिशिताः ॥ ८३ ॥

श्रुतीनां मूर्धानो दधति तव यौ शेखरतया
 ममाप्येतौ मातः शिरसि दयया धेहि चरणौ ।
 ययोः पाद्यं पाथः पशुपतिजटाजूटतटिनी
 ययोर्लाक्षालक्ष्मीररुणहरिचूडामणिरुचिः ॥ ८४ ॥

नमोवाकं ब्रूमो नयनरमणीयाय पदयो-
 स्तवास्मै द्वन्द्वाय स्फुटरुचिरसालक्तकवते ।
 असूयत्यत्यन्तं यदभिहननाय स्पृहयते
 पशूनामीशानः प्रमदवनकङ्कलितरवे ॥ ८५ ॥

मृषा कृत्वा गोत्रस्खलनमथ वैलक्ष्यनमितं
 ललाटे भर्तारं चरणकमले ताडयति ते ।
 चिरादन्तःशल्यं दहनकृतमुन्मूलितवता
 तुलाकोटिकाणैः किलिकिलितमीशानरिपुणा ॥ ८६ ॥

हिमानीहन्तव्यं हिमगिरिनिवासैकचतुरौ
 निशायां निद्राणं निशि चरमभागे च विशदौ ।
 वरं लक्ष्मीपात्रं श्रियमतिस्त्रजन्तौ समयिनां
 सरोजं त्वत्पादौ जननि जयतश्चित्रमिह किम् ॥ ८७ ॥

पदं ते कीर्तिनां प्रपदमपदं देवि विपदां
 कथं नीतं सद्भिः कठिनकमठीकर्परतुलाम् ।
 कथं वा बाहुभ्यामुपयमनकाले पुरभिदा
 यदादाय न्यस्तं दृषदि दयमानेन मनसा ॥ ८८ ॥

नखैर्नाकस्त्रीणां करकमलसंकोचशशिभि-
 स्तरूणां दिव्यानां हसत इव ते चण्डि चरणौ ।
 फलानि स्वःस्थेभ्यः किसलयकराग्रेण ददतां
 दरिद्रेभ्यो भद्रां श्रियमनिशमहाय ददतौ ॥ ८९ ॥

ददाने दीनेभ्यः श्रियमनिशमाशानुसदृशी-
 ममन्दं सौन्दर्यप्रकरमकरन्दं विकिरति ।
 तवास्मिन्मन्दारस्तवकुसुमभगे यातु चरणे
 निमज्जन्मज्जीवः करणचरणः षट्चरणताम् ॥ ९० ॥

पदन्यासक्रीडापरिचयमिवारब्धुमनसः
 स्खलन्तस्ते खेलं भवनकलहंसा न जहति ।
 अतस्तेषां शिक्षां सुभगमणिमञ्जीररणित-
 च्छलादाचक्षाणं चरणकमलं चारुचरिते ॥ ९१ ॥

गतास्ते मञ्चत्वं द्रुहिणहरिरुद्रेश्वरभृतः

शिवः स्वच्छच्छायाघटितकपटप्रच्छदपटः ।

त्वदीयानां भासां प्रतिफलनरागारुणतया

शरीरी शृङ्गारो रस इव दृशां दोग्धि कुतुक्म् ॥ ९२ ॥

अराला केशेषु प्रकृतिसरला मन्दहसिते

शिरीषाभा चित्ते दृषदुपलशोभा कुचतटे ।

भृशं तन्वी मध्ये पृथुरुरसिजारोहविषये

जगन्नातुं शंभोर्जयति करुणा काचिदरुणा ॥ ९३ ॥

कलङ्कः कस्तूरी रजनिकरबिम्बं जलमयं

कलाभिः कर्पूरैर्मरकतकरण्डं निबिडितम् ।

अतस्त्वद्भोगेन प्रतिदिनमिदं रिक्तकुहरं

विधिर्भूयो भूयो निबिडयति नूनं तव कृते ॥ ९४ ॥

पुरारातेरन्तःपुरमसि ततस्त्वच्चरणयोः

सपर्यामर्यादा तरलकरणानामसुलभा ।

तथा ह्येते नीताः शतमुखमुखाः सिद्धिमनुलां

तव द्वारोपान्तस्थितिभिरणिमाद्याभिरमराः ॥ ९५ ॥

कलत्रं वैधात्रं कतिकति भजन्ते न कवयः

श्रियो देव्याः को वा न भवति पतिः कैरपि धनैः ।

महादेवं हित्वा तव सति सतीनामचरमे

कुचाभ्यामासङ्गः कुरवकतरोरप्यसुलभः ॥ ९६ ॥

गिरामाहुर्देवीं दुहिणगृहिणीमागमविदो

हरेः पत्नीं पद्मां हरसहचरीमद्रितनयाम् ।

तुरीया कापि त्वं दुरधिगमनिःसीममहिमा

महामाया विश्वं भ्रमयसि परब्रह्ममहिषि ॥ ९७ ॥

कदा काले मातः कथय कलितालक्तकरसं

पिबेयं विद्यार्थी तव चरणनिर्णेजनजलम् ।

प्रकृत्या मूकानामपि च कविताकारणतया

कदा धत्ते बाणीमुखकमलताम्बूलरसताम् ॥ ९८ ॥

सरस्वत्या लक्ष्म्या विधिहरिसपत्नो विहरते

रतेः पातिव्रत्यं शिथिलयति रम्येण वपुषा ।

चिरं जीवन्नेव क्षपितपशुपाशव्यतिकरः

परानन्दाभिख्यं रसयति रसं त्वद्भजनवान् ॥ ९९ ॥

१५०

सौन्दर्यलहरी ।

प्रदीपज्वालाभिर्दिवसकरनीराजनविधिः

सुधासूतेश्चन्द्रोपलजललवैरर्घ्यरचना ।

स्वकीयैरम्भोभिः सलिलनिधिसौहित्यकरणं

त्वदीयाभिर्वाग्भिस्तव जननि वाचां स्तुतिरियम् ॥१००॥

इति श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्यस्य

श्रीगोविन्दभगवत्पूज्यपादशिष्यस्य

श्रीमच्छंकरभगवतः कृतौ

सौन्दर्यलहरी संपूर्णा ॥

॥ श्रीः ॥

॥ देवीभुजंगस्तोत्रम् ॥

विरिञ्च्यादिभिः पञ्चभिलोकपालैः

समूढे महानन्दपीठे निषण्णम् ।

धनुर्बाणपाशाङ्कुशप्रोतहस्तं

महस्त्रैपुरं शंकराद्वैतमव्यात् ॥ १ ॥

यदन्नादिभिः पञ्चभिः कोशजालैः

शिरःपक्षपुच्छात्मकैरन्तरन्तः ।

निगूढे महायोगपीठे निषण्णं

पुरारेरथान्तःपुरं नौमि नित्यम् ॥ २ ॥

विरिञ्चादिरूपैः प्रपञ्चे विहृत्य

स्वतन्त्रा यदा स्वात्मविश्रान्तिरेषा ।

तदा मानमातृप्रमेयातिरिक्तं

परानन्दमीडे भवानि त्वदीयम् ॥ ३ ॥

विनोदाय चैतन्यमेकं विभज्य

द्विधा देवि जीवः शिवश्चेति नाम्ना ।

शिवस्यापि जीवत्वमापादयन्ती

पुनर्जीवमेनं शिवं वा करोषि ॥ ४ ॥

समाकुञ्च्य मूलं हृदि न्यस्य वायुं

मनो भ्रूविलं प्रापयित्वा निवृत्ताः ।

ततः सच्चिदानन्दरूपे पदे ते

भवन्त्यम्ब जीवाः शिवत्वेन केचित् ॥ ५ ॥

शरीरेऽतिकष्टे रिपौ पुत्रवर्गे

सदाभीतिमूले कलत्रे धने वा ।

न कश्चिद्विरज्यत्यहो देवि चित्रं

कथं त्वत्कटाक्षं विना तत्त्वबोधः ॥ ६ ॥

शरीरे धनेऽपत्यवर्गे कलत्रे

विरक्तस्य सद्देशिकादिष्टबुद्धेः ।

यदाकस्मिकं ज्योतिरानन्दरूपं

समाधौ भवेत्तत्त्वमस्यम्ब सत्यम् ॥ ७ ॥

देवीभुजंगस्तोत्रम् ।

१५३

मृषान्यो मृषान्यः परो मिश्रमेनं

परः प्राकृतं चापरो बुद्धिमात्रम् ।

प्रपञ्चं मिमीते मुनीनां गणोऽयं

तदेतत्त्वमेवेति न त्वां जहीमः ॥ ८ ॥

निवृत्तिः प्रतिष्ठा च विद्या च शान्ति-

स्तथा शान्त्यतीतेति पञ्चीकृताभिः ।

कलाभिः परे पञ्चविंशात्मिकाभि-

स्त्वमेकैव सेव्या शिवाभिन्नरूपा ॥ ९ ॥

अगाधेऽत्र संसारपङ्के निमग्नं

कलत्रादिभारेण खिन्नं नितान्तम् ।

महामोहपाशौघबद्धं चिरान्मां

समुद्धर्तुमम्ब त्वमेकैव शक्ता ॥ १० ॥

समारभ्य मूलं गतो ब्रह्मचक्रं

भवदिव्यचक्रेश्वरीधामभाजः ।

महासिद्धिसंघातकल्पद्रुमाभा-

नवाप्याम्ब नादानुपास्ते च योगी ॥ ११ ॥

गणेशैर्ग्रहैरम्ब नक्षत्रपङ्क्त्या

तथा योगिनीराशिपीठैरभिन्नम् ।

महाकालमात्मानमामृश्य लोकं

विधत्से कृतिं वा स्थितिं वा महेशि ॥ १२ ॥

लसत्तारहारामतिस्वच्छचेलां

वहन्तीं करे पुस्तकं चाक्षमालाम् ।

शरच्चन्द्रकोटिप्रभाभासुरां त्वां

सकृद्भावयन्भारतीवल्लभः स्यात् ॥ १३ ॥

समुद्यत्सहस्रार्कबिम्बाभवक्त्रां

स्वभासैव सिन्दूरिताजाण्डकोटिम् ।

धनुर्बाणपाशाङ्कुशान्धारयन्तीं

स्मरन्तः स्मरं वापि संमोहयेयुः ॥ १४ ॥

मणिस्यूतताटङ्कशोणास्यबिम्बां

हरित्पट्टवस्त्रां त्वगुल्लासिभूषाम् ।

हृदा भावयन्स्तप्तहेमप्रभां त्वां

श्रियो नाशयत्यम्ब चाञ्चल्यभावम् ॥ १५ ॥

देवीभुजंगस्तोत्रम् ।

१५५

महामन्त्रराजान्तबीजं पराख्यं
स्वतो न्यस्तबिन्दु स्वयं न्यस्तहार्दम् ।
भवद्वक्त्रवक्षोजगुह्याभिधानं
स्वरूपं सकृद्भावयेत्स त्वमेव ॥ १६ ॥

तथान्ये विकल्पेषु निर्विण्णचित्ता-
स्तदेकं समाधाय बिन्दुत्रयं ते ।
परानन्दसंधानसिन्धौ निमग्नाः
पुनर्गर्भरन्ध्रं न पश्यन्ति धीराः ॥ १७ ॥

त्वदुन्मेषलीलानुबन्धाधिकारा-
न्विरिञ्च्यादिकांस्त्वद्गुणाम्भोधिबिन्दून् ।
भजन्तस्तितीर्षन्ति संसारसिन्धुं
शिवे तावकीना सुसंभावनेयम् ॥ १८ ॥

कदा वा भवत्पादपोतेन तूर्णं
भवाम्भोधिमुत्तीर्य पूर्णान्तरङ्गः ।
निमज्जन्तमेनं दुराशविषाढधौ
समालोक्य लोकं कथं पर्युदास्ते ॥ १९ ॥

कदा वा हृषीकाणि साम्यं भजेयुः

कदा वा न शत्रुर्न मित्रं भवानि ।

कदा वा दुराशाविषूचीविलोपः

कदा वा मनो मे समूलं विनश्येत् ॥ २० ॥

नमोवाकमाशास्महे देवि युष्म-

त्पदाम्भोजयुग्माय तिग्माय गौरि ।

विरिञ्च्यादिभास्वत्किरीटप्रतोली-

प्रदीपायमानप्रभाभास्वराय ॥ २१ ॥

कचे चन्द्ररेखं कुचे तारहारं

करे स्वादुचापं शरे षट्पदौघम् ।

स्मरामि स्मरारेरभिप्रायमेकं

मदाघूर्णनेत्रं मदीयं निधानम् ॥ २२ ॥

शरेष्वेव नासा धनुष्वेव जिह्वा

जपापाटले लोचने ते स्वरूपे ।

त्वगेषा भवच्चन्द्रखण्डे श्रवो मे

गुणे ते मनोवृत्तिरम्ब त्वयि स्यात् ॥ २३ ॥

देवीभुजंगस्तोत्रम् ।

१५७

जगत्कर्मधीरान्वचोधूतकीरान्
कुचन्यस्तहारान्कृपासिन्धुपूरान् ।
भवाम्भोधिपारान्महापापदूरान्
भजे वेदसाराञ्छिवप्रेमदारान् ॥ २४ ॥

सुधासिन्धुसारे चिदानन्दनीरे
समुत्फुल्लनीपे सुरन्नान्तरीपे ।
मणिव्यूहसाले स्थिते हैमशाले
मनोजारिवामे निषण्णं मनो मे ॥ २५ ॥

दृगन्ते विलोला सुगन्धीषुमाला
प्रपञ्चेन्द्रजाला विपत्तिन्धुकूला ।
मुनिस्वान्तशाला नमल्लोकपाला
हृदि प्रेमलोलामृतस्वादुलीला ॥ २६ ॥

जगज्जालमेतत्त्वयैवाम्ब सृष्टं
त्वमेवाद्य यासीन्द्रियैरर्थजालम् ।
त्वमेकैव कर्त्री त्वमेकैव भोक्त्री
न मे पुण्यपापे न मे बन्धमोक्षौ ॥ २७ ॥

इति प्रेमभारेण किञ्चिन्मयोक्तं
न बुध्वैव तत्त्वं मदीयं त्वदीयम् ।
विनोदाय बालस्य मौख्यं हि मात-
स्तदेतत्प्रलापस्तुतिं मे गृहाण ॥ २८ ॥

इति श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्यस्य
श्रीगोविन्दभगवत्पूज्यपादशिष्यस्य
श्रीमच्छंकरभगवतः कृतौ
देवीभुजंगस्तोत्रम् संपूर्णम् ॥

॥ श्रीः ॥

॥ आनन्दलहरी ॥

भवानि स्तोतुं त्वां प्रभवति चतुर्भिर्न वदनैः

प्रजानामीशानस्त्रिपुरमथनः पञ्चभिरपि ।

न षड्भिः सेनानीर्दशशतमुखैरप्यहिपति-

स्तदान्येषां केषां कथय कथमस्मिन्नवसरः ॥ १ ॥

घृतक्षीरद्राक्षामधुमधुरिमा कैरपि पदै-

र्विशिष्यानाख्येयो भवति रसनामात्रविषयः ।

तथा ते सौन्दर्यं परमशिवदृष्ट्यात्रविषयः

कथंकारं ब्रूमः सकलनिगमागोचरगुणे ॥ २ ॥

मुखे ते ताम्बूलं नयनयुगले कज्जलकला

ललाटे काश्मीरं विलसति गले मौक्तिकलता ।

स्फुरत्काञ्ची शाटी पृथुकटितटे हाटकमयी

भजामि त्वां गौरीं नगपतिकिशोरीमविरतम् ॥ ३ ॥

विराजन्मन्दारद्रुमकुसुमहारस्तनतटी-

नदद्वीणानादश्रवणविलसत्कुण्डलगुणा ।

नताङ्गी मातङ्गी रुचिरगतिभङ्गी भगवती

सती शंभोरम्भोरुहचटुलचक्षुर्विजयते ॥ ४ ॥

नवीनार्कभ्राजन्मणिकनकभूषापरिकरै-

वृताङ्गी सारङ्गीरुचिरनयनाङ्गीकृतशिवा ।

तटित्पीता पीताम्बरललितमञ्जीरसुभगा

ममापर्णा पूर्णा निरवधिसुखैरस्तु सुमुखी ॥ ५ ॥

हिमाद्रेः संभूता सुललितकरैः पल्लवयुता

सुपुष्पा मुक्ताभिर्भ्रमरकलिता चालकभरैः ।

कृतस्थाणुस्थाना कुचफलनता सूक्तिसरसा

रुजां हन्त्री गन्त्री विलसति चिदानन्दलतिका ॥ ६ ॥

सपर्णामाकीर्णा कतिपयगुणैः सादरमिह

श्रयन्त्यन्ये वर्त्ती मम तु मतिरेवं विलसति ।

अपर्णेका सेव्या जगति सकलैर्यत्परिवृतः

पुराणोऽपि स्थाणुः फलति किल कैवल्यपदवीम् ॥ ७ ॥

आनन्दलहरी ।

१६१

विधात्री धर्माणां त्वमसि सकलान्नायजननी
 त्वमर्थानां मूलं धनदनमनीयाङ्घ्रिकमले ।
 त्वमादिः कामानां जननि कृतकन्दर्पविजये
 सतां मुक्तेर्वीजं त्वमसि परमब्रह्ममहिषी ॥ ८ ॥

प्रभूता भक्तिस्ते यदपि न ममालोलमनस-
 स्त्वया तु श्रीमत्या सदयमवलोकयोऽहमधुना ।
 पयोदः पानीयं दिशति मधुरं चातकमुखे
 भृशं शङ्के कैर्वा विधिभिरनुनीता मम मतिः ॥ ९ ॥

कृपापाङ्गालोकं वितर तरसा साधुचरिते
 न ते युक्तोपेक्षा मयि झारणदीक्षामुपगते ।
 न चेदिष्टं दद्यादनुपदमहो कल्पलतिका
 विशेषः सामान्यैः कथमितरवल्लीपरिकरैः ॥ १० ॥

महान्तं विश्वासं तव चरणपङ्केरुहयुगे
 निधायान्यन्नैवाश्रितमिह मया दैवतमुमे ।
 तथापि त्वच्चेतो यदि मयि न जायेत सदयं
 निरालम्बो लम्बोदरजननि कं यामि शरणम् ॥ ११ ॥

अयः स्पर्शं लग्नं सपदि लभते हेमपदवीं
यथा रथ्यापाथः शुचि भवति गङ्गाधमिलितम् ।
तथा तत्तत्पापैरतिमलिनमन्तर्मम यदि
त्वयि प्रेम्णा सक्तं कथमिव न जायेत विमलम् ॥ १२ ॥

त्वदन्यस्मादिच्छाविषयफललाभे न नियम-
स्त्वमज्ञानामिच्छाधिकमपि समर्था वितरणे ।
इति प्राहुः प्राञ्चः कमलभवनाद्यास्त्वयि मन-
स्त्वदासक्तं नक्तंदिवमुचितमीशानि कुरु तन् ॥ १३ ॥

स्फुरन्नानारत्नस्फटिकमयभित्तिप्रतिफल-
स्त्वदाकारं चञ्चच्छशधरकलासौधशिखरम् ।
मुकुन्दब्रह्मेन्द्रप्रभृतिपरिवारं विजयते
तवागारं रम्यं त्रिभुवनमहाराजगृहिणि ॥ १४ ॥

निवासः कैलासे विधिशतमखाद्याः स्तुतिकराः
कुटुम्बं त्रैलोक्यं कृतकरपुटः सिद्धिनिकरः ।
महेशः प्राणेशस्तदवनिधराधीशतनये
न ते सौभाग्यस्य कचिदपि मनागस्ति तुलना ॥ १५ ॥

वृषो वृद्धो यानं विषमशनमाशा निवसनं

श्मशानं क्रीडाभूर्मुजगनिवहो भूषणविधिः ।

समेष्टा सामग्री जगति विदितैव स्मररिपो-

र्यदेतस्यैश्वर्यं तव जननि सौभाग्यमहिमा ॥ १६ ॥

अशेषब्रह्माण्डप्रलयविधिनैसर्गिकमतिः

श्मशानेष्वसीनः कृतभसितलेपः पशुपतिः ।

दधौ कण्ठे हालाहलमखिलभूगोलकृपया

भवत्याः संगत्याः फलमिति च कल्याणि कलये ॥ १७ ॥

त्वदीयं सौन्दर्यं निरतिशयमालोक्य परया

भियैवासीद्गङ्गा जलमयतनुः शैलतनये ।

तदेतस्यास्तस्माद्वदनकमलं वीक्ष्य कृपया

प्रतिष्ठामातन्वन्निजशिरसि वासेन गिरिशः ॥ १८ ॥

विशालश्रीखण्डद्रवमृगमदाकीर्णघुसृण-

प्रसूनव्यामिश्रं भगवति तवाभ्यङ्गसलिलम् ।

समादाय स्रष्टा चलितपदपांसून्निजकरैः

समाधत्ते सृष्टिं विबुधपुरपङ्केरुहदशाम् ॥ १९ ॥

वसन्ते सानन्दे कुसुमितलताभिः परिवृते
स्फुरन्नानापद्मे सरसि कलहंशालिसुभगे ।
सखीभिः खेलन्तीं मलयपवनान्दोलितजले
स्मरेद्यस्त्वां तस्य ज्वरजनितपीडापसरति ॥ २० ॥

इति श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्यस्य
श्रीगोविन्दभगवत्पूज्यपादशिष्यस्य
श्रीमच्छंकरभगवतः कृतौ
आनन्दलहरी संपूर्णा ॥

॥ श्रीः ॥

॥ त्रिपुरसुन्दरीवेदपादस्तोत्रम् ॥

वेदपादस्तवं वक्ष्ये देव्याः प्रियचिकीर्षया ।

यथामतिं मतिं देवस्तन्नो दन्तिः प्रचोदयात् ॥ १ ॥

अकिञ्चित्करकर्मभ्यः प्रत्याहृत्य कृपावशात् ।

सुत्रद्वयः स्तुतावस्यां तन्नः षण्मुखः प्रचोदयात् ॥ २ ॥

अकारादिक्षकारान्तवर्णावयवगालिनी ।

वीणापुस्तकहस्ताव्यात्प्रणो देवी सरस्वती ॥ ३ ॥

या वर्णपदवाक्यार्थगद्यपद्यस्वरूपिणी ।

वाचि नर्तयतु क्षिप्रं मेधां देवी सरस्वती ॥ ४ ॥

उपास्यमाना विप्रेन्द्रैः सन्ध्यासु च तिसृष्वपि ।

सद्यः प्रसीद मे मातः सन्ध्याविद्ये सरस्वती ॥ ५ ॥

मन्दा निन्दालोलुपाहं स्वभावा-

देतस्तोत्रं पूर्यते किं मयेति ।

मा ते भीतिर्हे मते त्वाद्दशाना-

मेषा नेत्री राधसा सूनृतानाम् ॥ ६ ॥

तरङ्गभ्रुकुटीकोटिभङ्गया तर्जयते जराम् ।

सुधामयाय शुभ्राय सिन्धूनां पतये नमः ॥ ७ ॥

तस्य मध्ये मणिद्वीपः कल्पकारामभूषितः ।

अस्तु मे ललितावासः स्वस्तिदा अभयंकरः ॥ ८ ॥

कदम्बमञ्जरीनिर्यद्वारुणीपारगोन्मदैः ।

द्विरेकैर्वर्णनीयाय वनानां पतये नमः ॥ ९ ॥

तत्र वप्रावली लीला गगनोल्लङ्घिगोपुरम् ।

मातः कौतूहलं दद्यात्सह्यार्थं नगरं तव ॥ १० ॥

पकरन्दझरीमज्जन्मिलिन्दकुलसंकुलाम् ।

पद्माटवीं वन्दे यशसा संपरीवृताम् ॥ ११ ॥

तल्लैव चिन्तामणिधोरणार्चिभि-

र्विनिर्मितं रोपितरत्नशृङ्गम् ।

त्रिपुरसुन्दरीवेदपादस्तोत्रम् ।

१६७

भजे भवानीभवनावतंस-

मादित्यवर्णं तमसः परस्तान् ॥ १२ ॥

मुनिभिः स्वात्मलाभाय यच्चक्रं हृदि सेव्यते ।

तत्र पश्यामि बुद्ध्या तदक्षरे परमे व्योमन् ॥ १३ ॥

पञ्चब्रह्ममयो मञ्चस्तत्र यो विन्दुमध्यगः ।

तव कामेशि वासोऽयमायुष्मन्तं करोतु माम् ॥ १४ ॥

नानारत्नगुलुच्छालीकान्तिकिम्भीलितोदरम् ।

विमृशामि वितानं तेऽतिश्लक्ष्णमतिलोमशम् ॥ १५ ॥

पर्यङ्कतल्पोपरि दर्शनीयं

सबाणचापाङ्कुशपाशपाणिम् ।

अशेषभूषारमणीयमीडे

त्रिलोचनं नीलकण्ठं प्रशान्तम् ॥ १६ ॥

जटारुणं चन्द्रकलाललामं

उद्वेललावण्यकलाभिरामम् ।

कामेश्वरं कामशरासनाङ्कं

समस्तसाक्षिं तमसः परस्तान् ॥ १७ ॥

तत्र कामेशवामाङ्गे खेलन्तीमलिकुन्तलाम् ।

सच्चिदानन्दलहरीं महालक्ष्मीमुपास्महे ॥ १८ ॥

चारुगोरोचनापङ्कजम्बालितघनस्तनीम् ।

नमामि त्वामहं लोकमातरं पद्ममालिनीम् ॥ १९ ॥

शिवे नमन्निर्जरकुञ्जरासुर-

प्रतोलिकामौलिमरीचिवीचिभिः ।

इदं तव क्षालनजातसौभगं

चरणं नो लोके सुधितां दधातु ॥ २० ॥

कल्पस्यादौ कारणेशानपि त्री-

न्मृष्टुं देवि त्रीन्गुणानादधानाम् ।

सेवे नित्यं श्रेयसे भूयसे त्वा-

मजामेकां लोहितशुक्लकृष्णाम् ॥ २१ ॥

केशोद्भूतैरद्भुतामोदपूरै-

राशावृन्दं सान्द्रमापूरयन्तीम् ।

त्वामानम्य त्वत्प्रसादात्स्वयंभू-

रस्मान्मायी सृजते विश्वमेतत् ॥ २२ ॥

त्रिपुरसुन्दरीवेदपादस्तोत्रम् ।

१६९

अर्धोन्मीलद्यौवनोद्दामदर्पा

दिव्याकरूपैरर्पयन्तीं मयूखान् ।

देवि ध्यात्वा त्वां पुरा कैटभारि-

विश्वं विभर्ति भुवनस्य नाभिः ॥ २३ ॥

कल्हारश्रीमञ्जरीपुञ्जरीतिं

धक्कुर्वन्तीमम्ब ते पाटलिम्ना ।

मूर्तिं ध्यात्वा शाश्वतीं भूतिमाय-

न्निन्द्रो राजा जगतो य ईशे ॥ २४ ॥

देवतान्तरमन्त्रौघजपश्रीफलभूतया ।

जापकस्तव देव्यन्ते विद्यया विन्दतेऽमृतम् ॥ २५ ॥

पुंस्कोकिलकलक्काणकोमलालापशालिनि ।

भद्राणि कुरु मे मातर्दुरितानि परासुव ॥ २६ ॥

अन्तेवासिन्नस्ति चेत्ते मुमुक्षा

वक्ष्ये युक्तिं मुक्तसर्वेषणः सन् ।

सन्ध्यः साक्षात्सुन्दरीं ज्ञप्तिरूपां

श्रद्धाभक्तिध्यानयोगादवेहि ॥ २७ ॥

षोढान्यासादिदेवैश्च सेविता चक्रमध्यगा ।

कामेशमहिषी भूयः षोडशी शर्म यच्छतु ॥ २८ ॥

शान्तो दान्तो देशिकेन्द्रं प्रणम्य

तस्यादेशात्तारकं मन्त्रतत्त्वम् ।

जानीते चेदम्ब धन्यः समानं

नातः परं वेदितव्यं हि किञ्चित् ॥ २९ ॥

त्वमेव कारणं कार्यं क्रिया ज्ञानं त्वमेव च ।

त्वामम्ब न विना किञ्चित्त्वयि सर्वं प्रतिष्ठितम् ॥ ३० ॥

परागमद्वीन्द्रसुते तवाङ्घ्रि-

सरोजयोरम्ब दधामि मूर्ध्ना ।

अलंकृतं वेदवधूशिरोभि-

र्यतो जातो भुवनानि विश्वा ॥ ३१ ॥

दुष्टान्दैत्यान्हन्तुकामां महर्षी-

निशष्ठानन्यान्पातुकामां कराब्जैः ।

अष्टाभिस्त्वां सायुधैर्भासमानां

दुर्गा देवीं शरणमहं प्रपद्ये ॥ ३२ ॥

त्रिपुरसुन्दरीवेदपादस्तोत्रम् ।

१७१

देवि सर्वानवद्याङ्गि त्वामनाहत्य ये क्रियाः ।
कुर्वन्ति निष्फलास्तेषामदुग्धा इव धेनवः ॥ ३३ ॥

नाहं मन्ये दैवतं मान्यमन्य-
त्त्वत्पादाब्जादम्बिके कुम्भजाद्याः ।
ये ध्यातारो भक्तिसंशुद्धचित्ताः
परामृतात्परिमुच्यन्ति सर्वे ॥ ३४ ॥

कुर्वाणोऽपि दुरारम्भास्तव नामानि शांभवि ।
प्रजपन्नेति मायान्तमति मृत्युं तराम्यहम् ॥ ३५ ॥

कल्याणि त्वं कुन्दहासप्रकाशै-
रन्तर्ध्वान्तं नाशयन्ती क्षणेन ।
हन्तास्माकं ध्यायतां त्वत्पदाब्ज-
मुच्चतिष्ठ महते सौभगाय ॥ ३६ ॥

तितीर्षया भवाम्भोधैर्यग्रीवादयः पुरा ।
अग्रमत्ता भवत्पूजां सुविद्वांसो वितेनिरे ॥ ३७ ॥

मद्वश्या ये दुराचारा ये च सन्मार्गगामिनः ।
भवत्याः कृपया सर्वे सुवर्यन्तु यजमानाः ॥ ३८ ॥

श्रीचक्रस्थां शाश्वतैश्वर्यदात्रीं
 पौण्ड्रं चापं पुष्पबाणान्दधानाम् ।
 बन्धूकाभां भावयामि त्रिनेत्रां
 तामग्निवर्णां तपसा ज्वलन्तीम् ॥ ३९ ॥

भवानि तव पादाब्जनिर्णेजनपवित्रताः ।
 भवामयप्रशान्त्यै त्वामपो याचामि भेषजम् ॥ ४० ॥

चिदानन्दसुधाम्भोधेस्तवानन्दलवोऽस्ति यः ।
 कारणेशैस्त्रिभिः साकं तद्विश्वमुपजीवति ॥ ४१ ॥

नो वा यागैर्नैव पूर्तादिकृत्यै-
 नो वा जप्यैर्नो महद्भिस्तपोभिः ।
 नो वा योगैः क्लेशकृद्भिः सुमेधा
 निचाय्येमां शान्तिमत्यन्तमेति ॥ ४२ ॥

प्रातः पाहि महाविद्ये मध्याह्ने तु मृडप्रिये ।
 सायं पाहि जगद्वन्द्ये पुनर्नः पाहि विश्वतः ॥ ४३ ॥

बन्धूकाभैर्भानुभिर्भासयन्ती
 विश्वं शश्वत्तुङ्गपीनस्तनार्धा ।

लावण्याब्धेः सुन्दरि त्वं प्रसादा-

दायुः प्रजां रयिमस्मासु धेहि ॥ ४४ ॥

कर्णाकर्णय मे तत्त्वं या चिच्छक्तिरितीर्यते ।

त्रिर्वदामि मुमुक्षूणां सा काष्ठा सा परा गतिः ॥ ४५ ॥

वाग्देर्वाति त्वां वदन्त्यम्ब केचि-

लक्ष्मीगौरीत्येवमन्येऽप्युशन्ति ।

शश्वन्मातः प्रत्यगद्वैतरूपां

शंसन्ति केचिन्निविदो जनाः ॥ ४६ ॥

ललितेति सुधापूरमाधुरीचोरमम्बिके ।

तव नामास्ति यत्तेन जिह्वा मे मधुमत्तमा ॥ ४७ ॥

ये संपन्नाः साधनैस्तैश्चतुर्भिः

शुश्रूषाभिर्देशिकं प्रीणयन्ति ।

सम्यग्विद्वाञ्छुद्धसत्त्वान्तराणां

तेषामेवैतां ब्रह्मविद्यां वदेत ॥ ४८ ॥

अभिचारादिभिः कृत्यां यः प्रेरयति मय्युमे ।

तव हुंकारसंत्रस्ता प्रत्यकर्तारमृच्छतु ॥ ४९ ॥

जगत्पवित्रि मामिकामपाहराशु दुर्जराम् ।
प्रसीद मे दयाधुने प्रशस्तिमम्ब नः स्मृधि ॥ ५० ॥

कदम्बारुणमम्बाया रूपं चिन्तय चित्त मे ।
मुञ्च पापीयसीं निष्ठां मा गृधः कस्य खिद्धनम् ॥ ५१ ॥

भण्डभण्डनलीलायां रक्तचन्दनपङ्किलः ।
अङ्कुशस्तव तं हन्याद्यश्च नो द्वेषते जनः ॥ ५२ ॥

रे रे चित्त त्वं वृधा शोकसिन्धौ
मज्जस्यन्तर्वचम्युपायं विमुक्त्यै ।
देव्याः पादौ पूजयैकाक्षरेण
तत्ते पदं संग्रहेण ब्रवीम्योम् ॥ ५३ ॥

चञ्चद्रालातपज्योत्स्नाकलामण्डलशालिने ।
ऐक्षवाय नमो मातर्बाहुभ्यां तव धन्वने ॥ ५४ ॥

तामेवाद्यां ब्रह्मविद्यामुपासे
मूर्तेर्वेदैः स्तूयमानां भवानीम् ।
हन्त स्वात्मत्वेन यां मुक्तिकामो
मत्वा धीरो हर्षशोकौ जहाति ॥ ५५ ॥

त्रिपुरसुन्दरीवेदपादस्तोत्रम् ।

१७५

शरणं करवाण्यम्ब चरणं तव सुन्दरि ।

शपे त्वत्पादुकाभ्यां मे नान्यः पन्था अयनाय ॥ ५६ ॥

रत्नच्छत्रैश्चामरैर्दर्पणाद्यै-

श्चक्रेशानीं सर्वदोषाचरन्त्यः ।

योगिन्योऽन्याः शक्तयश्चाणिमाद्या

यूयं पातः स्वस्तिभिः सदा नः ॥ ५७ ॥

दरिद्रं मां विजानीहि सर्वज्ञासि यतः शिवे ।

दूरीकृत्याशु दुरितमथा नो वर्धया रयिम् ॥ ५८ ॥

महेश्वरि महामन्त्रकूटत्रयकलेबरे ।

कादिविद्याक्षरश्रेणिमुशन्तस्त्वा हवामहे ॥ ५९ ॥

मूलाधारादूर्ध्वमन्तश्चरन्तीं

भित्त्वा ग्रन्थीन्मूर्ध्नि निर्यत्सुधाद्राम् ।

पश्यन्तस्त्वां ये च तृप्तिं लभन्ते

तेषां शान्तिः शाश्वती नेतरेषाम् ॥ ६० ॥

मह्यं दुह्यन्ति ये मातस्त्वद्धयानासक्तचेतसे ।

तानम्ब सायकैरेभिरव ब्रह्मद्विषो जहि ॥ ६१ ॥

त्वद्भक्तानामम्ब शान्तैषणानां

ब्रह्मिष्ठानां दृष्टिपातेन पूतः ।

पापीयानप्यावृतः स्वर्वधूभिः

शोकातिगो मोदते स्वर्गलोके ॥ ६२ ॥

सन्तु विद्या जगत्स्मिन्संसारभ्रमहेतवः ।

भजेऽहं त्वां यया विद्वान्विद्ययामृतमश्नुते ॥ ६३ ॥

विद्वन्मुख्यैर्विद्रुमाभं विशाल-

श्रोणीशिञ्जन्मेखलाकिङ्किणीकम् ।

चन्द्रोत्तंसं चिन्मयं वस्तु किञ्चि-

द्विद्धि त्वमेतन्निहितं गुहायाम् ॥ ६४ ॥

न विस्मरामि चिन्मूर्तिमिक्षुकोदण्डशालिनीम् ।

मुनयः सनकप्रेष्ठास्तामाहुः परमां गतिम् ॥ ६५ ॥

चक्षुःप्रेङ्खत्प्रेमकारुण्यधारां

हंसज्योत्स्नापूरदृष्यच्चकोराम् ।

यामाश्लिष्यन्मोदते देवदेवः

सा नो देवी सुहवा शर्म यच्छतु ॥ ६६ ॥

त्रिपुरसुन्दरीवेदपादस्तोत्रम् ।

१७७

मुञ्च वञ्चकतां चित्त पामरं चापि दैवतम् ।

गृहाण पदमम्बाया एतदालम्बनं परम् ॥ ६७ ॥

का मे भीतिः का क्षतिः किं दुरापं

कामेशाङ्कोत्तुङ्गपर्यङ्कसंस्थाम् ।

तत्त्वातीतामच्युतानन्ददात्रीं

देवीमहं निर्ऋतिं वन्दमानः ॥ ६८ ॥

चिन्तामणिमयोत्तंसकान्तिकञ्चुकितानने ।

ललिते त्वां सकृन्नत्वा न बिभेति कुतश्चन ॥ ६९ ॥

तारुण्योत्तुङ्गितकुचे लावण्योल्लासितेक्षणे ।

तवाङ्गयैव कामाद्या मास्मान्प्रापन्नरातयः ॥ ७० ॥

आकर्णाकृष्टकामास्त्रसंजातं तापमम्ब मे ।

आचामतु कटाक्षस्ते पर्जन्यो वृष्टिमानिव ॥ ७१ ॥

कुर्वे गर्वेणापचारानपारा-

न्यद्यप्यम्ब त्वत्पदाब्जं तथापि ।

मन्ये धन्ये देवि विद्यावलम्बं

मातेव पुत्रं बिभृतास्वेनम् ॥ ७२ ॥

यथोपास्तिक्षतिर्न स्यात्तव चक्रस्य सुन्दरि ।
कृपया कुरु कल्याणि तथा मे स्वस्तिरायुषी ॥ ७३ ॥

चक्रं सेवे तारकं सर्वसिध्यै
श्रीमन्मातः सिद्धयश्चाणिमाद्याः ।
नित्या मुद्रा शक्तयश्चाङ्गदेव्यो
यस्मिन्देवा अधि विश्वे निषेदुः ॥ ७४ ॥

सुकुमारे सुखाकारे सुनेत्रे सूक्ष्ममध्यमे ।
सुप्रसन्ना भव शिवे सुमृन्दीका सरस्वती ॥ ७५ ॥

विद्युद्वल्लीकन्दर्वा कल्पयन्तीं
मूर्तिं स्फूर्त्या पङ्कजं धारयन्तीम् ।
ध्यायन्हि त्वां जायते सार्वभौमो
विश्व आशाः पृतनाः संजयञ्जयन् ॥ ७६ ॥

अविज्ञाय परां शक्तिमात्मभूतां महेश्वरीम् ।
अहो पतन्ति निरयेष्वेके चात्महनो जनाः ॥ ७७ ॥

सिन्दूराभैः सुन्दरैरंशुवृन्दै-
र्लक्षालक्ष्म्यां मज्जयन्तीं जगन्ति ।

हेरम्बाम्ब त्वां हृदा लम्बते य-

स्तस्मै विशः स्वयमेवानमन्ते ॥ ७८ ॥

तव तत्त्वं विमृशतां प्रत्यगद्वैतलक्षणम् ।

चिदानन्दधनादन्यन्नेह नानास्ति किञ्चन ॥ ७९ ॥

कण्ठात्कुण्डलिनीं नीत्वा सहस्रारं शिवे तव ।

न पुनर्जायते गर्भे सुमेधा अमृतोक्षितः ॥ ८० ॥

त्वत्पादुकानुसंधानप्राप्तसर्वात्मतादृशि ।

पूर्णाहंकृतिमत्यस्मिन्न कर्म लिप्यते नरे ॥ ८१ ॥

तवानुग्रहनिर्भिन्नहृदयग्रन्थिरद्विजे ।

स्वात्मत्वेन जगन्मत्वा ततो न विजुगुप्सते ॥ ८२ ॥

कदा वसुदलोपेते त्रिकोणनवकान्विते ।

आवाहयामि चक्रे त्वां सूर्याभां श्रियमैश्वरीम् ॥ ८३ ॥

हीमित्येकं तावकं वाचकार्णं

यज्जिह्वाग्रे देवि जागर्ति किञ्चित् ।

को वायं स्यात्कामकामस्त्रिलोक्यां

सर्वेऽस्मै देवा बलिमावहन्ति ॥ ८४ ॥

नाकस्त्रीणां किन्नरीणां नृपाणा-

मप्याकर्षीं चेतसा चिन्तनीयम् ।

त्वत्पाणिस्थं कुङ्कुमाभं शिवे यं

द्विष्मस्तस्मिन्प्रति मुञ्चामि पाशम् ॥ ८५ ॥

नूनं सिंहासनेश्वर्यास्तवाङ्गां शिरसा वहन् ।

भयेन पवमानोऽयं सर्वा दिशोऽनुविधावति ॥ ८६ ॥

त्रिकलाढ्यां त्रिहृल्लेखां द्विहंसस्वरभूषिताम् ।

यो जपत्यम्ब ते विद्यां सोऽक्षरः परमः स्वराद् ॥ ८७ ॥

दारिद्र्याब्धौ देवि मग्नोऽपि शश्व-

द्वाचा याचे नाहमम्ब त्वदन्यम् ।

तस्मादस्मद्वाञ्छितं पूरयैत-

दुषा सा नक्ता सुदुधेव धेनुः ॥ ८८ ॥

यो वा यद्यत्कामनाकृष्टचित्तः

स्तुत्वोपास्ते देवि ते चक्रविद्याम् ।

कल्याणानामालयः कालयोगा-

त्तं तं लोकं जयते तांश्च कामान् ॥ ८९ ॥

त्रिपुरसुन्दरीवेदपादस्तोत्रम् ।

१८१

साधकः सततं कुर्यादैक्यं श्रीचक्रदेहयोः ।

तथा देव्यात्मनोरैक्यमेतावदनुशासनम् ॥ ९० ॥

हस्ताम्भोजप्रोल्लसच्चामराभ्यां

श्रीवाणीभ्यां पार्श्वयोर्विज्यमानाम् ।

श्रीसंम्राज्ञि त्वां सदालोकयेयं

सदा सद्भिः सेव्यमानां निगूढाम् ॥ ९१ ॥

इष्टानिष्टप्राप्तिविच्छित्तिहेतुः

स्तोतुं वाचां क्लृप्तिरित्येव मन्ये ।

त्वद्रूपं हि स्वानुभूत्यैकवेद्यं

न चक्षुषा गृह्यते नापि वाचा ॥ ९२ ॥

हरस्वरैश्चतुर्वर्गपदं मन्त्रं सविन्दुकम् ।

देव्या जपत विप्रेन्द्रा अन्या वाचो विमुञ्चथ ॥ ९३ ॥

यस्ते राकाचन्द्रविस्वासनस्थां

पीयूषाब्धिं कल्पयन्तीं मयूखैः ।

मूर्तिं भक्त्या ध्यायते हृत्सरोजे

न तस्य रोगो न जरा न मृत्युः ॥ ९४ ॥

तुभ्यं मातर्योऽञ्जलिं मूर्ध्नि धत्ते
मौलिश्रेण्या भूभुजस्तं नमन्ति ।

यः स्तौति त्वामम्ब चिद्वलिवाचा
तं धीरासः कवय उन्नयन्ति ॥ ९५ ॥

वैरिञ्चोवैर्विष्णुरुद्रेन्द्रवृन्दै-
र्दुर्गाकालीभैरवीशक्तिसंचैः ।
यन्त्रेशि त्वं वर्तसे स्तूयमाना
न तत्र सूर्यो भाति न चन्द्रतारकम् ॥ ९६ ॥

भूत्यै भवानि त्वां वन्दे सुराः शतमखादयः ।
त्वामानम्य समृद्धाः स्युरायो धामानि दिव्यानि ॥ ९७ ॥

पुष्पवत्पुल्लताटङ्गां प्रातरादित्यपाटलाम् ।
यस्त्वामन्तः स्मरत्यम्ब तस्य देवा असन्वशे ॥ ९८ ॥

वश्ये विद्रुमसंकाशां विद्यायां विशदप्रभाम् ।
त्वामम्ब भावयेद्भूत्यै सुवर्णां हेममालिनीम् ॥ ९९ ॥

वामाङ्गस्थामीशितुर्दीप्यमानां

भूषावृन्दैरिन्दुरेखावतंसाम् ।

यस्त्वां पश्यन्संततं नैव तृप्तः

तस्मै च देवि वषट्स्तु तुभ्यम् ॥ १०० ॥

नवनीपवनीवासलालसोत्तरमानसे ।

शृङ्गारदेवते मातः श्रियं वासय मे कुले ॥ १०१ ॥

भक्त्याभक्त्या वापि पद्यावसान-

श्रुत्या स्तुत्या चैतया स्तौति यस्त्वाम् ।

तस्य क्षिप्रं त्वत्प्रसादेन मातः

सत्याः सन्तु यजमानस्य कामाः ॥ १०२ ॥

वालिशेन मया प्रोक्तमपि वात्सल्यशालिनोः ।

मानन्दमादिदंपत्योरिमा वर्धन्तु वाङ्गिरः ॥ १०३ ॥

माधुरीसौरभावासचापसायकधारिणीम् ।

देवीं ध्यायन्पठेदेतत्सर्वकामार्थसिद्धये ॥ १०४ ॥

स्तोत्रमेतत्प्रजपतस्तव त्रिपुरसुन्दरि ।

अनुद्वीक्ष्य भयाहूरं मृत्युर्धावति पञ्चमः ॥ १०५ ॥

यः पठति स्तुतिमेतां

विद्यावन्तं तमम्ब धनवन्तम् ।

कुरु देवि यशस्वन्तं

वर्चस्वन्तं मनुष्येषु ॥ १०६ ॥

ये शृण्वन्ति स्तुतिमिमां तव देव्यनसूयकाः ।

तेभ्यो देहि श्रियं विद्यामुद्धर्च उत्तनूबलम् ॥ १०७ ॥

त्वामेवाहं स्तौमि नित्यं प्रणौमि

श्रीविद्येशां वक्ष्मि संचिन्तयामि ।

अध्यास्ते या विश्वमाता विराजो

हृत्पुण्डरीकं विरजं विशुद्धम् ॥ १०८ ॥

शंकरेण रचितं स्तवोत्तमं

यः पठेज्जगति भक्तिमान्नरः ।

तस्य सिद्धिरतुला भवेद्भुवा

सुन्दरी च सततं प्रसीदति ॥ १०९ ॥

त्रिपुरसुन्दरीवेदपादस्तोत्रम् ।

१८५

यत्रैव यत्रैव मनो मदीयं

तत्रैव तत्रैव तव स्वरूपम् ।

यत्रैव यत्रैव शिरो मदीयं

तत्रैव तत्रैव पदद्वयं ते ॥ ११० ॥

इति श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्यस्य

श्रीगोविन्दभगवत्पूज्यपादशिष्यस्य

श्रीमच्छंकरभगवतः कृतौ

त्रिपुरसुन्दरीवेदपादस्तोत्रं

संपूर्णम् ॥

॥ श्रीः ॥

॥ त्रिपुरसुन्दरीमानसपूजास्तोत्रम् ॥

मम न भजनशक्तिः पादयोस्ते न भक्ति-

र्न च विषयविरक्तिर्ध्यानयोगे न सक्तिः ।

इति मनसि सदाहं चिन्तयन्नाद्यशक्ते

रुचिरवचनपुष्पैरर्चनं संचिनोमि ॥ १ ॥

व्याप्तं हाटकविग्रहैर्जलचरैरारूढदेवव्रजैः

पोतैराकुलितान्तरं मणिधरैर्भूमीधरैर्भूषितम् ।

आरक्तामृतसिन्धुमुद्गुरचलद्वीचीचयव्याकुल-

व्योमानं परिचिन्त्य संततमहो चेतः कृतार्थीभव ॥ २ ॥

तस्मिन्नुज्ज्वलरत्नजालविलसत्कान्तिच्छटाभिः स्फुटं

कुर्वाणं वियदिन्द्रचापनिचयैराच्छादितं सर्वतः ।

उच्चैःशृङ्गनिषण्णदिव्यवनितावृन्दाननप्रोल्लस-

द्रीताकर्णननिश्चलाखिलमृगं द्वीपं नमस्कुर्महे ॥ ३ ॥

त्रिपुरसुन्दरीमानसपूजास्तोत्रम् ।

१८७

जातीचम्पकपाटलादिसुमनःसौरभ्यसंभावितं
 ह्रींकारध्वनिकण्ठकोकिलकुहूप्रोल्लासिचूतद्रुमम् ।
 आविर्भूतसुगान्धिवचन्दनवनं दृष्टिप्रियं नन्दनं
 चञ्चलचञ्चरीकचटुलं चेतश्चिरं चिन्तय ॥ ४ ॥

परिपतितपरगैः पाटलक्षोणिभागो
 विकसितकुसुमोज्ज्वलः पीतचन्द्रार्करश्मिः ।
 अलिशुकपिकराजीकूजितैः श्रोत्रहारी
 स्फुरतु हृदि मदीये नूनमुद्यानराजः ॥ ५ ॥

रम्यद्वारपुरप्रचारतमसां संहारकारिप्रभ
 स्फूर्जत्तोरणभारहारकमहाविस्तारहारद्युते ।
 क्षोणीमण्डलहेमहारविलसत्संसारपारप्रद
 प्रोद्यद्भक्तमनोविहार कनकप्राकार तुभ्यं नमः ॥ ६ ॥

उद्यत्कान्तिकलापकल्पितनभःस्फूर्जद्वितानप्रभः
 सत्कृष्णागरधूपवासितवियत्काष्ठान्तरे विश्रुतः ।
 सेवायातसमस्तदैवतगणैरासेव्यमानोऽनिशं
 सोऽयं श्रीमणिमण्डपोऽनवरतं मच्चेतसि शोतताम् ॥ ७ ॥

कापि प्रोद्धटपद्मारागकिरणव्रातेन संध्यायितं
 कुत्रापि स्फुटविस्फुरन्मरकतद्युत्या तमिस्रायितम् ।
 मध्यालम्बिविशालभौक्तिकरुचा ज्योत्स्नायितं कुत्रचि-
 न्मातः श्रीमणिमन्दिरं तव सदा वन्दामहे सुन्दरम् ॥

उत्तुङ्गालयविस्फुरन्मरकतप्रोद्यत्प्रभामण्डला-
 न्यालोक्क्याङ्कुरितोत्सवैर्नवतृणाकीर्णस्थलीशङ्कया ।
 नीतो वाजिभिरुत्पथं बत रथः सूतेन तिग्मद्युते-
 र्वल्गावलिगतहस्तमस्ताशिखरं कष्टैरितः प्राप्यते ॥ ९ ॥

मणिसदनसमुद्यत्कान्तिधारानुरक्ते
 वियति चरमसंध्याशङ्किनो भानुरध्याः ।
 शिथिलितगतकुप्यत्सूतहुंकारनादैः
 कथमपि मणिगेहादुच्चकैरुच्चलन्ति ॥ १० ॥

भक्त्या किं नु समर्पितानि बहुधा रत्नानि पाथोधिना
 किं वा रोहणपर्वतेन सदनं यैर्विश्वकर्माकरोन् ।
 आ ज्ञातं गिरिजे कटाक्षकलया नूनं त्वया तोषिते
 शंभौ नृत्यति नागराजफणिना कीर्णा मणिश्रेणयः ॥

त्रिपुरसुन्दरीमानसपूजास्तोत्रम् ।

१८९

विदूरमुक्तवाहनैर्विनम्रमौलिमण्डलै-

र्निबद्धहस्तसंपुटैः प्रयत्नसंयतेन्द्रियैः ।

विरिञ्चिविष्णुशंकरादिभिर्मुदा तवाम्बिके

प्रतीक्ष्यमाणनिर्गमो विभाति रत्नमण्डपः ॥ १२ ॥

ध्वनन्मृदङ्गकाहलः प्रगीतकिंनरीगणः

प्रवृत्तदिव्यकन्यकः प्रवृत्तमङ्गलक्रमः ।

प्रकृष्टसेवकव्रजः प्रहृष्टभक्तमण्डलो

मुदे ममास्तु संततं त्वदीयरत्नमण्डपः ॥ १३ ॥

प्रवेशनिर्गमाकुलैः स्वकृत्यरक्तमानसै-

र्बहिःस्थितामरावलीविधीयमानभक्तिभिः ।

विचित्रवस्त्रभूषणैरुपेतमङ्गनाजनैः

सदा करोतु मङ्गलं ममेह रत्नमण्डपः ॥ १४ ॥

सुवर्णरत्नभूषितैर्विचित्रवस्त्रधारिभि-

र्गृहीतहेमयष्टिभिर्निरुद्धसर्वदैवतैः ।

असंख्यसुन्दरीजनैः पुरस्थितैरधिष्ठितो

मदीयमेतु मानसं त्वदीयतुङ्गतोरणः ॥ १५ ॥

इन्द्रादींश्च दिगीश्वरान्सहपरीवारानथो सायुधा-
 न्योषिद्रूपधरान्स्वदिक्षु निहितान्संचिन्त्य हृत्पङ्कजे ।
 शङ्खे श्रीवसुधारया वसुमतीयुक्तं च पद्मं स्मर-
 न्कामं नौमि रतिप्रियं सहचरं प्रीत्या वसन्तं भजे ॥

गायन्तीः कलवीणयातिमधुरं हुंकारमातन्वती-
 द्वाराभ्यासकृतस्थितीरिह सरस्वत्यादिकाः पूजयन् ।
 द्वारे नौमि मदनोन्मदं सुरगणाधीशं मदनोन्मदं
 मातङ्गीमसिताम्बरां परिलसन्मुक्ताविभूषां भजे ॥ १७ ॥

कस्तूरिकाश्यामलकोमलाङ्गीं
 कादम्बरीपानमदालसाङ्गीम् ।
 वामस्तनालिङ्गितरत्नवीणां
 मातङ्गकन्यां मनसा स्मरामि ॥ १८ ॥

विकीर्णचिकुरोत्करे विगलिताम्बराडम्बरे
 मदाकुलितलोचने विमलभूषणोद्भासिनि ।
 तिरस्करिणि तावकं चरणपङ्कजं चिन्तय-
 न्करोमि पशुमण्डलीमलिकमोहदुग्धाशयाम् ॥ १९ ॥

त्रिपुरसुन्दरीमानसपूजास्तोत्रम् ।

१९१

प्रमत्तवारुणीरसैर्विघूर्णमानलोचनाः

प्रचण्डदैत्यसूदनाः प्रविष्टभक्तमानसाः ।

उपोढकज्जलच्छविच्छटाविराजिविग्रहाः

कपालशूलधारिणीः स्तुवे त्वदीयदूतिकाः ॥ २० ॥

स्फूर्जन्नव्ययवाङ्कुरोपलसिताभोगैः पुरः स्थापितै-

र्दीपोद्भासिशरावशोभितमुखैः कुम्भैर्नवैः शोभिना ।

स्वर्णैर्विचित्ररत्नपटलीचञ्चत्कपाटश्रिया

युक्तं द्वारचतुष्टयेन गिरिजे वन्दे मणीमन्दिरम् ॥ २१ ॥

आस्तीर्णारुणकम्बलासनयुतं पुष्पोपहारान्वितं

दीप्तानेकमणिप्रदीपसुभगं राजद्वितानोत्तमम् ।

धूपोद्धारिसुगन्धिसंभ्रममिलद्भृङ्गावलीगुञ्जितं

कल्याणं वितनोतु मेऽनवरतं श्रीमण्डपाभ्यन्तरम् ॥ २२ ॥

कनकरचिते पञ्चप्रेतासनेन विराजिते

मणिगणचिते रक्तश्वेताम्बरास्तरणोत्तमे ।

कुसुमसुरभौ तल्पे दिव्योपधानसुखावहे

हृदयकमले प्रादुर्भूतां भजे परदेवताम् ॥ २३ ॥

सर्वाङ्गस्थितिरम्यरूपरुचिरां प्रातः समभ्युत्थितां
 जृम्भामञ्जुमुखाम्बुजां मधुमदव्याघूर्णदक्षित्रयाम् ।
 सेवायातसमस्तसंनिधिसखीः संमानयन्तीं दृशा
 संपश्यन्परदेवतां परमहो मन्ये कृतार्थं जनुः ॥ २४ ॥

उच्चैस्तोरणवर्तिवाद्यनिवहध्वाने समुज्जृम्भिते
 भक्तैर्भूमिविलग्नमौलिभिरलं दण्डप्रणामे कृते ।
 नानारत्नसमूहनद्धकथनस्थालीसमुद्भासितां
 प्रातस्ते परिकल्पयामि गिरिजे नीराजनामुज्ज्वलाम् ॥

पाद्यं ते परिकल्पयामि पदयोरर्घ्यं तथा हस्तयोः
 सौधीभिर्मधुपर्कमम्ब मधुरं धाराभिरास्वादय ।
 तोयेनाचमनं विधेहि शुचिना गाङ्गेन मत्कल्पितं
 साष्टाङ्गं प्रणिपातमीशदयिते दृष्ट्या कृतार्थी कुरु ॥

मातः पश्य मुखाम्बुजं सुविमले दत्ते मया दर्पणे
 देवि स्वीकुरु दन्तधावनमिदं गङ्गाजलेनान्वितम् ।
 सुप्रक्षालितमाननं विरचयन्स्निग्धाम्बरप्रोञ्छनं
 द्रागङ्गीकुरु तत्त्वमम्ब मधुरं ताम्बूलमास्वादय ॥ २७ ॥

त्रिपुरसुन्दरीमानसपूजास्तोत्रम् ।

१९३

निधेहि मणिपादुकोपरि पदाम्बुजं मज्जना-

लयं व्रज शनैः सखीकृतकराम्बुजालम्बनम् ।

महेशि करुणानिधे तव दृगन्तपातोत्सुका-

न्विलोकय मनागमूनुभयसंस्थितान्दैवतान् ॥ २८ ॥

हेमरत्नवरणेन वेष्टितं

विस्तृतारुणवितानशोभितम् ।

सज्जसर्वपरिचारिकाजनं

पश्य मज्जनगृहं मनो मम ॥ २९ ॥

कनककलशजालस्फाटिकस्नानपीठा-

द्युपकरणविशालं गन्धमत्तालिमालम् ।

स्फुरदरुणवितानं मञ्जुगन्धर्वगानं

परमशिवमहेले मज्जनागारमेहि ॥ ३० ॥

पीनोत्तुङ्गपयोधराः परिलसत्संपूर्णचन्द्रानना

रत्नस्वर्णविनिर्मिताः परिलसत्सूक्ष्माम्बरप्रावृताः ।

हेमस्नानघटीस्तथा मृदुपटीरुद्वर्तनं कौसुमं

तैलं कङ्कतिकां करेषु दधतीर्वन्देऽम्ब ते दासिकाः ॥

१९४

त्रिपुरसुन्दरीमानसपूजास्तोत्रम् ।

तत्र स्फाटिकपीठमेव शनकैरुत्तारितालंकृति-
नीचैरुज्झितकञ्चुकोपरिहितारक्तोत्तरीयाम्बरा ।
वेणीबन्धमपास्य कङ्कतिकया केशप्रसादं मना-
क्कुर्वाणा परदेवता भगवती चित्ते मम द्योतताम् ॥

अभ्यङ्गं गिरिजे गृहाण मृदुना तैलेन संपादितं
काश्मीरैरगरुद्रवैर्मलयजैरुद्वर्तनं कारय ।
गीते किंनरकामिनीभिरभितो वाचे मुदा वादिते
नृत्यन्तीमिह पश्य देवि पुरतो दिव्याङ्गनामण्डलीम् ॥

कृतपरिकरबन्धास्तुङ्गपीनस्तनाढ्या
मणिनिवहनिबद्धा हेमकुम्भीर्दधानाः ।
सुरभिसलिलनिर्यद्रन्ध्रलुब्धालिमालाः
सविनयमुपतस्थुः सर्वतः स्नानदास्यः ॥ ३४ ॥

उद्गन्धैरगरुद्रवैः सुरभिणा कस्तूरिकावारिणा
स्फूर्जत्सौरभयक्षकर्मजलैः काश्मीरनीरैरपि ।
पुष्पान्मोभिरशेषतीर्थसलिलैः कर्पूरपाथोभरैः
स्नानं ते परिकल्पयामि गिरिजे भक्त्या तदङ्गीकुरु ॥

त्रिपुरसुन्दरीमानसपूजास्तोत्रम् ।

१९५

प्रत्यङ्गं परिमार्जयामि शुचिना वस्त्रेण संप्रोञ्छनं
 कुर्वे केशकलापमायततरं धूपोत्तमैर्धूपितम् ।
 आलीवृन्दविनिर्मितां यवनिकामास्थाप्य रत्नप्रभं
 भक्तत्राणपरे महेशगृहिणि स्नानाम्बरं मुच्यताम् ॥ ३६ ॥

पीतं ते परिकल्पयामि निविडं चण्डातकं चण्डिके
 सूक्ष्मं स्निग्धमुरीकुरुष्व वसनं सिन्दूरपूरप्रभम् ।
 मुक्तारत्नविचित्रहेमरचनाचारुप्रभाभास्वरं
 नीलं कञ्चुकमर्पयामि गिरिशप्राणप्रिये सुन्दरि ॥

विलुलितचिकुरेण च्छादितांसप्रदेशे
 मणिनिकरविराजत्पादुकान्यस्तपादे ।
 सुललितमवलम्ब्य द्राक्सखीमंसदेशे
 गिरिशगृहिणि भूषामण्टपाय प्रयाहि ॥ ३८ ॥

लसत्कनककुट्टिमस्फुरदमन्दमुक्तावली-
 समुल्लसितकान्तिभिः कलितशक्रचापव्रजे ।
 महाभरणमण्डपे निहितहेमसिंहासनं
 सखीजनसमावृतं समधितिष्ठ कात्यायनि ॥ ३९ ॥

१९६ त्रिपुरसुन्दरीमानसपूजास्तोत्रम् ।

स्निग्धं कङ्कतिकामुखेन शनकैः संशोध्य केशोत्करं
सीमन्तं विरचय्य चारु विमलं सिन्दूररेखान्वितम् ।
मुक्ताभिर्ग्रथितालकां मणिचितैः सौवर्णसूत्रैः स्फुटं
प्रांन्ते मौक्तिकगुच्छकोपलतिकां ग्रथामि वेणीमिमाम् ॥

विलम्बिवेणीभुजगोत्तमाङ्ग-
स्फुरन्मणिभ्रान्तिमुपानयन्तम् ।
स्वरोचिषोल्लासितकेशपाशं
महेशि चूडामणिमर्पयामि ॥ ४१ ॥

त्वामाश्रयद्भिः कबरीतमिस्रै-
र्वन्दीकृतं द्रागिव भानुबिम्बम् ।
मृडानि चूडामणिमादधानं
वन्दामहे तावकमुत्तमाङ्गम् ॥ ४२ ॥

स्वमध्यनद्धहाटकस्फुरन्मणिप्रभाकुलं
विलम्बिमौक्तिकच्छटाविराजितं समन्ततः ।
निबद्धलक्षचक्षुषा भवेन भूरि भावितं
समर्पयामि भास्वरं भवानि फालभूषणम् ॥ ४३ ॥

त्रिपुरसुन्दरीमानसपूजास्तोत्रम् ।

१९७

मीनाम्भोरुहखञ्जरीटसुषमाविस्तारविस्मारके
 कुर्वाणे किल कामवैरिमनसः कंदर्पबाणप्रभाम् ।
 माध्वीपानमदारुणेऽतिचपले दीर्घे दृगम्भोरुहे
 देवि स्वर्णशलाकयोजितमिदं दिव्याञ्जनं दीयताम् ॥

मध्यस्थारुणरत्नकान्तिरुचिरां मुक्तामुगोद्भासितां
 दैवाद्भार्गवजीवमध्यगरवेर्लक्ष्मीमधः कुर्वतीम् ।
 उत्सिक्ताधरबिम्बकान्तिविसरैर्भौमीभवन्मौक्तिकां
 महत्तामुररीकुरुष्व गिरिजे नासाविभूषामिमाम् ॥ ४५ ॥

उडुकृतपरिवेषस्पर्धया शीतभानो-
 रिव विरचितदेहद्वन्द्वमादित्यबिम्बम् ।
 अरुणमणिसमुद्यत्प्रान्तविभ्राजिमुक्तं
 श्रवसि परिनिधेहि स्वर्णताटङ्कयुग्मम् ॥ ४६ ॥

मरकतवरपद्मारागहीरो-
 स्थितगुलिकात्रितयावनद्धमध्यम् ।
 विततविमलमौक्तिकं च
 कण्ठाभरणमिदं गिरिजे समर्पयामि ॥ ४७ ॥

१९८ त्रिपुरसुन्दरीमानसपूजास्तोत्रम् ।

नानादेशसमुत्थितैर्मणिगणप्रोद्यत्प्रभामण्डल-
व्याप्तैराभरणैर्विराजितगलां मुक्ताच्छटालंकृताम् ।
मध्यस्थारुणरत्नकान्तिरुचिरां प्रान्तस्थमुक्ताफल-
व्रातामम्ब चतुष्किकां परशिवे वक्षःस्थले स्थापय ॥

अन्योन्यं प्लावयन्ती सततपरिचलत्कान्तिकल्लोलजालैः
कुर्वाणा मज्जदन्तःकरणविमलतां शोभितेव त्रिवेणी ।
मुक्ताभिः पद्मरागैर्मरकतमणिभिर्निर्मिता दीप्यमानै-
नित्यं हारप्रयी ते परशिवरसिके चेतसि ध्याततां नः ॥

करसरसिजनाले विस्फुरत्कान्तिजाले
विलसदमलशोभे चञ्चदीशाक्षिलोभे ।
विविधमणिमयूखोद्भासितं देवि दुर्गे
कनककटकयुग्मं बाहुयुग्मे निधेहि ॥ ५० ॥

व्यालम्बमानसितपट्टकगुच्छशोभि
स्फूर्जन्मणीघटितहारविरोचमानम् ।
मातर्महेशमहिले तव बाहुमूले
केयूरकद्वयमिदं विनिवेशयामि ॥ ५१ ॥

विततनिजमयूखैर्निर्मितामिन्द्रनीलै-

र्विजितकमलनालालीनमत्तालिमालाम् ।

मणिगणखचिताभ्यां कङ्कणाभ्यामुपेतां

कलय वलयराजीं हस्तमूले महेशि ॥ ५२ ॥

नीलमृदुगुच्छशोभिता-

बद्धनैकमणिजालमञ्जुलाम् ।

अर्पयामि वलयात्पुरःसरे

विस्फुरत्कनकतैट्टपालिकाम् ॥ ५३ ॥

आलवालमिव पुष्पधन्वना

बालविद्रुमलतासु निर्मितम् ।

अङ्गुलीषु विनिधीयतां शनै-

रङ्गुलीयकमिदं मदर्पितम् ॥ ५४ ॥

विजितहरमनोभूमत्तमातङ्गकुम्भ-

स्थलविलुलितकूजत्किङ्किणीजालतुल्याम् ।

अविरतकलनादैरीशचेतो हरन्तीं

विविधमणिनिबद्धां मेखलामर्पयामि ॥ ५५ ॥

२०० त्रिपुरसुन्दरीमानसपूजास्तोत्रम् ।

व्यालम्बमानवरमौक्तिकगुच्छशोभि

विभ्राजिहाटकपुटद्वयरोचमानम् ।

हेम्ना विनिर्मितमनेकमणिप्रबन्धं

नीवीनिबन्धनगुणं विनिवेदयामि ॥ ५६ ॥

विनिहतनवलाक्षापङ्कबालातपौधे

मरकतमणिराजीमञ्जुमञ्जीरघोषे ।

अरुणमणिसमुद्यत्कान्तिधाराविचित्र-

स्तव चरणसरोजे हंसकः प्रीतिमेतु ॥ ५७ ॥

निबद्धशितिपट्टकप्रवरगुच्छसंशोभितां

कलकणितमञ्जुलां गिरिशचित्तसंमोहनीम् ।

अमन्दमणिमण्डलीविमलकान्तिकिम्भीरितां

निधेहि पदपङ्कजे कनकघुङ्घुरूमम्बिके ॥ ५८ ॥

विस्फुरत्सहजरागरञ्जिते

शिञ्जितेन कलितां सखीजनैः ।

पद्मरागमणिनूपुरद्वयी-

मर्पयामि तव पादपङ्कजे ॥ ५९ ॥

पदाम्बुजमुपासितुं परिगतेन शीतांशुना

कृतां तनुपरम्परामिव दिनान्तरागारुणाम् ।

महेशि नवयावकद्रवभरेण शोणीकृतां

नमामि नखमण्डलीं चरणपङ्कजस्थां तव ॥ ६० ॥

आरक्तश्वेतपीतस्फुरदुरुकुसुमैश्चित्रितां पट्टसूत्रै-

र्देवस्त्रीभिः प्रयत्नादगरुसमुदितैर्धूपितां दिव्यधूपैः ।

संघट्टन्धान्धपुष्पंधयनिवहसमारब्धज्ञांकारगीतां

∴ चञ्चत्कहारमालां परशिवरसिके कण्ठपीठेऽर्पयामि ॥

गृहाण परमामृतं कनकपात्रसंस्थापितं

समर्पय मुखाम्बुजे विमलवीटिकामम्बिके ।

विलोकय मुखाम्बुजं मुकुरमण्डले निर्मले

निधेहि मणिपादुकोपरि पदाम्बुजं सुन्दरि ॥ ६२ ॥

आलम्ब्य स्वसखीं करेण शनकैः सिंहासनादुत्थिता

कूजन्मन्दमरालमञ्जुलगतिप्रोल्लासिभूषाम्बरा ।

आनन्दप्रतिपादकैरुपनिषद्वाक्यैः स्तुता वेधसा

मच्चित्ते स्थिरतामुपैतु गिरिजा यान्ती सभामण्डपम् ॥

२०२

त्रिपुरसुन्दरीमानसपूजास्तोत्रम् ।

चलन्त्यामम्बायां प्रचलति समस्ते परिजने
 सवेगं संयाते कनकलतिकालंकृतिभरे ।
 समन्तादुत्तालस्फुरितपदसंपातजनितै-
 र्झणत्कारैस्तारैर्झणझणितमासीन्मणिगृहम् ॥ ६४ ॥

चञ्चद्वेत्रकराभिरङ्गविलसद्भूषाम्बराभिः पुरो-
 यान्तीभिः परिचारिकाभिरमरत्राते समुत्सारिते ।
 रुद्धे निर्जरसुन्दरीभिरभितः कक्षान्तरे निर्गतं
 वन्दे नन्दितशंभु निर्मलचिदानन्दैकरूपं महः ॥ ६५ ॥

वेधाः पादतले पतत्ययमसौ विष्णुर्नमत्यग्रतः
 शंभुर्देहि दृगञ्चलं सुरपतिं दूरस्थमालोक्य ।
 इत्येवं परिचारिकाभिरुदिते संमाननां कुर्वती
 दृगद्वन्द्वेन यथोचितं भगवती भूयाद्विभूत्यै मम ॥ ६६ ॥

मन्दं चारणसुन्दरीभिरभितो यान्तीभिरुत्कण्ठया
 नामोच्चारणपूर्वकं प्रतिदिशं प्रत्येकमावेदितान् ।
 वेगादक्षिपथं गतान्सुरगणानालोकयन्ती शनै-
 र्दित्सन्ती चरणाम्बुजं पथि जगत्पायान्महेशप्रिया ॥

त्रिपुरसुन्दरीमानसपूजास्तोत्रम् ।

२०३

अग्रे केचन पार्श्वयोः कतिपये पृष्ठे परे प्रस्थिता
 आकांशे समवस्थिताः कतिपये दिक्षु स्थिताश्चापरे ।
 संमर्दं शनकैरपास्य पुरतो दण्डप्रणामान्सुहुः
 कुर्वाणाः कतिचित्सुरा गिरिसुते दृक्पातमिच्छन्ति ते ॥

अग्रे गायति किंनरी कलपदं गन्धर्वकान्ताः शनै-
 रातोद्यानि च वादयन्ति मधुरं सव्यापसव्यस्थिताः ।
 कूजन्नूपुरनादमञ्जु पुरतो नृत्यन्ति दिव्याङ्गना
 गच्छन्तः परितः स्तुवन्ति निगमस्तुत्या विरिञ्च्यादयः ॥

कस्मैचित्सुचिरादुपासितमहामन्त्रौघसिद्धिं क्रमा-
 देकस्मै भवनिःस्पृहाय परमानन्दस्वरूपां गतिम् ।
 अन्यस्मै विषयानुरक्तमनसे दीनाय दुःखापहं
 द्रव्यं द्वारसमाश्रिताय ददतीं वन्दामहे सुन्दरीम् ॥ ७० ॥

नम्रीभूय कृताञ्जलिप्रकटितप्रेमप्रसन्नानने
 मन्दं गच्छति संनिधौ सविनयात्सोत्कण्ठमोघत्रये ।
 नानामन्त्रगणं तदर्थमखिलं तत्साधनं तत्फलं
 व्याचक्षाणमुदग्रकान्तिं कलये यत्किञ्चिदाद्यं महः ॥

२०४ त्रिपुरसुन्दरीमानसपूजास्तोत्रम् ।

तव दहनसदृक्षैरीक्षणैरेव चक्षु-

निखिलपशुजनानां भीषयद्भीषणास्यम् ।

कृतवसति परेशप्रेयसि द्वारि नित्यं

शरभमिथुनमुच्चैर्भक्तियुक्तो नतोऽस्मि ॥ ७२ ॥

कल्पान्ते सरसैकदासमुदितानेकार्कतुल्यप्रभां

रत्नस्तम्भनिबद्धकाञ्चनगुणस्फूर्जद्वितानोत्तमाम् ।

कर्पूरागरुगर्भवर्तिकलिकाप्राप्तप्रदीपावलीं

श्रीचक्राकृतिमुलसन्मणिगणां वन्दामहे वेदिकाम् ॥

स्वस्थानस्थितदेवतागणवृते बिन्दौ मुदा स्थापितं

नानारत्नविराजिहेमविलसत्कान्तिच्छटादुर्दिनम् ।

चञ्चत्कौसुमतूलिकासनयुतं कामेश्वराधिष्ठितं

नित्यानन्दनिदानमम्ब सततं वन्दे च सिंहासनम् ॥

वदद्भिरभितो मुदा जय जयेति वृन्दारकैः

कृताञ्जलिपरम्परा विदधती कृतार्था दृशा ।

अमन्दमणिमण्डलीखचितहेमसिंहासनं

सखीजनसमावृतं समधितिष्ठ दाक्षायणि ॥ ७५ ॥

त्रिपुरसुन्दरीमानसपूजास्तोत्रम् ।

२०५

कर्पूरादिकवस्तुजातमखिलं सौवर्णभृङ्गारकं
 ताम्बूलस्य करण्डकं मणिमयं चैलाञ्चलं दर्पणम् ।
 विस्फूर्जन्मणिपादुके च दधतीः सिंहासनस्याभित-
 स्तिष्ठन्तीः परिचारिकास्तव सदा वन्दामहे सुन्दरि ॥

त्वदमलवपुरुद्यत्कान्तिकल्लोलजालैः
 स्फुटमिव दधतीभिर्बाहुविश्वेपलीलाम् ।
 मुहुरपि च विधूते चामरग्राहिणीभिः
 सितकरकरशुभ्रे चामरे चालयामि ॥ ७७ ॥

प्रान्तस्फुरद्विमलमौक्तिकगुच्छजालं
 चञ्चन्महामणिविचित्रितहेमदण्डम् ।
 उद्यत्सहस्रकरमण्डलचारु हेम-
 च्छत्रं महेशमहिले विनिवेशयामि ॥ ७८ ॥

उद्यत्तावकदेहकान्तिपटलीसिन्दूरपूरप्रभा-
 शोणीभूतमुदग्रलोहितमणिच्छेदानुकारिच्छवि ।
 दूरादादरनिर्मिताञ्जलिपुटैरालोक्यमानं सुर-
 व्यूहैः काञ्चनमातपत्रमतुलं वन्दामहे सुन्दरम् ॥

२०६ त्रिपुरसुन्दरीमानसपूजास्तोत्रम् ।

संतुष्टां परमामृतेन विलसत्कामेश्वराङ्कस्थितां
पुष्पौघैरभिपूजितां भगवतीं त्वां वन्दमाना मुदा ।
स्फूर्जत्तावकदेहरश्मिकलनाप्राप्तस्वरूपाभिदाः
श्रीचक्रावरणस्थिताः सविनयं वन्दामहे देवताः ॥

आधारशक्त्यादिकमाकलय्य
मध्ये समस्ताधिकयोगिनीं च ।
मित्रेशनाथादिकमत्र नाथ-
चतुष्टयं शैलसुते नतोऽस्मि ॥ ८१ ॥

त्रिपुरासुधारणवासन-
मारभ्य त्रिपुरमालिनीं यावत् ।
आवरणाष्टकसंस्थित-
मासनषट्कं नमामि परमेशि ॥ ८२ ॥

ईशाने गणपं स्मरामि विचरद्विघ्नान्धकारच्छिदं
वायव्ये वटुकं च कज्जलरुचिं व्यालोपवीतान्वितम् ।
नैर्ऋत्ये महिषासुरप्रमथिनीं दुर्गां च संपूजय-
न्नाग्नेयेऽखिलभक्तरक्षणपरं क्षेत्राधिनाथं भजे ॥ ८३ ॥

त्रिपुरसुन्दरीमानसपूजास्तोत्रम् ।

२०७

उड्यानजालंधरकामरूप-

पीठानिमान्पूर्णगिरिप्रसक्तान् ।

त्रिकोणदक्षाग्रिमसव्यभाग-

मध्यस्थितान्सिद्धिकरान्नमामि ॥ ८४ ॥

लोकेशः पृथिवीपतिर्निगदितो विष्णुर्जलानां प्रभु-

स्तेजोनाथ उमापतिश्च मरुतामीशस्तथा चेश्वरः ।

आकाशाधिपतिः सदाशिव इति प्रेताभिधामागता-

नेतांश्चक्रबहिःस्थितान्सुरगणान्वन्दामहे सादरम् ॥

तारानाथकलाप्रवेशनिगमव्याजाद्रतासुप्रथं

त्रैलोक्ये तिथिषु प्रवर्तितकलाकाष्ठादिकालक्रमम् ।

रत्नालंकृतिचित्रवस्त्रललितं कामेश्वरीपूर्वकं

नित्याषोडशकं नमामि लसितं चक्रात्मनोरन्तरे ॥

हृदि भावितदैवतं प्रयत्ना-

भ्युपदेशानुगृहीतभक्तसंघम् ।

स्वगुरुक्रमसंज्ञचक्रराज-

स्थितमोघत्रयमानतोऽस्मि मूर्ध्ना ॥ ८७ ॥

२०८ त्रिपुरसुन्दरीमानसपूजास्तोत्रम् ।

हृदयमथ शिरः शिखाखिलाद्ये
कवचमथो नयनत्रयं च देवि ।
मुनिजनपरिचिन्तितं तथास्त्रं
स्फुरतु सदा हृदये षडङ्गमेतत् ॥ ८८ ॥

त्रैलोक्यमोहनमिति प्रथिते तु चक्रे
चञ्चद्विभूषणगणत्रिपुराधिवासे ।
रेखात्रये स्थितवतीरणिमादिसिद्धी-
र्मुद्रा नमामि सततं प्रकटाभिधास्ताः ॥ ८९ ॥

सर्वाशापरिपूरके वसुदलद्वन्द्वेन विभ्राजिते
विस्फूर्जन्निपुरेश्वरीनिवसतौ चक्रे स्थिता नित्यशः ।
कामाकर्षणिकादयो मणिगणभ्राजिष्णुदिव्याम्बरा
योगिन्यः प्रदिशन्तु काङ्क्षितफलं विख्यातगुप्ताभिधाः ॥

महेशि वसुभिर्दलैर्लसति सर्वसंक्षोभणे
विभूषणगणस्फुरन्निपुरसुन्दरीसद्मानि ।
अनङ्गकुसुमादयो विविधभूषणोद्भासिता
दिशन्तु मम काङ्क्षितं तनुतराश्च गुप्ताभिधाः ॥ ९१ ॥

त्रिपुरसुन्दरीमानसपूजास्तोत्रम् ।

२०९

लसद्गुह्यशारके स्फुरति सर्वसौभाग्यदे
 शुभाभरणभूषितत्रिपुरवासिनीमन्दिरे ।
 स्थिता दधतु मङ्गलं सुभगसर्वसंक्षोभिणी-
 मुखाः सकलसिद्धयो विदितसंप्रदायाभिधाः ॥९२॥

बहिर्दशारे सर्वार्थसाधके त्रिपुराश्रयाः ।
 कुलकौलाभिधाः पान्तु सर्वसिद्धिप्रदायिकाः ॥ ९३ ॥

अन्तःशोभिदशारकेऽतिललिते सर्वादिरक्षाकरे
 मालिन्या त्रिपुराद्यया विरचितावासे स्थितं नित्यशः ।
 नानारत्नविभूषणं मणिगणभ्राजिष्णु दिव्याम्बरं
 सर्वज्ञादिकशक्तिवृन्दमनिशं वन्दे निगर्भाभिधम् ॥९४॥

सर्वरोगहरेऽष्टारे त्रिपुरासिद्धयान्विते ।
 रहस्ययोगिनीर्नित्यं वशिन्याद्या नमाम्यहम् ॥ ९५ ॥

चूताशोकविकासिकेतकरजःप्रोद्धासिनीलाम्बुज-
 प्रस्फूर्जन्नवमल्लिकासमुदितैः पुष्पैः शरान्निर्मितान् ।
 रम्यं पुष्पशरासनं सुललितं पाशं तथा चाङ्कुशं
 वन्दे तावकमायुधं पराशिवे चक्रान्तराले स्थितम् ॥९६॥

२१० त्रिपुरसुन्दरीमानसपूजास्तोत्रम् ।

त्रिकोण उदितप्रभे जगति सर्वसिद्धिप्रदे
युते त्रिपुरयाम्बया स्थितवती च कामेश्वरी ।
तनोतु मम मङ्गलं सकलशर्म वज्रेश्वरी
करोतु भगमालिनी स्फुरतु मामके चेतसि ॥ ९७ ॥

सर्वानन्दमये समस्तजगतामाकाङ्क्षिते बैन्दवे
भैरव्या त्रिपुराद्यया विरचितावासे स्थिता सुन्दरी ।
आनन्दोल्लसितेक्षणा मणिगणभ्राजिष्णुभूषाम्बरा
विस्फूर्जद्भदना परापररहः सा पातु मां योगिनी ॥ ९८ ॥

उल्लसत्कनककान्तिभासुरं
सौरभस्फुरणवासिताम्बरम् ।
दूरतः परिहृतं मधुव्रतै-
रर्पयामि तव देवि चम्पकम् ॥ ९९ ॥

वैरमुद्धतमपास्य शंभुना
मस्तके विनिहितं कलाच्छलात् ।
गन्धलुब्धमधुपाश्रितं सदा
केतकीकुसुममर्पयामि ते ॥ १०० ॥

त्रिपुरसुन्दरीमानसपूजास्तोत्रम् ।

२११

चूर्णाकृतं द्रागिव पद्मजेन

त्वदाननस्पर्धिसुधांशुबिम्बम् ।

समर्पयामि स्फुटमञ्जलिस्थं

विकासिजातीकुसुमोत्करं ते ॥ १०१ ॥

अगरुवहलधूपाजस्रसौरभ्यरम्यां

मरकतमणिराजीराजिहारिस्रगाभाम् ।

दिशि विदिशि विसर्पद्रन्धलुब्धालिमालां

वकुलकुसुममालां कण्ठपीठेऽर्पयामि ॥ १०२ ॥

ईकारोर्ध्वगबिन्दुराननमधोबिन्दुद्वयं च स्तनौ

त्रैलोक्ये गुरुगम्यमेतदखिलं हार्दं च रेखात्मकम् ।

इत्थं कामकलात्मिकां भगवतीमन्तः समाराधय-

न्नानन्दाम्बुधिमज्जने प्रलभतामानन्दधुं सज्जनः ॥ १०३ ॥

धूपं तेऽगरुसंभवं भगवति प्रोल्लासिगन्धोद्भुरं

दीपं चैव निवेदयामि महसा हार्दान्धकारच्छिदम् ।

रत्नस्वर्णविनिर्मितेषु परितः पात्रेषु संस्थापितं

नैवेद्यं विनिवेदयामि परमानन्दात्मिके सुन्दरि ॥ १०४ ॥

२१२ त्रिपुरसुन्दरीमानसपूजास्तोत्रम् ।

जातीकोरकतुल्यमोदनमिदं सौवर्णपात्रे स्थितं

शुद्धान्नं शुचि मुद्रमाषचणकोद्भूतास्तथा सूपकाः ।

प्राज्यं माहिषमाज्यमुत्तममिदं हैयंगवीनं पृथ-

क्पात्रेषु प्रतिपादितं परशिवे तत्सर्वमङ्गीकुरु ॥ १०५ ॥

शिम्बीसूरणशाकबिम्बबृहतीकूश्माण्डकोशातकी-

वृन्ताकानि पटोलकानि मृदुना संसाधितान्यग्निना ।

संपन्नानि च वेसवारविसरैर्दिव्यानि भक्त्या कृता-

न्यग्रे ते विनिवेदयामि गिरिजे सौवर्णपात्रव्रजे ॥ १०६ ॥

निम्बूकार्द्रकचूतकन्दकदलीकौशातकीकर्कटी-

धात्रीबिल्वकरीरकैर्विरचितान्यानन्दचिद्विग्रहे ।

राजीभिः कटुतैलसैन्धवहरिद्राभिः स्थितान्पातये

संधानानि निवेदयामि गिरिजे भूरिप्रकाराणि ते ॥

सितयाश्वितलङ्गुलव्रजा-

न्मृदुपूपान्मृदुलाश्च पूरिकाः ।

परमान्नमिदं च पार्वति

प्रणयेन प्रतिपादयामि ते ॥ १०८ ॥

त्रिपुरसुन्दरीमानसपूजास्तोत्रम् ।

२१३

दुग्धमेतदनले सुसाधितं

चन्द्रमण्डलनिभं तथा दधि ।

फाणितं शिखरिणीं सितासितां

सर्वमम्ब विनिवेदयामि ते ॥ १०९ ॥

अग्रे ते विनिवेद्य सर्वममितं नैवेद्यमङ्गीकृतं

ज्ञात्वा तत्त्वचतुष्टयं प्रथमतो मन्ये सुवृत्तां ततः ।

देवीं त्वां परिशिष्टमम्ब कनकामत्रेषु संस्थापितं

शक्तिभ्यः समुपाहारामि सकलं देवेशि शंभुप्रिये ॥

वामेन स्वर्णपात्रीमनुपमपरमान्नेन पूर्णा दधाना-

मन्येन स्वर्णदर्वीं निजजनहृदयाभीष्टदां धारयन्तीम् ।

सिन्दूरारक्तवस्त्रां विविधमणिलसद्भूषणां मेचकाङ्गीं

तिष्ठन्तीमग्रतस्ते मधुमदमुदितामन्नपूर्णां नमामि ॥

पङ्क्तयोपविष्टान्परितस्तु चक्रं

शक्त्या स्वयालिङ्गितवामभागान् ।

सर्वोपचारैः परिपूज्य भक्त्या

तवाम्बिके पारिषदान्नमामि ॥ ११२ ॥

२१४

त्रिपुरसुन्दरीमानसपूजास्तोत्रम् ।

परमामृतमत्तसुन्दरी-

गणमध्यस्थितमर्कभासुरम् ।

परमामृतघूर्णितेक्षणं

किमपि ज्योतिरुपास्महे परम् ॥ ११३ ॥

दृश्यते तव मुखाम्बुजं शिवे

श्रूयते स्फुटमनाहतध्वनिः ।

अर्चने तव गिरामगोचरे

न प्रयाति विषयान्तरं मनः ॥ ११४ ॥

त्वन्मुखाम्बुजविलोकनोल्लस-

त्प्रेमनिश्चलविलोचनद्वयीम् ।

उन्मनीमुपगतां सभामिमां

भावयामि परमेशि तावकीम् ॥ ११५ ॥

चक्षुः पश्यतु नेह किञ्चन परं घ्राणं न वा जिघ्रतु

श्रोत्रं हन्त शृणोतु न त्वगपि न स्पर्शं समालम्बताम् ।

जिह्वा वेत्तु न वा रसं मम परं युष्मत्स्वरूपायुते

नित्यानन्दविघूर्णमाननयने नित्यं मनो मज्जतु ॥ ११६ ॥

त्रिपुरसुन्दरीमानसपूजास्तोत्रम् ।

२१५

यस्त्वां पश्यति पार्वति प्रतिदिनं ध्यानेन तेजोमयीं
मन्ये सुन्दरि तत्त्वमेतदखिलं वेदेषु निष्ठां गतम् ।
यस्तस्मिन्समये तवार्चनविधावानन्दसान्द्रागयो
यातोऽहं तदभिन्नतां परशिवे सोऽयं प्रसादस्तव ॥

गणाधिनाथं वटुकं च योगिनीः
क्षेत्राधिनाथं च विदिक्चतुष्टये ।
सर्वोपचारैः परिपूज्य भक्तितो
निवेदयामो बलिमुक्तयुक्तिभिः ॥ ११८ ॥

वीणामुपान्ते खलु वादयन्त्यै
निवेद्य शेषं खलु शेषिकायै ।
सौवर्णभृङ्गारविनिर्गतेन
जलेन शुद्धाचमनं विधेहि ॥ ११९ ॥

ताम्बूलं विनिवेदयामि विलसत्कर्पूरकस्तूरिका-
जातीपूगलवङ्गचूर्णखदिरैर्भक्त्या समुल्लासितम् ।
स्फूर्जद्भस्मसमुद्रकप्रणिहितं सौवर्णपात्रे स्थितै-
र्दीपैरुज्ज्वलमन्नचूर्णरचितैरारार्तिकं गृह्यताम् ॥ १२० ॥

२१६

त्रिपुरसुन्दरीमानसपूजास्तोत्रम् ।

काचिद्वायति किंनरी कलपदं वाद्यं दधानोर्वशी
 रम्भा नृत्यति केलिमञ्जुलपदं मातः पुरस्तात्तव ।
 कृत्यं प्रोज्झ्य सुरस्त्रियो मधुमदव्याघूर्णमानेक्षणं
 नित्यानन्दसुधाम्बुधिं तव मुखं पश्यन्ति दृष्यन्ति च ॥

ताम्बूलोद्भासिवक्त्रैस्त्वदमलवदनालोकनोल्लासिनेत्रै-
 श्चक्रस्थैः शक्तिसंघैः परिहृतविषयासङ्गमाकर्ण्यमानम् ।
 गीतज्ञाभिः प्रकामं मधुरसमधुरं वादितं किंनरीभि-
 र्वाणाङ्गंकारनादं कलय परशिवानन्दसंधानहेतोः ॥

अर्चाविधौ ज्ञानलवोऽपि दूरे
 दूरे तदापादकवस्तुजातम् ।
 प्रदक्षिणीकृत्य ततोऽर्चनं ते
 पञ्चोपचारात्मकमर्पयामि ॥ १२३ ॥

यथेप्सितमनोगतप्रकटितोपचारार्चितां
 निजावरणदेवतागणवृतां सुरेशस्थिताम् ।
 कृताञ्जलिपुटो मुहुः कलितभूमिरष्टाङ्गकै-
 र्नमामि भगवत्यहं त्रिपुरसुन्दरि त्राहि माम् ॥ १२४ ॥

त्रिपुरसुन्दरीमानसपूजास्तोत्रम् ।

२१७

विज्ञप्तीरवधेहि मे सुमहता यत्नेन ते संनिधिं
प्राप्तं मामिह कांदिशीकमधुना मातर्न दूरीकुरु ।
चित्तं त्वत्पदभावने व्यभिचरेद्दृग्वाक्च मे जातु चे-
त्तत्सौम्ये स्वगुणैर्बधान न यथा भूयो विनिर्गच्छति ॥

काहं मन्दमतिः क चेदमखिलैरेकान्तभक्तैः स्तुतं
ध्यातं देवि तथापि ते स्वमनसा श्रीपादुकापूजनम् ।
कादाचित्कमदीयचिन्तनविधौ संतुष्टया शर्मदं
स्तोत्रं देवतया तया प्रकटितं मन्ये मदीयानने ॥

नित्यार्चनमिदं चित्ते भाव्यमानं सदा मया ।
निबद्धं विविधैः पद्मैरनुगृह्णातु सुन्दरी ॥ १२७ ॥

इति श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्यस्य
श्रीगोविन्दभगवत्पूज्यपादशिष्यस्य
श्रीमच्छंकरभगवतः कृतौ
त्रिपुरसुन्दरीमानसपूजास्तोत्रं
संपूर्णम् ॥

॥ श्रीः ॥

॥ देवीचतुःषष्ट्युपचारपूजास्तोत्रम् ॥

उषसि मागधमङ्गलगायनै-

र्झटिति जागृहि जागृहि जागृहि ।

अतिकृपार्द्रकटाक्षनिरीक्षणै-

र्जगदिदं जगदम्ब सुखीकुरु ॥ १ ॥

कनकमयवितर्दिशोभमानं

दिशि दिशि पूर्णसुवर्णकुम्भयुक्तम् ।

मणिमयमण्डपमध्यमेहि मात-

र्मयि कृपयाशु समर्चनं ग्रहीतुम् ॥ २ ॥

कनककलशशोभमानशीर्षं

जलधरलम्बि समुल्लसत्पताकम् ।

भगवति तव संनिवासहेतो-

र्मणिमयमन्दिरमेतदर्पयामि ॥ ३ ॥

देवीचतुःषष्ट्युपचारपूजास्तोत्रम् ।

२१९

तपनीयमयी सुतूलिका

कमनीया मृदुलोत्तरच्छदा ।

नवरत्नविभूषिता मया

शिविकेयं जगदम्ब तेऽर्पिता ॥ ४ ॥

कनकमयवितर्दिस्थापिते तूलिकाढ्ये

विविधकुसुमकीर्णे कोटिबालार्कवर्णे ।

भगवति रमणीये रत्नसिंहासनेऽस्मि-

न्नुपविश पदयुगं हेमपीठे निधाय ॥ ५ ॥

मणिमौक्तिकनिर्मितं महान्तं

कनकस्तम्भचतुष्टयेन युक्तम् ।

कमनीयतमं भवानि तुभ्यं

नवमुल्लोचमहं समर्पयामि ॥ ६ ॥

दूर्वया सरसिजान्वितविष्णु-

क्रान्तया च सहितं कुसुमाढ्यम् ।

पद्मयुगमसदृशे पदयुग्मे

पाद्यमेतदुररीकुरु मातः ॥ ७ ॥

२२० देवीचतुःषष्ट्युपचारपूजास्तोत्रम् ।

गन्धपुष्पयवसर्षपदूर्वा-

संयुतं तिलकुशाक्षतमिश्रम् ।

हेमपात्रनिहितं सह रत्नै-

रघ्यमेतदुररीकुरु मातः ॥ ८ ॥

जलजश्रुतिना करेण जाती-

फलतकोललवङ्गगन्धयुक्तैः ।

अमृतैरमृतैरिवातिशीतै-

र्भगवत्याचमनं विधीयताम् ॥ ९ ॥

निहितं कनकस्य संपुटे

पिहितं रत्नपिधानकेन यत् ।

तदिदं जगदम्ब तेऽर्पितं

मधुपर्कं जननि प्रगृह्यताम् ॥ १० ॥

एतच्चम्पकतैलमम्ब विविधैः पुष्पैर्मुहुर्वासितं

न्यस्तं रत्नमये सुवर्णचषके भृङ्गैर्भ्रमद्भिर्वृतम् ।

सानन्दं सुरसुन्दरीभिरभितो हस्तैर्धृतं ते मया

केशेषु भ्रमरभ्रमेषु सकलेष्वङ्गेषु चालिष्यते ॥ ११ ॥

देवीचतुःषष्ट्युपचारपूजास्तोत्रम् ।

२२१

मातः कुङ्कुमपङ्कनिर्मितमिदं देहे तवोद्धर्तनं
भक्त्याहं कलयामि हेमरजसा संमिश्रितं केसरैः ।
केशानामलकैर्विशोध्य विशदान्कस्तूरिकोदञ्चितैः
स्नानं ते नवरत्नकुम्भसहितैः संवासितोष्णोदकैः ॥ १२ ॥

दधिदुग्धघृतैः समाक्षिकैः
सितया शर्करया समन्वितैः ।
स्नपयामि तवाहमादरा-
ज्जननि त्वां पुनरुष्णवारिभिः ॥ १३ ॥

एलोशीरसुवासितैः सकुसुमैर्गङ्गादितीर्थोदकै-
र्माणिक्यामलमौक्तिकामृतरसैः स्वच्छैः सुवर्णोदकैः ।
मन्त्रान्वैदिकतान्त्रिकान्परिपठन्सानन्दमत्यादरा-
त्स्नानं ते परिकल्पयामि जननि स्नेहात्त्वमङ्गीकुरु ॥

बालार्कद्युति दाडिमीयकुसुमप्रस्पर्धि सर्वोत्तमं
मातस्त्वं परिधेहि दिव्यवसनं भक्त्या मया कल्पितम् ।
मुक्ताभिर्ग्रथितं सुकञ्चुकमिदं स्वीकृत्य पीतप्रभं
तप्तस्वर्णसमानवर्णमतुलं प्रावर्णमङ्गीकुरु ॥ १५ ॥

२२२ देवीचतुःषष्ट्युपचारपूजास्तोत्रम् ।

नवरत्नमये मयार्पिते

कमनीये तपनीयपादुके ।

सविलासमिदं पदद्वयं

कृपया देवि तयोर्निधीयताम् ॥ १६ ॥

बहुभिरगरुधूपैः सादरं धूपयित्वा

भगवति तव केशान्कङ्कतैर्मार्जयित्वा ।

सुरभिभिररविन्दैश्चम्पकैश्चार्चयित्वा

झटिति कनकसूत्रैर्जूटयन्वेष्टयामि ॥ १७ ॥

सौवीराञ्जनमिदमम्ब चक्षुषोस्ते

विन्यस्तं कनकशलाकया मया यत् ।

तन्न्यूनं मलिनमपि त्वदक्षिसङ्गात्

ब्रह्मेन्द्राद्यभिलषणीयतामिषाय ॥ १८ ॥

मञ्जीरे पदयोर्निधाय रुचिरां विन्यस्य कार्श्चीं कटौ

मुक्ताहारमुरोजयोरनुपमां नक्षत्रमालां गले ।

केयूराणि भुजेषु रत्नवलयश्रेणीं करेषु क्रमा-

त्ताटङ्के तव कर्णयोर्विनिदधे शीर्षे च चूडामणिम् ॥ १९ ॥

देवीचतुःषष्ट्युपचारपूजास्तोत्रम् ।

२२३

धम्मिल्ले तव देवि हेमकुसुमान्याधाय फालस्थले
मुक्ताराजिविराजमानतिलकं नासापुटे मौक्तिकम् ।
मातर्मौक्तिकजालिकां च कुचयोः सर्वाङ्गुलीषूर्मिकाः
कट्यां काञ्चनकिङ्किणीर्विनिदधे रत्नावतंसं श्रुतौ ॥२०॥

मातः फालतले तवातिविमले काश्मीरकस्तूरिका-
कर्पूरागरुभिः करोमि तिलकं देहेऽङ्गरागं ततः ।
वक्षोजादिषु यक्षकर्दमरसं सिक्त्वा च पुष्पद्रवं
पादौ चन्दनलेपनादिभिरहं संपूजयामि क्रमात् ॥ २१ ॥

रत्नाक्षतैस्त्वां परिपूजयामि
मुक्ताफलैर्वा रुचिरैरविद्वैः ।
अखण्डितैर्देवि यवादिभिर्वा
काश्मीरपङ्काङ्किततण्डुलैर्वा ॥ २२ ॥

जननि चम्पकतैलमिदं पुरो
मृगमदोपयुतं पटवासकम् ।
सुरभिगन्धमिदं च चतुःसमं
सपदि सर्वमिदं परिगृह्यताम् ॥ २३ ॥

२२४ देवीचतुःषष्ट्युपचारपूजास्तोत्रम् ।

सीमन्ते ते भगवति मया सादरं न्यस्तमेत-
त्सिन्दूरं मे हृदयकमले हर्षवर्षं तनोति ।
बालादित्यद्युतिरिव सदा लोहिता यस्य कान्ती-
रन्तर्ध्वान्तं हरति सकलं चेतसा चिन्तयैव ॥ २४ ॥

मन्दारकुन्दकरवीरलवङ्गपुष्पै-
स्त्वां देवि संततमहं परिपूजयामि ।
जातीजपावकुलचम्पककेतकादि-
नानाविधानि कुसुमानि च तेऽर्पयामि ॥ २५ ॥

मालतीवकुलहेमपुष्पिका-
काञ्चनारकरवीरकैतकैः ।
कर्णिकारगिरिकर्णिकादिभिः
पूजयामि जगदम्ब ते वपुः ॥ २६ ॥

पारिजातशतपत्रपाटलै-
र्मल्लिकावकुलचम्पकादिभिः ।
अम्बुजैः सुकुसुमैश्च सादरं
पूजयामि जगदम्ब ते वपुः ॥ २७ ॥

देवीचतुःषष्ट्युपचारपूजास्तोत्रम् । २२५

लाक्षासंमिलितैः सिताभ्रसहितैः श्रीवाससंमिश्रितैः
कर्पूराकलितैः शिरैर्मधुयुतैर्गोसर्पिषा लोडितैः ।
श्रीखण्डागरुगुग्गुलुप्रभृतिभिर्नानाविधैर्वस्तुभि-
र्धूपं ते परिकल्पयामि जननि स्नेहात्त्वमङ्गीकुरु ॥ २८ ॥

रत्नालंकृतहेमपात्रनिहितैर्गोसर्पिषा लोडितै-
र्दीपैर्दीर्घतरान्धकारभिदुरैर्बालार्ककोटिप्रभैः ।
आताम्रज्वलदुज्ज्वलप्रविलसद्रत्नप्रदीपैस्तथा
मातस्त्वामहमादरादनुदिनं नीराजयाम्युच्चकैः ॥

मातस्त्वां दधिदुग्धपायसमहाशाल्यन्नसंतानिकाः
सूपापूपसिताघृतैः सवटकैः सक्षौद्रम्भाफलैः ।
एलाजीरकहिङ्गुनागरनिशाकुस्तुम्भरीसंस्कृतैः
शाकैः साकमहं सुधाधिकरसैः संतर्पयाम्यर्चयन् ॥

सापूपसूपदधिदुग्धसिताघृतानि
सुखादुभक्तपरमान्नपुरःसराणि ।
शाकोल्लसन्मरिचिजीरकबाहिकानि
भक्ष्याणि भुङ्क्ष्व जगदम्ब मयार्पितानि ॥ ३१ ॥

२२६ देवीचतुःषष्ट्युपचारपूजास्तोत्रम् ।

क्षीरमेतदिदमुत्तमोत्तमं.

प्राज्यमाज्यमिदमुज्ज्वलं मधु ।

मातरेतदमृतोपमं पयः

संभ्रमेण परिपीयतां मुहुः ॥ ३२ ॥

उष्णोदकैः पाणियुगं मुखं च

प्रक्षाल्य मातः कलधौतपात्रे ।

कर्पूरमिश्रेण सकुङ्कुमेन

हस्तौ समुद्वर्तय चन्दनेन ॥ ३३ ॥

अतिशीतमुशीरवासितं

तपनीये कलशे निवेशितम् ।

पटपूतमिदं जितामृतं

शुचि गङ्गाजलमम्ब पीयताम् ॥ ३४ ॥

जम्बवान्नरम्भाफलसंयुतानि

द्राक्षाफलक्षौद्रसमन्वितानि ।

सनारिकेलानि सदाडिमानि

फलानि ते देवि समर्पयामि ॥ ३५ ॥

देवीचतुःषष्ट्युपचारपूजास्तोत्रम् ।

२२७

कूशमाण्डकोशातकिसंयुतानि

जम्बीरनारङ्गसमन्वितानि ।

सबीजपूराणि सबादराणि

फलानि ते देवि समर्पयामि ॥ ३६ ॥

कर्पूरेण युतैर्लवङ्गसहितैस्तक्कोलचूर्णान्वितैः

सुस्वादुक्रमुकैः सगौरखदिरैः सुस्निग्धजातीफलैः ।

मातः कैतकपत्तपाण्डुरुचिभिस्ताम्बूलवल्लीदलैः

सानन्दं मुखमण्डनार्थमतुलं ताम्बूलमङ्गीकुरु ॥ ३७ ॥

एलालवङ्गादिसमन्वितानि

तक्कोलकर्पूरविमिश्रितानि ।

ताम्बूलवल्लीदलसंयुतानि

पूगानि ते देवि समर्पयामि ॥ ३८ ॥

ताम्बूलनिर्जितसुतप्तसुवर्णवर्णं

स्वर्णाक्तपूगफलमौक्तिकचूर्णयुक्तम् ।

सौवर्णपात्रनिहितं खदिरेण सार्धं

ताम्बूलमम्ब वदनाम्बुरुहे गृहाण ॥ ३९ ॥

२२८ देवीचतुःषष्ट्युपचारपूजास्तोत्रम् ।

महति कनकपात्रे स्थापयित्वा विशालान्

डमरुसदृशरूपान्बद्धगोधूमदीपान् ।

बहुधृतमथ तेषु न्यस्य दीपान्प्रकृष्टा-

न्भुवनजननि कुर्वे नित्यमारार्तिकं ते ॥ ४० ॥

सविनयमथ दत्त्वा जानुयुग्मं धरण्यां

सपदि शिरसि धृत्वा पात्रमारार्तिकस्य ।

मुखकमलसमीपे तेऽम्ब सार्धं त्रिवारं

भ्रमयति मयि भूयात्ते कृपाद्रः कटाक्षः ॥ ४१ ॥

अथ बहुमणिमिश्रैर्मौक्तिकैस्त्वां विकीर्य

त्रिभुवनकमनीयैः पूजयित्वा च वस्त्रैः ।

मिलितविविधमुक्तां दिव्यमाणिक्ययुक्तां

जननि कनकवृष्टिं दक्षिणां तेऽर्पयामि ॥ ४२ ॥

मातः काञ्चनदण्डमण्डितमिदं पूर्णेन्दुबिम्बप्रभं

नानारत्नविशोभिहेमकलशं लोकत्रयाह्लादकम् ।

भास्वन्मौक्तिकजालिकापरिवृतं प्रीत्यात्महस्ते धृतं

छत्रं ते परिकल्पयामि शिरसि त्वष्ट्रा स्वयं निर्मितम् ॥

देवीचतुःषष्ट्युपचारपूजास्तोत्रम् ।

२२९

शरदिन्दुमरीचिगौरवर्णे-

र्मणिमुक्ताविलसत्सुवर्णदण्डैः ।

जगदम्ब विचित्रचामरैस्त्वा-

महमानन्दभरेण वीजयामि ॥ ४४ ॥

मार्ताण्डमण्डलनिभो जगदम्ब योऽयं

भक्त्या मया मणिमयो मुकुरोऽर्पितस्ते ।

पूर्णेन्दुबिम्बरुचिरं वदनं स्वकीय-

मस्मिन्विलोक्य विलोलविलोचने त्वम् ॥ ४५ ॥

इन्द्रादयो नतिनतैर्मकुटप्रदीपै-

र्नीराजयन्ति सततं तव पादपीठम् ।

तस्मादहं तव समस्तशरीरमेत-

न्नीराजयामि जगदम्ब सहस्रदीपैः ॥ ४६ ॥

प्रियगतिरतितुङ्गो रत्नपल्याणयुक्तः

कनकमयविभूषः स्निग्धगम्भीरघोषः ।

भगवति कलितोऽयं वाहनार्थं मया ते

तुरगशतसमेतो वायुवेगस्तुरंगः ॥ ४७ ॥

२३० देवीचतुःषष्ट्युपचारपूजास्तोत्रम् ।

मधुकरवृतकुम्भन्यस्तसिन्दूररेणुः

कनककलितघण्टाकिङ्किणीशोभिकण्ठः ।

श्रवणयुगलचञ्चामरो मेघतुल्यो

जननि तव मुदे स्यान्मत्तमातङ्ग एषः ॥ ४८ ॥

द्रुततरतुरगैर्विराजमानं

मणिमयचक्रचतुष्टयेन युक्तम् ।

कनकमयममुं वितानवन्तं

भगवति ते हि रथं समर्पयामि ॥ ४९ ॥

हयगजरथपत्तिशोभमानं

दिशि दिशि दुन्दुभिर्मेघनादयुक्तम् ।

अतिबहु चतुरङ्गसैन्यमेत-

द्भगवति भक्तिभरेण तेऽर्पयामि ॥ ५० ॥

परिधीकृतसप्तसागरं

बहुसंपत्सहितं मयाम्ब ते विपुलम् ।

प्रबलं धरणीतलाभिधं

दृढदुर्गं निखिलं समर्पयामि ॥ ५१ ॥

देवीचतुःषष्ट्युपचारपूजास्तोत्रम् ।

२३१

शतपत्रयुतैः स्वभावशीतै-

रतिसौरभ्ययुतैः परागपीतैः ।

भ्रमरीमुखरीकृतैरनन्तै-

र्व्यजनैस्त्वां जगदम्ब वीजयामि ॥ ५२ ॥

भ्रमरलुलितलोलकुन्तलाली-

विगलितमाल्यविकीर्णरङ्गभूमिः ।

इयमतिरुचिरा नटी नटन्ती

तव हृदये मुदमातनोतु मातः ॥ ५३ ॥

मुखनयनविलासलोलवेणी-

विलसितनिर्जितलोलभृङ्गमालाः ।

युवजनमुखकारिचारुलीला

भगवति ते पुरतो नटन्ति बालाः ॥ ५४ ॥

भ्रमदलिकुलतुल्यालोलधम्मिल्लभाराः

स्मितमुखकमलोद्यद्दिव्यलावण्यपूराः ।

अनुपमितसुवेषा वारयोषा नटन्ति

परभृतकलकण्ठ्यो देवि दैन्यं धुनोतु ॥ ५५ ॥

२३२ देवीचतुःषष्ट्युपचारपूजास्तोत्रम् ।

डमरुडिण्डिमजर्जरझलरी-

मृदुरवद्रगडव्रगडादयः ।

झदिति झाकृतझाकृतझाकृतै-

र्वहुदयं हृदयं सुखयन्तु ते ॥ ५६ ॥

विपञ्चीषु सप्तस्वरान्वादयन्त्य-

स्तव द्वारि गायन्ति गन्धर्वकन्याः ।

क्षणं सावधानेन चित्तेन मातः

समाकर्णय त्वं मया प्रार्थितासि ॥ ५७ ॥

अभिनयकमनीयैर्नर्तनैर्नर्तकीनां

क्षणमपि रमयित्वा चेत् एतत्त्वदीयम् ।

स्वयमहमतिचित्रैर्नृत्तवादित्रगीतै-

र्भगवति भवदीयं मानसं रञ्जयामि ॥ ५८ ॥

तव देवि गुणानुवर्णने

चतुरा नो चतुराननादयः ।

तदिहैकमुखेषु जन्तुषु

स्तवनं कस्तव कर्तुमीश्वरः ॥ ५९ ॥

देवीचतुःषष्ट्युपचारपूजास्तोत्रम् ।

२३३

पदे पदे यत्परिपूजकेभ्यः सद्योऽश्वमेधादिफलं ददाति ।
तत्सर्वपापक्षयहेतुभूतं प्रदक्षिणं ते परितः करोमि ॥ ६० ॥

रक्तोत्पलारक्तलताप्रभाभ्यां ध्वजोर्ध्वरेखाकुलिशाङ्किताभ्याम् ।
अशेषवृन्दारकवन्दिताभ्यां नमो भवानीपदपङ्कजाभ्याम् ॥

चरणनलिनयुग्मं पङ्कजैः पूजयित्वा
कनककमलमालां कण्ठदेशेऽर्पयित्वा ।
शिरसि विनिहितोऽयं रत्नपुष्पाञ्जलिस्ते
हृदयकमलमध्ये देवि हर्षं तनोतु ॥ ६२ ॥

अथ मणिमयमञ्चकाभिरामे
कनकमयवितानराजमाने ।
प्रसरदगरुधूपधूपितेऽस्मि-
न्भगवति भवनेऽस्तु ते निवासः ॥ ६३ ॥

एतस्मिन्मणिखचिते सुवर्णपीठे
त्रैलोक्याभयवरदौ निधाय हस्तौ ।
विस्तीर्णे मृदुलतरोत्तरच्छदेऽस्मि-
न्पर्यङ्के कनकमये निषीद मातः ॥ ६४ ॥

२३४ देवीचतुःषष्ट्युपचारपूजास्तोत्रम् ।

तव देवि सरोजचिह्नयोः पदयोर्निर्जितपद्मारागयोः ।
अतिरक्ततरैरलक्तकैः पुनरुक्तां रचयामि रक्तताम् ॥ ६५ ॥

अथ मातरुशीरवासितं निजताम्बूलरसेन रञ्जितम् ।
तपनीयमये हि पट्टके मुखगण्डूषजलं विधीयताम् ॥ ६६ ॥

क्षणमथ जगदम्ब मञ्चकेऽस्मि-
न्मृदुतलतूलिकया विराजमाने ।
अतिरहसि मुदा शिवेन सार्धं
सुखशयनं कुरु तत्र मां स्मरन्ती ॥ ६७ ॥

मुक्ताकुन्देन्दुगौरां मणिमयमकुटां रत्नताटङ्कयुक्ता-
मक्षत्रकपुष्पहस्तामभयवरकरां चन्द्रचूडां त्रिनेत्राम् ।
नानालंकारयुक्तां सुरमकुटमणिद्योतितस्वर्णपीठां
सानन्दां सुप्रसन्नां त्रिभुवनजननीं चेतसा चिन्तयामि ॥

एषा भक्त्या तव विरचिता या मया देवि पूजा
स्वीकृत्यैनां सपदि सकलान्मेऽपराधान्क्षमस्व ।
न्यूनं यत्तत्तव करुणया पूर्णतामेतु सद्यः
सानन्दं मे हृदयकमले तेऽस्तु नित्यं निवासः ॥ ६९ ॥

देवीचतुःषष्ट्युपचारपूजास्तोत्रम् ।

२३५

पूजामिमां यः पठति प्रभाते

मध्याह्नकाले यदि वा प्रदोषे ।

धर्मार्थकामान्पुरुषोऽभ्युपैति

देहावसाने शिवभावमेति ॥ ७० ॥

पूजामिमां पठेन्नित्यं पूजां कर्तुमनीश्वरः ।

पूजाफलमवाप्नोति वाञ्छितार्थं च विन्दति ॥ ७१ ॥

प्रत्यहं भक्तिसंयुक्तो यः पूजनमिदं पठेत् ।

वाग्वादिन्याः प्रसादेन वत्सरात्स कविर्भवेत् ॥ ७२ ॥

इति श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्यस्य

श्रीगोविन्दभगवत्पूज्यपादशिष्यस्य

श्रीमच्छंकरभगवतः कृतौ

देवीचतुःषष्ट्युपचारपूजास्तोत्रं

संपूर्णम् ॥

॥ श्रीः ॥

॥ त्रिपुरसुन्दर्यष्टकम् ॥

कदम्बवनचारिणीं मुनिकदम्बकादम्बिनीं
नितम्बजितभूधरां सुरनितम्बिनीसेविताम् ।
नवाम्बुरुहलोचनामभिनवाम्बुदश्यामलां
त्रिलोचनकुटुम्बिनीं त्रिपुरसुन्दरीमाश्रये ॥ १ ॥

कदम्बवनवासिनीं कनकवल्लकीधारिणीं
महार्हमणिहारिणीं मुखसमुल्लसद्धारुणीम् ।
दयाविभवकारिणीं विशदरोचनाचारिणीं
त्रिलोचनकुटुम्बिनीं त्रिपुरसुन्दरीमाश्रये ॥ २ ॥

कदम्बवनशालया कुचभरोल्लसन्मालया
कुचोपमितशैलया गुरुकृपालसद्वेलया ।
मदारुणकपोलया मधुरगीतवाचालया
कयापि घननीलया कवचिता वयं लीलया ॥ ३ ॥

त्रिपुरसुन्दर्यष्टकम् ।

२३७

कदम्बवनमध्यगां कनकमण्डलोपस्थितां
 षडम्बुरुहवासिनीं सततसिद्धसौदामिनीम् ।
 विडम्बितजपारुचिं विकचचन्द्रचूडामणिं
 त्रिलोचनकुटुम्बिनीं त्रिपुरसुन्दरीमाश्रये ॥ ४ ॥

कुचाश्वितविपश्चिकां कुटिलकुन्तलालंकृतां
 कुशेशयनिवासिनीं कुटिलचित्तविद्वेषिणीम् ।
 मदारुणविलोचनां मनसिजारिसंमोहिनीं
 मतङ्गमुनिकन्यकां मधुरभाषिणीमाश्रये ॥ ५ ॥

स्मरेत्प्रथमपुष्पिणीं रुधिरबिन्दुनीलाम्बरां
 गृहीतमधुपात्रिकां मदविघूर्णनेत्राश्वलाम् ।
 घनस्तनभरोन्नतां गलितचूलिकां श्यामलां
 त्रिलोचनकुटुम्बिनीं त्रिपुरसुन्दरीमाश्रये ॥ ६ ॥

सकुङ्कुमविलेपनामलकचुम्बिकस्तूरिकां
 समन्दहसितेक्षणां सशरचापपाशाङ्कुशाम् ।
 अशेषजनमोहिनीमरुणमाल्यभूषाम्बरां
 जपाकुसुमभासुरां जपविधौ स्मरान्यम्बिकाम् ॥ ७ ॥

२३८

त्रिपुरसुन्दर्यष्टकम् ।

पुरंदरपुरन्ध्रिकाचिकुरबन्धसैरन्ध्रिकां

पितामहपतिव्रतापटुपटीरचर्चारताम् ।

मुकुन्दरमणीमणीलसदलंक्रियाकारिणीं

॥ भजामि भुवनाम्बिकां सुरवधूटिकाचेटिकाम् ॥ ८ ॥

इति श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्यस्य

श्रीगोविन्दभगवत्पूज्यपादशिष्यस्य

श्रीमच्छंकरभगवतः कृतौ

त्रिपुरसुन्दर्यष्टकं संपूर्णम् ॥

॥ श्रीः ॥

॥ ललितापञ्चरत्नम् ॥

प्रातः स्मरामि ललितावदनारविन्दं
बिम्बाधरं पृथुलमौक्तिकशोभिनासम् ।
आकर्णदीर्घनयनं मणिकुण्डलाढ्यं
मन्दस्मितं मृगमदोज्ज्वलफालदेशम् ॥ १ ॥

प्रातर्भजामि ललिताभुजकल्पवल्लीं
रक्ताङ्गुलीयलसदङ्गुलिपल्लवाढ्याम् ।
माणिक्यहेमवल्याङ्गदशोभमानां
पुण्ड्रेक्षुचापकुसुमेषुसृणीर्दधानाम् ॥ २ ॥

प्रातर्नमामि ललिताचरणारविन्दं
भक्तेष्टदाननिरतं भवसिन्धुपोतम् ।
पद्मासनादिसुरनायकपूजनीयं
पद्माङ्कुशध्वजसुदर्शनलाञ्छनाढ्यम् ॥ ३ ॥

२४०

ललितापञ्चरत्नम् ।

प्रातः स्तुवे परशिवां ललितां भवानीं
 त्रय्यन्तवेद्यविभवां करुणानवद्याम् ।
 विश्वस्य सृष्टिविलयस्थितिहेतुभूतां
 विद्येश्वरीं निगमवाङ्मनसातिदूराम् ॥ ४ ॥

प्रातर्वदामि ललिते तव पुण्यनाम
 कामेश्वरीति कमलेति महेश्वरीति ।
 श्रीशाम्भवीति जगतां जननी परेति
 वाग्देवतेति वचसा त्रिपुरेश्वरीति ॥ ५ ॥

यः श्लोकपञ्चकमिदं ललिताम्बिकायाः
 सौभाग्यदं सुललितं पठति प्रभाते ।
 तस्मै ददाति ललिता झटिति प्रसन्ना
 विद्यां श्रियं विमलसौख्यमनन्तकीर्तिम् ॥ ६ ॥

इति श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्यस्य
 श्रीगोविन्दभगवत्पूज्यपादशिष्यस्य
 श्रीमच्छंकरभगवतः कृतौ
 ललितापञ्चरत्नं संपूर्णम् ॥

॥ श्रीः ॥

॥ कल्याणवृष्टिस्तवः ॥

कल्याणवृष्टिभिरिवामृतपूरिताभि-

र्लक्ष्मीस्वयंवरणमङ्गलदीपिकाभिः ।

सेवाभिरम्ब तव पादसरोजमूले

नाकारि किं मनसि भाग्यवतां जनानाम् ॥ १ ॥

एतावदेव जननि स्पृहणीयमास्ते

त्वद्वन्दनेषु सलिलस्थगिते च नेत्रे ।

सांनिध्यमुद्यदरुणायुतसोदरस्य

त्वद्विग्रहस्य परया सुधयाप्लुतस्य ॥ २ ॥

ईशत्वनामकलुषाः कति वा न सन्ति

ब्रह्मादयः प्रतिभवं प्रलयाभिभूताः ।

एकः स एव जननि स्थिरसिद्धिरास्ते

यः पादयोस्तव सकृत्प्रणतिं करोति ॥ ३ ॥

२४२

कल्याणवृष्टिस्तवः ।

लब्ध्वा सकृन्निपुरसुन्दरि तावकीनं
 कारुण्यकन्दलितकान्तिभरं कटाक्षम् ।
 कंदर्पकोटिसुभगास्त्वयि भक्तिभाजः
 संमोहयन्ति तरुणीर्भुवनत्रयेऽपि ॥ ४ ॥

ह्रींकारमेव तव नाम गृणन्ति वेदा
 मातस्त्रिकोणनिलये त्रिपुरे त्रिनेत्रे ।
 त्वत्संस्मृतौ यमभटाभिभवं विहाय
 दीव्यन्ति नन्दनवने सह लोकपालः ॥ ५ ॥

हन्तुः पुरामधिगलं परिपीयमानः
 क्रूरः कथं न भविता गरलस्य वेगः ।
 नाश्रासनाय यदि मातरिदं तवार्धं
 देहस्य शश्वदमृताप्लुतशीतलस्य ॥ ६ ॥

सर्वज्ञतां सदसि वाक्पटुतां प्रसूते
 देवि त्वदङ्घ्रिसरसीरुहयोः प्रणामः ।
 किं च स्फुरन्मकुटमुज्ज्वलमातपत्रं
 द्वे चामरे च महतीं वसुधां ददाति ॥ ७ ॥

कल्याणवृष्टिस्तवः ।

२४३

कल्पद्रुमैरभिमतप्रतिपादनेषु

कारुण्यवारिधिभिरम्ब भवत्कटाक्षैः ।

आलोकय त्रिपुरसुन्दरि मामनाथं

त्वय्येव भक्तिभरितं त्वयि बद्धवृष्णम् ॥ ८ ॥

हन्तेतरेष्वपि मनांसि निधाय चान्ये

भक्तिं वहन्ति किल पामरदैवतेषु ।

त्वामेव देवि मनसा समनुस्मरामि

त्वामेव नौमि शरणं जननि त्वमेव ॥ ९ ॥

लक्ष्येषु सत्स्वपि कटाक्षनिरीक्षणाना-

मालोकय त्रिपुरसुन्दरि मां कदाचित् ।

नूनं मया तु सदृशः करुणैकपात्रं

जातो जनिष्यति जनो न च जायते वा ॥ १० ॥

ह्रीं ह्रीमिति प्रतिदिनं जपतां तवाख्यां

किं नाम दुर्लभमिह त्रिपुराधिवासे ।

मालाकिरीटमदवारणमाननीया

तान्सेवते वसुमती स्वयमेव लक्ष्मीः ॥ ११ ॥

२४४

कल्याणवृष्टिस्तवः ।

संपत्कराणि सकलेन्द्रियनन्दनानि
साम्राज्यदाननिरतानि सरोरुहाक्षि ।
त्वद्वन्दनानि दुरिताहरणोद्यतानि
मामेव मातरनिशं कलयन्तु नान्यम् ॥ १२ ॥

कल्पोपसंहृतिषु कल्पितताण्डवस्य
देवस्य खण्डपरशोः परभैरवस्य ।
पाशाङ्कुशैश्वशरासनपुष्पबाणा
सा साक्षिणी विजयते तव मूर्तिरेका ॥ १३ ॥

लग्नं सदा भवतु मातरिदं तवार्धं
तेजः परं बहुलकुङ्कुमपङ्कशोणम् ।
भास्वत्किरीटममृतांशुकलावतंसं
मध्ये त्रिकोणनिलयं परमामृताद्रम् ॥ १४ ॥

ह्रींकारमेव तव नाम तदेव रूपं
त्वन्नाम दुर्लभमिह त्रिपुरे गृणन्ति ।
त्वत्तेजसा परिणतं वियदादिभूतं
सौख्यं तनोति सरसीरुहसंभवादेः ॥ १५ ॥

कल्याणवृष्टिस्तवः ।

२४५

ईकारत्रयसंपुटेन महता मन्त्रेण संदीपितं

स्तोत्रं यः प्रतिवासरं तव पुरो मातर्जपेन्मन्त्रवित् ।

तस्य क्षोणिभुजो भवन्ति वशगा लक्ष्मीश्चिरस्थायिनी

वाणी निर्मलसूक्तिभारभरिता जागर्ति दीर्घं वयः ॥१६॥

इति श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्यस्य

श्रीगोविन्दभगवत्पूज्यपादशिष्यस्य

श्रीमच्छंकरभगवतः कृतौ

कल्याणवृष्टिस्तवः संपूर्णः ॥

॥ श्रीः ॥

॥ नवरत्नमालिका ॥

हारनूपुरकिरीटकुण्डलविभूषितावयवशोभिनीं
कारणेशवरमौलिकोटिपरिकल्प्यमानपदपीठिकाम् ।
कालकालफणिपाशबाणधनुरङ्कुशामरुणमेखलां
फालभूतिलकलोचनां मनसि भावयामि परदेवताम् ॥ १ ॥

गन्धसारघनसारचारुनवनागवल्लिरसवासिनीं
सान्ध्यरागमधुराधराभरणसुन्दराननशुचिस्मिताम् ।
मन्धरायतविलोचनाममलबालचन्द्रकृतशेखरीं
इन्दिरारमणसोदरीं मनसि भावयामि परदेवताम् ॥ २ ॥

स्मेरचारुमुखमण्डलां विमलगण्डलम्बिमणिमण्डलां
हारदामपरिशोभमानकुचभारभीरुतनुमध्यमाम् ।
वीरगर्वहरनूपुरां विविधकारणेशवरपीठिकां
मारवैरिसहचारिणीं मनसि भावयामि परदेवताम् ॥ ३ ॥

भूरिभारधरकुण्डलीन्द्रमणिवद्धभूवल्यपीठिकां
 वारिराशिमणिमेखलावलयवह्निमण्डलशरीरिणीम् ।
 वारिसारवहकुण्डलां गगनशेखरीं च परमात्मिकां
 चारुचन्द्ररविलोचनां मनसि भावयामि परदेवताम् ॥४॥

कुण्डलत्रिविधकोणमण्डलविहारषड्दलसमुल्लस-
 त्पुण्डरीकमुखभेदिनीं च प्रचण्डभानुभासमुज्ज्वलाम् ।
 मण्डलेन्दुपरिवाहितामृततरङ्गिणीमरुणरूपिणीं
 मण्डलान्तमणिदीपिकां मनसि भावयामि परदेवताम् ॥

वारणाननमयूरवाहमुखदाहवारणपयोधरां
 चारणादिसुरसुन्दरीचिकुरशेखरीकृतपदाम्बुजाम् ।
 कारणाधिपतिपञ्चकप्रकृतिकारणप्रथममातृकां
 वारणान्तमुखपारणां मनसि भावयामि परदेवताम् ॥

पद्मकान्तिपदपाणिपल्लवपयोधराननसरोरुहां
 पद्मरागमणिमेखलावलयनीविशोभितनितम्बिनीम् ।
 पद्मसंभवसदाशिवान्तमयपञ्चरत्नपदपीठिकां
 पद्मिनीं प्रणवरूपिणीं मनसि भावयामि परदेवताम् ॥

२४८

नवरत्नमालिका ।

आगमप्रणवपीठिकाममलवर्णमङ्गलशरीरिणीं
आगमावयवशोभिनीमखिलवेदसारकृतशेखरीम् ।
मूलमन्त्रमुखमण्डलां मुदितनादविन्दुनवयौवनां
मातृकां त्रिपुरसुन्दरीं मनसि भावयामि परदेवताम् ॥

कालिकातिमिरकुन्तलान्तघनभृङ्गमङ्गलविराजिनीं
चूलिकाशिखरमालिकावलयमल्लिकासुरभिसौरभाम् ।
वालिकामधुरगण्डमण्डलमनोहराननसरोरुहां
कालिकामखिलनायिकां मनसि भावयामि परदेवताम् ॥

नित्यमेव नियमेन जल्पतां
भुक्तिमुक्तिफलदामभीष्टदाम् ।
शंकरेण रचितां सदा जपे-
आमरत्ननवरत्नमालिकाम् ॥ १० ॥

इति श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्यस्य
श्रीगोविन्दभगवत्पूज्यपादशिष्यस्य
श्रीमच्छंकरभगवतः कृतौ
नवरत्नमालिका संपूर्णा ॥

॥ श्रीः ॥

॥ मन्त्रमातृकापुष्पमालास्तवः ॥

कल्लोलोलसितामृताब्धिलहरीमध्ये विराजन्मणि-
द्वीपे कल्पकवाटिकापरिवृते कादम्बवाटयुज्ज्वले ।
रत्नस्तम्भसहस्रनिर्मितसभामध्ये विमानोत्तमे
चिन्तारत्नविनिर्मितं जननि ते सिंहासनं भावये ॥ १ ॥

एणाङ्गानलभानुमण्डलसच्छ्रीचक्रमध्ये स्थितां
बालार्कद्युतिभासुरां करतलैः पाशाङ्कुशौ विभ्रतीम् ।
चापं बाणमपि प्रसन्नवदनां कौसुम्भवस्त्रान्वितां
तां त्वां चन्द्रकलावतंसमकुटां चारुस्मितां भावये ॥ २ ॥

ईशानादिपदं शिवैकफलदं रत्नासनं ते शुभं
पाद्यं कुङ्कुमचन्दनादिभरितैरर्घ्यैः सरत्नाक्षतैः ।
शुद्धैराचमनीयकं तव जलैर्भक्त्या मया कल्पितं
कारुण्यामृतवारिधे तदखिलं संतुष्टये कल्पताम् ॥ ३ ॥

२५०

मन्त्रमातृकापुष्पमालास्तवः ।

लक्ष्ये योगिजनस्य रक्षितजगज्जाले विशालेक्षणे

प्रालेयाम्बुपटीरकुङ्कुमलसत्कर्पूरमिश्रोदकैः ।

गोक्षीरैरपि नारिकेलसलिलैः शुद्धोदकैर्मन्त्रितैः

ज्ञानं देवि धिया मयैतदखिलं संतुष्टये कल्पताम् ॥ ४ ॥

ह्रींकाराङ्कितमन्त्रलक्षिततनो हेमाचलात्संचितै

रत्नैरुज्ज्वलमुत्तरीयसहितं कौसुम्भवर्णाशुकम् ।

मुक्तासंततियज्ञसूत्रममलं सौवर्णतन्तूद्भवं

दत्तं देवि धिया मयैतदखिलं संतुष्टये कल्पताम् ॥ ५ ॥

हंसैरप्यतिलोभनीयगमने हारावलीमुज्ज्वलां

हिन्दोलद्युतिहीरपूरिततरे हेमाङ्गदे कङ्कणे ।

मञ्जीरौ माणिकुण्डले मकुटमप्यर्धेन्दुचूडामणिं

नासामौक्तिकमङ्गुलीयकटकौ काञ्चीमपि स्वीकुरु ॥ ६ ॥

सर्वाङ्गे घनसारकुङ्कुमघनश्रीगन्धपङ्काङ्कितं

कस्तूरीतिलकं च फालफलके गोरोचनापत्रकम् ।

गण्डादर्शनमण्डले नयनयोर्दिव्याञ्जनं तेऽश्वितं

कण्ठाब्जे मृगनाभिपङ्कममलं त्वत्प्रीतये कल्पताम् ॥ ७ ॥

मन्त्रमातृकापुष्पमालास्तवः ।

२५१

कलारोत्पलमलिकामरुवकैः सौवर्णपङ्केरुहै-

र्जातीचम्पकमालतीवकुलकैर्मन्दारकुन्दादिभिः ।

केतक्या करवीरकैर्बहुविधैः क्लृप्ताः स्रजो मालिकाः

संकल्पेन समर्पयामि वरदे संतुष्टये गृह्यताम् ॥ ८ ॥

हन्तारं मदनस्य नन्दयसि यैरङ्गैरनङ्गोज्ज्वलै-

र्यैर्भृङ्गावलिनीलकुन्तलभरैर्बध्नासि तस्याशयम् ।

तानीमानि तवाम्ब कोमलतराण्यामोदलीलागृहा-

ण्यामोदाय दशाङ्गगुग्गुलुघृतैर्धूपैरहं धूपये ॥ ९ ॥

लक्ष्मीमुज्ज्वलयामि रत्ननिवहोद्भास्वत्तरे मन्दिरे

मालारूपविलम्बितैर्मणिमयस्तम्भेषु संभावितैः ।

चित्रैर्हाटकपुत्रिकाकरधृतैर्गन्धैर्घृतैर्वर्धितै-

र्दिग्यैर्दीपगणैर्धिया गिरिसुते संतुष्टये कल्पताम् ॥

ह्रींकारेश्वरि तप्तहाटककृतैः स्थालीसहस्रैर्भृतं

दिव्यान्नं घृतसूपशाकभरितं चित्रान्नभेदं तथा ।

दुग्धान्नं मधुशर्करादधियुतं माणिक्यपात्रे स्थितं

माषापूपसहस्रमम्ब सफलं नैवेद्यमावेदये ॥ ११ ॥

२५२

मन्त्रमातृकापुष्पमालास्तवः ।

सच्छायैर्वरेकेतकीदलरुचा ताम्बूलवल्लीदलैः

पूगैर्भूरिगुणैः सुगन्धिमधुरैः कर्पूरखण्डोज्ज्वलैः ।

मुक्ताचूर्णविराजितैर्बहुविधैर्वक्त्राम्बुजामोदनैः

पूर्णा रत्नकलाचिका तव मुदे न्यस्ता पुरस्तादुमे ॥१२॥

कन्याभिः कमनीयकान्तिभिरलंकारामलारार्तिका

पात्रे मौक्तिकचित्रपङ्क्तिविलसत्कर्पूरदीपालिभिः ।

तत्तत्तालमृदङ्गगीतसहितं नृत्यत्पदाम्भोरुहं

मन्त्राराधनपूर्वकं सुविहितं नीराजनं गृह्यताम् ॥

लक्ष्मीमौक्तिकलक्षकल्पितसितच्छत्रं तु धत्ते रसा-

दिन्द्राणी च रतिश्च चामरवरे धत्ते स्वयं भारती ।

वीणामेणविलोचनाः सुमनसां नृत्यन्ति तद्रागव-

द्भावैराङ्गिकसात्त्विकैः स्फुटरसं मातस्तदाकर्ण्यताम् ॥

ह्रींकारत्रयसंपुटेन मनुनोपास्ये त्रयीमौलिभि-

र्वाक्यैर्लक्ष्यतनो तव स्तुतिविधौ को वा क्षमेताम्बिके ।

सहापाः स्तुतयः प्रदक्षिणशतं संचार एवास्तु ते

संवेशो नमसः सहस्रमखिलं त्वत्प्रीतये कल्पताम् ॥

मन्त्रमातृकापुष्पमालास्तवः ।

२५३

श्रीमन्त्राक्षरमालया गिरिसुतां यः पूजयेच्चेतसा

संध्यासु प्रतिवासरं सुनियतस्तस्यामलं स्यान्मनः ।

चित्ताम्भोरुहमण्टपे गिरिसुता नृत्तं विधत्ते रसा-

द्वाणी वक्रसरोरुहे जलधिजा गेहे जगन्मङ्गला ॥ १६ ॥

इति गिरिवरपुत्रीपादराजीवभूषा

भुवनममलयन्ती सूक्तिसौरभ्यसारैः ।

शिवपदमकरन्दस्यन्दिनीयं निबद्धा

मदयतु कविभृङ्गान्मातृकापुष्पमाला ॥ १७ ॥

इति श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्यस्य

श्रीगोविन्दभगवत्पूज्यपादशिष्यस्य

श्रीमच्छंकरभगवतः कृतौ

मन्त्रमातृकापुष्पमालास्तवः संपूर्णः ॥

॥ श्रीः ॥

॥ गौरीदशकम् ॥

लीलालब्धस्थापितलुप्ताखिललोकां
लोकातीतैर्योगिभिरन्तश्चिरमृग्याम् ।
बालादित्यश्रेणिसमानद्युतिपुञ्जां
गौरीमम्बामम्बुरुहाक्षीमहमीडे ॥ १ ॥

प्रत्याहारध्यानसमाधिस्थितिभाजां
नित्यं चित्ते निर्वृतिकाष्ठां कलयन्तीम् ।
सत्यज्ञानानन्दमयीं तां तनुरूपां
गौरीमम्बामम्बुरुहाक्षीमहमीडे ॥ २ ॥

चन्द्रापीडानन्दितमन्दस्मितवक्त्रां
चन्द्रापीडालंकृतनीलालकभाराम् ।
इन्द्रोपेन्द्राद्यर्चितपादाम्बुजयुग्मां
गौरीमम्बामम्बुरुहाक्षीमहमीडे ॥ ३ ॥

आदिक्षान्तामक्षरमूर्त्या विलसन्तीं
 भूते भूते भूतकदम्बप्रसावित्रीम् ।
 शब्दब्रह्मानन्दमयीं तां तटिदाभां
 गौरीमम्बामम्बुरुहाक्षीमहमीडे ॥ ४ ॥

मूलाधारादुत्थितवीथ्या विधिरन्ध्रं
 सौरं चान्द्रं व्याप्य विहारज्वलिताङ्गीम् ।
 येयं सूक्ष्मात्सूक्ष्मतनुस्तां सुखरूपां
 गौरीमम्बामम्बुरुहाक्षीमहमीडे ॥ ५ ॥

नित्यः शुद्धो निष्कल एको जगदीशः
 साक्षी यस्याः सर्गविधौ संहरणे च ।
 विश्वत्राणक्रीडनलोलां शिवपत्नीं
 गौरीमम्बामम्बुरुहाक्षीमहमीडे ॥ ६ ॥

यस्याः कुक्षौ लीनमखण्डं जगदण्डं
 भूयो भूयः प्रादुरभूदुत्थितमेव ।
 पत्या सार्धं तां रजताद्रौ विहरन्तीं
 गौरीमम्बामम्बुरुहाक्षीमहमीडे ॥ ७ ॥

यस्यामोतं प्रोतमशेषं मणिमाला-

सूत्रे यद्वत्कापि चरं चाप्यचरं च ।

तामध्याल्लज्ञानपदव्या गमनीयां

गौरीमम्बामम्बुरुहाक्षीमहमीडे ॥ ८ ॥

नानाकारैः शक्तिकदम्बैर्भुवनानि

व्याप्य स्वैरं क्रीडति येयं स्वयमेका ।

कल्याणीं तां कल्पलतामानतिभाजां

गौरीमम्बामम्बुरुहाक्षीमहमीडे ॥ ९ ॥

आशापाशक्लेशविनाशं विदधानां

पादाम्भोजध्यानपराणां पुरुषाणाम् ।

ईशामीशार्धाङ्गहरां तामभिरामां

गौरीमम्बामम्बुरुहाक्षीमहमीडे ॥ १० ॥

प्रातःकाले भावविशुद्धः प्रणिधाना-

द्भक्त्या नित्यं जल्पति गौरीदशकं यः ।

वाचां सिद्धिं संपदमग्र्यां शिवभक्तिं

तस्यावश्यं पर्वतपुत्री विदधाति ॥ ११ ॥

॥ श्रीः ॥

॥ भवानीभुजंगम् ॥

षडाधारपङ्केरुहान्तर्विराज-

त्सुषुम्नान्तरालेऽतितेजोल्लसन्तीम् ।

सुधामण्डलं द्रावयन्तीं पिबन्तीं

सुधामूर्तिमीडे चिदानन्दरूपाम् ॥ १ ॥

ज्वलत्कोटिबालार्कभासारुणाङ्गीं

सुलावण्यशृङ्गारशोभाभिरामाम् ।

महापद्मकिञ्चत्कमध्ये विराज-

त्रिकोणे निषण्णां भजे श्रीभवानीम् ॥ २ ॥

कणत्किङ्किणीनूपुरोद्भासिरत्न-

प्रभालीढलाक्षार्द्रपादाब्जयुग्मम् ।

अजेशाच्युताद्यैः सुरैः सेव्यमानं

महादेवि मन्मूर्ध्नि ते भावयामि ॥ ३ ॥

२५८

भवानीमुजंगम् ।

सुशोणाम्बराबद्धनीवीविराज-

न्महारत्नकाञ्चीकलापं नितम्बम् ।

स्फुरदक्षिणावर्तनाभिं च तिस्रो

वलीरम्ब ते रोमराजिं भजेऽहम् ॥ ४ ॥

लसद्वृत्तमुत्तुङ्गमाणिक्यकुम्भो-

पमश्रि स्तनद्वन्द्वमम्बाम्बुजाक्षि ।

भजे दुग्धपूर्णाभिरामं तवेदं

महाहारदीप्तं सदा प्रस्तुतास्मभ ॥ ५ ॥

शिरीषप्रसूनोल्लसद्बाहुदण्डै-

र्ज्वलद्वाणकोदण्डपाशाङ्कुशैश्च ।

चलत्कङ्कणोदारकेयूरभूषो-

ज्ज्वलद्भिर्लसन्तीं भजे श्रीभवानीम् ॥ ६ ॥

शरत्पूर्णचन्द्रप्रभापूर्णविम्बा-

धरस्मेरवक्त्रारविन्दां सुशान्ताम् ।

सुरन्नावलीहारताटङ्कशोभां

महासुप्रसन्नां भजे श्रीभवानीम् ॥ ७ ॥

भवनीभुजंगम् ।

२५९

सुनासापुटं सुन्दरभ्रूललाटं
तवौष्ठश्रियं दानदक्षं कटाक्षम् ।
ललाटे लसद्गन्धकस्तूरिभूषं
स्फुरच्छ्रीमुखाम्भोजमीडेऽहमम्ब ॥ ८ ॥

चलत्कुन्तलान्तर्ध्रमद्भृङ्गवृन्दं
घनस्निग्धधम्मिल्लभूषोज्ज्वलं ते ।
स्फुरन्मौलिमाणिक्यबद्धेन्दुरेखा-
विलासोल्लसद्विव्यमूर्धानमीडे ॥ ९ ॥

इति श्रीभवानि स्वरूपं तवेदं
प्रपञ्चात्परं चातिसूक्ष्मं प्रसन्नम् ।
स्फुरत्वम्ब डिम्भस्य मे हृत्सरोजे
सदा वाङ्मयं सर्वतेजोमयं च ॥ १० ॥

गणेशाभिमुख्याखिलैः शक्तिवृन्दै-
वृतां वै स्फुरच्चक्रराजोल्लसन्तीम् ।
परां राजराजेश्वरि त्रैपुरि त्वां
शिवाङ्कोपरिस्थां शिवां भावयामि ॥ ११ ॥

२६०

भवानीभुजंगम् ।

त्वमर्कस्त्वमिन्दुस्त्वमग्निस्त्वमाप-

स्त्वमाकाशभूवायवस्त्वं महत्त्वम् ।

त्वदन्यो न कश्चित्प्रपञ्चोऽस्ति सर्वं

त्वमानन्दसंवित्स्वरूपां भजेऽहम् ॥ १२ ॥

श्रुतीनामगम्ये सुवेदागमज्ञा

महिम्नो न जानन्ति पारं तवाम्ब ।

स्तुतिं कर्तुमिच्छामि ते त्वं भवानि

क्षमस्वेदमत्र प्रमुरधः किलाहम् ॥ १३ ॥

गुरुस्त्वं शिवस्त्वं च शक्तिस्त्वमेव

त्वमेवासि माता पिता च त्वमेव ।

त्वमेवासि विद्या त्वमेवासि बन्धु-

र्गतिर्मे मतिर्देवि सर्वं त्वमेव ॥ १४ ॥

शरण्ये वरेण्ये सुकारुण्यमूर्ते

हिरण्योदराद्यैरगण्ये सुपुण्ये ।

भवारण्यभीतिश्च मां पाहि भद्रे

॥ नमस्ते नमस्ते नमस्ते भवानि ॥ १५ ॥

भवानीभुजंगम् ।

२६१

इतीमां महच्छ्रीभवानीभुजंगं

स्तुतिं यः पठेद्भक्तियुक्तश्च तस्मै ।

स्वकीयं पदं शाश्वतं वेदसारं

श्रियं चाष्टसिद्धिं भवानी ददाति ॥ १६ ॥

भवानी भवानी भवानी त्रिवार-

मुदारं मुदा सर्वदा ये जपन्ति ।

न शोकं न मोहं न पापं न भीतिः

कदाचित्कथंचित्कुतश्चिज्जनानाम् ॥ १७ ॥

इति श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्यस्य

श्रीगोविन्दभगवत्पूज्यपादशिष्यस्य

श्रीमच्छंकरभगवतः कृतौ

भवानीभुजंगं संपूर्णम् ॥

॥ श्रीः ॥

॥ हनुमत्पञ्चरत्नम् ॥

वीताखिलविषयेच्छं

जातानन्दाश्रुपुलकमत्यच्छम् ।

सीतापतिदूताद्यं

वातात्मजमद्य भावये हृद्यम् ॥ १ ॥

तरुणारुणमुखकमलं

करुणारसपूरपूरितापाङ्गम् ।

संजीवनमाशासे

मञ्जुलमहिमानमञ्जनाभाग्यम् ॥ २ ॥

शम्बरवैरिशरातिग-

मम्बुजदलविपुललोचनोदारम् ।

कम्बुगलमनिलदिष्टं

बिम्बज्वलितोष्ठमेकमवलम्बे ॥ ३ ॥

२६४

हनुमत्पञ्चरत्नम् ।

दूरीकृतसीतार्तिः

प्रकटीकृतरामवैभवस्फूर्तिः ।

दारितदशमुखकीर्तिः

पुरतो मम भातु हनुमतो मूर्तिः ॥ ४ ॥

वानरनिकराध्यक्षं

दानवकुलकुमुदरविकरसदृक्षम् ।

दीनजनावनदीक्षं

पवनतपःपाकपुञ्जमद्राक्षम् ॥ ५ ॥

एतत्पवनसुतस्य

स्तोत्रं यः पठति पञ्चरत्नाख्यम् ।

चिरमिह निखिलान्भोगा-

न्मुङ्क्त्वा श्रीरामभक्तिभागभवति ॥ ६ ॥

इति श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्यस्य

श्रीगोविन्दभगवत्पूज्यपादशिष्यस्य

श्रीमच्छंकरभगवतः कृतौ

हनुमत्पञ्चरत्नं संपूर्णम् ॥

—*—

॥ श्रीः ॥

॥ श्रीरामभुजंगप्रयातस्तोत्रम् ॥

विशुद्धं परं सच्चिदानन्दरूपं
गुणाधारमाधारहीनं वरेण्यम् ।
महान्तं विभान्तं गुहान्तं गुणान्तं
सुखान्तं स्वयं धाम रामं प्रपद्ये ॥ १ ॥

शिवं नित्यमेकं विभुं तारकाख्यं
सुखाकारमाकारशून्यं सुमान्यम् ।
महेशं कलेशं सुरेशं परेशं
नरेशं निरीशं महीशं प्रपद्ये ॥ २ ॥

यदावर्णयत्कर्णमूलेऽन्तकाले
शिवो राम रामेति रामेति काश्याम् ।
तदेकं परं तारकब्रह्मरूपं
भजेऽहं भजेऽहं भजेऽहं भजेऽहम् ॥ ३ ॥

महारत्नपीठे शुभे कल्पमूले
 सुखासीनमादित्यकोटिप्रकाशम् ।
 सदा जानकीलक्ष्मणोपेतमेकं
 सदा रामचन्द्रं भजेऽहं भजेऽहम् ॥ ४ ॥

कणद्रवमञ्जीरपादारविन्दं
 लसन्मेखलाचारुपीताम्बराढ्यम् ।
 महारत्नहारोल्लसत्कौस्तुभाङ्गं
 नदच्चञ्चरीमञ्जरीलोलमालम् ॥ ५ ॥

लसच्चन्द्रिकास्मेरशोणाधराभं
 समुद्यत्पतङ्गेन्दुकोटिप्रकाशम् ।
 नमद्ब्रह्मरुद्रादिकोटीररत्न-
 स्फुरत्कान्तिनीराजनाराधिताङ्घ्रिम् ॥ ६ ॥

पुरः प्राञ्जलीनाञ्जनेयादिभक्ता-
 न्स्वचिन्मुद्रया भद्रया बोधयन्तम् ।
 भजेऽहं भजेऽहं सदा रामचन्द्रं
 त्वदन्यं न मन्ये न मन्ये न मन्ये ॥ ७ ॥

श्रीरामभुजङ्गप्रयातस्तोत्रम् ।

२६७

यदा मत्समीपं कृतान्तः समेत्य
प्रचण्डप्रकोपैर्भटैर्भीषयेन्माम् ।
तदाविष्करोषि त्वदीयं स्वरूपं
सदापत्प्रणाशं सकोदण्डबाणम् ॥ ८ ॥

निजै मानसे मन्दिरे संनिधेहि
प्रसीद प्रसीद प्रभो रामचन्द्र ।
ससौमित्रिणा कैकयीनन्दनेन
स्वशक्त्यानुभक्त्या च संसेव्यमान ॥ ९ ॥

स्वभक्ताग्रगण्यैः कपीशैर्महीशै-
रनीकैरनेकैश्च राम प्रसीद ।
नमस्ते नमोऽस्त्वीश राम प्रसीद
प्रशाधि प्रशाधि प्रकाशं प्रभो माम् ॥ १० ॥

त्वमेवासि दैवं परं मे यदेकं
सुचैतन्यमेतत्त्वदन्यं न मन्ये ।
यतोऽभूदमेयं वियद्वायुतेजो-
जलोर्व्योदिकार्यं चरं चाचरं च ॥ ११ ॥

नमः सविदानन्दरूपाय तस्मै
नमो देवदेवाय रामाय तुभ्यम् ।
नमो जानकीजीवितेशाय तुभ्यं
नमः पुण्डरीकायताक्षाय तुभ्यम् ॥ १२ ॥

नमो भक्तियुक्तानुरक्ताय तुभ्यं
नमः पुण्यपुष्पैकलभ्याय तुभ्यम् ।
नमो वेदवेद्याय चाद्याय पुंसे
नमः सुन्दरायेन्दिरावल्लभाय ॥ १३ ॥

नमो विश्वकर्त्रे नमो विश्वहर्त्रे
नमो विश्वभोक्त्रे नमो विश्वमात्रे ।
नमो विश्वनेत्रे नमो विश्वजेत्रे
नमो विश्वपित्रे नमो विश्वमात्रे ॥ १४ ॥

नमस्ते नमस्ते समस्तप्रपञ्च-
प्रभोगप्रयोगप्रमाणप्रवीण ।
मदीयं मनस्त्वत्पदद्वन्द्वसेवां
विधातुं प्रवृत्तं सुचैतन्यसिद्धये ॥ १५ ॥

श्रीरामभुजङ्गप्रयाततोत्रम् ।

२६६

शिलापि त्वदङ्घ्रिक्षमासङ्गिरेणु-

प्रसादाद्धि चैतन्यमाधत्त राम ।

नरस्त्वत्पदद्वन्द्वसेवाविधाना-

त्सुचैतन्यमेतीति किं चित्तमस्य ॥ १६ ॥

पवित्रं चरित्रं विचित्रं त्वदीयं

नरा ये स्मरन्त्यन्वहं रामचन्द्र ।

भवन्तं भवान्तं भरन्तं भजन्तो

लभन्ते कृतान्तं न पश्यन्त्यतोऽन्ते ॥ १७ ॥

स पुण्यः स गण्यः शरण्यो ममायं

नरो वेद यो देवचूडामणिं त्वाम् ।

सदाकारमेकं चिदानन्दरूपं

मनोवागगम्यं परं धाम राम ॥ १८ ॥

प्रचण्डप्रतापप्रभावाभिभूत-

प्रभूतारिवीर प्रभो रामचन्द्र ।

बलं ते कथं वर्ण्यतेऽतीव बाल्ये

यतोऽस्त्रणिङ् चण्डीशकोदण्डदण्डम् ॥ १९ ॥

२७०

श्रीरामभुजङ्गप्रयातस्तोत्रम् ।

दशग्रीवमुग्रं सपुत्रं समित्रं

सरिदुर्गमध्यस्थरक्षोगणेशम् ।

भवन्तं विना राम वीरो नरो वा-

सुरो वामरो वा जयेत्कस्त्रिलोक्याम् ॥ २० ॥

सदा राम रामेति रामामृतं ते

सदाराममानन्दनिष्यन्दकन्दम् ।

पिबन्तं नमन्तं सुदन्तं हसन्तं

हनूमन्तमन्तर्भजे तं नितान्तम् ॥ २१ ॥

सदा राम रामेति रामामृतं ते

सदाराममानन्दनिष्यन्दकन्दम् ।

पिबन्नन्वहं नन्वहं नैव मृत्यो-

र्विभेमि प्रसादादसादात्तवैव ॥ २२ ॥

असीतासमेतैरकोदण्डभूषै-

रसौमित्रिवन्द्यैरचण्डप्रतापैः ।

अलङ्केशकालैरसुग्रीवमित्रै-

ररामाभिधेयैरलं दैवतैर्नः ॥ २३ ॥

श्रीरामभुजङ्गप्रयातस्तोत्रम् ।

२७१

अवीरासनस्थैरचिन्मुद्रिकाढ्यै-

रभक्ताञ्जनेयादितन्वप्रकाशैः ।

अमन्दारमूलैरमन्दारमालै-

ररामाभिधेयैरलं दैवतैर्नः ॥ २४ ॥

असिन्धुप्रकोपैरवन्धप्रतापै-

रवन्धुप्रयाणैरमन्दस्मिताढ्यैः ।

अदण्डप्रवासैरखण्डप्रबोधै-

ररामाभिधेयैरलं दैवतैर्नः ॥ २५ ॥

हरे राम सीतापते रावणारे

खरारे मुरारेऽसुरारे परेति ।

लपन्तं नयन्तं सदाकालमेवं

समालोकयालोकयाशेषबन्धो ॥ २६ ॥

नमस्ते सुमित्रासुपुत्राभिवन्ध

नमस्ते सदा कैकयीनन्दनेड्य ।

नमस्ते सदा वानराधीशवन्ध

नमस्ते नमस्ते सदा रामचन्द्र ॥ २७ ॥

प्रसीद प्रसीद प्रचण्डप्रताप

प्रसीद प्रसीद प्रचण्डारिकाल ।

प्रसीद प्रसीद प्रपन्नानुकम्पिन् ।

प्रसीद प्रसीद प्रभो रामचन्द्र ॥ २८ ॥

भुजङ्गप्रयातं परं वेदसारं

मुदा रामचन्द्रस्य भक्त्या च नित्यम् ।

पठन्सन्ततं चिन्तयन्स्वान्तरङ्गे

स एव स्वयं रामचन्द्रः स धन्यः ॥ २९ ॥

इति श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्यस्य

श्रीगोविन्दभगवत्पूज्यपादशिष्यस्य

श्रीमच्छंकरभगवतः कृतौ

श्रीरामभुजङ्गप्रयातस्तोत्रम्

संपूर्णम् ॥

॥ श्रीः ॥

॥ लक्ष्मीनृसिंहपञ्चरत्नम् ॥

त्वत्प्रभुजीवप्रियमिच्छसि चेन्नरहरिपूजां कुरु सततं
प्रतिबिम्बालंकृतिधृतिकुशलो बिम्बालंकृतिमातनुते ।
चेतोभृङ्ग भ्रमसि वृथा भवमरुभूमौ विरसायां
भज भज लक्ष्मीनरसिंहानघपदसरसिजमकरन्दम् ॥

शुक्लौ रज्जुतप्रतिभा जाता कटकाद्यर्थसमर्था चे-
दुःखमयी ते संसृतिरेषा निर्वृतिदाने निपुणा स्यात् ।
चेतोभृङ्ग भ्रमसि वृथा भवमरुभूमौ विरसायां
भज भज लक्ष्मीनरसिंहानघपदसरसिजमकरन्दम् ॥

आकृतिसाम्याच्छात्मलिकुसुमे स्थलनलिनत्वभ्रममकरोः
गन्धरसाविह किमु विद्येते विफलं भ्राम्यसि भृशविरसेऽस्मिन् ।
चेतोभृङ्ग भ्रमसि वृथा भवमरुभूमौ विरसायां
भज भज लक्ष्मीनरसिंहानघपदसरसिजमकरन्दम् ॥ ३ ॥

२७४

लक्ष्मीनृसिंहपञ्चरत्नम् ।

स्रक्चन्दनवनितादीन्विषयान्सुखदान्मत्वा तत्र विहरसे
गन्धफलीसदृशा ननु तेऽमी भोगानन्तरदुःखकृतः स्युः ।
चेतोभृङ्ग भ्रमसि वृथा भवमरुभूमौ विरसायां
भज भज लक्ष्मीनरसिंहानघपदसरसिजमकरन्दम् ॥४॥

तव हितमेकं वचनं वक्ष्ये शृणु सुखकामो यदि सततं
स्वप्ने दृष्टं सकलं हि सृषा जाग्रति च स्मर तद्वदिति ।
चेतोभृङ्ग भ्रमसि वृथा भवमरुभूमौ विरसायां
भज भज लक्ष्मीनरसिंहानघपदसरसिजमकरन्दम् ॥५॥

इति श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्यस्य
श्रीगोविन्दभगवत्पूज्यपादशिष्यस्य
श्रीमच्छंकरभगवतः कृतौ
लक्ष्मीनृसिंहपञ्चरत्नं संपूर्णम् ॥

॥ श्रीः ॥

॥ लक्ष्मीनृसिंहकरुणारसस्तोत्रम् ॥

श्रीमत्पयोनिधिनिकेतनचक्रपाणे

भोगीन्द्रभोगमणिराजितपुण्यमूर्ते ।

योगीश शाश्वत शरण्य भवाब्धिपोत

लक्ष्मीनृसिंह मम देहि करावलम्बम् ॥ १ ॥

ब्रह्मेन्द्ररुद्रमरुदर्ककिरीटकोटि-

संघट्टिताङ्घ्रिकमलामलकान्तिकान्त ।

लक्ष्मीलसत्कुचसरोरुहराजहंस

लक्ष्मीनृसिंह मम देहि करावलम्बम् ॥ २ ॥

संसारदावदहनाकरभीकरोरु-

ज्वालावलीभिरतिदग्धतनूरुहस्य ।

त्वत्पादपद्मसरसीरुहमागतस्य

लक्ष्मीनृसिंह मम देहि करावलम्बम् ॥ ३ ॥

संसारजालपतितस्य जगन्निवास

सर्वेन्द्रियार्थबडिशाम्रझषोपमस्य ।

प्रोत्कम्पितप्रचुरतालुकमस्तकस्य

लक्ष्मीनृसिंह मम देहि करावलम्बम् ॥ ४ ॥

संसारकूपमतिघोरमागधमूलं

संप्राप्य दुःखशतसर्पसमाकुलस्य ।

दीनस्य देव कृपया पदमागतस्य

लक्ष्मीनृसिंहं मम देहि करावलम्बम् ॥ ५ ॥

संसारभीकरकरीन्द्रकराभिघात-

निष्पीड्यमानवपुषः सकलार्तिनाश ।

प्राणप्रयाणभवभीतिसमाकुलस्य

लक्ष्मीनृसिंह मम देहि करावलम्बम् ॥ ६ ॥

संसारसर्पविषदिग्धमहोग्रतीव्र-

दंष्ट्राग्रकोटिपरिदष्टविनष्टमूर्तेः ।

नागारिवाहन सुधाब्धिनिवास शौरे

लक्ष्मीनृसिंह मम देहि करावलम्बम् ॥ ७ ॥

लक्ष्मीनृसिंहकरुणारसस्तोत्रम् ।

२७७

संसारवृक्षमघवीजमनन्तकर्म-

शास्त्रायुतं करणपत्रमनङ्गपुष्पम् ।

आरुह्य दुःखफलितं चकितं दयालो

लक्ष्मीनृसिंह मम देहि करावलम्बम् ॥ ८ ॥

संसारसागरविशालकरालकाल-

नक्रग्रहग्रसितनिग्रहविग्रहस्य ।

व्यग्रस्य रागनिचयोर्मिनिपीडितस्य

लक्ष्मीनृसिंह मम देहि करावलम्बम् ॥ ९ ॥

संसारसागरनिमज्जनमुह्यमाने

दीनं विलोक्य विभो करुणानिधे माम् ।

प्रह्लादस्वेदपरिहारपरावतार

लक्ष्मीनृसिंह मम देहि करावलम्बम् ॥ १० ॥

संसारघोरगहने चरतो मुरारे

मारोग्रभीकरमृगप्रचुरार्दितस्य ।

भार्तस्य मत्सरनिदाघमुदुःखितस्य

लक्ष्मीनृसिंह मम देहि करावलम्बम् ॥ ११ ॥

लक्ष्मीनृसिंहकरुणारसस्तोत्रम् ।

बद्धा गले यमभटा बहु तर्जयन्तः

कर्षन्ति यत्र भवपाशशतैर्युतं माम् ।

एकाकिनं परवशं चकितं दयालो

लक्ष्मीनृसिंह मम देहि करावलम्बम् ॥ १२ ॥

लक्ष्मीपते कमलनाभ सुरेश विष्णो

यज्ञेश यज्ञ मधुसूदन विश्वरूप ।

ब्रह्मण्य केशव जनार्दन वासुदेव

लक्ष्मीनृसिंह मम देहि करावलम्बम् ॥ १३ ॥

एकेन चक्रमपरेण करेण शङ्ख-

मन्येन सिन्धुतनयामवलम्ब्य तिष्ठन् ।

वामेतरेण वरदाभयपद्मचिह्नं

लक्ष्मीनृसिंह मम देहि करावलम्बम् ॥ १४ ॥

अन्धस्य मे हृतविवेकमहाधनस्य

चौरैर्महाबलिभिरिन्द्रियनामधेयैः ।

मोहान्धकारकुहरे विनिपातितस्य

लक्ष्मीनृसिंह मम देहि करावलम्बम् ॥ १५ ॥

लक्ष्मीनृसिंहकरुणारसस्तोत्रम् ।

२७६

प्रह्लादनारदपराशरपुण्डरीक-

व्यासादिभागवतपुंगवहृन्निवास ।

भक्तानुरुक्तपरिपालनपारिजात

लक्ष्मीनृसिंह मम देहि करावलम्बम् ॥ १६ ॥

लक्ष्मीनृसिंहचरणाब्जमधुव्रतेन

स्तोत्रं कृतं शुभकरं भुवि शंकरेण ।

ये तत्पठन्ति मनुजा हरिभक्तियुक्ता-

स्ते यान्ति तत्पदसरोजमखण्डरूपम् ॥ १७ ॥

इति श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्यस्य

श्रीगोविन्दभगवत्पूज्यपादशिष्यस्य

श्रीमच्छंकरभगवतः कृतौ

लक्ष्मीनृसिंहकरुणारसस्तोत्रं संपूर्णम् ॥

॥ श्रीः ॥

॥ श्रीविष्णुभुजंगप्रयातस्तोत्रम् ॥

चिदंशं विभुं निर्मलं निर्विकल्पं
निरीहं निराकारमोकारगम्यम् ।
गुणातीतमव्यक्तमेकं तुरीयं
परं ब्रह्म यं वेद तस्मै नमस्ते ॥ १ ॥

विशुद्धं शिवं शान्तमाद्यन्तशून्यं
जगज्जीवनं ज्योतिरानन्दरूपम् ।
अदिग्देशकालव्यवच्छेदनीयं
त्रयी वक्ति यं वेद तस्मै नमस्तै ॥ २ ॥

महायोगपीठे परिभ्राजमाने
धरण्यादितत्त्वात्मके शक्तियुक्ते ।
गुणाहस्करे वह्निविम्बार्धमध्ये
समासीनमोर्कार्णिकेऽष्टाक्षराब्जे ॥ ३ ॥

श्रीविष्णुभुजंगप्रयातस्तोत्रम् ।

२८१

समानोदितानेकसूर्येन्दुकोटि-

प्रभापूरतुल्यद्युतिं दुर्निरीक्षम् ।

न शीतं न चोष्णं सुवर्णावदात-

प्रसन्नं सदानन्दसंवित्स्वरूपम् ॥ ४ ॥

सुनासापुटं सुन्दरभ्रूललाटं

किरीटोचिताकुञ्चितस्निग्धकेशम् ।

स्फुरत्पुण्डरीकाभिरामायताक्षं

समुत्फुल्लरत्नप्रसूनावतंसम् ॥ ५ ॥

लसत्कुण्डलामृष्टगण्डस्थलान्तं

जपारागचोराधरं चारुहासम् ।

अलिव्याकुलामोदिमन्दारमालं

महोरस्फुरत्कौस्तुभोदारहारम् ॥ ६ ॥

सुरनाङ्गदैरन्वितं बाहुदण्डै-

श्रुतुर्भिश्चलत्कङ्कणालंकृताग्रैः ।

उदारोदरालंकृतं पीतवस्त्रं

पद्मद्वन्द्वनिर्धूतपद्माभिरामम् ॥ ७ ॥

स्वभक्तेषु संदर्शिताकारमेवं

सदा भावयन्संनिरुद्धेन्द्रियाश्च ।

दुरापं नरो याति संसारपारं

परस्मै परेभ्योऽपि तस्मै नमस्ते ॥ ८ ॥

श्रिया शातकुम्भद्युतिस्निग्धकान्त्या

धरण्या च दूर्वादलश्यामलाङ्गया ।

कलत्रद्वयेनामुना तोषिताय

त्रिलोकीगृहस्थाय विष्णो नमस्ते ॥ ९ ॥

शरीरं कलत्रं सुतं बन्धुवर्गं

वयस्यं धनं सद्य भृत्यं भुवं च ।

समस्तं परित्यज्य हा कष्टमेको

गमिष्यामि दुःखेन दूरं किलाहम् ॥ १० ॥

जरेयं पिशाचीव हा जीवतो मे

वसामत्ति रक्तं च मांसं बलं च ।

अहो देव सीदामि दीनानुकम्पि-

न्किमद्यापि हन्त त्वयोदासितव्यम् ॥ ११ ॥

श्रीविष्णुभुजंगप्रयातस्तोत्रम् ।

२८३

कफव्याहृतोष्णोत्त्वणश्वासवेग-

व्यथाविष्फुरत्सर्वमर्मास्थिबन्धाम् ।

विचिन्त्याहमन्त्यामसंख्यामवस्थां

बिभेमि प्रभो किं करोमि प्रसीद ॥ १२ ॥

लपन्नच्युतानन्त गोविन्द विष्णो

मुरारे हरे नाथ नारायणेति ।

यथानुस्मरिष्यामि भक्त्या भवन्तं

तथा मे दयाशील देव प्रसीद ॥ १३ ॥

भुजंगप्रयातं पठेद्यस्तु भक्त्या

समाधाय चित्ते भवन्तं मुरारे ।

स मोहं विहायाशु युष्मत्प्रसादा-

त्समाश्रित्य योगं ब्रजत्यच्युतं त्वाम् ॥ १४ ॥

इति श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्यस्य श्रीगोविन्दभग-

वत्पूज्यपादशिष्यस्य श्रीमच्छंकरभगवतः कृतौ

श्रीविष्णुभुजंगप्रयातस्तोत्रं संपूर्णम् ॥

॥ श्रीः ॥

॥ विष्णुपादादिकेशान्तस्तोत्रम् ॥

—*—

लक्ष्मीभर्तुर्भुजाग्रे कृतवसति सितं यस्य रूपं विशालं
नीलाद्रेस्तुङ्गशृङ्गस्थितमिव रजनीनाथबिम्बं विभाति ।
पायान्नः पाश्वजन्यः स दितिसुतकुलत्रासनैः पूरयन्स्वै-
र्निध्वानैर्नरिदौघध्वनिपरिभवदैरम्बरं कम्बुराजः ॥ १ ॥

आहुर्यस्य स्वरूपं क्षणमुखमखिलं सूरयः कालमेतं
ध्वान्तस्यैकान्तमन्तं यदपि च परमं सर्वधाम्नां च धाम ।
चक्रं तच्चक्रपाणेर्दितिजतनुगलद्रक्तधाराक्तधारं
शश्वन्नो विश्ववन्द्यं वितरतु विपुलं शर्म घर्मांशुशोभम् ॥

अव्याग्निर्घातघोरो हरिभुजपवनामर्शनाध्मातमूर्ते-
रस्मान्विस्मेरनेत्रत्रिदशनुतिवचःसाधुकारैः सुतारः ।
सर्वं संहर्तुमिच्छोररिकुलभुवनं स्फारविष्फारनादः
संयत्करूपान्तसिन्धौ शरसलिलघटावार्मुचः कार्मुकस्य ॥

विष्णुपादादिकेशान्तस्तोत्रम् ।

२८५

जीभूतश्यामभासा मुहुरपि भगवद्बाहुना मोहयन्ती
 युद्धेषूद्धूयमाना झटिति तटिदिवालक्ष्यते यस्य मूर्तिः ।
 सोऽसिन्नासाकुलाक्षत्रिदशरिपुवपुःशोणितास्वादगुप्तो
 नित्यानन्दाय भूयान्मधुमथनमनोनन्दनो नन्दको नः ॥

कम्पाकारा मुरारेः करकमलतलेनानुरागाद्बृहीता
 सम्यगवृत्ता स्थिताग्रे सपदि न सहते दर्शनं या परेषाम् ।
 राजन्ती दैत्यजीवासवमदमुदिता लोहितालेपनाद्रां
 कामं दीप्तांशुकान्ता प्रदिशतु दयितेवास्य कौमोदकी नः॥

यो विश्वप्राणभूतस्तनुरपि च हरेर्यानकेतुस्वरूपो
 यं संचिन्त्यैव सद्यः स्वयमुरगवधूवर्गगर्भाः पतन्ति ।
 चञ्चच्चण्डोरुतुण्डत्रुटितफणिवसारक्तपङ्काङ्कितास्यं
 वन्दे छन्दोमयं तं खगपतिममलस्वर्णवर्णं सुपर्णम् ॥ ६ ॥

विष्णोर्विश्वेश्वरस्य प्रवरशयनकृत्सर्वलोकैकधर्ता
 सोऽनन्तः सर्वभूतः पृथुविमलयशाः सर्ववेदैश्च वेद्यः ।
 पाता विश्वस्य शश्वत्सकलसुररिपुध्वंसनः पापहन्ता
 सर्वज्ञः सर्वसाक्षी सकलविषमयात्पातु भोगीश्वरो नः ॥

वाग्भूगौर्यादिभेदैर्विदुरिह मुनयो यां यदीयैश्च पुंसां
 कारुण्यार्द्रैः कटाक्षैः सकृदपि पतितैः संपदः स्युः समग्राः ।
 कुन्देन्दुस्वच्छमन्दस्मितमधुरमुखाम्भोरुहां सुन्दराङ्गीं
 वन्दे वन्द्यामशेषैरपि मुरभिदुरोमन्दिरामिन्दिरां ताम् ॥

या सूते सत्त्वज्जालं सकलमपि सदा संनिधानेन पुंसो
 धत्ते या तत्त्वयोगाच्चरमचरमिदं भूतये भूतजातम् ।
 धात्रीं स्थात्रीं जनित्रीं प्रकृतिमविकृतिं विश्वशक्तिं विधात्रीं
 विष्णोर्विश्वात्मनस्तां विपुलगुणमयीं प्राणनाथां प्रणौमि ॥

येभ्योऽसूयद्विरुचैः सपदि पदमुरु त्यज्यते दैत्यवर्गे-
 येभ्यो धर्तुं च मूर्ध्ना स्पृहयति सततं सर्वगीर्वाणवर्गः ।
 नित्यं निर्मूलयेयुर्निचिततरममी भक्तिनिघ्नात्मनां नः
 पद्माक्षस्याङ्घ्रिपद्मद्वयतलनिलयाः पांसवः पापपङ्कम् ॥

रेखा लेखादिवन्द्याश्चरणतलगताश्चक्रमत्स्यादिरूपाः
 स्निग्धाः सूक्ष्माः सुजाता मृदुललिततरक्षौमसूत्रायमाणाः ।
 दद्युर्नो मङ्गलानि भ्रमरभरजुषा कोमलेनाविधजायाः
 कम्पेणाकम्पेड्यमानाः किसलयमृदुना पाणिना चक्रपाणेः ॥

विष्णुपादादिकेशान्तस्तोत्रम् ।

२८७

यस्मादाक्रामतो द्यां गरुडमणिशिलाकेतुदण्डायमाना -
 दाश्च्योतन्ती बभासे सुरसरिदमला वैजयन्तीव कान्ता ।
 भूमिष्ठो यस्तथान्यो भुवनगृहबृहत्स्तम्भशोभां दधौ नः
 पातामेतौ पयोजोदरललिततलौ पङ्कजाक्षस्य पादौ ॥

आक्रामद्भ्यां त्रिलोकीमसुरसुरपती तत्क्षणादेव नीतौ
 याभ्यां वैरोचनीन्द्रौ युगपदपि विपत्संपदोरेकधाम ।
 ताभ्यां ताम्रोदराभ्यां मुहुरहमजितस्याश्विताभ्यामुभाभ्यां
 प्राज्यैश्वर्यप्रदाभ्यां प्रणतिमुपगतः पादपङ्केरुहाभ्याम् ॥

येभ्यो वर्णश्चतुर्थश्चरमत उदभूदादिसर्गे प्रजानां
 साहस्री चापि संख्या प्रकटमभिहिता सर्ववेदेषु येषाम् ।
 प्राप्ता विश्वंभरा यैरतिवितततनोर्विश्वमूर्तेर्विराजो
 विष्णोस्तेभ्यो महद्भ्यः सततमपि नमोऽस्त्वद्विपङ्केरुहेभ्यः ॥

विष्णोः पादद्वयाग्रे विमलनखमणिभ्राजिता राजते या
 राजीवस्येव रम्या हिमजलकणिकालंकृताग्रा दलाली ।
 अस्माकं विस्मयार्हाण्यखिलजनमनःप्रार्थनीया हि सेयं
 दद्यादाद्यानवद्या ततिरतिरुचिरा मङ्गलान्यङ्गुलीनाम् ॥

यस्यां दृष्ट्वामलायां प्रतिकृतिममराः संभवन्त्यानमन्तः
 सेन्द्राः सान्द्रीकृतेष्व्यास्त्वपरसुरकुलाशङ्कयातङ्कवन्तः ।
 सा सद्यः सातिरेकां सकलसुखकरीं संपदं साधयेन्न-
 श्चञ्चच्चार्वंशुचक्रा चरणनलिनयोश्चक्रपाणेर्नखाली ॥

पादाम्भोजन्मसेवासमवनतसुरव्रातभास्वत्किरीट-
 प्रत्युमोच्चावचाश्मप्रवरकरगणैश्चित्रितं यद्विभाति ।
 नम्राङ्गानां हरेर्नो हरिदुपलमहाकूर्मसौन्दर्यहारि-
 च्छायं श्रेयःप्रदायि प्रपदयुगमिदं प्रापदत्पापमन्तम् ॥

श्रीमत्यौ चारुवृत्ते करपरिमलनानन्दहृष्टे रमायाः
 सौन्दर्याढ्येन्द्रनीलोपलरचितमहादण्डयोः कान्तिचोरे ।
 सूरिन्द्रैः स्तूयमाने सुरकुलसुखदे सूदितारातिसंघे
 जङ्घे नारायणीये मुहुरपि जयतामस्मदंहो हरन्त्यौ ॥

सम्यक्सङ्गां विधातुं सममिव सततं जङ्घयोः खिन्नयोर्ये
 भारीभूतोरुदण्डद्वयभरणकृतोत्तम्भभावं भजेते ।
 चित्तादर्शं निधातुं महितमिव सतां ते समुद्रायमाने
 वृत्ताकारे विधत्तां हृदि मुदमजितस्थानिशं जानुनी नः ॥

देवो भीतिं विधातुः सपदि विदधतौ कैटभाख्यं मधुं चा-
 प्यारोप्यारूढगर्वावधिजलधि यथोरादिदैत्यौ जघान ।
 वृत्तावन्योन्यतुल्यौ चतुरमुपचयं विभ्रतावभ्रनीला-
 वूरु चारू हरेस्तौ मुदमतिशयिनीं मानसे नो विधत्ताम् ॥

पीतेन द्योतते यच्चतुरपरिहितेनाम्बरेणात्युदारं
 जातालंकारयोगं जलमिव जलधेर्बाडवाग्निप्रभाभिः ।
 एतत्पातित्यदान्नो जघनमतिघनादेनसो माननीयं
 सातत्येनैव चेतोविषयमवतरत्पातु पीताम्बरस्य ॥ २१ ॥

यस्या दान्ना त्रिधास्रो जघनकलितया भ्राजतेऽङ्गं यथाब्धे-
 र्मेध्यस्थो मन्दराद्रिर्भुजगपतिमहाभोगसंनद्धमध्यः ।
 काञ्ची सा काञ्चनाभा मणिवरकिरणैरुल्लसद्भिः प्रदीप्ता
 कल्यां कल्याणदात्री मम मतिमनिशं कन्नरूपा करोतु ॥

उन्नम्रं कन्नमुच्चैरुपचितमुदभूद्यत्र पत्रैर्विचित्रैः
 पूर्वं गीर्वाणपूज्यं कमलजमधुपस्यास्पदं तत्पथोजम् ।
 यस्मिन्नीलाशमनीलैस्तरलरुचिजलैः पूरिते केलिबुद्धया
 नालीकाक्षस्य नाभीसरसि वसतु नश्चित्तहंसश्चिराय ॥

पातालं यस्य नालं वलयमपि दिशां पत्रपङ्कीर्णगेन्द्रा-
 न्विद्वांसः केसरालीर्विदुरिह विपुलां कर्णिकां स्वर्णशैलम् ।
 भूयाद्वायत्स्वयंभूमधुकरभवनं भूमयं कामदं नो
 नालीकं नाभिपद्माकरभवमुख तन्नागशय्यस्य शौरेः ॥

आदौ कल्पस्य यस्मात्प्रभवति विततं विश्वमेतद्विकल्पैः
 कल्पान्ते यस्य चान्तः प्रविशति सकलं स्थावरं जङ्गमं च ।
 अत्यन्ताचिन्त्यमूर्तेश्विरतरमजितस्यान्तरिक्षस्वरूपे
 तस्मिन्नस्माकमन्तःकरणमतिमुदा क्रीडतात्क्रोडभागे ॥

कान्त्यम्भःपूरपूर्णे लसदसितवलीभङ्गभास्वत्तरङ्गे
 गम्भीराकारनाभीचतुरतरमहावर्तगोभिन्युदारे ।
 क्रीडत्वानद्धहेमोदरनहनमहाबाडबाभिप्रभाढ्ये
 कामं दामोदरीयोदरसलिलनिधौ चित्तमत्स्यश्चिरं नः ॥

नाभीनालीकमूलादधिकपरिमलोन्मोहितानामलीनां
 माला नीलेव यान्ती स्फुरति रुचिमती वक्त्रपद्मोन्मुखी या ।
 रम्या सा रोमराजिर्महितरुचिकरी मध्यभागस्य विष्णो-
 श्चित्तस्था मा विरंशीश्चिरतरमुचितां साधयन्ती श्रीयं नः ॥

विष्णुपादादिकेशान्तस्तोत्रम् ।

२६१

संस्तीर्णं कौस्तुभांशुप्रसरकिसलयैर्मुग्धमुक्ताफलाढ्यं

श्रीवत्सोल्लासि फुल्लप्रतिनववनमालाङ्कि राजद्रुजान्तम् ।

वक्षः श्रीवृक्षकान्तं मधुकरनिकरदयामलं शार्ङ्गपाणेः

संसाराध्वश्रमातैरुपवनमिव यत्सेवितं तत्प्रपद्ये ॥ २८ ॥

कान्तं वक्षो नितान्तं विदधदिव गलं कालिमा कालशत्रो-

रिन्दोर्बिम्बं यथाङ्को मधुप इव तरोर्मञ्जरीं राजते यः ।

श्रीमान्नित्यं विधेयादविरलमिलितः कौस्तुभश्रीप्रतानैः

श्रीवत्सः श्रीपतेः स श्रिय इव दयितो वत्स उच्चैःश्रियं नः ॥

संभूयाम्भोधिमध्यात्सपदि सहजया यः श्रिया संनिधत्ते

नीले नारायणोरःस्थलगगनतले हारतारोपसेव्ये ।

आशाः सर्वाः प्रकाशा विदधदपिदधच्चात्मभासान्यतेजां-

स्याश्चर्यस्याकरो नो द्युमणिरिव मणिः कौस्तुभः सोऽस्तु भूत्यै ॥

या वायावानुकूल्यात्सरति मणिरुचा भासमाना समाना

साकं साकम्पमंसे वसति विदधती वासुभद्रं सुभद्रम् ।

सारं सारङ्गसंघैर्मुखरितकुसुमा मेचकान्ता च कान्ता

माला मालालितास्मान्न विरमतु सुखैर्योजयन्ती जयन्ती ॥

हारस्योरुप्रभाभिः प्रतिनवनवनमालांशुभिः प्रांशुरूपैः

श्रीभिश्चाप्यङ्गदानां कवलितरुचि यन्निष्कभाभिश्च भाति ।

बाहुल्येनैव बद्धाञ्जलिपुटमजितस्याभियाचामहे त-

द्वन्धार्तिं बाधतां नो बहुविहतिकरीं तन्धुरं बाहुमूलम् ॥

विश्वत्राणैकदीक्षास्तदनुगुणगुणक्षत्रनिर्माणदक्षाः

कर्तारो दुर्निरूपस्फुटगुणयशसां कर्मणामद्भुतानाम् ।

शार्ङ्गं बाणं कृपाणं फलकमरिगदे पद्मशङ्खौ सहस्रं

विभ्राणाः शस्त्रजालं मम दधतु हरेर्बाहवो मोहहानिम् ॥

कण्ठाकल्पोद्गतैर्यः कनकमयलसत्कुण्डलोत्थैरुदारै-

रुद्योतैः कौस्तुभस्याप्युरुभिरुपचितश्चित्रवर्णो विभाति ।

कण्ठाश्लेषे रमायाः करवलयपदैर्मुद्रिते भद्ररूपे

वैकुण्ठीयेऽत्र कण्ठे वसतु मम मतिः कुण्ठभावं विहाय ॥

पद्मानन्दप्रदाता परिलसदरुणश्रीपरीताग्रभागः

काले काले च कम्बुप्रवरशशधरापूरणे यः प्रवीणः ।

वक्त्राकाशान्तरस्थास्तिरयति नितरां दन्ततारौघशोभां

श्रीभर्तुर्दन्तवासोद्युमणिरघतमोनाशनायास्त्वसौ नः ॥

विष्णुपादादिकेशान्तस्तोत्रम् ।

२६३

नित्यं स्नेहातिरेकाभिजकमितुरलं विप्रयोगाक्षमा या
 वक्त्रेन्दोरन्तराले कृतवसतिरिवाभाति नक्षत्रराजिः ।
 लक्ष्मीकान्तस्य कान्ताकृतिरतिविलसन्मुग्धमुक्तावलिश्री-
 र्दन्ताली संततं सा नतिनुतिनिरतानक्षतान्क्षतान्नः ॥

ब्रह्मन्ब्रह्मण्यजिह्वां मतिमपि कुरुषे देव संभावये त्वां
 शंभो शक्र त्रिलोकीभवसि किममरैर्नारदाद्याः सुखं वः ।
 इत्थं सेवावनम्रं सुरमुनिनिकरं वीक्ष्य विष्णोः प्रसन्न-
 स्यास्येन्दोरास्रवन्ती वरवचनमुधाह्लादयेन्मानसं नः ॥

कर्णस्थस्वर्णकमोज्ज्वलमकरमहाकुण्डलप्रोतदीप्य-
 न्माणिक्यश्रीप्रतानैः परिमलितमलिश्यामलं कोमलं यत् ।
 प्रोद्यत्सूर्याशुराजन्मरकतमुकुराकारचोरं मुरारे-
 गाढामागामिनीं नः शमयतु विपदं गण्डयोर्मण्डलं तत् ॥

वक्त्राम्भोजे लसन्तं मुद्गरधरमणिं पक्वबिम्बाभिरामं
 दृष्ट्वा द्रष्टुं शुकस्य स्फुटमवतरतस्तुण्डदण्डायते यः ।
 घोणः शोणीकृतात्मा श्रवणयुगलसत्कुण्डलोच्चैर्भुरारैः
 प्राणाख्यस्यानिलस्य प्रसरणसरणिः प्राणदानाय नः स्यात् ॥

दिक्कालौ वेदयन्तौ जगति मुहुरिमौ संचरन्तौ रवीन्दू
 त्रैलोक्यालोकदीपावभिदधति ययोरेव रूपं मुनीन्द्राः ।
 अस्मानब्जप्रभे ते प्रचुरतरङ्गपानिर्भरं प्रेक्षमाणे
 पातामाताम्रशुक्लासितरुचिरुचिरे पद्मनेत्रस्य नेत्रे ॥४०॥

पातात्पातालपातात्पतगपतिगतेर्भूयुगं मुग्धमध्यं
 येनेषञ्चालितेन स्वपदनियमिताः सासुरा देवसंघाः ।
 नृत्यलालाटरङ्गे रजनिकरतनोरर्धखण्डावदाते
 कालव्यालद्वयं वा विलसति समया वालिकामातरं नः ॥

लक्ष्माकारालकालिस्फुरदलिकशशाङ्गार्धसंदर्शनील-
 नेत्राम्भोजप्रबोधोत्सुकनिभृततरालीनभृङ्गच्छटाभे ।
 लक्ष्मीनाथस्य लक्ष्मीकृतविबुधगणापाङ्गबाणासनार्ध-
 च्छाये नो भूरिभूतिप्रसवकुशलते भ्रूलते पालयेताम् ॥

रुक्मसारक्षुचापच्युतशरनिकरक्षीणलक्ष्मीकटाक्ष-
 प्रोत्फुल्लत्पद्ममालाविलसितमहितस्फाटिकैशानलिङ्गम् ।
 भूयाद्भूयो विभूतै मम भुवनपतेर्भूलताद्वन्द्वमध्या-
 दुत्थं तत्पुण्ड्रमूर्ध्वं जनिमरणतमःखण्डनं मण्डनं च ॥

विष्णुपादादिकेशान्तस्तोत्रम् ।

२६५

पीठीभूतालकान्तं कृतमकुटमहादेवलिङ्गप्रतिष्ठे
 लालाटे नाट्यरङ्गे विकटतरतटे कैटभारेधिराय ।
 प्रोद्धाट्यैवात्मतन्द्रीप्रकटपटकुटीं प्रस्फुरन्ती स्फुटाङ्गं
 पट्टीयं भावनाख्यां चटुलमतिनटी नाटिकां नाटयेन्नः ॥

मालालीवालिधाम्नः कुवलयकलिता श्रीपतेः कुन्तलाली
 कालिन्द्यारुह्य मूर्ध्नो गलति हराशिरःस्वर्धुनीस्पर्धया नु ।
 राहुर्वा याति वक्त्रं सकलशशिकलाभ्रान्तिलोलान्तरात्मा
 लोकैरालोक्यते या प्रदिशतु सततं साखिलं मङ्गलं नः ॥

सुप्ताकाराः प्रसुप्ते भगवति विबुधैरप्यदृष्टस्वरूपा
 व्याप्तव्योमान्तरालास्तरलमणिरुचा रञ्जिताः स्पष्टभासः ।
 देहच्छायोद्गमाभा रिपुवपुरगरुडोषरोषामिधून्म्याः
 केशाः केशिद्विषो नो विदधतु विपुलक्लेशपाशप्रणाशम् ॥

यत्र प्रत्युत्तरन्नप्रवरपरिलसद्भूरिरोचिष्प्रतान-
 स्फूर्त्यौ मूर्तिर्मुगारेर्धुमणिशतचित्तव्योमवहुर्निरीक्षया ।
 कुर्वत्पारेपयोधि ज्वलदकृशशिखाभास्वदौर्वाभिशङ्कां
 शश्वन्नः शर्म दिश्यात्कलिकलुषतमःपाटनं तत्किरीटम् ॥

भ्रान्त्वा भ्रान्त्वा यदन्तस्त्रिभुवनगुरुरप्यब्दकोटीरनेकाः

गन्तुं नान्तं समर्थो भ्रमर इव पुनर्नाभिनालीकनालात् ।

उन्मज्जन्नूर्जितश्रीस्त्रिभुवनमपरं निर्ममे तत्सदृशं

देहाम्भोधिः स देयान्निरवधिरमृतं दैत्यविद्वेषिणो नः ॥

मत्स्यः कूर्मो वराहो नरहरिणपतिर्वाहनो जामदग्न्यः

काकुत्स्थः कंसघाती मनसिजविजयी यश्च कल्किर्भविष्यन् ।

विष्णोरंशावतारा भुवनहितकरा धर्मसंस्थापनार्थाः

पायासुर्मा त एते गुरुतरकरुणाभारस्त्रिन्नाशया ये ॥४९॥

यस्माद्वाचो निवृत्ताः सममपि मनसा लक्षणाभीक्ष्माणाः

स्वार्थालाभात्परार्थव्यपगमकथनश्लाघिनो वेदवादाः ।

नित्यानन्दं स्वसंविन्निरवधिविमलस्वान्तसंक्रान्तबिम्ब-

च्छायापत्यापि नित्यं सुखयति यमिनो यत्तदव्यान्महो नः ॥

आपादादा च शीर्षाद्वपुरिदमनघं वैष्णवं यः स्वचित्ते

धत्ते नित्यं निरस्ताखिलकलिकलुषे संततान्तःप्रमोदम् ।

जुह्वज्जिह्वाकृशानौ हरिचरितहविःस्तोत्रमन्त्रानुपाठै-

स्तत्पादाम्भोरुहाभ्यां सततमपि नमस्कुर्महे निर्मलाभ्याम् ॥

विष्णुपादादिकेशान्तस्तोत्रम् ।

२६७

मोदात्पादादिकेशस्तुतिमितिरचितां कीर्तयित्वा त्रिधाम्नः
पादाब्जद्वन्द्वसेवासमयनतमतिर्मस्तकेनानमेद्यः ।
उन्मुच्यैवात्मनैनोनिचयकवचकं पञ्चतामेत्य भानो-
र्विम्बान्तर्गोचरं स प्रविशति परमानन्दमात्मस्वरूपम् ॥

इति श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्यस्य
श्रीगोविन्दभगवत्पूज्यपादशिष्यस्य
श्रीमच्छंकरभगवतः कृतौ
विष्णुपादादिकेशान्तस्तोत्रं
संपूर्णम् ॥

॥ श्रीः ॥

॥ पाण्डुरङ्गाष्टकम् ॥

महायोगपीठे तटे भीमरथ्या

वरं पुण्डरीकाय दातुं मुनीन्द्रैः ।

समागत्य तिष्ठन्तमानन्दकन्दं

परब्रह्मलिङ्गं भजे पाण्डुरङ्गम् ॥ १ ॥

तटिद्वाससं नीलमेघावभासं

रमामन्दिरं सुन्दरं चित्रकाशम् ।

वरं त्विष्टकायां समन्यस्तपादं

परब्रह्मलिङ्गं भजे पाण्डुरङ्गम् ॥ २ ॥

प्रमाणं भवाब्धेरिदं सामकानां

नितम्बः कराभ्यां धृतो येन तस्मात् ।

विधातुर्वसत्यै धृतो नाभिकोशः

परब्रह्मलिङ्गं भजे पाण्डुरङ्गम् ॥ ३ ॥

पाण्डुरङ्गाष्टकम् ।

२६६

स्फुरत्कौस्तुभालंकृतं कण्ठदेशे
श्रिया जुष्टकेयूरकं श्रीनिवासम् ।
शिवं शन्तमीड्यं वरं लोकपालं
परब्रह्मलिङ्गं भजे पाण्डुरङ्गम् ॥ ४ ॥

शरच्चन्द्रबिम्बाननं चारुहासं
लसत्कुण्डलाक्रान्तगण्डस्थलान्तम् ।
जपारागबिम्बाधरं कञ्जनेत्रं
परब्रह्मलिङ्गं भजे पाण्डुरङ्गम् ॥ ५ ॥

किरीटोज्ज्वलत्सर्वदिक्प्रान्तभागं
सुरैरर्चितं दिव्यरत्नैरनर्घैः ।
त्रिभङ्गाकृतिं बर्हमाल्यावतंसं
परब्रह्मलिङ्गं भजे पाण्डुरङ्गम् ॥ ६ ॥

विभुं वेणुनादं चरन्तं दुरन्तं
स्वयं लीलया गोपवेषं दधानम् ।
गवां वृन्दकानन्ददं चारुहासं
परब्रह्मलिङ्गं भजे पाण्डुरङ्गम् ॥ ७ ॥

अजं रुक्मिणीप्राणसंजीवनं तं
परं धाम कैवल्यमेकं तुरीयम् ।
प्रसन्नं प्रपन्नार्तिहं देवदेवं
परब्रह्मलिङ्गं भजे पाण्डुरङ्गम् ॥ ८ ॥

स्तवं पाण्डुरङ्गस्य वै पुण्यदं ये
पठन्त्येकचित्तेन भक्त्या च नित्यम् ।
भवाम्भोनिधिं ते वितीर्त्वान्तकाले
हरेरालयं शाश्वतं प्राप्नुवन्ति ॥ ९ ॥

इति श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्यस्य
श्रीगोविन्दभगवत्पूज्यपादशिष्यस्य
श्रीमच्छंकरभगवतः कृतौ
पाण्डुरङ्गाष्टकं संपूर्णम् ॥

॥ श्रीः ॥

॥ अच्युताष्टकम् ॥

अच्युतं केशवं रामनारायणं
कृष्णदामोदरं वासुदेवं हरिम् ।
श्रीधरं माधवं गोपिकावल्लभं
जानकीनाथकं रामचन्द्रं भजे ॥ १ ॥

अच्युतं केशवं सत्यभामाधवं
माधवं श्रीधरं राधिकाराधितम् ।
इन्दिरामन्दिरं चेतसा सुन्दरं
देवकीनन्दनं नन्दजं संदधे ॥ २ ॥

विष्णवे जिष्णवे शङ्खिने चक्रिणे
रुक्मणीरागिणे जानकीजानये ।
वल्लवीवल्लभायार्चितायात्मने
कंसविध्वंसिने वंशिने ते नमः ॥ ३ ॥

कृष्ण गोविन्द हे राम नारायण
 श्रीपते वासुदेवाजित श्रीनिधे ।
 अच्युतानन्त हे माधवाधोक्षज
 द्वारकानायक द्रौपदीरक्षक ॥ ४ ॥

राक्षसक्षोभितः सीतया शोभितो
 दण्डकारण्यभूषण्यताकारणम् ।
 लक्ष्मणेनान्वितो वानरैः सेवितो
 ऽगस्त्यसंपूजितो राघवः पातु माम् ॥ ५ ॥

धेनुकारिष्टहानिष्टकृद्द्वेषिणां
 केशिहा कंसहृद्वंशिकावादकः ।
 पूतनाकोपकः सूरजाखेलनो
 बालगोपालकः पातु मां सर्वदा ॥ ६ ॥

विद्युदुद्योतवत्प्रस्फुरद्वाससं
 प्रावृढम्भोदवत्प्रोलसद्विग्रहम् ।
 वन्यया मालया शोभितोरःस्थलं
 लोहिताङ्घ्रिद्वयं वारिजाक्षं भजे ॥ ७ ॥

कुञ्चितैः कुन्तलैर्भ्राजमानाननं

रत्नमौलिं लंसत्कुण्डलं गण्डयोः ।

हारकेयूरकं कङ्कणप्रोज्ज्वलं

किंकिणीमञ्जुलं श्यामलं तं भजे ॥ ८ ॥

अच्युतस्याष्टकं यः पठेदिष्टदं

प्रेमतः प्रत्यहं पूरुषः सस्पृहम् ।

वृत्ततः सुन्दरं वेद्यविश्वंभरं

तस्य वश्यो हरिर्जायते सत्वरम् ॥ ९ ॥

इति श्रीमत्परमहंसपरिव्रजकाचार्यस्य

श्रीगोविन्दभगवत्पूज्यपादशिष्यस्य

श्रीमच्छंकरभगवतः कृतौ

अच्युताष्टकं संपूर्णम् ॥

॥ श्रीः ॥

॥ कृष्णाष्टकम् ॥

श्रियाश्लिष्टो विष्णुः स्थिरचरगुरुर्वेदविषयो

धियां साक्षी शुद्धो हरिरसुरहन्ताब्जनयनः ।

गदी शङ्खी चक्री विमलवनमाली स्थिररुचिः

शरण्यो लोकेशो मम भवतु कृष्णोऽक्षिविषयः ॥१॥

यतः सर्वं जातं वियदनिलमुख्यं जगदिदं

स्थितौ निःशेषं योऽवति निजसुखांशेन मधुहा ।

लये सर्वं स्वस्मिन्हरति कलया यस्तु स विभुः

शरण्यो लोकेशो मम भवतु कृष्णोऽक्षिविषयः ॥२॥

असूनायम्यादौ यमनियममुख्यैः सुकरणै-

निरुद्धयेदं चित्तं हृदि विलयमानीय सकलम् ।

यमीड्यं पश्यन्ति प्रवरमतयो मायिनमसौ

शरण्यो लोकेशो मम भवतु कृष्णोऽक्षिविषयः ॥

पृथिव्यां तिष्ठन्त्यो यमयति महीं वेद न धरा
 यमित्यादौ वेदो वदति जगतामीशममलम् ।
 नियन्तारं ध्येयं मुनिसुरनृणां मोक्षदमसौ
 शरण्यो लोकेशो मम भवतु कृष्णोऽक्षिविषयः ॥

महेन्द्रादिदेवो जयति दितिजान्यस्य बलतो
 न कस्य स्वातन्त्र्यं कचिदपि कृतौ यत्कृतिमृते ।
 बलारातेर्गर्वं परिहरति योऽसौ विजयिनः
 शरण्यो लोकेशो मम भवतु कृष्णोऽक्षिविषयः ॥

विना यस्य ध्यानं व्रजति पशुतां सूकरमुखां
 विना यस्य ज्ञानं जनिमृतिभयं याति जनता ।
 विना यस्य स्मृत्या कृमिशतजनिं याति स विभुः
 शरण्यो लोकेशो मम भवतु कृष्णोऽक्षिविषयः ॥६॥

नरातङ्कोदृङ्कः शरणशरणो भ्रान्तिहरणो
 घनश्यामो वामो व्रजशिशुवयस्योऽर्जुनसखः ।
 स्वयंभूर्भूतानां जनक उचिताचारसुखदः
 शरण्यो लोकेशो मम भवतु कृष्णोऽक्षिविषयः ॥७॥

यदा धर्मग्लानिर्भवति जगतां क्षोभकरणी
तदा लोकस्वामी प्रकटितवपुः सेतुधृदजः ।
स्रतां धाता स्वच्छो निगमगणगीतो ब्रजपतिः
शरण्यो लोकेशो मम भवतु कृष्णोऽक्षिविषयः ॥८॥

इति श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्यस्य
श्रीगोविन्दभगवत्पूज्यपादशिष्यस्य
श्रीमच्छंकरभगवतः कृतौ
कृष्णाष्टकं संपूर्णम् ॥

॥ श्रीः ॥

॥ हरिस्तुतिः ॥

स्तोष्ये भक्त्या विष्णुमनादिं जगदादिं
यस्मिन्नेतत्संसृतिचक्रं भ्रमतीत्यम् ।
यस्मिन्दृष्टे नश्यति तत्संसृतिचक्रं
तं संसारध्वान्तविनाशं हरिमीडे ॥ १ ॥

यस्यैकांशादित्थमशेषं जगदेत-
त्प्रादुर्भूतं येन पिनद्धं पुनरित्थम् ।
येन व्याप्तं येन विबुद्धं सुखदुःखै-
स्तं संसारध्वान्तविनाशं हरिमीडे ॥ २ ॥

सर्वज्ञो यो यश्च हि सर्वः सकलो यो
यश्चानन्दोऽनन्तगुणो यो गुणधामा ।
यश्चाव्यक्तो व्यक्तसमस्तः सदसद्य-
स्तं संसारध्वान्तविनाशं हरिमीडे ॥ ३ ॥

यस्मादन्यत्रास्त्यपि नैवं परमार्थं
 दृश्यादन्यो निर्विषयज्ञानमयत्वात् ।
 ज्ञातृज्ञानज्ञेयविहीनोऽपि सदा ज्ञ-
 स्तं संसारध्वान्तविनाशं हरिमीडे ॥ ४ ॥

आचार्येभ्यो लब्धसुसूक्ष्माच्युततत्त्वा
 वैराग्येणाभ्यासबलाच्चैव द्रढिम्ना ।
 भक्त्यैकाग्र्यध्यानपरा यं विदुरीशं
 तं संसारध्वान्तविनाशं हरिमीडे ॥ ५ ॥

प्राणानायम्योमिति चित्तं हृदि रुध्वा
 नान्यत्स्मृत्वा तत्पुनरत्रैव विलाप्य ।
 क्षीणे चित्ते भादृशिरस्मीति विदुर्यं
 तं संसारध्वान्तविनाशं हरिमीडे ॥ ६ ॥

यं ब्रह्माख्यं देवमनन्तं परिपूर्णं
 हृत्स्थं भक्तैर्लभ्यमजं सूक्ष्ममतर्क्यम् ।
 ध्यात्वात्मस्थं ब्रह्मविदो यं विदुरीशं
 तं संसारध्वान्तविनाशं हरिमीडे ॥ ७ ॥

हरिस्तुतिः ।

३०६

मात्वातीतं स्वात्मविकासात्मविबोधं
 ज्ञेयातीतं ज्ञानमयं हृद्यपलभ्य ।
 भावग्राह्यानन्दमनन्यं च विदुर्यं
 तं संसारध्वान्तविनाशं हरिमीडे ॥ ८ ॥

यद्यद्वेद्यं वस्तुसतत्त्वं विषयाख्यं
 तत्तद्ब्रह्मैवेति विदित्वा तदहं च ।
 ध्यायन्त्येवं यं सनकाद्या मुनयोऽजं
 तं संसारध्वान्तविनाशं हरिमीडे ॥ ९ ॥

यद्यद्वेद्यं तत्तदहं नेति विहाय
 स्वात्मज्योतिर्ज्ञानमयानन्दमवाप्य ।
 तस्मिन्नस्मीत्यात्मविदो यं विदुरीशं
 तं संसारध्वान्तविनाशं हरिमीडे ॥ १० ॥

हित्वाहित्वा दृश्यमशेषं सविकल्पं
 मत्वा शिष्टं भादृशिमात्रं गगनाभम् ।
 त्यक्त्वा देहं यं प्रविशन्त्यच्युतभक्ता-
 स्तं संसारध्वान्तविनाशं हरिमीडे ॥ ११ ॥

सर्वत्रास्ते सर्वशरीरी न च सर्वः

सर्वं वेत्त्येवेह न यं वेत्ति च सर्वः ।

सर्वत्रान्तर्यामितयेत्थं यमयन्य-

स्तं संसारध्वान्तविनाशं हरिमीडे ॥ १२ ॥

सर्वं दृष्ट्वा स्वात्मनि युक्त्या जगदेत-

दृष्ट्वात्मानं चैवमजं सर्वजनेषु ।

सर्वात्मैकोऽस्मीति विदुर्यं जनहृत्स्थं

तं संसारध्वान्तविनाशं हरिमीडे ॥ १३ ॥

सर्वत्रैकः पश्यति जिघ्रत्यथ भुङ्क्ते

स्पृष्ट्वा श्रोता बुध्यति चेत्याहुरिमं यम् ।

साक्षी चास्ते कर्तृषु पश्यन्निति चान्ये

तं संसारध्वान्तविनाशं हरिमीडे ॥ १४ ॥

पश्यन्मृण्वन्नत्र विजानन्रसयन्सं-

जिघ्रद्विभ्रदेहमिमं जीवतयेत्थम् ।

इत्यात्मानं यं विदुरीशं विषयज्ञं

तं संसारध्वान्तविनाशं हरिमीडे ॥ १५ ॥

हरिस्तुतिः ।

३११

जाम्बवृद्धा स्थूलपदार्थानथ मायां
 दृष्ट्वा स्वप्नेऽथापि सुषुप्तौ सुखनिद्राम् ।
 इत्यात्मानं वीक्ष्य मुदास्ते च तुरीये
 तं संसारध्वान्तविनाशं हरिमीडे ॥ १६ ॥

पश्यन्शुद्धोऽप्यक्षर एको गुणभेदा-
 ज्ञानाकारान्स्फाटिकवद्भाति विचित्रः ।
 भिन्नशिल्पज्ञश्चायमजः कर्मफलैर्य-
 त्तं संसारध्वान्तविनाशं हरिमीडे ॥ १७ ॥

ब्रह्मा विष्णू रुद्रहुताशौ रविचन्द्रा-
 विन्द्रो वायुर्यज्ञ इतीत्थं परिकल्प्य ।
 एकं सन्तं यं बहुधाहुर्मतिभेदा-
 त्तं संसारध्वान्तविनाशं हरिमीडे ॥ १८ ॥

सत्यं ज्ञानं शुद्धमनन्तं व्यतिरिक्तं
 शान्तं गूढं निष्कलमानन्दमनन्यम् ।
 इत्याहादौ यं वरुणोऽसौ शृगवेऽजं
 तं संसारध्वान्तविनाशं हरिमीडे ॥ १९ ॥

कोशानेतान्पञ्च रमादीनतिहाय

ब्रह्मास्मीति स्वात्मानि निश्चित्य दृशिस्थम् ।

पित्रा शिष्टो वेद शृगुर्यं यजुरन्ते

तं संसारध्वान्तविनाशं हरिमीडे ॥ २० ॥

येनाविष्टो यस्य च शक्त्या यदधीनः

क्षेत्रज्ञोऽयं कारयिता जन्तुषु कर्तुः ।

कर्ता भोक्तात्मात्र हि यच्छक्त्यधिरूढ-

स्तं संसारध्वान्तविनाशं हरिमीडे ॥ २१ ॥

सृष्ट्वा सर्वं स्वात्मतयैवेत्थमतर्क्य

व्याप्याथान्तः कृत्स्नमिदं सृष्टमशेषम् ।

सञ्च त्यक्त्वाभूत्परमात्मा स य एक-

स्तं संसारध्वान्तविनाशं हरिमीडे ॥ २२ ॥

वेदान्तैश्चाध्यात्मिकशास्त्रैश्च पुराणैः

शास्त्रैश्चान्यैः सात्त्वततन्त्रैश्च यमीशम् ।

दृष्ट्वाथान्तश्चेतमि बुद्ध्वा विविशुर्यं

तं संसारध्वान्तविनाशं हरिमीडे ॥ २३ ॥

हरिस्तुतिः ।

३१३

श्रद्धाभक्तिध्यानशमाद्यैर्यतमानै-

ज्ञातुं शक्यो देव इहैवाशु य ईशः ।

दुर्विज्ञेयो जन्मशतैश्चापि विना तै-

स्तं संसारध्वान्तविनाशं हरिमीडे ॥ २४ ॥

यस्यातर्क्यं स्वात्मविभूतेः परमार्थं

सर्वं खल्वित्यत्र निरुक्तं श्रुतिविद्धिः ।

तज्जातित्वादन्धितरङ्गाभमभिन्नं

तं संसारध्वान्तविनाशं हरिमीडे ॥ २५ ॥

दृष्ट्वा गीतास्वक्षरतत्त्वं विधिनाजं

भक्त्या गुर्व्या लभ्य हृदिस्थं दृशिमात्रम् ।

ध्यात्वा तस्मिन्नस्म्यहमित्यत्र विदुर्यं

तं संसारध्वान्तविनाशं हरिमीडे ॥ २६ ॥

क्षेत्रज्ञत्वं प्राप्य विभुः पञ्चमुखैर्यो

मुक्तेऽजस्रं भोग्यपदार्थान्प्रकृतिस्थः ।

क्षेत्रे क्षेत्रेऽस्मिन्दुवदेको बहुधास्ते

तं संसारध्वान्तविनाशं हरिमीडे ॥ २७ ॥

युक्त्यालोड्य व्यासवचांस्यत्र हि लभ्यः

क्षेत्रक्षेत्रज्ञान्तरविद्धिः पुरुषाख्यः ।

योऽहं सोऽसौ सोऽस्म्यहमेवेति विदुर्यं

तं संसारध्वान्तविनाशं हरिमीडे ॥ २८ ॥

एकीकृत्यानेकशरीरस्थमिमं ज्ञं

यं विज्ञायेहैव स एवाशु भवन्ति ।

यस्मिँल्लीना नेह पुनर्जन्म लभन्ते

तं संसारध्वान्तविनाशं हरिमीडे ॥ २९ ॥

द्वन्द्वैकत्वं यच्च मधुब्राह्मणवाक्यैः

कृत्वा शक्रोपासनमासाद्य विभूत्या ।

योऽसौ सोऽहं सोऽस्म्यहमेवेति विदुर्यं

तं संसारध्वान्तविनाशं हरिमीडे ॥ ३० ॥

योऽयं देहे चेष्टयितान्तःकरणस्थः

सूर्ये चासौ तापयिता सोऽस्म्यहमेव ।

इत्यात्मैक्योपासनया यं विदुरीशं

तं संसारध्वान्तविनाशं हरिमीडे ॥ ३१ ॥

हग्मिस्तुतिः ।

३१५

विज्ञानांशो यस्य सतः शक्त्यधिरूढो
 बुद्धिर्बुध्यत्यत्र बहिर्बोध्यपदार्थान् ।
 नैवान्तःस्थं बुध्यति यं बोधयितारं
 तं संसारध्वान्तविनाशं हग्मिमीडे ॥ ३२ ॥

कोऽयं देहे देव इतीत्थं सुविचार्य
 ज्ञाता श्रोता मन्तयिता चैष हि देवः ।
 इत्यालोच्य ज्ञांश इहास्मीति विदुर्य
 तं संसारध्वान्तविनाशं हरिमीडे ॥ ३३ ॥

को ह्येवान्यादात्मनि न म्यादयमेष
 ह्येवानन्दः प्राणिति चापानिति चेति ।
 इत्यस्तित्वं वक्त्युपपन्न्या श्रुतिरेषा
 तं संसारध्वान्तविनाशं हग्मिमीडे ॥ ३४ ॥

प्राणो वाहं वाक्छूवणादीनि मनो वा
 बुद्धिर्वाहं व्यस्त उताहोऽपि समस्तः ।
 इत्यालोच्य ज्ञप्तिरिहास्मीति विदुर्य
 तं संसारध्वान्तविनाशं हरिमीडे ॥ ३५ ॥

नाहं प्राणो नैव शरीरं न मनोऽहं

नाहं बुद्धिर्नाहमहंकारधियौ च ।

योऽत्र ज्ञांशः सोऽस्म्यहमेवेति विदुर्य

तं संसारध्वान्तविनाशं हरिमीडे ॥ ३६ ॥

सत्तामात्रं केवलविज्ञानमजं स-

त्सूक्ष्मं नित्यं तत्त्वमसीत्यात्मसुताय ।

साम्नामन्ते प्राह पिता यं विभुमाद्यं

तं संसारध्वान्तविनाशं हरिमीडे ॥ ३७ ॥

मूर्तामूर्ते पूर्वमपोह्याथ समाधौ

दृश्यं सर्वं नेति च नेतीति विहाय ।

चैतन्यांशे स्वात्मनि सन्तं च विदुर्य

तं संसारध्वान्तविनाशं हरिमीडे ॥ ३८ ॥

ओतं प्रोतं यत्नं च मर्वं गगनान्तं

योऽस्थूलानण्वादिषु सिद्धोऽक्षरसंज्ञः ।

ज्ञातातोऽन्यो नेत्युपलभ्यो न च वेद्य-

स्तं संसारध्वान्तविनाशं हरिमीडे ॥ ३९ ॥

हरिस्तुतिः ।

३१७

तावत्सर्वं सत्यमिवाभाति यदेत-

द्यावत्सोऽस्मीत्यात्मनि यो ज्ञो न हि दृष्टः ।

दृष्टे यस्मिन्सर्वमसत्यं भवतीदं

तं संसारध्वान्तविनाशं हरिमीडे ॥ ४० ॥

रागामुक्तं लोहयुतं हेम यथाम्नौ

योगाष्टाङ्गैरुज्ज्वलितज्ञानमयाम्नौ ।

दग्ध्वात्मानं ज्ञं परिशिष्टं च विदुर्ये

तं संसारध्वान्तविनाशं हरिमीडे ॥ ४१ ॥

यं विज्ञानज्योतिषमाद्यं सुविभान्तं

दृष्ट्यर्केन्द्रग्न्योकसमीड्यं तटिदाभम् ।

भक्त्याराध्येहैव विशन्त्यात्मनि सन्तं

तं संसारध्वान्तविनाशं हरिमीडे ॥ ४२ ॥

पायाद्भक्तं स्वात्मनि सन्तं पुरुषं यो

भक्त्या स्तौतीत्याङ्गिरमं विष्णुरिमं माम् ।

इत्यात्मानं स्वात्मनि मंहृत्य सदैक-

स्तं संसारध्वान्तविनाशं हरिमीडे ॥ ४३ ॥

इति श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्यस्य श्रीगोविन्दभग-

वत्पूज्यपादशिष्यस्य श्रीमच्छंकरभगवतः कृतौ

हरिस्तुतिः संपूर्णा ॥

॥ श्रीः ॥

॥ गोविन्दाष्टकम् ॥

सत्यं ज्ञानमनन्तं नित्यमनाकाशं परमाकाशं
गोष्ठप्राङ्गणरिङ्गणलोलमनायामं परमायामम् ।
मायाकल्पितनानाकारमनाकारं भुवनाकारं
क्षमामानाथमनाथं प्रणमत गोविन्दं परमानन्दम् ॥ १ ॥

मृत्क्षामत्सीहेति यशोदाताडनशैशवसंत्रासं
व्यादितवक्त्रालोकितलोकालोकचतुर्दशलोकालिम् ।
लोकत्रयपुरमूलस्तम्भं लोकालोकमनालोकं
लोकेशं परमेशं प्रणमत गोविन्दं परमानन्दम् ॥ २ ॥

त्रैविष्टपरिपुवीरघ्नं क्षितिभारघ्नं भवरोगघ्नं
कैवल्यं नवनीताहारमनाहारं भुवनाहारम् ।
वैमल्यस्फुटचेतोवृत्तिविशेषाभासमनाभासं
शैवं केवलशान्तं प्रणमत गोविन्दं परमानन्दम् ॥ ३ ॥

गोपालं प्रभुलीलाविग्रहगोपालं कुलगोपालं
 गोपीखेलनगोवर्धनधृतिलीलालितगोपालम् ।
 गोभिर्निगदितगोविन्दस्फुटनामानं बहुनामानं
 गोधीगोचरदूरं प्रणमत गोविन्दं परमानन्दम् ॥ ४ ॥

गोपीमण्डलगोष्ठीभेदं भेदावस्थमभेदाभं
 शश्वद्गोखुरनिर्धूतोद्गतधूलीधूसरसौभाग्यम् ।
 श्रद्धाभक्तिगृहीतानन्दमचिन्त्यं चिन्तितसद्भावं
 चिन्तामणिमहिमानं प्रणमत गोविन्दं परमानन्दम् ॥

ज्ञानव्याकुलयोषिद्वल्लमुपादायागमुपारूढं
 व्यादित्सन्तीरथ दिग्बन्धा दातुमुपाकर्षन्तं ताः ।
 निर्धूतद्वयशोकविमोहं बुद्धं बुद्धेरन्तःस्थं
 सत्तामात्रशरीरं प्रणमत गोविन्दं परमानन्दम् ॥ ६ ॥

कान्तं कारणकारणमादिमनादि कालघनाभासं
 कालिन्दीगतकालियशिरसि सुनृत्यन्तं मुहुरत्यन्तम् ।
 कालं कालकलातीतं कलिताशेषं कलिदोषत्रं
 कालत्रयगतिहेतुं प्रणमत गोविन्दं परमानन्दम् ॥ ७ ॥

बृन्दावनभुवि बृन्दारकगणबृन्दाराधितवन्द्याया

कुन्दाभामलमन्दस्मेरसुधानन्दं सुमहानन्दम् ।

वन्द्याशेषमहामुनिमानसवन्द्यानन्दपदद्वन्द्वं

नन्द्याशेषगुणार्द्धिं प्रणमत गोविन्दं परमानन्दम् ॥८॥

गोविन्दाष्टकमेतदधीते गोविन्दार्पितचेता यो

गोविन्दाच्युत माधव विष्णो गोकुलनाथकं कृष्णेति ।

गोविन्दाङ्घ्रिसरोजध्यानसुधाजलधौतसमस्ताघो

गोविन्दं परमानन्दामृतमन्तस्थं स तमभ्येति ॥ ९ ॥

इति श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्यस्य

श्रीगोविन्दभगवत्पूज्यपादशिष्यस्य

श्रीमच्छकरभगवतः कृतौ

गोविन्दाष्टकं संपूर्णम् ॥

॥ श्रीः ॥

॥ भगवन्मानसपूजा ॥

हृदम्भोजे कृष्णः सजलजलदश्यामलतनुः

सरोजाक्षः स्रग्वी मकुटकटकाद्याभरणवान् ।

शरद्राकानाथप्रतिमवदनः श्रीमुरलिकां

वहन्ध्येयो गोपीगणपरिवृतः कुङ्कुमचितः ॥ १ ॥

पयोम्भोघेर्द्वीपान्मम हृदयमायाहि भगव-

न्मणिव्रातभ्राजत्कनकवरपीठं भज हरे ।

सुचिह्नौ ते पादौ यदुकुलज नेनेजिम सुजलै-

र्गृहाणेदं दूर्वाफलजलवदर्थं मुररिपो ॥ २ ॥

त्वमाचामोपेन्द्र त्रिदशसरिदम्भोऽतिशिजिर्न

भजस्वेमं पञ्चामृतफलरसाप्लावमघहन ।

द्युनद्याः कालिन्द्या अपि कनककुम्भास्थितमिदं

जलं तेन स्नानं कुरु कुरु कुरुष्वान्नमनकम् ॥ ३ ॥

तटिद्वर्णे वक्षे भज विजयकान्ताधिहरण
 प्रलम्बारिभ्रातर्भृदुलमुपवीतं कुरु गले ।
 ललाटे पाटीरं मृगमदयुतं धारय हरे
 गृहाणेदं माल्यं शतदलतुलस्यादिरचितम् ॥ ४ ॥

दशाङ्गं धूपं सद्हरद चरणाग्रेऽर्पितमिदं
 मुखं दीपेनेन्दुप्रभविरजसं देव कलये ।
 इमौ पाणी वाणीपतिनुत सकर्पूररजसा
 विशोऽध्याग्रे दत्तं सलिलमिदमाचाम नृहरे ॥ ५ ॥

सदा तृप्राञ्जं षड्सवदखिलव्यञ्जनयुतं
 सुवर्णामत्रे गोघृतचषकयुक्ते स्थितमिदम् ।
 यशोदासूनो तत्परमदययाशान सखिभिः
 प्रसादं वाञ्छद्भिः सह तदनु नीरं पिब विभो ॥ ६ ॥

सचूर्णं ताम्बूलं मुखशुचिकरं भक्षय हरे
 फलं स्वादु प्रीत्या परिमलवदास्वादय चिरम् ।
 सपर्यापर्याप्त्यै कनकमणिजातं स्थितमिदं
 प्रदीपैरारार्तिं जलधितनयाश्लिष्ट रचये ॥ ७ ॥

भगवन्मानसपूजा ।

३२३

विजातीयैः पुष्पैरतिसुरभिभिर्बिल्वतुलसी-

युतैश्चेमं पुष्पाञ्जलिमजित ते मूर्ध्नि निदधे ।

तव प्रादक्षिण्यक्रमणमघविध्वंमि रचितं

चतुर्वारं विष्णो जनिपथगतेश्चान्तविदुषा ॥ ८ ॥

नमस्कारोऽष्टाङ्गः सकलदुरितध्वंसनपटुः

कृतं नृत्यं गीतं स्तुतिरपि रमाकान्त त इयम् ।

तव प्रीत्यै भूयादहमपि च दासस्तव विभो

कृतं छिद्रं पूर्णं कुरु कुरु नमस्तेऽस्तु भगवन् ॥ ९ ॥

सदा सेव्यः कृष्णः सजलघननीलः करतले

दधानो दध्यञ्जं तदनु नवनीतं मुरलिकाम् ।

कदाचित्कान्तानां कुचकलशपत्रालिरचना-

समासक्तः स्निग्धैः सह शिशुविहारं विरचयन् ॥ १० ॥

इति श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्यस्य

श्रीगोविन्दभगवत्पूज्यपादशिष्यस्य

श्रीमच्छंकरभगवतः कृतौ

भगवन्मानसपूजा संपूर्णा ॥

॥ श्रीः ॥

॥ मोहमुद्गरः ॥

भज गोविन्दं भज गोविन्दं

भज गोविन्दं मूढमते ।

संप्राप्ते संनिहिते काले

न हि न हि रक्षति डुकृष्करणे ॥ १ ॥

मूढ जहीहि धनागमतृष्णां

कुरु सद्बुद्धिं मनसि वितृष्णाम् ।

यल्लभसे निजकर्मोपात्तं

वित्तं तेन विनोदय चित्तम् ॥ २ ॥

नारीस्तनभरनाभीदेशं

दृष्ट्वा मा गा मोहावशम् ।

एतन्मांसवसादिविकारं

मनसि विचिन्तय वारं वारम् ॥ ३ ॥

मोहमुद्गरः ।

३२५

बलिनीदलगतजलमतितरलं

तद्वज्जीवितमतिशयचपलम् ।

विद्धि व्याध्यभिमानग्रस्तं

लोकं शोकहतं च समस्तम् ॥ ४ ॥

यावद्वित्तोपार्जनसक्त-

स्तावन्निजपरिवारो रक्तः ।

पश्चाज्जीवति जर्जरदेहे

वार्त्ता कोऽपि न पृच्छति गेहे ॥ ५ ॥

यावत्पवनो निवसति देहे

तावत्पृच्छति कुशलं गेहे ।

गतवति वायौ देहापाये

भार्या विभ्यति तस्मिन्काये ॥ ६ ॥

बालस्तावत्क्रीडासक्त-

स्तरुणस्तावत्तरुणीसक्तः ।

वृद्धस्तावन्निन्तासक्तः

परे ब्रह्मणि कोऽपि न सक्तः ॥ ७ ॥

का ते कान्ता कस्ते पुत्रः

संसारोऽयमतीव विचित्रः ।

कस्य त्वं कः कुत आयात

स्तत्त्वं चिन्तय यदिदं भ्रान्तः ॥ ८ ॥

सत्सङ्गत्वे निःसङ्गत्वं

निःसङ्गत्वे निर्मोहत्वम् ।

निर्मोहत्वे निश्चलितत्वं

निश्चलितत्वे जीवन्मुक्तिः ॥ ९ ॥

वयसि गते कः कामविकारः

शुष्के नीरे कः कासारः ।

क्षीणे वित्ते कः परिवारो

ज्ञाते तत्त्वे कः संसारः ॥ १० ॥

मा कुरु धनजनयौवनगर्वं

हरति निमेषात्कालः सर्वम् ।

मायामयमिदमखिलं हित्वा

ब्रह्मपदं त्वं प्रविश विदित्वा ॥ ११ ॥

मोहमुद्गरः ।

३२७

दिनयामिन्यौ सायं प्रातः

शिशिरवसन्तौ पुनरायातः ।

कालः क्रीडति गच्छत्यायु-

स्तदपि न मुञ्चत्याशावायुः ॥ १२ ॥

का ते कान्ताधनगतचिन्ता

वातुल किं तव नास्ति नियन्ता ।

त्रिजगति सज्जनसंगातिरेका

भवति भवार्णवतरणे नौका ॥ १३ ॥

जटिली मुण्डी लुञ्चितकेशः

काषायाम्बरबहुकृतवेषः ।

पश्यन्नपि च न पश्यति मूढो

ह्युदरनिमित्तं बहुकृतवेषः ॥ १४ ॥

अङ्गं गलितं पलितं मुण्डं

दशनविहीनं जातं तुण्डम् ।

वृद्धो याति गृहीत्वा दण्डं

तदपि न मुञ्चत्याशापिण्डम् ॥ १५ ॥

अग्ने वह्निः पृष्ठे भानू
रात्रौ चुबुकसमर्पितजानुः ।
करतलभिक्षस्तहतलवास-
स्तदपि न मुंचत्याशापाशः ॥ १६ ॥

कुरुते गङ्गासागरगमनं
व्रतपरिपालनमथवा दानम् ।
ज्ञानविहीनः सर्वमतेन
मुर्वित न भजति जन्मशतेन ॥ १७ ॥

सुरमन्दिरतरुमूलनिवासः
शय्या भूतलमजिनं वासः ।
सर्वपरिग्रहभोगत्यागः
कस्य सुखं न करोति विरागः ॥ १८ ॥

योगरतो वा भोगरतो वा
संगरतो वा संगविहीनः ।
यस्य ब्रह्मणि रमते चित्तं
नन्दति नन्दति नन्दत्येव ॥ १९ ॥

मोहमुद्गरः ।

३२६

भगवद्गीता किञ्चिदधीता
गङ्गाजललवकणिका पीता ।
सकृदपि येन मुरारिसमर्चा
क्रियते तस्य यमेन न चर्चा ॥ २० ॥

पुनरपि जननं पुनरपि मरणं
पुनरपि जननीजठरे शयनम् ।
इह संसारे बहुदुस्तारे
कृपयापारे पाहि मुरारे ॥ २१ ॥

रथ्याकर्षटविरचितकन्थः
पुण्यापुण्यविवर्जितपन्थः ।
योगी योगनियोजितचित्तो
रमते बालोन्मत्तवदेव ॥ २२ ॥

कस्त्वं कोऽहं कुत आयातः
का मे जननी को मे तातः ।
इति परिभावय सर्वमसारं
विश्वं त्यक्त्वा स्वप्नविचारम् ॥ २३ ॥

त्वयि मयि चान्यत्रैको विष्णु-
 व्यर्थं कुप्यसि मय्यसहिष्णुः ।
 सर्वस्मिन्नपि पश्यात्मानं
 सर्वत्रोत्सृज भेदाज्ञानम् ॥ २४ ॥

शत्रौ मित्रे पुत्रे बन्धौ
 मा कुरु यत्नं विग्रहसन्धौ ।
 भव समचित्तः सर्वत्र त्वं
 बाढ्यस्यचिराद्यदि विष्णुत्वम् ॥ २५ ॥

कामं क्रोधं लोभं मोहं
 त्यक्त्वात्मानं भावय कोऽहम् ।
 आत्मज्ञानविहीना मूढा-
 स्ते पच्यन्ते नरकनिगूढाः ॥ २६ ॥

गेयं गीतानामसहस्रं
 ध्येयं श्रीपतिरूपमजस्रम् ।
 नेयं सज्जनसङ्गे चित्तं
 देयं दीनजनाय च वित्तम् ॥ २७ ॥

मोहमुद्गरः ।

३३१

सुखतः क्रियते रामाभोगः

पश्चाद्धन्त शरीरे रोगः ।

यद्यपि लोके मरणं शरणं

तदपि न मुञ्चति पापाचरणम् ॥ २८ ॥

अर्थमनर्थं भावय नित्यं

नास्ति ततः सुखलेशः सत्यम् ।

पुत्रादपि धनभाजां भीतिः

सर्वत्रैषा विहिता रीतिः ॥ २९ ॥

प्राणायामं प्रत्याहारं

नित्यानित्यविवेकविचारम् ।

जाप्यसमेतसमाधिविधानं

कुर्ववधानं महदवधानम् ॥ ३० ॥

गुरुचरणाम्बुजानिर्भरभक्तः

संसारादचिराद्भव मुक्तः ।

मेन्द्रियमानसनियमादेवं

द्रक्ष्यसि निजहृदयस्थं देवम् ॥ ३१ ॥

इति मोहमुद्गरः संपूर्णः ॥

॥ श्रीः ॥

॥ कनकधारास्तोत्रम् ॥

अङ्गं हरेः पुलकभूषणमाश्रयन्ती
भृङ्गाङ्गनेव सुकुलाभरणं तमालम् ।
अङ्गीकृताखिलविभूतिरपाङ्गलीला
माङ्गल्यदास्तु मम मङ्गलदेवतायाः ॥ १ ॥

मुग्धा मुहुर्विदधती वदने मुरारेः
प्रेमत्रपाप्रणिहितानि गतागतानि ।
मालादृशोर्मधुकरीव महोत्पले या
सा मे श्रियं दिशतु सागरसंभवायाः ॥ २ ॥

विश्वामरेन्द्रपदविभ्रमदानदक्ष-
मानन्दहेतुरधिकं मुरविद्विषोऽपि ।
ईषन्निषीदतु मयि क्षणमीक्षणार्द्ध-
मिन्दीवरोदरसहोदरमिन्दिरायाः ॥ ३ ॥

कनकधारास्तोत्रम् ।

३३३

आमीलिताक्षमधिगम्य मुदा मुकुन्द-

मानन्दकन्दमनिमेषमनङ्गतन्त्रम् ।

आकेकरस्थितकनीनिकपक्षमनेत्रं

भूत्यै भवेन्मम भुजंगशयाङ्गनायाः ॥ ४ ॥

बाह्वन्तरे मधुजितः श्रितकौस्तुभेया

हारावलीव हरिनीलमयी विभाति ।

कामप्रदा भगवतोऽपि कटाक्षमाला

कल्याणमावहतु मे कमलालयायाः ॥ ५ ॥

कालाम्बुदालिललितोरसि कैटभारे-

धाराधरे स्फुरति यत्तटिदङ्गनेव ।

मातुः समस्तजगतां महनीयमूर्ति-

भद्राणि मे दिशतु भार्गवनन्दनायाः ॥ ६ ॥

प्राप्तं पदं प्रथमतः खलु यत्प्रभावा-

न्माङ्गल्यभाजि मधुमाथिनि मन्मथेन ।

मय्यापतेत्तदिह मन्थरमीक्षणार्धं

मन्दालसं च मकरालयकन्यकायाः ॥ ७ ॥

दद्यादयानुपवनो द्रविणाम्बुधारा-

मस्मिन्न किंचन विहंगशिशौ विषण्णे ।

दुष्कर्मघर्ममपनीय चिराय दूरं . . .

नारायणप्रणयिनीनयनाम्बुवाहः ॥ ८ ॥

इष्टाविशिष्टमतयोऽपि यथा दयार्द्र-

दृष्ट्या त्रिविष्टपपदं सुलभं लभन्ते ।

दृष्टिः प्रहृष्टकमलोदरदीप्तिरिष्टां

पुष्टिं कृषीष्ट मम पुष्करविष्टरायाः ॥ ९ ॥

गीर्देवतेति गरुडध्वजसुन्दरीति

शाकंभरीति शशिशेखरवल्लभेति ।

सृष्टिस्थितिप्रलयकेलिषु संस्थितायै

तस्यै नमस्त्रिभुवनैकगुरोस्तरुण्यै ॥ १० ॥

श्रुत्यै नमोऽस्तु शुभकर्मफलप्रसूत्यै

रत्यै नमोऽस्तु रमणीयगुणार्णवायै ।

शक्त्यै नमोऽस्तु शतपत्रनिकेतनायै

पुष्ट्यै नमोऽस्तु पुरुषोत्तमवल्लभायै ॥ ११ ॥

कनकधारास्तोत्रम् ।

३३५

नमोऽस्तु नालीकनिभाननायै
 नमोऽस्तु दुग्धोदधिजन्मभूम्यै ।
 नमोऽस्तु सोमामृतसोदरायै
 नमोऽस्तु नारायणवल्लभायै ॥ १२ ॥

संपत्कराणि सकलेन्द्रियनन्दनानि
 साम्राज्यदानविभवानि सरोरुहाक्षि ।
 त्वद्वन्दनानि दुरिताहरणोद्यतानि
 मामेव मातरनिशं कलयन्तु मान्ये ॥ १३ ॥

यत्कटाक्षसमुपासनाविधिः
 सेवकस्य सकलार्थसंपदः ।
 संतनोति वचनाङ्गमानसै-
 स्त्वां गुरारिहृदयेश्वरीं भजे ॥ १४ ॥

सरसिजनिलये सरोजहस्ते
 धवलतमांशुकगन्धमाल्यशोभे ।
 भगवति हरिवल्लभे मनोज्ञे
 त्रिभुवनभूतिकरि प्रसीद मह्यम् ॥ १५ ॥

दिव्यस्तिभिः कनककुम्भमुखावसृष्टः

स्वर्वाहिनीविमलचारुजलप्लुताङ्गीम् ।

प्रातर्नमामि जगतां जननीमशेष-

लोकाधिनाथगृहिणीममृताब्धिपुत्रीम् ॥ १६ ॥

कमले कमलाक्षवल्लभे त्वं

करुणापूरतरङ्गितैरपाङ्गैः ।

अवलोकय मामकिंचनानां

प्रथमं पात्रमकृत्रिमं दयायाः ॥ १७ ॥

स्तुवन्ति ये स्तुतिभिरमीभिरन्वहं

त्रयीमयीं त्रिभुवनमातरं रमाम् ।

गुणाधिका गुरुतरभाग्यभाजिनो

भवन्ति ते भुवि बुधभाविताशयाः ॥ १८ ॥

इति श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्यस्य श्रीगोविन्दभग-

वत्पूज्यपादशिष्यस्य श्रीमच्छंकरभगवतः कृतौ

कनकधारास्तोत्रं संपूर्णम् ॥

॥ श्रीः ॥

॥ अन्नपूर्णाष्टकम् ॥

नित्यानन्दकरी वराभयकरी सौन्दर्यरत्नाकरी
निर्धूताखिलदोषपावनकरी प्रत्यक्षमाहेश्वरी ।
प्रालेयाचलवंशपावनकरी काशीपुराधीश्वरी
भिक्षां देहि कृपावलम्बनकरी मातान्नपूर्णेश्वरी ॥ १ ॥

नानारत्नविचित्रभूषणकरी हेमाम्बराढम्बरी
मुक्ताहारविडम्बमानविलसद्भुजकुम्भान्तरी ।
काश्मीरागरुवासिताङ्गरुचिरे काशीपुराधीश्वरी
भिक्षां देहि कृपावलम्बनकरी मातान्नपूर्णेश्वरी ॥ २ ॥

योगानन्दकरी रिपुक्षयकरी धर्मैकनिष्ठाकरी
चन्द्रार्कानलभासमानलहरी त्रैलोक्यरक्षाकरी ।
सर्वैश्वर्यकरी तपःफलकरी काशीपुराधीश्वरी
भिक्षां देहि कृपावलम्बनकरी मातान्नपूर्णेश्वरी ॥ ३ ॥

कैलासाचलकन्दरालयकरी गौरी ह्युमाशांकरी
 कौमारी-निगमार्थगोचरकरी ह्योकारबीजाक्षरी ।
 मोक्षद्वारकवाटपाटनकरी काशीपुराधीश्वरी
 भिक्षां देहि कृपावलम्बनकरी मातान्नपूर्णेस्वरी ॥ ४ ॥

दृश्यादृश्यविभूतिवाहनकरी ब्रह्माण्डभाण्डोदरी
 लीलानाटकसूत्रखेलनकरी विज्ञानदीपाङ्कुरी ।
 श्रीविश्वेशमनःप्रसादनकरी काशीपुराधीश्वरी
 भिक्षां देहि कृपावलम्बनकरी मातान्नपूर्णेस्वरी ॥ ५ ॥

आदिक्षान्तसमस्तवर्णनकरी शंभुप्रिया शांकरी
 काश्मीरत्रिपुरेश्वरी त्रिनयनी विश्वेश्वरी शर्वरी ।
 स्वर्गद्वारकवाटपाटनकरी काशीपुराधीश्वरी
 भिक्षां देहि कृपावलम्बनकरी मातान्नपूर्णेस्वरी ॥ ६ ॥

उर्वीसर्वजनेश्वरी जयकरी माता कृपासागरी ।
 नारीनीलसमानकुन्तलधरी नित्यान्नदानेश्वरी
 साक्षान्मोक्षकरी सदा शुभकरी काशीपुराधीश्वरी
 भिक्षां देहि कृपावलम्बनकरी मातान्नपूर्णेस्वरी ॥ ७ ॥

अन्नपूर्णाष्टकम् ।

३३६

देवी सर्वविचित्ररत्नरचिता दाक्षायणी सुन्दरी
 वामा स्वादुपयोधरा प्रियकरी सौभाग्यमाहेश्वरी ।
 भक्ताभीष्टकरी सदा शुभकरी काशीपुराधीश्वरी
 भिक्षां देहि कृपावलम्बनकरी मातान्नपूर्नेश्वरी ॥ ८ ॥

चन्द्रार्कानलकोटिकोटिसदृशी चन्द्रांशुबिम्बाधरी
 चन्द्रार्कभिसमानकुण्डलधरी चन्द्रार्कवर्णेश्वरी ।
 मालापुस्तकपाशसाङ्कुशधरी काशीपुराधीश्वरी
 भिक्षां देहि कृपावलम्बनकरी मातान्नपूर्नेश्वरी ॥ ९ ॥

क्षत्रत्राणकरी महाभयहरी माता कृपासागरी
 सर्वानन्दकरी सदा शिवकरी विश्वेश्वरी श्रीधरी ।
 दक्षाक्रन्दकरी निरामयकरी काशीपुराधीश्वरी
 भिक्षां देहि कृपावलम्बनकरी मातान्नपूर्नेश्वरी ॥ १० ॥

अन्नपूर्णे सदापूर्णे
 शंकरप्राणवल्लभे ।
 ज्ञानवैराग्यसिद्ध्यर्थं
 भिक्षां देहि च पार्वति ॥ ११ ॥

माता च पार्वतीदेवी

पिता देवो महेश्वरः ।

बान्धवाः शिवभक्ताश्च

स्वदेशो भुवनत्रयम् ॥ १२ ॥

इति श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्यस्य

श्रीगोविन्दभगवत्पूज्यपादशिष्यस्य

श्रीमच्छकरभगवतः कृतौ-

अन्नपूर्णाष्टकं संपूर्णम् ॥

॥ श्रीः ॥

॥ मीनाक्षीपञ्चरत्नम् ॥

उद्यद्भानुसहस्रकोटिसदृशां केयूरहारोज्ज्वलां
बिम्बोष्ठीं स्मितदन्तपङ्क्तिरुचिरां पीताम्बुरालंकृताम् ।
विष्णुब्रह्मसुरेन्द्रसेवितपदां तत्त्वस्वरूपां शिवां
मीनाक्षीं प्रणतोऽस्मि संततमहं कारुण्यवारांनिधिम् ॥

मुक्ताहारलसत्किरीटरुचिरां पूर्णेन्दुवक्रप्रभां
शिखरूपुरकिंकिणीमणिधरां पद्मप्रभाभासुराम् ।
सर्वाभीष्टफलप्रदां गिरिसुतां वाणीरमासेवितां
मीनाक्षीं प्रणतोऽस्मि संततमहं कारुण्यवारांनिधिम् ॥

श्रीविद्यां शिववामभागनिलयां ह्रींकारमन्त्रोज्ज्वलां
श्रीचक्राङ्कितबिन्दुमध्यवसतिं श्रीमत्सभानायकीम् ।
श्रीमत्षण्मुखविघ्नराजजननीं श्रीमज्जगन्मोहिनीं
मीनाक्षीं प्रणतोऽस्मि संततमहं कारुण्यवारांनिधिम् ॥

श्रीमत्सुन्दरनायकीं भयहरां ज्ञानप्रदां निर्मलां
श्यामाभां कमलासनाचिंतपदां नारायणस्यानुजाम् ।
वीणावेणुमृदङ्गवाद्यरसिकां नानाविधाढम्बिकां
मीनाक्षीं प्रणतोऽस्मि संततमहं कारुण्यवारांनिधिम् ॥

नानायोगिसुनीन्द्रहृन्निवसतीं नानार्थसिद्धिप्रदां
नानापुष्पविराजिताङ्घ्रियुगलां नारायणेनार्चिताम् ।
नादब्रह्ममयीं परात्परतरां नानार्थतत्त्वात्मिकां
मीनाक्षीं प्रणतोऽस्मि संततमहं कारुण्यवारांनिधिम् ॥

इति श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्यस्य

श्रीगोविन्दभगवत्पूज्यपादशिष्यस्य

श्रीमच्छंकरभगवतः कृतौ

मीनाक्षीपञ्चरत्नं संपूर्णम् ॥

॥ श्रीः ॥

॥ मीनाक्षीस्तोत्रम् ॥

श्रीविद्ये शिववामभागनिलये श्रीराजराजार्चिते
श्रीनाथादिगुरुस्वरूपविभवे चिन्तामणीपीठिके ।
श्रीवाणीगिरिजानुताङ्गिकमले श्रीशांभवि श्रीशिवे
मध्याह्ने मलयध्वजाधिपसुते मां पाहि मीनाम्बिके ॥ १ ॥

चक्रस्थेऽचपले चराचरजगन्नाथे जगत्पूजिते
आर्तालीवरदे नताभयकरे वक्षोजभारान्विते ।
विद्ये वेदकलापमौलिविदिते विद्युल्लताविग्रहे
मातः पूर्णसुधारसार्द्रहृदये मां पाहि मीनाम्बिके ॥ २ ॥

कोटीराङ्गदरन्नकुण्डलधरे कोदण्डबाणाश्विते
कोकाकारकुचद्वयेपरिलसत्प्रालम्बहारान्विते ।
शिखन्नूपुरपादसारसमणीश्रीपादुकालंकृते
महारिद्व्यभुजंगगारुडखगे मां पाहि मीनाम्बिके ॥ ३ ॥

ब्रह्मेशाच्युतगीयमानचरिते प्रेतासनान्तस्थिते
 पाशोदङ्कुशचापबाणकलिते बालेन्दुचूडाश्रिते ।
 बाले बालकुरङ्गलोलनयने बालार्ककोटद्युज्ज्वले
 मुद्राराधितदैवते मुनिसुते मां पाहि मीनाम्बिके ॥ ४ ॥

गन्धर्वामरयक्षपन्नगनुते गङ्गाधरालिङ्गिते
 गायत्रीगरुडासने कमलजे सुश्यामले सुस्थिते ।
 खातीते खलदारुपावकशिखे खद्योतकोटद्युज्ज्वले
 मन्त्राराधितदैवते मुनिसुते मां पाहि मीनाम्बिके ॥ ५ ॥

नादे नारदतुम्बुराद्यविनुते नादान्तनादात्मिके
 नित्ये नीललतात्मिके निरुपमे नीवारशूकोपमे ।
 कान्ते कामकले कदम्बनिलये कामेश्वराङ्गस्थिते
 मद्विद्ये मदभीष्टकल्पलतिके मा पाहि मीनाम्बिके ॥ ६ ॥

वीणानादनिमीलितार्धनयने विस्त्रस्तचूलीभरे
 ताम्बूलारुणपल्लवाधरयुते ताटङ्कहारान्विते ।
 श्यामे चन्द्रकलावतंसकलिते कस्तूरिकाफालिके
 पूर्णे पूर्णकलाभिरामवदने मां पाहि मीनाम्बिके ॥ ७ ॥

मीनाक्षीस्तोत्रम् ।

३४५

शब्दब्रह्ममयी चराचरमयी ज्योतिर्मयी वाङ्मयी
नित्यानन्दमयी निरञ्जनमयी तत्त्वंमयी चिन्मयी ।
तत्त्वातीतमयी परात्परमयी मायामयी श्रीमयी
सर्वैश्वर्यमयी सदाशिवमयी मां पाहि मीनाम्बिके ॥८॥

इति श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्यस्य श्रीगोविन्दभग-
वत्पूज्यपादशिष्यस्य श्रीमच्छंकरभगवतः कृतौ
मीनाक्षीस्तोत्रं संपूर्णम् ॥

॥ श्रीः ॥

॥ दक्षिणामूर्तिस्तोत्रम् ॥

उपासकानां यदुपासनीय-

मुपात्तवासं वटशाखिमूले ।

तद्धाम दाक्षिण्यजुषा स्वमूर्त्या

जागर्तु चित्ते मम बोधरूपम् ॥ १ ॥

अद्राक्षमक्षीणदयानिधान-

माचार्यमाद्यं वटमूलभागे ।

मौनेन मन्दस्मितभूषितेन

महर्षिलोकस्य तमो नुदन्तम् ॥ २ ॥

विद्राविताशेषतमोगणेन

मुद्राविशेषेण मुहुर्मुनीनाम् ।

निरस्य मायां दयया विधत्ते

देवो महांस्तत्त्वमसीति बोधम् ॥ ३ ॥

दक्षिणामूर्तिस्तोत्रम् ।

३४७

अपारकारुण्यमुघातरङ्गे-

रपाङ्गपातैरवलोकयन्तम् ।

कठोरसंसारनिदाघतप्ता-

न्युन्नीनहं नौमि गुरुं गुरुणाम् ॥ ४ ॥

ममाद्यदेवो वटमूलवासी

कृपाविशेषात्कृतसंनिधानः ।

ओंकाररूपामुपदिश्य विद्या-

माविद्यकध्वान्तमपाकरोतु ॥ ५ ॥

कलाभिरिन्दोरिव कल्पिताङ्गं

मुक्ताकलापैरिव बद्धमूर्तिम् ।

आलोकये देशिकमप्रमेय-

मनाद्यविद्यातिमिरप्रभातम् ॥ ६ ॥

स्वदक्षजानुस्थितवामपादं

पादोदरालंकृतयोगपट्टम् ।

अपस्मृतेराहितपादमङ्गे

प्रणौमि देवं प्रणिधानवन्तम् ॥ ७ ॥

तत्त्वार्थमन्तेवसतामृषीणां

युवापि यः सन्नपदेषुमीष्टे ।

प्रणौमि तं प्राक्तनपुण्यजालै

राचार्यमाश्चर्यगुणाधिवासम् ॥ ८ ॥

एकेन मुद्रां परशुं करेण

करेण चान्येन मृगं दधानः ।

स्वजानुविन्यस्तकरः पुरस्ता-

दाचार्यचूडामणिराविरस्तु ॥ ९ ॥

आलेपवन्तं मदनाङ्गभूत्या

शार्दूलकृत्या परिधानवन्तम् ।

आलोकये कंचन देशिकेन्द्र-

मज्ञानवाराकरबाडबाभिम् ॥ १० ॥

चारुस्थितं सोमकलावतंसं

वीणाधरं व्यक्तजटाकलापम् ।

उपासते केचन योगिनस्त्व-

मुपात्तनादानुभवप्रमोदम् ॥ ११ ॥

दक्षिणामूर्तिस्तोत्रम् ।

३४६

उपासते यं मुनयः शुकाद्या

निराशिषो निर्ममताधिवासाः ।

तं दक्षिणामूर्तितनुं महेश-

मुपास्महे मोहमहार्तिशान्त्यै ॥ १२ ॥

कान्त्यः निन्दितकुन्दकंदलवपुर्न्यग्रोधमूले वस-

न्कारुण्यामृतवारिभिर्मुनिजनं संभावयन्वीक्षितैः ।

मोहध्वान्तविभेदनं विरचयन्बोधेन तत्तादृशा

देवस्तत्त्वमसीति बोधयतु मां मुद्रावता पाणिना ॥ १३ ॥

अगौरनेत्रैरललाटनेत्रै-

रशान्तवेषैरभुजंगभूषैः ।

अबोधमुद्रैरनपास्तनिद्रै-

रपूरकामैरमरैरलं नः ॥ १४ ॥

दैवतानि कति सन्ति चावनौ

नैव तानि मनसो मतानि मे ।

दीक्षितं जडधियामनुग्रहे

दक्षिणाभिमुखमेव दैवतम् ॥ १५ ॥

मुदिताय मुग्धशशिनावतंसिने
 भूसितावलेपरमणीयमूर्तये ।
 जगदिन्द्रजालरचनापटीयसे
 महसे नमोऽस्तु वटमूलवासिने ॥ १६ ॥

व्यालम्बिनीभिः परितो जटाभिः
 कलावशेषेण कलाधरेण ।
 पश्यललाटेन मुखेन्दुना च
 प्रकाशसे चेतसि निर्मलानाम् ॥ १७ ॥

उपासकानां त्वमुमासहायः
 पूर्णेन्दुभावं प्रकटीकरोषि ।
 यदद्य ते दर्शनमात्रतो मे
 द्रवत्यहो मानसचन्द्रकान्तः ॥ १८ ॥

यस्ते प्रसन्नामनुसन्धानो
 मूर्तिं मुदा मुग्धशशाङ्कमौलेः ।
 ऐश्वर्यमायुर्लभते च विद्या-
 मन्ते च वेदान्तमहारहस्यम् ॥ १९ ॥

इति दक्षिणामूर्तिस्तोत्रं संपूर्णम् ॥

॥ श्रीः ॥

॥ कालभैरवाष्टकम् ॥

देवराजसेव्यमानपावनाङ्घ्रिपङ्कजं
व्यालयज्ञसूत्रविन्दुशेखरं कृपाकरम् ।
नारदादियोगिवृन्दवन्दितं दिगम्बरं
काशिकापुराधिनाथकालभैरवं भजे ॥ १ ॥

भानुकोटिभास्वरं भवान्धितारकं परं
नीलकण्ठमीप्सितार्थदायकं त्रिलोचनम् ।
कालकालमम्बुजाक्षमक्षशूलमक्षरं
काशिकापुराधिनाथकालभैरवं भजे ॥ २ ॥

शूलटङ्कपाशदण्डपाणिमादिकारणं
श्यामकायमादिदेवमक्षरं निरामयम् ।
भीमविक्रमं प्रभुं विचित्रताण्डवप्रियं
काशिकापुराधिनाथकालभैरवं भजे ॥ ३ ॥

भुक्तिमुक्तिदायकं प्रशस्तचारुविग्रहं
भक्तवत्सलं स्थिरं समस्तलोकविग्रहम् ।
निकणन्मनोज्ञहेमकिङ्किणीलसत्कर्ति
काशिकापुराधिनाथकालभैरवं भजे ॥ ४ ॥

धर्मसेतुपालकं त्वधर्ममार्गनाशकं
कर्मपाशमोचकं सुशर्मदायकं विभुम् ।
स्वर्णवर्णकेशपाशशोभिताङ्गनिर्मलं
काशिकापुराधिनाथकालभैरवं भजे ॥ ५ ॥

रत्नपादुकाप्रभाभिरामपादयुग्मकं
नित्यमद्वितीयमिष्टदैवतं निरञ्जनम् ।
मृत्युदर्पनाशनं करालदंष्ट्रभूषणं
काशिकापुराधिनाथकालभैरवं भजे ॥ ६ ॥

अट्टहासभिन्नपद्मजाण्डकोशसंततिं
दृष्टिपातनष्टपापजालमुग्रशासनम् ।
अष्टसिद्धिदायकं कपालमालिकाधरं
काशिकापुराधिनाथकालभैरवं भजे ॥ ७ ॥

कालभैरवाष्टकम् ।

३५३

भूतसङ्घनायकं विशालकीर्तिदायकं
काशिवासिलोकपुण्यपापशोधकं विभुम् ।
नीतिमार्गकोविदं पुरातनं जगत्पतिं
काशिकापुराधिनाथकालभैरवं भजे ॥ ८ ॥

कालभैरवाष्टकं पठन्ति ये मनोहरं
ज्ञानमुक्तिसाधकं विचित्रपुण्यवर्धनम् ।
शोकमोहलोभदैन्यकोपतापनाशनं
ते प्रयान्ति कालभैरवाङ्घ्रिसंनिधिं ध्रुवम् ॥ ९ ॥

इति श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्यस्य
श्रीगोविन्दभगवत्पूज्यपादशिष्यस्य
श्रीमच्छंकरभगवतः कृतौ
कालभैरवाष्टकं संपूर्णम् ॥

॥ श्रीः ॥

॥ नर्मदाष्टकम् ॥

सविन्दुसिन्धुसुखलत्तरङ्गभङ्गरञ्जितं
द्विषत्सु पापजातजातकादिवारिसंयुतम् ।
कृतान्तदूतकालभूतभीतिहारिवर्मदे
त्वदीयपादपङ्कजं नमामि देवि नर्मदे ॥ १ ॥

त्वदम्बुलीनदीनमीनदिव्यसंप्रदायकं
कलौ मलौघभारहारिसर्वतीर्थनायकम् ।
सुमच्छकच्छनक्रचक्रवाकचक्रशर्मदे
त्वदीयपादपङ्कजं नमामि देवि नर्मदे ॥ २ ॥

महागभीरनीरपूरपापधूतभूतलं
ध्वनत्समस्तपातकारिदारितापदाचलम् ।
जगल्लये महाभये मृकण्डुसूनुहर्म्यदे
त्वदीयपादपङ्कजं नमामि देवि नर्मदे ॥ ३ ॥

नर्मदाष्टकम् ।

३५५

गतं तदैव मे भयं त्वदम्बु वीक्षितं यदा
 मृकण्डुसूनुशौनकासुरारिसेवितं सदा ।
 पुनर्भवान्धिजन्मजं भवान्धिदुःखवर्मदे
 त्वदीयपादपङ्कजं नमामि देवि नर्मदे ॥ ४ ॥

अलक्ष्यलक्षकिन्नरामरासुरादिपूजितं
 सुलक्षनीरतीरधीरपक्षिलक्षकूजितम् ।
 वसिष्ठशिष्टपिप्पलादिकर्दमादिशर्मदे
 त्वदीयपादपङ्कजं नमामि देवि नर्मदे ॥ ५ ॥

सनत्कुमारनाचिकेतकश्यपात्रिषट्पदै-
 र्धृतं स्वकीयमानसेषु नारदादिषट्पदैः ।
 रवीन्दुरन्तिदेवदेवराजकर्मशर्मदे
 त्वदीयपादपङ्कजं नमामि देवि नर्मदे ॥ ६ ॥

अलक्षलक्षलक्षपापलक्षसारसायुधं
 ततस्तु जीवजन्तुतन्तुभुक्तिमुक्तिदायकम् ।
 विरिञ्चिविष्णुशंकरस्वकीयधामवर्मदे
 त्वदीयपादपङ्कजं नमामि देवि नर्मदे ॥ ७ ॥

अहो धृतं स्वनं श्रुतं महेशिकेशजातटे
किरातसूतबाडबेषु पण्डिते शठे नटे ।
दुरन्तपापतापहारि सर्वजन्तुशर्मदे
त्वदीयपादपङ्कजं नमामि देवि नर्मदे ॥ ८ ॥

इदं तु नर्मदाष्टकं त्रिकालमेव ये सदा
पठन्ति ते निरन्तरं न यन्ति दुर्गतिं कदा ।
सुलभ्यदेहदुर्लभं महेशधामगौरवं
पुनर्भवा नरा न वै विलोकयन्ति रौरवम् ॥ ९ ॥

इति श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्यस्य
श्रीगोविन्दभगवत्पूज्यपादशिष्यस्य
श्रीमच्छंकरभगवतः कृतौ
नर्मदाष्टकं संपूर्णम् ॥

॥ श्रीः ॥

॥ यमुनाष्टकम् ॥

मुरारिकायकालिमाललामवारिधारिणी
तृणीकृतत्रिविष्टपा त्रिलोकशोकहारिणी ।
मनोनुकूलकूलकुञ्जपुञ्जधूतदुर्मदा
धुनोतु नो मनोमलं कलिन्दनन्दिनी सदा ॥ १ ॥

मलापहारिवारिपूरिभूरिमण्डितामृता
भृशं प्रवातकप्रपञ्चनातिपण्डितानिशा ।
सुनन्दनन्दिनाङ्गसङ्गरागरञ्जिता हिता
धुनोतु नो मनोमलं कलिन्दनन्दिनी सदा ॥ २ ॥

लसत्तरङ्गसङ्गधूतभूतजातपातका
नवीनमाधुरीधुरीणभक्तिजातचातका ।
तटान्तवासदासहंससंवृताह्विकामदा
धुनोतु नो मनोमलं कलिन्दनन्दिनी सदा ॥ ३ ॥

विहाररासस्वेदभेदधीरतीरमारुता

गता गिरामगोचरे यदीयनीरचारुता ।

प्रवाहसाहचर्यपूतमेदिनीनदीनदा

धुनोतु नो मनोमलं कलिन्दनन्दिनी सदा ॥ ४ ॥

तरङ्गसङ्गसैकतान्तरातितं सदासिता

शरन्निशाकरांशुमञ्जुमञ्जरी सभाजिता ।

भवाचर्चनाप्रचारुणाम्बुनाधुना विशारदा

धुनोतु नो मनोमलं कलिन्दनन्दिनी सदा ॥ ५ ॥

जलान्तकेलिकारिचारुराधिकाङ्गरागिणी

स्वभर्तुरन्यदुर्लभाङ्गताङ्गतांशभागिनी

स्वदत्तसुप्तसप्तसिन्धुभेदिनातिकोविदा

धुनोतु नो मनोमलं कलिन्दनन्दिनी सदा ॥ ६ ॥

जलच्युताच्युताङ्गरागलम्पटालिशालिनी

विलोलराधिकाकचान्तचम्पकालिमालिनी ।

सदावगाहनावतीर्णभर्तृभृत्यनारदा

धुनोतु नो मनोमलं कलिन्दनन्दिनी सदा ॥ ७ ॥

सदैव नन्दिनन्दकेलिशालिकुसुमश्रुला
ततोत्थफुल्लमल्लिकाकदम्बरेणुसूज्ज्वला ।
जलावगाहिनां नृणां भवाब्धिसिन्धुपारदा
धुनोतु नो मनोमलं कलिन्दनन्दिनी सदा ॥ ८ ॥

इति श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्यस्य

श्रीगोविन्दभगवत्पूज्यपादशिष्यस्य

श्रीमच्छंकरभगवतः कृतौ

यमुनाष्टकं संपूर्णम् ॥

॥ श्रीः ॥

॥ यमुनाष्टकम् ॥

कृपापारावारां तपनतनयां तापशमनीं

मुरारिप्रेयस्यां भवभयदवां भक्तिवरदाम् ।

वियज्ज्वालान्मुक्तां श्रियमपि सुखासेः परिदिनं

सदा धीरो नूनं भजति यमुनां नित्यफलदाम् ॥ १ ॥

मधुवनचारिणि भास्करवाहिनि जाह्नविसङ्गिनि सिन्धुसुते

मधुरिपुभूषणि माधवतोषिणि गोकुलभीतिविनाशकृते ।

जगदघमोचिनि मानसदायिनि केशवकेलिनिदानगते

जय यमुने जय भीतिनिवारिणि संकटनाशिनि पावय माम् ॥

अयि मधुरे मधुमोदविलासिनि शैलविदारिणि वेगपरे

परिजनपालिनि दुष्टनिषूदिनि वाञ्छितकामविलासधरे ।

ब्रजपुरवासिजनार्जितपातकहारिणि विश्वजनोद्धरिके

जय यमुने जय भीतिनिवारिणि संकटनाशिनि पावय माम् ॥

अतिविपदाम्बुधिमग्नजनं भवतापशताकुलमानसकं
 गतिमतिहीनमशेषभयाकुलमागतपादसरोजयुगम् ।
 ऋणभयभीतिमनिष्कृतिपातककोटिशतायुतपुञ्जतरं
 जय यमुने जय भीतिनिवारिणि संकटनाशिनि पावय माम् ॥

नवजलदद्युतिकोर्टलसत्तनुहेमभयाभररञ्जितके
 तडिदवहेलिपदाञ्चलचञ्चलशोभितपीतसुचेलधरे ।
 मणिमयभूषणचित्रपटासनरञ्जितगञ्जितभानुकरे
 जय यमुने जय भीतिनिवारिणि संकटनाशिनि पावय माम् ॥

शुभपुलिने मधुमत्तयदूद्वरासमहोत्सवकेलिभरे
 उच्चकुलाचलराजितमौक्तिकहारमयाभररोदसिके ।
 नवमणिकोटिकभास्करकञ्चुकिशोभिततारकहारयुते
 जय यमुने जय भीतिनिवारिणि संकटनाशिनि पावय माम् ॥

करिवरमौक्तिकनासिकभूषणवातचमत्कृतचञ्चलके
 मुखकमलामलसौरभचञ्चलमत्तमधुव्रतलोचनिके ।
 मणिगणकुण्डललोलपरिस्फुरदाकुलगण्डयुगामलके
 जय यमुने जय भीतिनिवारिणि संकटनाशिनि पावय माम् ॥

कलरवनूपुरहेममयाचितपादसरोरुहसारुणिके
 धिमिधिमिधिमिधिमितालविनोदितमानसमञ्जुलपादगते ।
 तव पदपङ्कजमाश्रितमानवाचित्तसदाखिलतापहरे
 जय यमुने जय भीतिनिवारिणि संकटनाशिनि पावय माम् ॥

भवोत्तापाम्भोधौ निपतितजनो दुर्गंतियुतो
 यदि स्तौति प्रातः प्रतिदिनमनन्याश्रयतया ।
 ह्याह्वैः कामं करकुसुमपुष्पै रविसुतां
 सदा भोक्ता भोगान्मरणसमये याति हरिताम् ॥ ९ ॥

इति श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्यस्य

श्रीगोविन्दभगवत्पूज्यपादशिष्यस्य

श्रीमच्छंकरभगवतः कृतौ

यमुनाष्टकं संपूर्णम् ॥

॥ श्रीः ॥

॥ गङ्गाष्टकम् ॥

भगवति भवलीलामौलिमाले तवाम्भः-

कणमणुपरिमाणं प्राणिनो ये स्पृशन्ति ।

अमरनगरनारीचामरग्राहिणीनां

विगतकलिकलङ्कातङ्कमङ्के लुठन्ति ॥ १ ॥

ब्रह्माण्डं खण्डयन्ती हरशिरसि जटावलिमुल्लासयन्ती

स्वर्लोकादापतन्ती कनकगिरिगुहागण्डशैलात्स्वलन्ती ।

क्षोणीपृष्ठे लुठन्ती दुरितचयचमूनिर्भरं भर्त्सयन्ती

पाथोर्धि पूरयन्ती सुरनगरसरित्पावनी नः पुनातु ॥२॥

मज्जन्मातङ्गकुम्भच्युतमदमदिरामोदमत्तालिजालं

स्नानैः सिद्धाङ्गनानां कुचयुगविगलत्कुङ्कुमासङ्गपिङ्गम् ।

सायं प्रातर्मुनीनां कुशकुसुमचयैश्छिन्नतीरस्थनीरं

पायाम्नो गाङ्गमम्भः करिकरमकराक्रान्तरंहस्तरङ्गम् ॥

आदावादिपितामहस्य नियमव्यापारपाद्वे जलं
 पश्चात्पन्नगशायिनो भगवतः पादोदकं पावनम् ।
 भूयः शंभुजटाविभूषणमणिर्जहोर्महर्षेरियं
 कन्या कल्मषनाशिनी भगवती भागीरथी पातु माः

शैलेन्द्रादवतारिणी निजजले मज्जज्जनोत्तारिणी
 पारावारविहारिणी भवभयश्रेणीसमुत्सारिणी ।
 शेषाङ्गैरनुकारिणी हरशिरोवल्लीदलाकारिणी
 काशीप्रान्तविहारिणी विजयते गङ्गा मनोहारिणी ॥५॥

कुतो वीचीं वीचिस्तव यदि गता लोचनपथं
 त्वमापीता पीताम्बरपुरनिवासं वितरसि ।
 त्वदुत्सङ्गे गङ्गे पतति यदि कायस्तनुभृतां
 तदा मातः शान्तक्रतवपदलाभोऽप्यतिलघुः ॥ ६ ॥

भगवति तव तीरे नीरमात्राशनोऽहं
 विगतविषयतृष्णः कृष्णमाराधयामि ।
 सकलकलुषभङ्गे स्वर्गसोपानसङ्गे
 तरलतरतरङ्गे देवि गङ्गे प्रसीद ॥ ७ ॥

मातर्जाह्वि शंभुसङ्गमिलिते मौलौ निधायाञ्जलिं
त्वत्तीरे वपुषोऽवसानसमये नारायणाङ्घ्रिद्वयम् ।
सौनन्दं स्मरतो भविष्यति मम प्राणप्रयाणोत्सवे
भूयाद्भक्तिरविच्युता हरिहराद्वैतात्मिका शाश्वती ॥ ८ ॥

गङ्गाष्टकमिदं पुण्यं
यः पठेत्प्रयतो नरः ।
सर्वपापविनिर्मुक्तो
विष्णुलोकं स गच्छति ॥ ९ ॥

इति श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्यस्य
श्रीगोविन्दभगवत्पूज्यपादशिष्यस्य
श्रीमच्छंकरभगवतः कृतौ
गङ्गाष्टकं संपूर्णम् ॥

॥ श्रीः ॥

॥ मणिकर्णिकाष्टकम् ॥

त्वत्तीरे मणिकर्णिके हरिहरौ सायुज्यमुक्तिप्रदौ
वादन्तौ कुरुतः परस्परमुभौ जन्तोः प्रयाणोत्सवे ।
मद्रूपो मनुजोऽयमस्तु हरिणा प्रोक्तः शिवस्तत्क्षणा-
त्तन्मध्याद्गुलाञ्छनो गरुडगः पीताम्बरो निर्गतः ॥

इन्द्राद्यास्त्रिदशाः पतन्ति नियतं भोगक्षये ये पुन-
र्जायन्ते मनुजास्ततोपि पशवः कीटाः पतङ्गादयः ।
ये मातर्मणिकर्णिके तव जले मज्जन्ति निष्कल्मषाः
सायुज्येऽपि किरीटकौस्तुभधरा नारायणाः स्युर्नराः ॥

काशी धन्यतमा विमुक्तनगरी सालंकृता गङ्गाया
तत्रेयं मणिकर्णिका सुखकरी मुक्तिर्हि तत्तिकरी ।
स्वर्लोकस्तुलितः सहैव विबुधैः काश्या समं ब्रह्मणा
काशी क्षोणितले स्थिता गुरुतरा स्वर्गो लघुत्वं गतः ॥

गङ्गातीरमनुत्तमं हि सकलं तत्रापि काश्युत्तमा
 तस्यां सा मणिकर्णिकोत्तमतमा यत्रेश्वरो मुक्तिदः ।
 देवानामपि दुर्लभं स्थलमिदं पापौघनाशक्षमं
 पूर्वोपार्जितपुण्यपुञ्जगमकं पुण्यैर्जनैः प्राप्यते ॥ ४ ॥

दुःखाम्भोधिगतो हि जन्तुनिवहस्तेषां कथं निष्कृतिः
 ज्ञात्वा तद्धि विरिञ्चिना विरचिता वाराणसी शर्मदा ।
 लोकाःस्वर्गसुखास्ततोऽपि लघवो भोगान्तपातप्रदाः
 काशी मुक्तिपुरी सदा शिवकरी धर्मार्थमोक्षप्रदा ॥ ५ ॥

एको वेणुधरो धराधरधरः श्रीवत्सभूषाधरः
 योऽप्येकः किल शंकरो विषधरो गङ्गाधरो माधवः ।
 ये मातर्मणिकर्णिके तव जले मज्जन्ति ते मानवाः
 रुद्रा वा हरयो भवन्ति बहवस्तेषां बहुत्वं कथम् ॥ ६ ॥

त्वत्तीरे मरणं तु मङ्गलकरं देवैरपि श्लाघ्यते
 शक्रस्तं मनुजं सहस्रनयनैर्द्रष्टुं सदा तत्परः ।
 आयान्तं सविता सहस्रकिरणैः प्रत्युद्गतोऽभूत्सदा
 पुण्योऽसौ वृषगोऽथवा गरुडगः किं मन्दिरं यास्यति ॥

मध्याह्ने मणिकर्णिकास्नपनजं पुण्यं न वक्तुं क्षमः

स्वीयैरब्धशतैश्चतुर्मुखधरो वेदार्थदीक्षागुरुः ।

योगाभ्यासबलेन चन्द्रशिखरस्तत्पुण्यपारंगत-

स्त्वत्तीरे प्रकरोति सुप्रपुरुषं नारायणं वा शिवम् ॥ ८ ॥

कृच्छ्रैः कोटिशतैः स्वपापनिधनं यच्चाश्वमेधैः फलं

तत्सर्वं मणिकर्णिकास्नपनजे पुण्ये प्रविष्टं भवेत् ।

स्नात्वा स्तोत्रमिदं नरः पठति चेत्संसारपाथोनिधिं

तीर्त्वा पल्लववत्प्रयाति सदनं तेजोमयं ब्रह्मणः ॥ ९ ॥

इति श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्यस्य

श्रीगोविन्दभगवत्पूज्यपादशिष्यस्य

श्रीमच्छकरभगवतः कृतौ

मणिकर्णिकाष्टकं संपूर्णम् ॥

॥ श्रीः ॥

॥ निर्गुणमानसपूजा ॥

शिष्य उवाच—

अखण्डे सच्चिदानन्दे निर्विकल्पैकरूपिणि ।

स्थितेऽद्वितीयभावेऽपि कथं पूजा विधीयते ॥ १ ॥

पूर्णस्यावाहनं कुत्र सर्वाधारस्य चासनम् ।

स्वच्छस्य पाद्यमर्घ्यं च शुद्धस्याचमनं कुतः ॥ २ ॥

निर्मलस्य कुतः स्नानं वासो विश्वोदरस्य च ।

अगोत्रस्य त्ववर्णस्य कुतस्तस्योपवीतकम् ॥ ३ ॥

निर्लेपस्य कुतो गन्धः पुष्पं निर्वासनस्य च ।

निर्विशेषस्य का भूषा कोऽलंकारो निराकृतेः ॥ ४ ॥

निरञ्जनस्य किं धूपैर्दीपैर्वा सर्वसाक्षिणः

निजानन्दैकवृत्तस्य नैवेद्यं किं भवेदिह ॥ ५ ॥

विश्वानन्दयितुस्तस्य किं ताम्बूलं प्रकल्पते ।

स्वयंप्रकाशचिद्रूपो योऽसावर्कादिभासकः ॥ ६ ॥

निर्गुणमानसपूजा ।

गीयते श्रुतिभिस्तस्य नीराजनविधिः कुतः ।

प्रदक्षिणमनन्तस्य प्रमाणोऽद्वयवस्तुनः ॥ ७ ॥

वेदवाचांमवेद्यस्य किं वा स्तोत्रं विधीयते ।

अन्तर्बहिः संस्थितस्योद्भासनविधिः कुतः ॥ ८ ॥

श्रीगुरुवाच—

आराधयामि मणिसंनिभमात्मलिङ्गं

मायापुरीहृदयपङ्कजसंनिविष्टम् ।

श्रद्धानदीविमलचित्तजलाभिषेकै-

र्नित्यं समाधिकुसुमैरपुनर्भवाय ॥ ९ ॥

अयमेकोऽवशिष्टोऽस्मीत्येवमावाहयेच्छिवम् ।

आसनं कल्पयेत्पञ्चात्स्वप्रतिष्ठात्मचिन्तनम् ॥ १० ॥

पुण्यपापरजःसङ्गो मम नास्तीति वेदनम् ।

पाद्यं समर्पयेद्विद्वान्सर्वकल्मषनाशनम् ॥ ११ ॥

अनादिकल्पविधृतमूलाज्ञानजलाञ्जलिम् ।

विसृजेदात्मलिङ्गस्य तदेवार्घ्यसमर्पणम् ॥ १२ ॥

ब्रह्मानन्दाब्धिकलोलकणकोट्यंशलेशकम् ।

पिबन्तीन्द्रादय इति ध्यानमाचमनं मतम् ॥ १३ ॥

ब्रह्मानन्दजलेनैव लोकाः सर्वे परिप्लुताः ।
 अच्छेद्योऽयमिति ध्यानमभिषेचनमात्मनः ॥ १४ ॥
 निरावरणचैतन्यं प्रकाशोऽस्मीति चिन्तनम् ।
 आत्मलिङ्गस्य सद्वस्त्रमित्येवं चिन्तयेन्मुनिः ॥ १५ ॥
 त्रिगुणात्माशेषलोकमालिकासूत्रमस्म्यहम् ।
 इति निश्चयमेवात्र ह्युपवीतं परं मतम् ॥ १६ ॥
 अनेकवासनाभिश्चप्रपञ्चोऽयं धृतो मया ।
 नान्येनेत्यनुसंधानमात्मनश्चन्दनं भवेत् ॥ १७ ॥
 रजःसत्त्वतमोवृत्तित्यागरूपैस्तिळाक्षतैः ।
 आत्मलिङ्गं यजेन्नित्यं जीवन्मुक्तिप्रसिद्धये ॥ १८ ॥
 ईश्वरो गुरुरात्मेति भेदत्रयविवर्जितैः ।
 बिल्वपत्रैरद्वितीयैरात्मलिङ्गं यजेच्छिवम् ॥ १९ ॥
 समस्तवासनात्यागं धूपं तस्य विचिन्तयेत् ।
 ज्योतिर्मयात्मविज्ञानं दीपं संदर्शयेद्बुधः ॥ २० ॥
 नैवेद्यमात्मलिङ्गस्य ब्रह्माण्डाख्यं महोदनम् ।
 पिबानन्दरसं स्वादु मृत्युरस्योपसेचनम् ॥ २१ ॥

अज्ञानोच्छिष्टकरस्य क्षालनं ज्ञानवारिणा ।

विशुद्धस्यात्मलिङ्गस्य हस्तप्रक्षालनं स्मरेत् ॥ २२ ॥

रागादिगुणशून्यस्य शिवस्य परमात्मनः ।

सरागविषयाभ्यासत्यागस्ताम्बूलचर्वणम् ॥ २३ ॥

अज्ञानध्वान्तविध्वंसप्रचण्डमतिभास्करम् ।

आत्मनो ब्रह्मताज्ञानं नीराजनमिहात्मनः ॥ २४ ॥

विविधब्रह्मसंहृष्टिर्मालिकाभिरलंकृतम् ।

पूर्णानन्दात्मतादृष्टिं पुष्पाञ्जलिमनुस्मरेत् ॥ २५ ॥

परिभ्रमन्ति ब्रह्माण्डसहस्राणि मयीश्वरे ।

कूटस्थाचलरूपोऽहमिति ध्यानं प्रदक्षिणम् ॥ २६ ॥

विश्ववन्द्योऽहमेवास्मि नास्ति वन्द्यो मदन्यतः ।

इत्यालोचनमेवात्र स्वात्मलिङ्गस्य वन्दनम् ॥ २७ ॥

आत्मनः सत्क्रिया प्रोक्ता कर्तव्याभावभावना ।

नामरूपव्यतीतात्मचिन्तनं नामकीर्तनम् ॥ २८ ॥

श्रवणं तस्य देवस्य श्रोतव्याभावचिन्तनम् ।

मननं त्वात्मलिङ्गस्य मन्तव्याभावचिन्तनम् ॥ २९ ॥

निर्गुणमानसपूजा ।

३७३

ध्यातव्याभावविज्ञानं निदिध्यासनमात्मनः ।

समस्तभ्रान्तिविक्षेपराहित्येनात्मनिष्ठता ॥ ३० ॥

समाधिरात्मनो नाम नान्यश्चित्तस्य विभ्रमः ।

तत्रैव ब्रह्मणि सदा चित्तविश्रान्तिरिष्यते ॥ ३१ ॥

एवं वेदान्तकल्पोक्तस्वात्मलिङ्गप्रपूजनम् ।

कुर्वन्ना मरणं वापि क्षणं वा सुसमाहितः ॥ ३२ ॥

सर्वदुर्वर्त्तनाजालं पदपांसुमिव त्यजेत् ।

विधूयाज्ञानदुःखौघं मोक्षानन्दं समश्नुते ॥ ३३ ॥

इति श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्यस्य

श्रीगोविन्दभगवत्पूज्यपादशिष्यस्य

श्रीमच्छंकरभगवतः कृतौ

निर्गुणमानसपूजा संपूर्णा ॥

॥ श्रीः ॥

॥ प्रातःस्मरणस्तोत्रम् ॥

प्रातः स्मरामि हृदि संस्फुरदात्मतत्त्वं
सच्चित्सुखं परमहंसगतिं तुरीयम् ।
यस्तु प्रजागरसुषुप्तमवैति नित्यं
तद्ब्रह्म निष्कलमहं न च भूतसङ्गः ॥ १ ॥

प्रातर्भजामि मनसां वचसामगम्यं
वाचो विभान्ति निखिला यदनुग्रहेण ।
यन्नेति नेति वचनैर्निगमा अवोचं-
स्तं देवदेवमजमच्युतमाहुर्ग्रयम् ॥ २ ॥

प्रातर्नमामि तमसः परमर्कवर्णं
पूर्णं सनातनपदं पुरुषोत्तमाख्यम् ।
यस्मिन्निदं जगदशेषमशेषमूर्तौ
रज्ज्वां भुजंगम इव प्रतिभासितं वै ॥ ३ ॥

श्लोकत्रयमिदं पुण्यं

लोकत्रयविभूषणम् ।

प्रातःकाले पठेद्यस्तु

स गच्छेत्परमं पदम् ॥ ४ ॥

इति श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्यस्य

श्रीगोविन्दभगवत्पूज्यपादशिष्यस्य

श्रीमच्छंकरभगवतः कृतौ

प्रातःस्मरणस्तोत्रं संपूर्णम् ॥

॥ श्रीः ॥

॥ जगन्नाथाष्टकम् ॥

कदाचित्कालिन्दीतटविपिनसंगीतकवरो

मुदा गोपीनारीवदनकमलास्वादमधुपः ।

रमाशंभुब्रह्मामरपतिगणेशार्चितपदो

जगन्नाथः स्वामी नयनपथगामी भवतु मे ॥ १ ॥

मुजे सव्ये वेणुं शिरसि शिखिपिच्छं कटितटे

दुकूलं नेत्रान्ते सहचरकटाक्षं विदधत् ।

सदा श्रीमद्वृन्दावनवसतिलीलापरिचयो

जगन्नाथः स्वामी नयनपथगामी भवतु मे ॥ २ ॥

महाम्भोधेस्तीरे कनकरुचिरे नीलशिखरे

वसन्प्रासादान्तः सहजबलभद्रेण वलिना ।

सुभद्रामध्यस्थः सकलसुरसेवावसरदो

जगन्नाथः स्वामी नयनपथगामी भवतु मे ॥ ३ ॥

कृपापारावारः सजलजलदश्रेणिरुचिरो
 रमावाणीसोमस्फुरदमलपद्मोद्भवमुखैः ।
 सुरेन्द्रैराराध्यः श्रुतिगणशिखागीतचरितो
 जगन्नाथः स्वामी नयनपथगामी भवतु मे ॥ ४ ॥

रथारूढो गच्छन्पथि मिलितभूदेवपटलैः
 स्तुतिप्रादुर्भावं प्रतिपदमुपाकर्ण्य सदयः ।
 दयासिन्धुर्वन्धुः सकलजगतां सिन्धुसुतया
 जगन्नाथः स्वामी नयनपथगामी भवतु मे ॥ ५ ॥

परब्रह्मापीडः कुवलयदलोत्फुल्लनयनो
 निवासी नीलाद्रौ निहितचरणोऽनन्तशिरसि ।
 रसानन्दो राधासरसवपुरालिङ्गनसुखो
 जगन्नाथः स्वामी नयनपथगामी भवतु मे ॥ ६ ॥

न वै प्रार्थ्यं राज्यं न च कनकता भोगविभवे
 न याचेऽहं रम्यां निखिलजनकाम्यां वरवधूम् ।
 सदा काले काले प्रमथपतिना गीतचरितो
 जगन्नाथः स्वामी नयनपथगामी भवतु मे ॥ ७ ॥

जगन्नाथाष्टकम् ।

हर त्वं संसारं द्रुततरमसारं सुरपते

हर त्वं पापानां विततिमपरां यादवपते ।

अहो दीनानाथं निहितमचलं पातुमनिशं

जगन्नाथः स्वामी नयनपथगामी भवतु मे ॥ ८ ॥

इति श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्यस्य

श्रीगोविन्दभगवत्पूज्यपादशिष्यस्य

श्रीमच्छंकरभगवतः कृतौ

जगन्नाथाष्टकं संपूर्णम् ॥

॥ श्रीः ॥

॥ षट्पदीस्तोत्रम् ॥

अविनयमपनय विष्णो

दमय मनः शमय विषयमृगतृष्णाम् ।

भूतदयां विस्तारय

तारय संसारसागरतः ॥ १ ॥

दिव्यधुनीमकरन्दे

परिमलपरिभोगसञ्चिदानन्दे ।

श्रीपतिपदारविन्दे

भवभयखेदच्छिदे वन्दे ॥ २ ॥

सत्यपि भेदापंगमे

नाथ तवाहं न मामकीनस्त्वम् ।

सामुद्रो हि तरङ्गः

कचन सामुद्रो न तारङ्गः ॥ ३ ॥

उद्धृतनग नगभिदनुज
दनुजकुलामित्र मित्रशशिदृष्टे ।
दृष्टे भवति प्रभवति
न भवति किं भवतिरुत्कारः ॥ ४ ॥

मत्स्यादिभिरवतारै-
रवतारवतावता सदा वसुधाम् ।
परमेश्वर परिपाल्यो
भवता भवतापभीतोऽहम् ॥ ५ ॥

दामोदर गुणमन्दिर
सुन्दरवदनारविन्द गोविन्द ।
भवजलधिमथनमन्दर
परमं दरमपनय त्वं मे ॥ ६ ॥

नारायण करुणामय
शरणं करवाणि तावकौ चरणौ ।
इति षट्पदी मदीये
वदनसरोजे सदा वसतु ॥ ७ ॥

इति षट्पदीस्तोत्रं संपूर्णम् ॥

॥ श्रीः ॥

॥ भ्रमराम्बाष्टकम् ॥

चाञ्चल्यारुणलोचनाञ्चितकृपाचन्द्रार्कचूडामणि
चारुस्मेरमुखां चराचरजगत्संरक्षणीं तत्पदाम् ।
चञ्चच्चम्पकनासिकाप्रविलसन्मुक्तामणीरञ्जितां
श्रीशैलस्थलवासिनीं भगवतीं श्रीमातरं भावये ॥ १ ॥

कस्तूरीतिलकाञ्चितेन्दुविलसत्प्रोद्भासिफालस्थलीं
कर्पूरद्रवमिश्रचूर्णखदिरामोदोलसद्वीटिकाम् ।
लोलापाङ्गतरङ्गितैरधिकृपासारैर्नतानन्दिनीं
श्रीशैलस्थलवासिनीं भगवतीं श्रीमातरं भावये ॥ २ ॥

राजन्मत्तमरालमन्दगमनां राजीवपत्रेक्षणां
राजीवप्रभवादिदेवमकुटै राजत्पदाम्भोरुहाम् ।
राजीवायतमन्दमण्डितकुचां राजाधिराजेश्वरीं
श्रीशैलस्थलवासिनीं भगवतीं श्रीमातरं भावये ॥ ३ ॥

षट्पारां गणदीपिकां शिवसतीं षड्वैरिवर्गपहां
 षट्चक्रान्तरसंस्थितां वरसुधां षड्योगिनीवेष्टिताम् ।
 षट्चक्राश्रितपादुकाश्रितपदां षड्भावगां षोडशीं
 श्रीशैलस्थलवासिनीं भगवतीं श्रीमातरं भावये ॥ ४ ॥

श्रीनाथादृतपालितत्रिभुवनां श्रीचक्रसंचारिणीं
 ज्ञानासक्तमनोजयौवनलसद्गन्धर्वकन्यादृताम् ।
 दीनानामतिवेलभाग्यजननीं दिव्याम्बरालंकृतां
 श्रीशैलस्थलवासिनीं भगवतीं श्रीमातरं भावये ॥ ५ ॥

लावण्याधिकभूषिताङ्गलतिकां लाक्षालसद्रागिणीं
 सेवायातसमस्तदेववनितां सीमन्तभूषान्विताम् ।
 भावोल्लासवशीकृतप्रियतमां भण्डासुरच्छेदिनीं
 श्रीशैलस्थलवासिनीं भगवतीं श्रीमातरं भावये ॥ ६ ॥

धन्यां सोमविभावनीयचरितां धाराधरश्यामलां
 मुन्याराधनमेधिनीं सुमवतां मुक्तिप्रदानव्रताम् ।
 कन्यापूजनसुप्रसन्नहृदयां काञ्चीलसन्मध्यमां
 श्रीशैलस्थलवासिनीं भगवतीं श्रीमातरं भावये ॥ ७ ॥

कर्पूरागरकुङ्कुमाङ्कितकुचां कर्पूरवर्णस्थितां
कृष्टोत्कृष्टसुकृष्टकर्मदहनां कामेश्वरीं कामिनीम् ।
क्रामार्क्षीं करुणारसार्द्रहृदयां कल्पान्तरस्थायिनीं
श्रीशैलस्थलवासिनीं भगवतीं श्रीमातरं भावये ॥ ८ ॥

गायत्रीं गरुडध्वजां गगनगां गान्धर्वगानप्रियां
गम्भीरां गजगामिनीं गिरिसुतां गन्धाक्षतालङ्कृताम् ।
गङ्गागौतमगर्गसंनुतपदां गां गौतमीं गोमतीं
श्रीशैलस्थलवासिनीं भगवतीं श्रीमातरं भावये ॥ ९ ॥

इति श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्यस्य
श्रीगोविन्दभगवत्पूज्यपादाशिष्यस्य
श्रीमच्छंकरभगवतः कृतौ
अमराम्बाष्टकं संपूर्णम् ॥

॥ श्रीः ॥

॥ शिवपञ्चाक्षरनक्षत्रमालास्तोत्रम् ॥

श्रीमदात्मने गुणैकसिन्धवे नमः शिवाय
धामलेशधूतकोकबन्धवे नमः शिवाय ।
नामशेषितानमद्भवान्धवे नमः शिवाय
पामरेतरप्रधानबन्धवे नमः शिवाय ॥ १ ॥

कालभीतविप्रवालपाल ते नमः शिवाय
शूलभिन्नदुष्टदक्षफाल ते नमः शिवाय ।
मूलकारणाय कालकाल ते नमः शिवाय
पालयाधुना दयालवाल ते नमः शिवाय ॥ २ ॥

इष्टवस्तुमुख्यदानहेतवे नमः शिवाय
दुष्टदैत्यवंशधूमकेतवे नमः शिवाय ।
सृष्टिरक्षणाय धर्मसेतवे नमः शिवाय
अष्टमूर्तये वृषेन्द्रकेतवे नमः शिवाय ॥ ३ ॥

शिवपञ्चाक्षरनक्षत्रमालास्तोत्रम् ।

३८५

आपदद्रिभेदटङ्कहस्त ते नमः शिवाय

पापहारिदिव्यसिन्धुमस्त ते नमः शिवाय ।

पापदारिणे लसन्नमस्तते नमः शिवाय

शापदोषखण्डनप्रशस्त ते नमः शिवाय ॥ ४ ॥

व्योमकेश दिव्यभव्यरूप ते नमः शिवाय

हेममेदिनीधरेन्द्रचाप ते नमः शिवाय ।

नाममात्रदग्धसर्वपाप ते नमः शिवाय

कामनैकतानहृदुराप ते नमः शिवाय ॥ ५ ॥

ब्रह्ममस्तकावलीनिबद्ध ते नमः शिवाय

जिह्वगेन्द्रकुण्डलप्रसिद्ध ते नमः शिवाय ।

ब्रह्मणे प्रणीतवेदपद्धते नमः शिवाय

जिह्वालदेहदत्तपद्धते नमः शिवाय ॥ ६ ॥

कामनाशनाय शुद्धकर्मणे नमः शिवाय

सामगानजायमानशर्मणे नमः शिवाय ।

हेमकान्तिचाकचक्यवर्मणे नमः शिवाय

सामजासुराङ्गलब्धचर्मणे नमः शिवाय ॥ ७ ॥

जन्ममृत्युघोरदुःखहारिणे नमः शिवाय
 चिन्मयैकरूपदेहधारिणे नमः शिवाय ।
 मन्मनोरथावपूर्तिकारिणे नमः शिवाय
 सन्मनोगताय कामवैरिणे नमः शिवाय ॥ ८ ॥

यक्षराजबन्धवे दयालवे नमः शिवाय
 दक्षपाणिशोभिकाञ्चनालवे नमः शिवाय ।
 पक्षिराजवाहहृच्छयालवे नमः शिवाय
 अक्षिफाल वेदपूततालवे नमः शिवाय ॥ ९ ॥

दक्षहस्तनिष्ठजातवेदसे नमः शिवाय
 अक्षरात्मने नमद्विडौजसे नमः शिवाय ।
 दीक्षितप्रकाशितात्मतेजसे नमः शिवाय
 उक्षराजवाह ते सतां गते नमः शिवाय ॥ १० ॥

राजताचलेन्द्रसानुवासिने नमः शिवाय
 राजमाननित्यमन्दहासिने नमः शिवाय ।
 राजकोरकावतंसभासिने नमः शिवाय
 राजराजमित्रताप्रकाशिने नमः शिवाय ॥ ११ ॥

शिवपञ्चाक्षरनक्षत्रमालास्तोत्रम् ।

३८७

दीनमानवालिकामधेनवे नमः शिवाय
सूनवाणदाहकृत्कृशानवे नमः शिवाय ।
स्वानुरागभक्तरत्नसानवे नमः शिवाय
दानवान्धकारचण्डभानवे नमः शिवाय ॥ १२ ॥

सर्वमङ्गलाकुचाग्रशायिने नमः शिवाय
सर्वदेवतागणातिशायिने नमः शिवाय
पूर्वदेवनाशसंविधायिने नमः शिवाय
सर्वमन्मनोजभङ्गदायिने नमः शिवाय ॥ १३ ॥

स्तोकभक्तितोऽपि भक्तपोषिणे नमः शिवाय
माकरन्दसारवर्षिभाषिणे नमः शिवाय ।
एकबिल्वदानतोऽपि तोषिणे नमः शिवाय
नैकजन्मपापजालशोषिणे नमः शिवाय ॥ १४ ॥

सर्वजीवरक्षणैकशीलिने नमः शिवाय
पार्वतीप्रियाय भक्तपालिने नमः शिवाय ।
दुर्विदग्धदैत्यसैन्यदारिणे नमः शिवाय
शर्वरीशधारिणे कपालिने नमः शिवाय ॥ १५ ॥

शिवपञ्चाक्षरनक्षत्रमालास्तोत्रम् ।

पाहि मामुमामनोज्ञदेह ते नमः शिवाय

देहि मे वरं सिताद्विगेह ते नमः शिवाय ।

मोहितर्षिकामिनीसमूह ते नमः शिवाय

स्वेहितप्रसन्न कामदोह ते नमः शिवाय ॥ १६ ॥

मङ्गलप्रदाय गीतुरंग ते नमः शिवाय

गङ्गाया तरङ्गितोत्तमाङ्ग ते नमः शिवाय ।

सङ्गरप्रवृत्तवैरिभङ्ग ते नमः शिवाय

अङ्गजारये करेकुरङ्ग ते नमः शिवाय ॥ १७ ॥

ईहितक्ष्णप्रदानहेतवे नमः शिवाय

आहिताग्निपालकोक्षकेतवे नमः शिवाय ।

देहकान्तिधूतरौप्यधातवे नमः शिवाय

गेहदुःखपुञ्जधूमकेतवे नमः शिवाय ॥ १८ ॥

त्र्यक्ष दीनसत्कृपाकटाक्ष ते नमः शिवाय

दक्षसप्ततन्तुनाशदक्ष ते नमः शिवाय ।

ऋक्षराजभानुपावकाक्ष ते नमः शिवाय

रक्ष मां प्रपन्नमात्ररक्ष ते नमः शिवाय ॥ १९ ॥

न्यङ्कुपाणये शिवंकराय ते नमः शिवाय

संकटाब्धितीर्णकिंकराय ते नमः शिवाय ।

पङ्कभीषिताभयंकराय ते नमः शिवाय

पङ्कजाननाय शंकराय ते नमः शिवाय ॥ २० ॥

कर्मपाशनाश नीलकण्ठ ते नमः शिवाय

शर्मदाय नर्यभस्मकण्ठ ते नमः शिवाय ।

निर्ममर्षिसेवितोपकण्ठ ते नमः शिवाय

कुर्महे नतीर्नमद्विकुण्ठ ते नमः शिवाय ॥ २१ ॥

विष्टपाधिपाय नम्रविष्णवे नमः शिवाय

शिष्टविप्रहृद्गुहाचरिष्णवे नमः शिवाय ।

इष्टवस्तुनित्यतुष्टजिष्णवे नमः शिवाय

कष्टनाशनाथ लोकजिष्णवे नमः शिवाय ॥ २२ ॥

अप्रमेयदिव्यसुप्रभाव ते नमः शिवाय

सत्प्रपन्नरक्षणस्वभाव ते नमः शिवाय ।

स्वप्रकाश निस्तुलानुभाव ते नमः शिवाय

विप्रडिम्भदर्शितार्द्रभाव ते नमः शिवाय ॥ २३ ॥

सेवकाय मे मृड प्रसीद ते नमः शिवाय
भावलभ्य तावकप्रसाद ते नमः शिवाय ।
पावकाक्ष देवपूज्यपाद ते नमः शिवाय
तावकाङ्घ्रिभक्तदत्तमोद ते नमः शिवाय ॥ २४ ॥

भुक्तिमुक्तिदिव्यभोगदायिने नमः शिवाय
शक्तिकल्पितप्रपञ्चभागिने नमः शिवाय ।
भक्तसंकटापहारयोगिने नमः शिवाय
युक्तसन्मनःसरोजयोगिने नमः शिवाय ॥ २५ ॥

अन्तकान्तकाय पापहारिणे नमः शिवाय
शान्तमायदन्तिचर्मधारिणे नमः शिवाय ।
संतताश्रितव्यथाविदारिणे नमः शिवाय
जन्तुजातनित्यसौख्यकारिणे नमः शिवाय ॥ २६ ॥

शूलिने नमो नमः कपालिने नमः शिवाय
पालिने विरिञ्चितुण्डमालिने नमः शिवाय ।
लीलिने विशेषरुण्डमालिने नमः शिवाय
शीलिने नमः प्रपुण्यशालिने नमः शिवाय ॥ २७ ॥

शिवपञ्चाक्षरमुद्रां

चतुष्पदोल्लासपद्यमणिघटिताम् ।

नक्षत्रमालिकामिह

दधदुपकण्ठं नरो भवेत्सोमः ॥ २८ ॥

इति श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्यस्य

श्रीगोविन्दभगवत्पूज्यपादशिष्यस्य

श्रीमच्छंकरभगवतः कृतौ

शिवपञ्चाक्षरनक्षत्रमालास्तोत्रं संपूर्णम् ॥

॥ श्रीः ॥

॥ द्वादशलिङ्गस्तोत्रम् ॥

सौराष्ट्रदेशे वसुधावकाशे
ज्योतिर्मयं चन्द्रकलावतंसम् ।
भक्तिप्रदानाय कृतावतारं
तं सोमनाथं शरणं प्रपद्ये ॥ १ ॥

श्रीशैलशृङ्गे विविधप्रसङ्गे
शेषाद्रिशृङ्गेऽपि सदा वसन्तम् ।
तमर्जुनं मल्लिकपूर्वमेनं
नमामि संसारसमुद्रसेतुम् ॥ २ ॥

अवन्तिकायां विहितावतारं
मुक्तिप्रदानाय च सज्जनानाम् ।
अकालमृत्योः परिरक्षणार्थं
वन्दे महाकालमहं सुरेशम् ॥ ३ ॥

द्वादशल्लिङ्गस्तोत्रम् ।

३६३

कावेरिकानर्मदयोः पवित्रे
समागमे सज्जनतारणाय ।
सदैव मान्धातृपुरे वसन्त-
मोकारमीशं शिवमेकमीढे ॥ ४ ॥

पूर्वोत्तरे पारलिकाभिधाने
सदाशिवं तं गिरिजासमेतम् ।
सुरासुराराधितपादपद्मं
श्रीवैद्यनाथं सततं नमामि ॥ ५ ॥

आमर्दसंज्ञे नगरे च रम्ये
विभूषिताङ्गं विविधैश्च भोगैः ।
सद्भुक्तिमुक्तिप्रदमीशमेकं
श्रीनागनाथं शरणं प्रपद्ये ॥ ६ ॥

सानन्दमानन्दवने वसन्त
मानन्दकन्दं हतपापवृन्दम् ।
वाराणसीनाथमनाथनाथं
श्रीविश्वनाथं शरणं प्रपद्ये ॥ ७ ॥

यो डाकिनीशाकिनिकासमाजे
 निषेव्यमाणः पिशिताशनैश्च ।
 सदैव भीमादिपदप्रसिद्धं
 तं शंकरं भक्तहितं नमामि ॥ ८ ॥

श्रीतान्नपर्णीजलराशियोगे
 निबद्धय सेतुं निशि बिल्वपत्रैः ।
 श्रीरामचन्द्रेण समर्चितं तं
 रामेश्वराख्यं सततं नमामि ॥ ९ ॥

सिद्धाद्रिपार्श्वेऽपि तटे रमन्तं
 गोदावरीतीरपवित्रदेशे ।
 यद्दर्शनात्पातकजातनाशः
 प्रजायते त्र्यम्बकमीशमीडे ॥ १० ॥

हिमाद्रिपार्श्वेऽपि तटे रमन्तं
 संपूज्यमानं सततं मुनीन्द्रैः ।
 सुरासुरैर्यक्षमहोरगाद्यैः
 केदारसंज्ञं शिवमीशमीडे ॥ ११ ॥

एलापुरीरन्म्यशिवालयेऽस्मि-

न्समुल्लसन्तं त्रिजगद्वरेण्यम् ।

वन्दे महोदारतरस्वभावं

सदाशिवं तं धिषणेश्वराख्यम् ॥ १२ ॥

एतानि लिङ्गानि सदैव मर्त्याः

प्रातः पठन्तोऽमलमानसाश्च ।

ते पुत्रपौत्रैश्च धनैरुदारैः

सत्कीर्तिभाजः सुखिनो भवन्ति ॥ १३ ॥

इति श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्यस्य

श्रीगोविन्दभगवत्पूज्यपादशिष्यस्य

श्रीमच्छंकरभगवतः कृतौ

द्वादशलिङ्गस्तोत्रं संपूर्णम् ।

॥ श्रीः ॥

॥ अर्धनारीश्वरस्तोत्रम् ॥

चाम्पेयगौरार्धशरीरकायै

कर्पूरगौरार्धशरीरकाय ।

धम्मिल्लकायै च जटाधराय

नमः शिवायै च नमः शिवाय ॥ १ ॥

कस्तूरिकाकुङ्कुमचर्चितायै

चितारजःपुञ्जविचर्चिताय ।

कृतस्मरायै विकृतस्मराय

नमः शिवायै च नमः शिवाय ॥ २ ॥

झणत्कणत्कङ्कणनूपुरायै

पादाब्जराजत्फणिनूपुराय ।

हेमाङ्गदायै भुजगाङ्गदाय

नमः शिवायै च नमः शिवाय ॥ ३ ॥

विशालनीलोत्पललोचनायै

विकासिपङ्केरुहलोचनाय ।

समेक्षणायै विषमेक्षणाय

नमः शिवायै च नमः शिवाय ॥ ४ ॥

मन्दारमालाकलितालकायै

कपालमालाङ्कितकन्धराय ।

दिन्याम्बरायै च दिगम्बराय

नमः शिवायै च नमः शिवाय ॥ ५ ॥

अम्भोधरश्यामलकुन्तलायै

तटित्प्रभाताम्रजटाधराय ।

निरीश्वरायै निखिलेश्वराय

नमः शिवायै च नमः शिवाय ॥ ६ ॥

प्रपञ्चसृष्ट्युन्मुखलास्यकायै

समस्तसंहारकताण्डवाय ।

जगज्जनन्यै जगदेकपित्रे

नमः शिवायै च नमः शिवाय ॥ ७ ॥

प्रदीपप्रज्ञोज्ज्वलकुण्डलायै

स्फुरन्महापद्मगभूषणाय ।

शिवान्वितायै च शिवान्विताय

नमः शिवायै च नमः शिवाय ॥ ८ ॥

एतत्पठेदष्टकमिष्टदं यो

भक्त्या स मान्यो भुवि दीर्घजीवी ।

प्राप्नोति सौभाग्यमनन्तकालं

भूयात्सदा तस्य समस्तसिद्धिः ॥ ९ ॥

इति श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्यस्थ

श्रीगोविन्दभगवत्पूज्यपादशिष्यस्य

श्रीमच्छंकरभगवतः कृतौ

अर्धनारीश्वरस्तोत्रम् संपूर्णम् ॥

॥ श्रीः ॥

॥ शारदाभुजंगप्रयाताष्टकम् ॥

सुवक्षोजकुम्भां सुधापूर्णकुम्भां
प्रसादावलम्बां प्रपुण्यावलम्बाम् ।
सदास्येन्दुबिम्बां सदानोष्ठबिम्बां
भजे शारदाम्बामजस्रं मदम्बाम् ॥ १ ॥

कटाक्षे दयार्द्रां करे ज्ञानमुद्रां
कलाभिर्विनिद्रां कलापैः सुभद्राम् ।
पुरर्क्षां विनिद्रां पुरस्तुङ्गभद्रां
भजे शारदाम्बामजस्रं मदम्बाम् ॥ २ ॥

ललामाङ्गफालां लसद्गानलोलां
स्वभक्तैकपालां यशःश्रीकपोलाम् ।
करे त्वक्षमालां कनत्प्रन्नलोलां
भजे शारदाम्बामजस्रं मदम्बाम् ॥ ३ ॥

सुसीमन्तवेणीं दृशा निर्जितैणीं
रमत्कीरवार्णीं नमद्वज्रपाणीम् ।
सुधामन्थरास्यां मुदा चिन्त्यवेणीं
भजे शारदाम्बामजस्रं मदम्बाम् ॥ ४ ॥

सुशान्तां सुदेहां दृगन्ते कचान्तां
लसत्सल्लताङ्गीमनन्तामचिन्त्याम् ।
स्मरेत्तापसैः सङ्गपूर्वस्थितां तां
भजे शारदाम्बामजस्रं मदम्बाम् ॥ ५ ॥

कुरङ्गे तुरंगे मृगेन्द्रे खगेन्द्रे
मराले मदेभे महोक्षेऽधिरूढाम् ।
महत्यां नवम्यां सदा सामरूपां
भजे शारदाम्बामजस्रं मदम्बाम् ॥ ६ ॥

ज्वलत्कान्तिवर्हिं जगन्मोहनाङ्गीं
भजे मानसाम्भोजसुध्रान्तभृङ्गीम् ।
निजस्तोत्रसंगीतनृत्यप्रभाङ्गीं
भजे शारदाम्बामजस्रं मदम्बाम् ॥ ७ ॥

शारदाभुजंगप्रयाताष्टकम् ।

४०१

भवाम्भोजनेत्राजसंपूज्यमानां

लसन्मन्दहासप्रभावकत्रचिह्नम् ।

चलच्चलाचारुताटक्ककर्णा

भजे शारदाम्बामजस्रं मदम्बाम् ॥ ८ ॥

इति श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्यस्य

श्रीगोविन्दभगवत्पूज्यपादशिष्यस्य

श्रीमच्छंकरभगवतः कृतौ

शारदाभुजंगप्रयाताष्टक संपूर्णम् ॥

॥ श्रीः ॥

॥ गुर्वष्टकम् ॥

शरीरं सुरूपं तथा वा कलत्रं

यशश्चारु चित्रं धनं मेरुतुल्यम् ।

मनश्चेन्न लभं गुरोरङ्घ्रिपद्मे

ततः किं ततः किं ततः किं ततः किम् ॥ १ ॥

कलत्रं धनं पुत्रपौत्रादि सर्वं

गृहं बान्धवाः सर्वमेतद्धि जातम् ।

मनश्चेन्न लभं गुरोरङ्घ्रिपद्मे

ततः किं ततः किं ततः किं ततः किम् ॥ २ ॥

षडङ्गादिवेदो मुखे शास्त्रविद्या

कवित्वादि गद्यं सुपद्यं करोति ।

मनश्चेन्न लभं गुरोरङ्घ्रिपद्मे

ततः किं ततः किं ततः किं ततः किम् ॥ ३ ॥

विदेशेषु मान्यः स्वदेशेषु धन्यः

सदाचारवृत्तेषु मत्तो न चान्यः ।

मनश्चेन्न लभं गुरोरङ्घ्रिपद्मे

ततः किं ततः किं ततः किं ततः किम् ॥ ४ ॥

क्षमामण्डले भूपभूपालवृन्दैः

सदा सेवितं यस्य पादारविन्दम् ।

मनश्चेन्न लभं गुरोरङ्घ्रिपद्मे

ततः किं ततः किं ततः किं ततः किम् ॥ ५ ॥

यशो मे गतं दिक्षु दानप्रतापा-

जगद्वस्तु सर्वं करे यत्प्रसादात् ।

मनश्चेन्न लभं गुरोरङ्घ्रिपद्मे

ततः किं ततः किं ततः किं ततः किम् ॥ ६ ॥

न भोगे न योगे न वा वाजिराजौ

न कान्तामुखे नैव वित्तेषु चित्तम् ।

मनश्चेन्न लभं गुरोरङ्घ्रिपद्मे

ततः किं ततः किं ततः किं ततः किम् ॥ ७ ॥

अरण्ये न वा स्वस्य गेहे न कार्ये
न देहे मनो वर्तते मे त्वनर्घ्ये ।
मनश्चेन्न लभं गुरोरङ्घ्रिपद्मे
ततः किं ततः किं ततः किं ततः किम् ॥ ८ ॥

गुरोरष्टकं यः पठेत्पुण्यदेही
यतिर्भूपतिर्ब्रह्मचारी च गेही ।
लभेद्वाञ्छितार्थं पदं ब्रह्मसंज्ञं
गुरोरुक्तवाक्ये मनो यस्य लभम् ॥ ९ ॥

इति श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्यस्य
श्रीगोविन्दभगवत्पूज्यपादशिष्यस्य
श्रीमच्छकरभगवतः कृतौ
गुर्वष्टकं संपूर्णम् ॥

॥ श्रीः ॥

॥ काशीपञ्चकम् ॥

मनो निवृत्तिः परमोपशान्तिः

सा तीर्थवर्या मणिकर्णिका च ।

ज्ञानप्रवाहा विमलादिगङ्गा

सा काशिकाहं निजबोधरूपा ॥ १ ॥

यस्यामिदं कल्पितमिन्द्रजालं

चराचरं भाति मनोविलासम् ।

सच्चित्सुखैका परमात्मरूपा

सा काशिकाहं निजबोधरूपा ॥ २ ॥

कोशेषु पञ्चस्वधिराजमाना

बुद्धिर्भवानी प्रतिदेहगेहम् ।

साक्षी शिवः सर्वगतोऽन्तरात्मा

सा काशिकाहं निजबोधरूपा ॥ ३ ॥

काश्यां हि काशते काशी

काशी सर्वप्रकाशिका ।

सा काशी विदिता येन

तेन प्राप्ता हि काशिका ॥ ४ ॥

काशीक्षेत्रं शरीरं त्रिभुवनजननी व्यापिनी ज्ञानगङ्गा

भक्तिः श्रद्धा गयेयं निजगुरुचरणध्यानयोगः प्रयागः ।

विश्वेशोऽयं तुरीयं सकलजनमनःसाक्षिभूतोऽन्तरात्मा

देहे सर्वं मदीये यदि वसति पुनस्तीर्थमन्यत्किमस्ति ॥

इति श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्यस्य

श्रीगोविन्दभगवत्पूज्यपादशिष्यस्य

श्रीमच्छंकरभगवतः कृतौ

काशीपञ्चकं संपूर्णम् ॥

॥ श्रीः ॥

॥ श्लोकानुक्रमणिका ॥

अ

अकण्ठकलङ्का०	२३	अच्युतं केशवं राम	३०१
अकारादिक्षकारान्त०	१६५	अच्युतं केशवं सत्य	३०१
अकिञ्चित्करकर्मभ्यः	१६५	अच्युतस्याष्टकं यः	३०३
अकिञ्चनार्तिमार्जनं	२	अजं रुक्मिणीप्राण	३००
अक्षतैर्धवलैर्दिव्यैः	१०८	अजं शाश्वतं	७२
अखण्डे सच्चिदानन्दे	३६९	अज्ञानध्वान्त	३७२
अगुरुबहुल०	२११	अज्ञानोच्छिष्टकरस्य	३७२
अगाधेऽत्र संसारपङ्के	१५३	अट्टहासमिन्न	३५२
अगौरनेत्रैः	३४९	अतिमृदुलौ मम चरणौ	४९
अग्रे केचन	२०३	अतिविपदाम्बुधि	३६१
अग्रे गायति	२०३	अतिशीतमुशीरवासितं	२२६
अग्रे ते विनिवेद्य	२१३	अत्यन्तं भासमाने	५९
अग्रे वल्लिः	३२८	अत्यर्थं राजते या	६५
अङ्गोलं निजबीजसंतति०	४१	अथ कथमपि	७९
अङ्गे शृङ्गारयोनेः	५६	अथ बहुमणिमिश्रैः	२२४
अङ्गं गलितं	३२७	अथ मणिमयमञ्च०	२३३
अङ्गं हरेः पुलक	३३२	अथ मातरुशीरवासितं	२३४
		अद्राक्षमक्षीण	३४६

	पृष्ठम्		पृष्ठम्
अनादिकल्प	३७०	अयमेकोऽवशिष्टो	३७०
अनाद्यन्तमाद्य	१५	अयिं मधुरे	३६०
अनुद्यल्ललाटाक्षि	२३	अरण्ये न वा स्वस्य	४०४
अनेकवासनामिश्र	३७१	अरहसि रहसि	४३
अनेन स्तवेनादरा०	२४	अराला केशेषु प्रकृतिस०	१४८
अन्तःकरणविशुद्धि	८२	अरालैः स्वाभाव्यादलि०	१३६
अन्तःशोभिदशारके	२०९	अरालं ते पालीयुगल०	१३९
अन्तकान्तकाय	३९०	अर्चाविधौ ज्ञानलवोऽपि	२१६
अन्तेवासिन्नस्ति	१६९	अर्थमनर्थ	३३१
अन्धस्य मे हृतविवेक	२७८	अर्धोन्मीलद्यौवनोद्दामद०	१६९
अन्नपूर्णे सदापूर्णे	३३९	अलक्षलक्ष	३५५
अन्योन्यं प्लावयन्ती	१९८	अलक्ष्यलक्ष	३५५
अपस्मारकुष्ठ	१२	अवन्तिकायां	३६५
अपारकारुण्य	३४७	अविज्ञाय परां शक्ति०	१७८
अप्रमेयदिव्य	३८९	अविद्यानामन्तस्तिमिर०	१२५
अभिचारादिभिः कृत्यां	१७३	अविनयमपनय	११७
अभिनयकमनीयै०	२३२	अविश्रान्तं पत्युर्गुण०	१४१
अभ्यङ्गं गिरिजे	१९४	अवीरासनस्थै०	२७१
अमर्यादमेवाहमाबाल०	२२	अव्याघ्रिघात	२८४
अमितमुदमृतं	४३	अशनं गरलं फणी	४७
अमू ते वक्षोजावमृत०	१४३	अशेषब्रह्माण्डप्रलय०	१६३
अम्भोजाम्यां च	५४	असारे संसारे	२९
अम्भोधरश्यामल	३९७	असिन्धुप्रकोपै०	१७१
अयं दानकालस्त्वहं	१७	असीतासमेतै०	२६९
अयःस्पर्शं लग्नं	१६२	असूनायम्यादौ	३०२

श्लोकानुक्रमणिका

४११

	पृष्ठम्		पृष्ठम्
असौ नासावंशस्तुहिन०	१४०	आदौ कल्पस्थ	२९०
अस्तोकस्तोमशस्त्रै०	६९	आद्या विद्या हृद्गता	४८
अस्तोपाधिसमस्त०	८२	आद्यायामिततेजसे	३९
अहं सर्वदा दुःखभारा०	१२	आधारशक्त्यादिकमाक०	२०६
अहः सूते सव्यं तव	१३७	आनन्दाभृतपूरिता	३८
अहो धृतं स्वनं	३५६	आनन्दायेन्दुकान्तोपल०	६८
		आनन्दाश्रुभिरातनोति	४१
आ		आनीतेनातिशुभ्रेण	१०७
आकर्णाकृष्टकामास्त्रसंजातं	१७७	आपदद्विभेद	३८५
आकाशश्चिकुरायते	९३	आपादादा च शीर्षात्	२९६
आकाशेन शिखी समस्त०	३९	आमर्दसंज्ञे	३९३
आकीर्णे नखराजिकान्ति०	३७	आमीलिताक्ष०	३३३
आकृतिसाम्याच्छाल्म०	२७३	आमुक्तानर्घरत्नप्रकर०	५७
आक्रामद्भ्रूचां त्रिलोकी	२८७	आम्नायाम्बुधिमादरेण	३५
आखण्डलमदखण्डन०	७९	आयुर्नश्यति पश्यतां	७८
आगत्य मृत्युंजय चन्द्र०	१०५	आरक्तश्चेतपीतस्फुरदुरु०	२०१
आगमप्रणवपीठिका०	२४८	आराधयामि	३७०
आचार्येभ्यो लब्ध	३०८	आरूढप्रौढवेगप्रवि०	५४
आतङ्कावेगहारी सकल०	५३	आरूढभक्तिगुण०	४३
आत्मनः सत्क्रिया	३७२	आलवालमिव	१९९
आत्मप्रेम्णो भवान्या	६६	आलम्ब्य स्वसखीं	२०१
आदावादपितामहस्य	३६४	आलेपवन्तं	३४८
आदिक्षान्त	३३८	आशापाशक्लेशदुर्वा०	४४
आदिक्षान्तामक्षर०	२५५	आशापाशक्लेशविना०	२५६
आदौ कर्मप्रसङ्गा०	७४	आश्लेषेष्वद्रिजायाः	५८

	पृष्ठम्		पृष्ठम्
आसीनस्याधिपीठं	५६	ईशत्वनामकलुषा	२४१
आस्तीर्णारुणकम्बलासन०	१९१	ईशानादिपदं शिवैक०	२४९
आहुर्यस्य स्वरूपं	२८४	ईशाने गणपं स्मरामि	२०६
इ		ईश्वरो गुरुरात्मेति	३७१
		ईहितक्षणप्रदान	३८८
इति गिरिवरपुत्री०	२५३	उ	
इति प्रेमभारेण	१५८		
इति श्रीभवानि	२५९	उच्चैस्तोरणवर्ति	१९२
इतीमां महच्छ्री०	२६१	उडुकृतपरिवेषस्पर्धया	१९७
इदं तु नर्मदाष्टकं	३५६	उड्यानजालंधर०	२०७
इदं ते युक्तं वा परमशिव	५०	उत्तुङ्गालयविस्फुर०	१८८
इदानीमिदानीं	२२	उदञ्चद्भुजावल्लरी०	४
इन्द्रादयो नतिनतै०	२२९	उद्धृतनग	३८०
इन्द्रादींश्च दिगीश्वरा०	१९०	उद्गन्धैरगरुद्रवैः	१९४
इन्द्राद्यास्त्रिदशाः	३६६	उद्यत्कान्तिकलाप०	१८७
इभचर्माम्बर	७९	उद्यत्तावकदेहकान्ति०	२०५
इमं सुस्तवं प्रात०	५	उद्यद्भानुसहस्र	३४१
इष्टवस्तुमुख्य	३८४	उन्नम्रं कम्प्रमुच्चै०	२८९
इष्टानिष्टप्राप्तिविच्छित्तिहेतुः	१८१	उपासकानां त्व०	३५०
इष्टाविशिष्टमतयो०	३३४	उपासकानां य०	३४६
इहायाहि वत्सेति	१०	उपासते यं	३४९
ई		उपास्यमाना विप्रेन्द्रैः	१६५
ईकारोर्ध्वगबिन्दुरान०	२११	उपेक्षा नो चेत्किं	२९
ईश गिरीश	८०	उमया दिव्यसु०	८०
		उर्वीसर्वजनेश्वरी	३३८

श्लोकानुक्रमणिका

४१३

	पृष्ठम्		पृष्ठम्
उल्लसत्कनककान्ति०	२१०	एतस्मिन्मणिखचिते	२२३
उषसि मागधमङ्गल०	२१८	एतानि लिङ्गानि	३९५
उष्णोदकैः पाणियुगं	२२६	एतावदेव जननि	२४१
ऊ		एषा भक्त्या तव	२३४
ऊरीकुरु मामज्जम०	८०	एष्यत्येष जनि मनोजस्य	४६
ऋ		एलापुरीरम्य	३९५
ऋक्षाधीशकिरीट	८१	एलालवङ्गादिसमन्वितानि	२२७
ऋषिवरमानसहंस	८०	एलाशुण्ठीसहितं	१११
		एलोशीरसुवासितैः	२२१
		एवं वेदान्त०	३७३
लृ		ऐ	
लवर्णद्वन्द्वमवृत्त०	८१	ऐक्यं निजभक्तेभ्यो	८१
ए		ओ	
एकं सदिति श्रुत्या	८१	ओतं प्रोतं	३१६
एकीकृत्यानेक	३१४	ओमिति तव निर्देष्ट्री	८२
एकेन चक्रमपरेण	२७८	ओमित्येतद्यस्य ब्रुधै०	९५
एकेन मुद्रां	३४८	औ	
एको वारिजबान्धवः	४०	औदास्यं स्फुटयति	८२
एको वेणुधरो	३६७	क	
एणाङ्कानलभानु०	२४९	कंचित्कालमुमामहेश	४६
एतच्चम्पकतैलमम्ब	२२०	कचे चन्द्रेखं कुचे	१५६
एतत्पठेदष्टकमिष्टदं	३९८		
एतत्पवनसुतस्य	२६४		

	पृष्ठम्		पृष्ठम्
कटाक्षे दयाद्रां	३९९	कमले कमलाक्ष	३३६
कण्ठप्रान्तावसज्ज०	५३	कम्पाकारा	२८५
कण्ठाकल्पोद्गतैर्यः	२९२	करलग्नमृगः करीन्द्रभङ्गो	३७
कण्ठात्कुण्डलिनीं	१७९	करसरसिजनाले	१९८
कण्ठाश्लेषार्थमाप्ता	६७	करस्थे हेमाद्रौ गिरिश	३२
कदम्बमञ्जरीनिर्यद्वा०	१६६	कराग्रेण स्पृष्टं	१४१
कदम्बवनचारिणीं	२३६	करिवरमौक्तिक	३६१
कदम्बवनमध्यगां	२३७	करीन्द्राणां शुण्डान्कनक०	१४५
कदम्बवनवासिनीं	२३६	करुणावरुणालय	८३
कदम्बवनशालया	२३६	करोमि त्वत्पूजां सपदि	३१
कदम्बारुणमम्बाया	१७४	कर्णस्थस्वर्णकम्बो०	२९३
कदा काले मातः कथय	१४९	कर्णाकर्णय मे तत्त्वं	१७३
कदा वसुदलोपेते	१७९	कर्णालङ्कारनानामणि०	५९
कदा वा कैलासे	३२	कर्पूरचूर्णं कपिलाज्ययुतं	१०९
कदा वा त्वां दृष्ट्वा गिरिश	३२	कर्पूरागरुकुङ्कुमा०	३८३
कदा वा भवत्पादपोतेन	१५५	कर्पूरादिकवस्तुजातमखिलं	२०५
कदा वा हृषीकाणि साम्यं	१५६	कर्पूरेण युतैर्लवङ्गसहितै०	२२७
कदाचित्कालिन्दी	३७६	कर्मपाशनाश	३८९
कनककलशजालस्फाटि०	१९३	कलङ्कः कस्तूरी	१४८
कनककलशशोभमान०	२१८	कलत्रं धनं	४०२
कनकमयविनिर्दिशो०	२१८	कलत्रं वैधात्रं कति कति	१४९
कनकमयवित्तिर्दिस्थापिते	२१९	कलत्रं सुता बन्धुवर्गः	१३
कनकरचिते पञ्चप्रेतासनेन	१९१	कलरवनूपुर	३६२
कन्याभिः कमनीय०	२५२	कलाभिरिन्दो०	३४७
कफव्याहतोष्ण	२८३	कलाम्यां चूडालंकृत०	२६

	पृष्ठम्		पृष्ठम्
कल्पद्रुमैरभिमतप्रति०	२४३	कान्त्या संपुल्लमल्ली०	६१
कल्पस्यादौ कारणेशानपि	१६८	कामं क्रोधं	३३०
कल्पान्ते सरसैकंदा०	२०४	कामनाशनाय	३८५
कल्पोपसंहृतिषु	२४४	का मे भीतिः का क्षतिः	१७७
कल्याणं नो विधत्तां	५२	कारुण्यामृतवर्षिणं	३९
कल्याणवृष्टिभिरिवा०	२४१	कालभीतविप्र	३८४
कल्याणि त्वं कुन्द०	१७१	कालभैरवाष्टकं	३५३
कल्याणिनं सरसचित्रगतिं	४४	कालाम्बुदालिललितो०	३३३
कल्लोलोल्लसितामृताब्धि०	२४९	कालारातेः करग्रे	५३
कल्हारश्रीमञ्जरीपुञ्जरीति	१६९	कालिकातिमिरकुन्त०	२४८
कल्हारोत्पलमल्लिका०	२५१	कावेरिकानर्मदयोः	३९३
कवीनां संदर्भस्तबक०	१३७	काशीक्षेत्रं शरीरं	४०६
कवीन्द्राणां चेतःकमल०	१२९	काशी धन्यतमा	३६६
कस्तूरिकाकुङ्कुम	३९६	काश्यां हि काशते	४०६
कस्तूरिकाश्यामल०	१९०	किं ब्रूमस्तव साहस	३४
कस्तूरीतिलका०	३८१	किं यानेन धनेन	७७
कस्त्वं कोऽहं	३२९	किरन्तीमङ्गेभ्यः	१३०
कस्मैचित्सुचिरादुपासि०	२०३	किरीटं वैरिञ्चं परिहर	१३२
का ते कान्ता क०	३२६	किरीटे निशेशो	२४
का ते कान्ताध०	३२७	किरीटोज्ज्वलत्सर्व	२९९
काचिद्गायति किनरी	२१६	कुचाञ्चितविपश्चिकां	२३७
कान्तं कारणकारणं	३१९	कुचौ सद्यः स्विद्यत्तट०	१४५
कान्तं वक्षो नितान्तं	२९१	कुञ्चितैः कुन्तलैः	३०३
कान्त्यम्भःपूरपूर्णं	२९०	कुण्डलत्रिविधकोण०	२४७
कान्त्या निन्दित	३४९	कुतो वीची	३६४

	पृष्ठम्		पृष्ठम्
कुमारेणसूनो गुह	७०	क्रीडार्थं सृजसि	४२
कुरङ्गे तुरंगे	४००	क्रुध्यत्यद्वा ययोः	६५
कुरुते गङ्गा	३२८	क्रुध्यद्गौरीप्रसादा०	६४
कुर्वन्निर्वाणमार्गप्रगम०	६३	क्वणत्काञ्चीदामा करि०	१२६
कुर्वाणोऽपि दुरारम्भांस्तव	१७१	क्वणत्किङ्किणीनूपुरो	२५७
कुर्वे गर्वेणापचारा०	१७७	क्वणद्रत्नमञ्जीर	२६६
कूष्माण्डकोशातकिसंयु०	२२७	क्वापि प्रोद्भूटपद्मराग०	१८८
कूष्माण्डवार्ताकपटोलि०	११०	क्वाहं मन्दमतिः क्व	२१७
कृच्छ्रैः कोटिशतैः	३६८	क्षणमथ जगदम्ब	२३४
कृतपरिकरबन्धा०	१९४	क्षणमिव दिवसान्नेष्यति	९१
कृतान्तस्य दूतेषु	११	क्षत्रत्राणकरी	३३९
कृपापाङ्गालोकं वितर	१६१	क्षमामण्डले	४०३
कृपापारावारः	३७७	क्षितौ षट्पञ्चाशद्विसम०	१२८
कृपापारावारां	३६०	क्षिप्रं लोके यं भजमानः	९७
कृष्ण गोविन्द हे	३०२	क्षीरमेतदिदमुत्तमोत्तमं	२२६
केवलमतिमाधुर्यं	११०	क्षेत्रज्ञत्वं प्राप्य	३१३
केशोद्भूतैरद्भुतामोदपूरैः	१६८	क्षोणी यस्य रथो	९२
कैलासशैलविनिवास	११७		
कैलासाचल	३३८		
कैलासे कमनीयरत्नखचिते	१०५	खट्वाङ्गोदग्रपाणेः	६५
कोटीराङ्गदरत्न	३४३	खलसहवासं विधटय	८३
कोऽयं देहे देव	३१५		
कोशानेतान्यश्च	३१२		
कोशेषु पञ्चस्वधि०	४०५	गगनधुनीविमलजलै०	११२
को ह्येवान्यादात्मनि	३१५	गङ्गातीरमनुत्तमं	३६७

ख

ग

	पृष्ठम्		पृष्ठम्
गङ्गाष्टकमिदं पुण्यं	३६५	गीर्देवतेति	३३४
गजवदनस्कन्दधृते०	१०८	गुडदधिसहितं	१०६
गणाधिनाथं वटुकं	२१५	गुरुचरणाम्बुज	३३१
गणेशाभिमुख्याखिलैः	२५९	गुरुत्वं विस्तारं क्षिति०	१४५
गणेशैर्ग्रहैरम्ब	१५४	गुरुस्त्वं शिवस्त्वं	२६०
गतं तदैव	३५५	गुरोरष्टकं यः	४०४
गतास्ते मन्त्रत्वं	१४८	गुहायां गेहे वा बहिरपि	२९
गते कर्णाम्यर्णं गरुत	१३८	गृहाण परमामृतं	२०१
गतैर्मणिक्यत्वं गगनमणि	१३५	गेयं गीतानाम	३३०
गन्धपुष्पयवसर्षप०	२२०	गोपालं प्रभुलीला	३१९
गन्धर्वामर	३४४	गोपीमण्डलगोष्ठी	३१९
गन्धसारघनसार०	२४६	गोविन्दादधिकं	९३
गभीरे कासारे	२८	गोविन्दाष्टकमेतत्	३२०
गरलं जगदुपकृतये	८३	गौरीविलासभवनाय	११८
गर्भान्तःस्थाः प्राणिन	९६		
गलद्दानगण्डं मिलद्भृङ्गषण्डं	१५	घ	
गलन्ती शंभो	२६	घटो वा मृत्पिण्डो०	२७
गले रेखास्तिष्ठो	१४२	घनसारगौरगात्र	८३
गाम्भीर्यं परिघापदं	३६	घृतक्षीरद्राक्षामधुमधुरिमा	१५९
गायत्रीं गरुडध्वजां	३८३		
गायन्तीः कलवीणया०	१९०	च	
गिरामाहुर्देवीं	१४९	चक्रं सेवे तारकं	१७८
गिरीशं गणेशं	७१	चक्रस्थेऽचपले	३४३
गिरौ मन्निवासे	७	चक्षुः पश्यतु नेह	२१४
गीयते श्रुतिभिः	३७०	चक्षुः प्रेङ्खत्येमकारुण्य०	१७६

	पृष्ठम्		पृष्ठम्
चञ्चद्वालातपज्यो०	१७४		
चञ्चद्वेत्रकराभिरङ्ग०	२०२	छ	
चण्डीवक्त्रार्पणेच्छोस्तदनु	६४	छन्दः शाखिशिखान्वितै०	३७
चतुःषष्ट्या तत्रैः	१३२	छन्नेऽविद्यारूपपटेनैव	१००
चतुर्भिः श्रीकण्ठैः	१२७	छाया स्थाणोरपि	८४
चतुश्चत्वारिंशद्विलसदुप०	११५		
चन्द्रापीडानन्दितमन्द०	२५४	ज	
चन्द्रार्कानल	३३९	जगज्जालमेतत्त्वयैवाम्ब	१५७
चन्द्रोद्भासितशेखरे	७७	जगत्कर्मधीरान्वचो०	१५७
चपलं मम हृदयकर्पि	८४	जगत्त्रयीख्यात समस्त०	१०७
चम्पकपङ्कजकुरवक०	१०८	जगत्पवित्रि मामिका०	१७४
चरणनलिनयुगलं	२३३	जगत्सूते धाता हरिरवति	१३१
चलत्कुन्तलान्त०	२५९	जगन्नाथ मन्नाथ	१६
चलन्त्यामम्बायां	२०२	जटारुणं चन्द्रकलाललामं	१६७
चाञ्चल्यारुण	३८१	जटिली मुण्डी	३२७
चाम्पेयगौरार्ध	३९६	जडता पशुता	४३
चारुगोरोचनापङ्क०	१६८	जननमृतिर्युतानां	४६
चारुस्थितं सोम	३४८	जननि चम्पकतैलमिदं	२२३
चिदंशे विभुं	२८०	जनित्री पिता च	१३
चिदानन्दसान्द्राय	५	जन्ममृत्युघोर	३८६
चिदानन्दसुधाम्भोधे०	१७२	जपो जल्पः शिल्पं	१३१
चिन्तामणिमयोत्तंस०	१७७	जम्बवाभ्ररम्भाफलसंयुता०	२२६
चूताशोकविकासिकेतक०	२०९	जम्बीरनीराञ्चितशृङ्गवेर	११२
चूर्णीकृतं द्रागिव	२११	जय कैलासनिवास	८४
चेतो जातप्रमोदं सपदि	६२	जयानन्दभूमन्	१४

श्लोकानुक्रमणिका

४१६

	पृष्ठम्		पृष्ठम्
जराजन्मगर्भाधिवासा०	२२		
जरेयं पिशाचीव	२८२	ठ	
जलच्युताच्युता०	३५८	ठाकृतिरिव तव	८५
जलजद्युतिना करेण	२२०		
जलधिमथनदक्षो	४७	ड	
जलान्तकेलि	३५८	डमरुडिण्डिमजर्झर०	२३२
जाग्रद्दृष्ट्वा स्थूल	३११	डम्बरमम्बुरुहामपि	८६
जातीकोरकतुल्य०	२१२		
जातीचम्पकपाटलादि०	१८७	ढ	
जानुद्वन्द्वेन मीनध्वज०	५७	ढक्काक्षसूत्रशूलद्रुहिण०	८६
जीमूतस्यामभासा	२८५		
ज्वलत्कान्तिर्वह्नि	४००	ण	
ज्वलत्कोटिबालार्क०	२५७	णाकारगभिणी	८६
ज्वालोद्गः सकलामरा०	३४	णानेत्येवं यन्मनुमध्यस्थित०	९७
झ		त	
झणत्वणत्कङ्कण	३९६	तटित्वन्तं शक्त्या	१३५
झणुतकझङ्किणु०	८५	तटिद्वर्णं वस्त्रे	३२२
		तटिद्वाससं नील	२९८
ज्ञ		तटिल्लेखातन्वीं	१३०
ज्ञप्तिः सर्वशरीरेष्व०	८४	तत्त्वार्थमन्तेवस०	३४८
ज्ञांशीभूतान्प्राणिन	९९	तत्र कामेशवामाङ्के	१६८
ज्ञानं विक्षेपावृतिरहितं	८५	तत्र वप्रावली लीला	१६६
		तत्र स्फाटिकपीठमेत्य	१९४
ट		तत्रैव चिन्तामणिघो०	१६६
टङ्कारस्तव धनुषो	८५		

	पृष्ठम्		पृष्ठम्
तथान्ये विकल्पेषु	१५५	ताम्बूलनिर्जितसुतप्त०	२२७
तनीयांसं पांसुं	१२५	ताम्बूलोद्भासिवक्त्रै०	२१६
तनुच्छायाभिस्ते	१२९	तारानाथकलाप्रवेश०	२०७
तनोतु क्षेमं नस्तव	१३६	तारुण्योत्तुङ्गितकुचे	१७७
तपनीयमयी सुतूलिका	२१९	तावत्सर्वं सत्यं	३१७
तप्तस्वर्णच्छायजटा०	९८	तितीर्षया भवाम्भोघे०	१७१
तरङ्गभ्रुकुटीकोटिभङ्ग्या	१६६	तुभ्यं मातर्योऽञ्जलिं	१८२
तरङ्गसङ्ग	३५८	तेजःस्तोमैरङ्गदसं०	९६
तरुणारुणमुखकमलं	२६३	त्रयाणां देवानां	१३१
तव तत्त्वं विमृशतां	१७९	त्रयीवेद्यं हृद्यं	२६
तव दहनसदृक्षैरीक्षणैरेव	२०४	त्रिकालाढ्यां त्रिहृल्लेखां	१८०
तव देवि गुणानुवर्णने	२३२	त्रिकोण उदितप्रभे	२१०
तव देवि सरोजचिह्नयोः	२३४	त्रिगुणात्माशेष	३७१
तव मन्वतिसंजपतः	८६	त्रिपुरासुधारणवासन०	२०६
तव स्तन्यं मन्ये	१४३	त्रैलोक्यमोहनमिति	२०८
तव स्वाधिष्ठाने	१३४	त्रैविष्टपरिपुवीरघ्नं	३१८
तव हितमेकं वचनं	२७४	त्र्यक्ष दीनसत्कृपा०	३८८
तवाज्ञाचक्रस्थं	१३४	त्वत्तीरे मणिकर्णिके	३६६
तवाधारे मूले सह	१३५	त्वत्तीरे मरणं	३६७
तवानुग्रहनिर्भिन्न०	१७९	त्वत्तो जगद्भवति	७३
तवापर्णे कर्णेजपनयन	१३९	त्वत्प्रभुजीवप्रिय०	२७३
तस्य मध्ये मणिद्वीपः	१६६	त्वत्पादाम्बुजमर्चयामि	३३
तस्मिन्नुज्ज्वलरत्न०	१८६	त्वत्पादुकानुसंधान०	१७९
तामेवाद्यां ब्रह्म०	१७४	त्वदम्बुलीन	३५४
ताम्बूलं विनिवेदयामि	२१५	त्वदन्यः पाणिभ्यामभय०	१२६

श्लोकानुक्रमणिका

४२१

	पृष्ठम्		पृष्ठम्
त्वदन्यः शरण्यः	१७	दद्याद्यानुपवनो	३३४
त्वदन्यस्मादिच्छाविषय०	१६२	दधिदुग्धघृतैः	२२१
त्वदमलवपुरुद्यत्कान्ति०	२०५	दध्याज्यादिद्रव्यक०	९७
त्वदक्ष्णोः कटाक्षः	१९	दयनीयश्च दयालुः	८७
त्वद्भक्तानामम्ब	१७६	दरिद्रं मां विजानीहि	१७५
त्वदीयं सौन्दर्यं तुहिन०	१२८	दरिद्रोऽस्म्यभद्रोऽस्मि	१९
त्वदीयं सौन्दर्यं निरति०	१६३	दशग्रीवमुग्रं	२७०
त्वदुन्मेषलीलानुबन्धा	१५५	दशाङ्गं धूपं	३२२
त्वन्मुखाम्बुजविलोक०	२१४	दक्षहस्तनिष्ठ	३८६
त्वमप्यम्ब मां पश्य	२३	दामोदर गुणमन्दिर	३४०
त्वमर्कस्त्वमिन्दु०	२६०	दारिद्र्याब्धौ देवि	१८०
त्वमाचामोपेन्द्र	३२९	दिक्कालौ वेदयन्तौ	२९४
त्वमेको लोकानां	३०	दिग्घस्तिभिः	३३६
त्वमेव कारणं कार्यं	१७०	दिनयामिन्यौ	३२७
त्वमेवासि दैवं परं	२६७	दिव्यधुनीमकरन्दे	३७९
त्वया हृत्वा वामं	१३०	दिव्याकल्पोज्ज्वलानां	६१
त्वयि मयि चा०	३३०	दीनमानवालि०	३८७
त्वामाश्रयद्भिः कबरी०	१९६	दुःखाम्भोधिगतो	३६७
त्वामेवाहं स्तौमि	१८४	दुग्धमेतदनले	२१३
थ		दुग्धैर्मध्वाज्ययुक्तै०	७५
थूत्कारस्तस्य मुखे	८७	दुराशाभूयिष्ठे दुरधि०	३०
द		दुष्टान्दैत्यान्हनुकामां	१७०
ने दीनेभ्यः	१४७	दूरीकृतसीतातिः	२६४
		दूरीकृतानि दुरितानि	४९
		दूर्वया सरसिजान्वित०	२१९

	पृष्ठम्		पृष्ठम्
दृगन्ते विलोला	१५७	धर्मो मे चतुरङ्गिकः	३५
दृशा द्राघीयस्या	१३९	धाम्नां धाम प्रौढरुचीनां	९९
दृशि स्कन्दमूर्तिः	१२	धीयन्त्रेण वचोघटेन	३६
दृश्यते तव मुखाम्बुजं	२१४	धुनोतु ध्वान्तं नस्तुलित०	१३५
दृश्यादृश्य०	३३८	धूपं तेऽगरुसंभवं	२११
दृष्टा गीतास्वक्षरतत्त्वं	३१३	धृतिस्तम्भाधारां दृढ०	३१
देयासुर्मूर्ध्नि राजत्सरस०	६३	धेनुकारिष्टहा०	३०२
देवतान्तरमन्त्रीष०	१६९	धैर्याङ्कुशेन निभृतं	५०
देवराजसेव्यमान	३५२	ध्यातव्याभाव	३७३
देवस्याङ्गाश्रयायाः	५३	ध्यात्वा चित्ते शिवाख्यं	७६
देवि सर्वानवद्याङ्गि	१७१	ध्यानाञ्जनेन समवेक्ष्य	४४
देवी सर्वविचित्र	३३९	ध्यायन्नित्थं प्रभाते	६२
देवेभ्यो दानवेभ्यः	६२	ध्वनन्मृदङ्गकाहलः	१८९
देवो भीति विधातुः	२८९	ध्वनिध्वंसवीणालयो०	३
देहं प्राणमपीन्द्रियाण्य०	१०३		
दैवतानि कति	३४९	न	
द्रुततरतुरगैर्विराज०	२३०	नखानामुद्योतैर्नव०	१४२
द्वन्द्वकत्वं यच्च	३२४	नखैर्नाकस्त्रीणां	१४७
		नग्नो निःसङ्गशुद्ध०	७६
ध		न जानामि शब्दं	६
धनुः पौष्पं मौर्वी	१२६	नतिभिर्नुतिभिस्त्वमीश	४८
धन्यां सोमविभावनीय	३८२	नतेतरातिभीकरं	१
धम्मिल्ले तव देवि	२२३	ननु ताडितोऽसि	८७
धर्मसेतुपालकं	३५२	न भूमिर्न चापो	७२
धर्मस्थापनदक्ष	८७	न भोगे न योगे	४०३

श्लोकानुक्रमणिका

४२३

	पृष्ठम्		पृष्ठम्
नमः केकिने शक्तये	१३	नम्रीभूय कृताञ्जलिप्रक०	२०३
नमः शिवाम्यां कलिना०	१२२	नरं वर्षीयांसं	१२८
नमः शिवाम्यां जगदी०	१२२	नरत्वं देवत्वं नगवन०	२८
नमः शिवाम्यां जटिलं०	१२३	नरातङ्कोदृक्कः	३०५
नमः शिवाम्यां नवयीव०	१२१	नलिनीदलगत	३२५
नमः शिवाम्यां परमौष०	१२२	नवजलदद्युति	३६१
नमः शिवाम्यां पशुपा०	१२४	नवनीपवनीवास०	१८३
नमः शिवाम्यां रथवा०	१२३	नवरत्नमये मर्यापिते	२२२
नमः शिवाम्यां विषमे०	१२३	न विस्मरामि चिन्मू०	१७६
नमः शिवाम्यां वृषवा०	१२१	नवीनार्कभ्राजन्मणि०	१६०
नमः शिवाम्यां सरसो०	१२१	न वै प्रार्थ्यं	३७७
नमः शिवाम्यामतिमु०	१२२	न शक्नोमि कर्तुं	१८
नमः शिवाम्यामशुभाप०	१२३	नाकस्त्रीणां किन्नरीणां	१८०
नमः सच्चिदानन्द	२६८	नागररामठयुक्तं	११२
नमस्कारोऽष्टाङ्ग	३२३	नागेन्द्रहाराय	११९
नमस्ते नमस्ते	७३	नादे नारद०	३४४
नमस्ते नमस्ते	२६८	नानाकारैः शक्तिकदम्बैः	२५६
नमस्ते सुमित्रासुपुत्रा०	२७१	नानाच्छिद्रघटोदर०	१०३
नमो गौरीशाय	११४	नानादेशसमुत्थितै०	१९८
नमो भक्तियुक्तानुरक्ताय	२६८	नानायोगिमुनीन्द्र	३४२
नमोवाकं ब्रूमो	१४६	नानारत्नगुलुच्छालोका०	१६७
नमोवाकमाशास्महे	१५६	नानारत्नविचित्र	३३७
नमो विश्वकर्त्रे	२६८	नानाहेमविचित्राणि	१०७
नमोऽस्तु नालीक	३३५	नाभीचक्रालवालाभवनव	५७
नम्राङ्गाणां भक्तिमतां	९५	नाभीनालीकमूलात्	२९०

	पृष्ठम्		पृष्ठम्
नारायण करुणामय	३८०	निर्लेपस्य कुतो	३६९
नारीस्तनभर	३२४	निवासः कैलासे	१६२
नालं वा परमोपकारकमिदं	३३	निवृत्तिः प्रतिष्ठा च	१५३
नालं वा सक्तुदेव देव	३४	निसर्गक्षीणस्य	१४४
नाहं प्राणो नैव	३१६	निहितं कनकस्य	२२०
नाहं मन्ये दैवतं	१७१	नीराजनं निर्मलदीप्ति०	११३
निजे मानसे मन्दिरे	२६७	नीलपट्टमृदुगुच्छ०	१९९
नितान्तकान्तदन्त०	२	नूनं सिंहासनेश्वर्या०	१८०
नित्यं योगिमनःसरोज०	४५	नृत्तारम्भेषु हस्ताहत०	५५
नित्यं स्नेहातिरेकात्	२९३	नैवेद्यमात्मलिङ्गस्य	३७१
नित्यं स्वोदरपूरणाय	४०	नो वा यागैर्नैव	१७२
नित्यः शुद्धो निष्कल	२५५	नो शक्यं स्मार्तकर्म	७६
नित्यमेव नियमेन जल्पतां	२४८	न्यक्कुर्वन्नुर्वराभृन्निभ०	६६
नित्यानन्दकरी	३३७	न्यङ्कुपाणये	३८९
नित्यानन्दरसालयं	३८	न्यस्तो मध्ये सभायाः	५६
नित्याय त्रिगुणात्मने	४०		
नित्यार्चनमिदं चित्ते	२१७	प	
निधेहि मणिपादुकोपरि	१९३	पङ्क्त्योपविष्टान्परितस्तु	२१३
निबद्धशितिपट्टक०	२००	पञ्चब्रह्ममयो मञ्चस्तत्र	१६७
निमेषोन्मेषाम्यां प्रलयमुदयं	१३८	पञ्चास्त्र शान्त पञ्चास्य	१०७
निम्बूकार्द्रकचूत०	२१२	पदं ते कीर्तिनां	१४७
निरञ्जनस्य किं	३६९	पदन्यासक्रीडापरि०	१४७
निरावरणचैतन्यं	३७१	पदाम्बुजमुपासितुं	२०१
निर्मलस्य कुतः	३६९	पदे पदे यत्परिपूजकेभ्यः	२३३
निर्यद्दानाम्बुधारा०	५४	पदे पदे सर्वतमोनिष्कन्तनं	११४

श्लोकानुक्रमणिका

४२५

	पृष्ठम्		पृष्ठम्
पद्मकान्तिपदपाणि०	२४७	पारिजातशतपत्रपाटले०	२२४
पद्मानन्दप्रदाता	२९२	पाहि मामुमामनोज्ञ	३८८
पयोम्भोधेर्द्वीपात्	३२१	पीठीभूतालकान्तं	२९५
परब्रह्मापीडः	३७७	पीतं ते परिकल्पयामि	१९५
परमामृतमत्तसुन्दरी०	२१४	पीतेन द्योतते	२८९
परागमद्रीन्द्रमुते	१७०	पीनोत्तुङ्गपयोधराः	१९३
पराजेतुं रुद्रं द्विगुण०	१४५	पुण्यपापरजःसङ्गो	३७०
परात्मानमेकं	७२	पुनरपि जननं	३२९
परिधीकृतसप्तसागरं	२३०	पुंनगनीलोत्पलकुन्द०	११४
परिपतितपरागैः	१८७	पुंनगमल्लिकाकुन्द०	११३
परिभ्रमन्ति ब्रह्मा०	३७२	पुंस्कोकिलकलक्वाण०	१६९
परिमातुं तव मूर्ति	८८	पुरः प्राञ्जलीनाञ्जनेया०	२६६
पर्यङ्कतलोपरि	१६७	पुरंदरपुरनिघ्निका०	२३८
पवित्रं चरित्रं	२६९	पुरारातेरन्तःपुरमसि	१४८
पवित्रीकर्तुं नः पशुपति०	१३८	पुलिन्देशकन्या०	८
पशुं वेत्ति चेन्मां	१८	पुष्पवत्फुल्लताटङ्कां	१८२
पशूनां पतिं पापनाशं	७१	पुष्टावष्टम्भभूतौ	६८
पश्यञ्चुद्धोऽप्यक्षर	३११	पूजाद्रव्यसमृद्धयो विर०	४७
पश्यञ्चभृण्वन्नत्र	३१०	पूजामिमां पठे०	२३५
पातात्पातालपातात्	२९४	पूजामिमां यः	२३५
पातालं यस्य नालं	२९०	पूर्णस्यावाहनं	३६९
पादाम्भोजन्मसेवा	२८८	पूर्वोत्तरे पारलिका०	३९३
पाद्यं ते परिकल्पयामि	१९२	पृथिव्यां तिष्ठन्त्यो	३०५
पापोत्पातविमोचनाय	३६	पौरोहित्यं रजनिचरितं	७७
पायाद्भक्तं स्वात्मनि	३९७	प्रकाशज्जपारत्तरत्न०	३

	पृष्ठम्		पृष्ठम्
प्रकृत्या रक्तायास्तव	१४०	प्राणानायम्योमिति	३०८
प्रचण्डप्रतापप्रभावा०	२६९	प्राणायामं	३३१
प्रचरत्यभितः प्रगल्भवत्या	५०	प्राणो वाहं वाक्	३१५
प्रजामात्रं प्रापितसंविभिज०	१००	प्रातःकाले भावविशुद्धः	२५६
प्रणम्यासकृत्पादयोस्ते	११	प्रातः पाहि महाविद्ये	१७२
प्रत्यङ्गं परिमार्जयामि	१९५	प्रातः स्तुवे	२४०
प्रत्यहं भक्तिसंयुक्तो	२३५	प्रातः स्मरामि	२३९
प्रत्याहारध्यानसमाधि०	२५४	प्रातः स्मरामि	३७४
प्रत्याहारप्राणनिरोधा०	९९	प्रातर्नमामि	२३९
प्रदीपज्वालाभि०	१५०	प्रातर्नमामि	३७४
प्रदीप्तरत्नोज्ज्वल	३९८	प्रातर्भजामि	२३९
प्रपञ्चसृष्ट्युन्मुख	३६७	प्रातर्भजामि	३७४
प्रभूता भक्तिस्ते यदपि	१६१	प्रातर्लिङ्गमुमापतेरहरहः	११५
प्रभो शूलपाणे	७३	प्रातर्वदामि ललिते	२४०
प्रभुस्त्वं दीनानां खलु	२९	प्रान्तस्फुरद्विमलमौक्तिक०	२०५
प्रमत्तवारुणीरसै०	१९१	प्राप्तं पदं प्रथमतः	३३३
प्रमाणं भवाब्धे०	२९८	प्रियगतिरतिरुज्जो	२२९
प्रलोभाद्यैरर्थाहरण०	३१	प्रौढप्रेमाकुलाया	६७
प्रवालप्रवाहप्रभा०	१६	प्रौढोऽहं यौवनस्थो	७५
प्रवेशनिर्गमाकुलैः	१८९	फ	
प्रशान्तेन्द्रिये नष्टसंज्ञे	११	फलमिह नृतया	८८
प्रसीद प्रसीद प्रचण्ड	२७२	फलाद्वा पुण्यानां	३०
प्रह्लादनारदपराशर	२७९	ब	
प्रह्वप्राचीनबर्हिः प्रमुख०	६९	बद्धा गले यमभटा	२७८
प्राक्पुण्याचलमार्ग०	३५		

	पृष्ठम्		पृष्ठम्
बन्धूकाभैर्भानु०	१७२	भक्तो भक्तिगुणावृते	३५
बहिर्दशारे सर्वार्थसाधके	२०९	भक्त्या किं नु समर्पिता०	१८८
बहुभिरगरुधूपैः	२२२	भक्त्याभक्त्या वापि	१८३
बहुविधपरितोष०	४२	भगवति तव	३६४
बलमारोग्यं चायु०	८८	भगवति भवलीला	३६३
बाणत्वं वृषभत्वमर्धवपुषा	४६	भगवद्गीता	३२९
बालस्तावत्	३२५	भगवन्भर्गं भयापह	८८
बालार्कद्युतिदाडिमी०	२२१	भज गोविन्दं	३२४
बाल्यादिष्वपि जाग्रदादिषु	१०३	भण्ड भण्डनलीलायां	१७४
बाल्ये दुःखातिरेका०	७४	भद्रारूढं भद्रदमारा०	९६
बालिसेन मया प्रोक्तमपि	१८३	भवद्गौरवं मल्लधुत्वं	१९
बाह्वन्तरे मधुजितः	३३३	भवानि तव पादाब्ज०	१७२
बीजस्यान्तरिवाङ्कुरो	१०२	भवानि त्वं दासे	१३०
बुद्धिः स्थिरा भवितु०	४५	भवानि स्तोतुं त्वां	१५९
वृन्दावनभुवि	३२०	भवानी भवानी भवानी	२६१
ब्रह्मन्ब्रह्मण्यजिह्वां	२९३	भवान्यै भवायापि	१९
ब्रह्ममस्तकावली	३८५	भवाम्भोजनेत्रा०	४०१
ब्रह्माण्डं खण्डयन्ती	३६३	भवोत्तापाम्भोधौ	३६२
ब्रह्मानन्दजलेनैव	३७१	भानुकोटिभास्वरं	३५१
ब्रह्मानन्दाब्धि	३७०	भासा यस्य	६६
ब्रह्मा विष्णू रुद्र	३११	भास्वन्मीक्तिकतोरणे	१०५
ब्रह्मेन्द्ररुद्रमरुदर्क	२७५	भुक्तिमुक्तिदायकं	३५२
ब्रह्मेशाच्युत	३४४	भुक्तिमुक्तिदिव्य	३९०
भ		भुजंगप्रयातं पठे०	२८३
भक्तिर्महेशपद०	४५	भुजंगप्रयातं परं	२७२

	पृष्ठम्		पृष्ठम्
भुजंगप्रियाकल्प०	२५	मणिमौक्तिकनिर्मितं	२१९
भुजंगाख्यवृत्तेन	१४	मणिसदनसमुद्यत्का०	१८८
भुजाश्लेषान्नित्यं	१४२	मणिस्पृतताटङ्कशो०	१५४
भुजे सव्ये वेणुं	३७६	मत्तो मारो यस्य	९८
भूतसङ्घनायकं	३५३	मत्स्यः कूर्मो वराहो	२९६
भूत्यै दृग्भूतयोः	६४	मत्स्यादिभिरवतारैः	३८०
भूत्यै भवानि त्वां वन्दे	१८२	मद्वश्या ये दुराचारा	१७१
भूत्वा भूत्वा यदन्त०	२९६	मधुकरवृतकुम्भ०	२३०
भूदारतामुदवह०	४४	मधुवनचारिणि	३६०
भूमना यस्यास्तसीम्ना	७०	मध्यस्थारुणरत्न०	१९७
भूरम्भांस्थनलोऽनिलो०	१०४	मध्याह्ने मणि०	३६८
भूरिभारधरकुण्डलीन्द्र	२४७	मनस्ते पादाब्जे	२७
भृङ्गीच्छानटनोत्कटः	३८	मनस्त्वं व्योम त्वं	१३३
भ्रमदलिकुलतुल्या०	२३१	मनोज्ञरम्भावनखण्ड०	१११
भ्रमरलुलितलोल०	२३१	मनोनिवृत्तिः	४०५
भ्रुवौ भुग्ने किञ्चिद्भू०	१३६	मन्दं चारणसुन्दरीभिर०	२०२
		मन्दाकिनीसलिल०	११९
म		मन्दा निन्दालोलुपाहं	१६६
मकरन्दझरीमज्ज०	१६६	मन्दारकुन्दकरवीर०	२२४
मङ्गलप्रदाय	३८८	मन्दारमल्लीकरवीर०	१०६
मन्दाकिनीसलिलचन्दन	११९	मन्दारमाला	३९७
मज्जन्मातङ्ग	३६३	मन्दारहेमाम्बुजगन्धयु०	११२
मञ्जीरीभूतभोगिप्रवर०	६९	मम न भजनशक्तिः	१८६
मञ्जीरे पदयोर्निधाय	२२२	ममाद्यदेवो	३४७
मणिमुकुरे निष्पटले	१०९	मयूराधिरूढं	६

श्लोकानुक्रमिका

४२६

	पृष्ठम्		पृष्ठम्
मरकतवरपद्मराग०	१९७	मातः काञ्चनदण्ड०	२२८
मलापहारि	३५७	मातः कुङ्कुमपङ्कनिर्मि०	२२१
महति कनकपात्रे	२२८	मातः पश्य मुक्ताम्बुजं	१९२
महागणेशपञ्चरत्न०	२	मातः फालतले	२२३
महागभीर	३५४	मातर्जाह्नवि	३६५
महादेव देवेश	१७	मातस्त्वां दधिदुग्ध०	२२५
महादेव शंभो	२४	माता च पार्वती	३४०
महान्तं विश्वासं तव	१६१	मात्रातीतं स्वात्म०	३०९
महामन्त्रराजान्तबीजं	१५५	माधुरीसौरभावास०	१८३
महाम्भोधितीरे	७	मार्गावर्तितपादुका	४१
महाम्भोधेस्तीरे	३७६	मार्ताण्डमण्डलनिभो	२२९
महायोगपीठे तटे	२९८	मालतीवकुलहेम०	२२४
महायोगपीठे परि०	२८०	मालालीबालिघास्रः	२९५
महारत्नपीठे	२६६	मीनाम्भोरुहस्रञ्जरी०	१९७
महिमा तव न हि माति	८९	मुक्ताकुन्देन्दुगौरां	२३४
महीं मूलाधारे कमपि	१२७	मुक्तातपत्रं शशिकोटि०	१०९
महेन्द्रादिदेवो	३०५	मुक्तामाणिक्यजालैः	५५
महेशं सुरेशं	७१	मुक्तामुक्ते विचित्रा०	६८
महेशि वसुभिर्दलैर्लसति	२०८	मुक्ताहारलसत्कि०	३४१
महेश्वरि महामन्त्रकूट०	१७५	मुखं बिन्दुं कृत्वा	१२९
महां द्रुहन्ति ये	१७५	मुखनयनविलास०	२३१
मा कुरु धनजन	३२६	मुखे ते ताम्बूलं	१५९
मा गच्छ त्वमितस्ततो	३६	मुग्धा मुहुर्विदधती	३४१
माणिक्यकेयूरकिरीट०	१०८	मुखं वञ्चकतां चित्त	१७७
माणिक्यपादुकाद्वन्द्वे	१०८	मुदा करात्तमोदकं	१

	पृष्ठम्		पृष्ठम्
मुदिताय मुग्ध०	३५०	यक्षराजबन्धवे	३८६
मुनिभिः स्वात्मलाभाय	१६७	यक्षस्वरूपाय जटाधराय	१२०
मुनीनामुताहो नृणां	१२	यतो जायतेदं प्रपञ्चं	२४
मुरारिकाय कालिमा	३५७	यतः सर्वं जातं	३०४
मूढ जहीहि	३२४	यत्कटाक्षसमुपासना०	३३५
मूर्तामूर्ते पूर्व०	३१६	यत्र प्रत्युप्तरत्न	२९५
मूर्तिच्छायानिर्जित०	९७	यत्रैव यत्रैव मनो	१८५
मूलाधारादुत्थितवीथ्या	२५५	यथा बुद्धिः शुक्तौ	२८
मूलाधारादूर्ध्वमन्त०	१७५	यथाब्धेस्तरङ्गा	७
मृगाः पक्षिणो दंशका	१३	यथेप्सितमनोगत०	२१६
मृणालीमृद्वीनां तव	१४२	यथोपास्तिक्षतिर्न	१७८
मृत्नामत्सीहेति	३१८	यदन्नादिभिः पञ्चभिः	१५१
मृषा कृत्वा गोत्रस्खल०	१४६	यदा कर्णरन्ध्रं	२०
मृषान्यो मृषान्यः	१५३	यदा कृताम्भोनिधि०	४८
मेधावी स्यादिन्दुवतंसं	९९	यदा दारुणाभाषणा	२०
मोदात्पादादिकेश	२९७	यदा दुर्निवारव्यथोऽहं	२०
मोहध्वस्त्यै वैणिक०	९५	यदा पश्यतां मामसौ	२१
मौक्तिकचूर्णसमेतै०	११३	यदापारमच्छायम०	२१
य		यदा पुत्रमित्रादयो	२०
		यदा धर्मग्लानिः	३०६
यं ब्रह्माख्यं	३०८	यदा मत्समीपं	२६७
यं विज्ञानज्योतिषं	३१७	यदा यातनादेहसंदेह०	२१
यः पठति स्तुतिमेतां	१८४	यदा रौरवादि	२१
यः पुण्यैर्देवतानां	५४	यदा श्वेतपत्रायता०	२२
यः श्लोकपञ्चकमिदं	२४०	यदा संनिधानं	७

श्लोकानुक्रमणिका

४३१

	पृष्ठम्		पृष्ठम्
यदावर्णयत्कर्णमूले	२६५	यस्यैव स्फुरणं सदात्मकम्०	१०२
यदेतत्कालिन्दीतनुतर०	१४४	याः स्वस्यैकांशपाताद०	६९
यद्यद्वेद्यं तत्तदहं	३०९	याम्यां कालव्यवस्था	५९
यद्यद्वेद्यं वस्तु	३०९	यावत्पवनो	३२५
यन्नादो वेदवाचां	५६	यावद्वित्तोपार्जन०	३२५
यमनियमादिभिरङ्गै०	८९	या वर्णपदवाक्यार्थ०	१६५
यमेकाक्षरं निर्मलं	४	या वायावानुकूल्यात्	२९१
यशो मे गतं	४०३	या सूते सत्त्वजालं	२८६
यस्ते प्रसन्ना०	३५०	युक्त्यालोडय व्यास	३१४
यस्ते राकाचन्द्रबिम्बा०	१८१	युग्मे रुक्माब्जपिङ्गे	६४
यस्त्वां पश्यति पार्वति	२१५	येन ज्ञातेनैव समस्तं	९८
यस्मादन्यन्नास्त्यपि	३०८	येनापादितमङ्गजाङ्गभसितं	९३
यस्मादाक्रामतो ह्यां	२८७	येनाविष्टो यस्य	३१२
यस्माद्वाचो निवृत्ताः	२९६	येभ्यो वर्णश्चतुर्थः	२८७
यस्मिन्नर्धेन्दुमुग्ध०	६०	येभ्योऽसूयद्विरुच्चैः	२८६
यस्य प्राहुः स्वरूपं	५२	ये शृण्वन्ति स्तुतिमिमां	१८४
यस्यां दृष्ट्वा मलायां	२८८	येषां रागादिदोषाक्षतमति	७०
यस्याः कुक्षौ लीनमखण्डं	२५५	ये संपन्नाः साधनै०	१७३
यस्याज्ञानादेव नृणां	१००	येषा रम्यैर्मत्तमयूरा०	१०१
यस्यातर्क्यं स्वात्म०	३१३	योगक्षेमधुरंधरस्य	३४
यस्या दाम्ना	२८९	योगरतो वा	३२८
यस्यामिदं कल्पित०	४०५	योगानन्दकरी	३३७
यस्यामोतं प्रोतमशेषं	२५६	यो डाकिनीशाकिनि०	३९४
यस्यासन्धरणीजला०	९४	योऽयं देहे चेष्टयिता०	३१४
यस्यैकांशादित्य०	३०७	यो भासा भात्युपान्त०	६५

४३२

श्लोकानुक्रमणिका

	पृष्ठम्		पृष्ठम्
यो वा यद्यत्कामना०	१८०	रक्षस्मारेक्षुचाप	२९४
यो विश्वप्राणभूत०	२८५	रेखा लेखादिवन्द्याः	२८६
र		रे रे चित्तं त्वं वृधा	१७४
		रोधस्तोयहृतः	४१
रक्तोत्पलारक्तलता०	२३३	ल	
रज्जावहिरिव शुक्तौ	८९		
राजःसत्त्वतमो०	३७२	लक्ष्माकारालकालि०	२९४
रणत्क्षुद्रघण्डानिनाद०	३	लक्ष्मीनृसिंहचरणान्ज	२७९
रणद्वंसके मञ्जुले	८	लक्ष्मीपते कमलनाथ	२७८
रणे जित्वा दैत्यानपहृत०	१४१	लक्ष्मीभर्तुर्मुजाग्रे	२८४
रत्नच्छत्रैश्चामरैर्द०	१७५	लक्ष्मीमुज्ज्वलयामि	२५१
रत्नपादुकाप्रभा०	३५२	लक्ष्मीमौक्तिकलक्ष०	२५२
रत्नाक्षतैस्त्वां	२२३	लक्ष्ये योगिजनस्य	२५०
रत्नालंकृतहेमपात्र०	२२५	लक्ष्येषु सत्स्वपि कटाक्ष०	२४३
रथारूढो	३७७	लग्नं सदा भवतु मात०	२४४
रथ्याकर्पट	३२९	लपन्नच्युतानन्त	२८३
रम्भाचूतकपित्थकण्टक०	१११	लब्ध्वा भवत्प्रसादाच्चक्रं	८९
रम्यद्वारपुरप्रचारतमसां	१८७	लब्ध्वा सङ्कृतिपुरसुन्दरि	२४२
रागादिगुणशून्यस्य	३७२	ललाटं लावण्यद्युति०	१३६
रागामुक्तं	३१७	ललामाङ्गफालां	३९९
राजताचलेन्द्र	३८६	ललितेति सुधापूर०	१७३
राजन्मतमराल	३८१	लसच्चन्द्रिकासमेर	२६६
राजान्नं मधुरान्वितं	११०	लसत्कनककुट्टिम०	१९५
राहुग्रस्तदिवाकरेन्दुसदृशो	१०३	लसत्कुण्डलामृष्ट	२८१
राक्षसक्षोभितः	३०२	लसत्तरङ्ग	३५७

श्लोकानुक्रमणिका

४३३

	पृष्ठम्		पृष्ठम्
लसत्तारहारामति०	१५४	वस्त्रोद्धूतविधौ सहस्रकरता	३३
लसत्स्वर्णगेहे नृणां	८	वश्ये विद्रुमसंकाशां	१८२
लसद्युगदृशारके स्फुरति	२०९	वहत्यम्ब स्तम्बेरम०	१४३
लसद्वृत्तमुत्तुङ्ग०	२५८	वाग्देवीति त्वां	१७३
लाक्षासंमिलितैः	२२५	वाग्भूगौर्यादिभेदैः	२८६
लावण्याधिक	३८२	वाणीमुपान्ते खलु	२१५
लीलालब्धस्थापितलुप्ता०	२५४	वानरनिकराध्यक्षं	२६४
लोकेशः पृथिवीपति०	२०७	वामं वामाङ्कगाया	५९
		वामाङ्कस्थामीशितु०	१८३
व		वामाङ्के विस्फुरन्त्या	५८
वक्त्रं धन्याः संसृति०	९६	वामेन स्वर्णपात्रीमनु०	२१३
वक्त्राम्भोजे लसन्तं	२९३	वारणाननमयूरवाहुमुख०	२४७
वक्त्रेन्दोर्दन्तलक्ष्म्या	६७	वाराणसीपुरपते	११७
वक्राकारः कलङ्की	६०	वार्धक्ये चेन्द्रियाणां	७५
वक्षस्ताडनमन्तकस्य	४२	विकीर्णचिकुरोत्करे	१९०
वक्षस्ताडनशङ्कया	४२	विचित्रस्फुरद्रत्न०	४
वक्षो दक्षद्विषोऽलं	६७	विजातीयैः पुष्पैः	३२३
वचसा चरितं वदामि	४८	विजतिहरमनोभूम०	१९९
वटुर्वा गेही वा यतिरपि	२८	विज्ञप्तीरवधेहि मे	२१७
वदद्भिरभितो मुदा	२०४	विज्ञानांशो यस्य	३१५
वयसि गते	३२६	विततनिजमयूखैर्नि०	१९९
वर्तित्रयोपेतमखण्डदीप्त्या	१०९	विद्रुममुक्तवाहनै०	१८९
वसन्ते सानन्दे कुसुमि०	१६४	विदेशेषु मान्यः	४०३
वसिष्ठकुम्भोद्भव०	१२०	विद्युदुद्योतवत्प्र०	३०२
वसुधातद्वरतच्छ०	९०	विद्युद्वल्लीकन्दलीं	१७८

	पृष्ठम्		पृष्ठम्
विद्राविताशेष	३४६	विशुद्धं परं सच्चिदा०	२६५
विद्वन्मुख्यैर्विद्रुमाभं	१७६	विशुद्धं शिवं	२८०
विधात्री धर्माणां त्वमसि	१६१	विशुद्धमुक्ताफलजालरम्यं	१०७
विधौ क्लृप्तदण्डान्	९	विशुद्धौ ते शुद्धस्फटिक०	१३४
विना यस्य ध्यानं	३०५	विश्वं दर्पणदृश्यमाननग०	१०२
विनिहितनवलाक्षा०	२००	विश्वं पश्यति कार्यकारण०	१०४
विनोदाय चैतन्यमेकं	१५२	विश्वत्राणैकदीक्षा०	२९२
विपञ्चीषु सप्तस्वरा०	२३२	विश्ववन्द्योऽह०	३७२
विपञ्च्या गायन्ती	१४१	विश्वानन्दयितुः	३६९
विभक्तत्रैवर्ण्यं व्यतिकरित०	१३८	विश्वामरेन्द्र	३३२
विभुं वेणुनादं	२९९	विश्वेश विश्वभवनाशक	११८
विराजन्मन्दारद्रुम०	१६०	विष्ठापाधिपाय	३८९
विरिञ्चिः पञ्चत्वं	१३१	विष्णवे जिष्णवे	३०१
विरिञ्चिमुख्यामरबृन्द०	११३	विष्णुब्रह्मसुराधिप०	९४
विरिञ्चिदीर्घायुर्भवतु	३०	विष्णुर्यस्य सहस्र०	९३
विरिञ्च्यादिभिः पञ्चभिः	१५१	विष्णोः पादद्वयाग्रे	२८७
विरिञ्च्यादिरूपैः	१५१	विष्णोर्विश्वेश्वरस्य	२८५
विरूपाक्ष विश्वेश	१७	विष्णाद्याश्च पुरत्रयं	९२
विलम्बिवेणीभुजगोत्त०	१९६	विस्फुरत्सहजराग०	२००
विलुलितचिकुरेण	१९५	विहाररासखेद	३५८
विविधब्रह्म	३७२	वीणानादननिमीलिता०	३४४
विशालश्रीखण्डद्रवमृग०	१६३	वीणामुपान्ते खलु	२९५
विशालनीलोत्पल	३९७	वीताखिलविषयेच्छं	२६३
विशाला कल्याणी	१३७	वृषो वृद्धो यानं	१६३
विशालेषु कर्णान्तदीर्घे०	९	वेणीसौभाग्यविस्मा०	५५

श्लोकानुक्रमणिका

४३५

	पृष्ठम्		पृष्ठम्
वेदपादस्तवं वक्ष्ये	१६५	शरत्पूर्णचन्द्र०	२५८
वेदवाचामवेद्यस्य	३७०	शरदिन्दुमरीचिगौर०	२२९
वेदाः पादतले	२०२	शरीरं कलत्रं	२८२
वेदान्तैश्चाध्यात्मिक	३१२	शरीरं त्वं शंभोः	१३३
वैयाघ्री यत्र कृत्तिः	६८	शरीरं सुख्यं	४०२
वैरमुद्धतमपास्य	२१०	शरीरेऽतिकष्टे रिपौ	१५२
वैरिन्त्रोर्ध्वविष्णुरुद्रेन्द्र०	१८२	शरीरे धनेऽपत्यवर्गे	१५२
व्याप्तं हाटकविग्रहै०	१८६	शरेष्वेव नासा	१५६
व्यालम्बमानवर०	२००	शर्करामिलितं स्निग्धं	११०
व्यालम्बमानसित०	१९८	शर्व देव सर्वोत्तम	९०
व्यालम्बिनीभिः	३५०	शान्तो दान्तो देशिकेन्द्रं	१७०
व्योमकेश दिव्य	३८५	शिम्बीसूरणशाक०	२१२
		शिरीषप्रसूनोल्लस०	२५८
श		शिरोदृष्टिहृद्रोग०	१८
शंकरेण रचितं स्तवोत्तमं	१८४	शिलापि त्वदङ्घ्रिक्षमा	२६९
शंभुध्यानवसन्तसङ्गिनि	३७	शिवं नित्यमेकं	२६५
शंभो महेश	७३	शिवः शक्तिः कामः	१३३
शतपत्रयुतैः स्वभावशीतैः	२३१	शिवः शक्त्या युक्तो	१२५
शत्रौ मित्रे	३३०	शिव तव परिचर्या०	४७
शब्दब्रह्ममयी	३४५	शिवपञ्चाक्षरमुद्रां	३९१
शम्बरवैरिशरातिग०	२६३	शिवाकान्त शंभो	७२
शरच्चन्द्रबिम्बाननं	२९९	शिवाय गौरीवदना०	११९
शरणं करवाण्यम्ब	१७५	शिवायेति शब्दो	२३
शरण्ये वरेण्ये	२६०	शिवे नमस्त्रिर्जरकुञ्ज०	१६८
शरज्ज्योत्स्नाशुद्धां	१२८	शिवेशानतत्पूरुषा०	१६

	पृष्ठम्		पृष्ठम्
शिवे शृङ्गारार्द्रा	१३७	श्रीशैलशृङ्गे	३९२
शीतलं मधुरं स्वच्छं	११०	श्रुतीनां मूर्धानो	१४६
शुक्तौ रजतप्रतिमा	२७३	श्रुतीनामगम्ये	२६०
शुभपुलिने	३६१	श्रुत्यै नमोऽस्तु	३३४
शूलटङ्कपाश	३५१	श्लोकत्रयमिदं	३७५
शूलिने नमो नमः	३९०		
शृङ्गारकल्पयोग्यैः	६०	ष	
शैलेन्द्रादवतारिणी	३६४	षट्पारां गणदीपिकां	३८२
शौरि सत्यगिरं	९४	षडङ्गादिवेदो	४०२
श्रद्धाभक्तिध्यान	३१३	षडाधारपङ्केरुह०	२५७
श्रवणं तस्य देवस्य	३७२	षड्विपुषड्भिर्मि	९०
श्रिया शातकुम्भद्युति	२८२	षोढान्यासादिदेवैश्च	१७०
श्रियाश्लिष्टो विष्णुः	३०४		
श्रीगन्धं घनसारकुङ्कुमयुतं	१०७	स	
श्रीचक्रस्थां शाश्वतै०	१७२	संतुष्टां परमामृतेन	२०६
श्रीताम्रपर्णी	३९४	संध्याकालानुरज्यद्दिनकर०	५७
श्रीनाथादृत	३८२	संध्या घर्मदिनात्ययो	३९
श्रीमत्पयोनिधिनिकेतन	२७५	संध्यारम्भविजृम्भितं	३८
श्रीमत्यौ चारुवृत्ते	२८८	संपत्कराणि सकलेन्द्रिय०	२४४
श्रीमत्सुन्दरनायकीं	३४२	संपत्कराणि सकले०	३३५
श्रीमदात्मने	३८४	संभूयाम्भोधिमध्यात्	२९१
श्रीमन्त्राक्षरमालया	२५३	संभ्रान्तायाः शिवायाः	५८
श्रीमन्महेश्वर कृपामय	११७	संसारकूपमतिघोर	२७६
श्रीविद्यां शिववाम०	३४१	संसारघोरगहने	२७७
श्रीविद्ये शिववाम०	३४३	संसारजालपतितस्य	२७६

श्लोकानुक्रमणिका

४३७

	पृष्ठम्		पृष्ठम्
संसारदावदहना०	२७५	सदुपचारविधिष्वनु०	४५
संसारभीकरकरीन्द्र	२७६	सदैव नन्दिनन्द०	३५९
संसारवृक्षमखबीज	२७७	सद्योजाताख्यमाप्यं	६६
संसारसर्पविषदिग्ध	२७६	सनत्कुमार	३५५
संसारसागरनिमज्जन	२७७	सन्तु विद्या जगत्यस्मिन्	१७६
संसारसागरविशाल	२७७	स पुण्यः स गण्यः	२६९
संसारो जनितापरोगसहिते	११४	सपर्णामाकीर्णा	१६०
संस्तीर्ण कौस्तुभांशु	२९१	सबिन्दुसिन्धु	२७४
सकुङ्कुमविलेपना०	२३७	समं देवि स्कन्दद्विपवदन	१४३
सचूर्णं ताम्बूलं	३२२	समस्तलोकशंकरं	१
सच्छायैर्वरकेतकी०	२५२	समस्तवासनात्यागं	३७१
सत्तामात्रं केवल .	३१६	समाकुञ्च्य मूलं	१५२
सत्यं ज्ञानं शुद्धं .	३११	समाधिरात्मनो	३७३
सत्यं ज्ञानमनन्तं	९०	समानोदितानेक	२८१
सत्यं ज्ञानमनन्तं	३१८	समारभ्य मूलं गतो	१५३
सत्यपि भेदापगमे	३७९	समुद्यत्सहस्रार्कबिम्बा०	१५४
सत्याः सत्याननेन्दावपि	७०	समुन्मीलत्संवित्कमल०	१३४
सत्सङ्गत्वे	३२६	सम्यक्साह्यं	२८८
सदा तृप्तान्नं	३२२	सरसिजनिलये	३३५
सदा बालरूपापि	६	सरस्वत्याः सूक्तीरमृत०	१४०
सदा मोहाटव्यां चरति	३१	सरस्वत्या लक्ष्म्या	१४९
सदा राम.....पिबन्त०	२७०	सर्वं दृष्ट्वा स्वात्मनि	३१०
सदा राम.....पिबन्त०	२७०	सर्वजीवरक्षणैक	३८७
सदा शारदाः षण्मृगाङ्गा	९	सर्वज्ञतां सदसि	२४२
सदा सेव्यः कृष्णः	३२३	सर्वज्ञो यो यश्च	३०७

	पृष्ठम्		पृष्ठम्
सर्वत्रास्ते सर्वशरीरी	३१०	सुकुमारे सुखाकारे	१७८
सर्वत्रैकः पश्यति	३१०	सुखतः क्रियते	३३१
सर्वदुर्वासनाजालं	३७३	सुगन्धपुष्पप्रकरैः	१०६
सर्वमङ्गलाकुचा०	३८७	सुताङ्गोद्भवो मेऽसि	१०
सर्वरोगहरेऽष्टारे	२०९	सुधाधारासारैश्चरण०	१२७
सर्वाङ्गस्थितिरम्य०	१९२	सुधामप्यास्वाद्य	१३२
सर्वाङ्गे धनसार०	२५०	सुधासिन्धुसारे	१५७
सर्वात्मत्वमिति स्फुटीकृ०	१०४	सुधासिन्धोर्मध्ये	१२७
सर्वानन्दमये समस्त०	२१०	सुनासापुटं सुन्दर०	२७४
सर्वालंकारयुक्तां	५०	सुनासापुटं सुन्दरधूललाटं	२८२
सर्वाशापरिपूरके	२०८	सुप्ताकाराः प्रसुप्ते	२९५
सवित्रीभिर्वाचां	१२९	सुरत्नाङ्गदैरन्वितं	२८१
सविनयमथ दत्त्वा	२२८	सुरमन्दिरतरु	३२८
सहस्रं वर्तन्ते जगति	२७	सुवक्षोजकुम्भां	३९९
सहस्राण्डभोक्ता त्वया	११	सुवर्णरत्नभूषितै०	१८९
साधकः सततं कुर्यादैक्यं	१८१	सुवर्णाभिदिव्याम्बरै०	८
सानन्दमानन्दवने	३९३	सुशान्तां सुदेहां	४००
सापूपसूपदधि	२२५	सुशोणाम्बरावद्ध०	२५८
साम्बो नः कुलदैवतं	९२	सुसीमन्तवेणीं	४००
सा रसना ते नयने	४९	सृष्ट्वा सर्वं स्वात्म०	३१२
सारूप्यं तव पूजने	३३	सेवकाय मे	३९०
सिंहाद्रिपार्श्वेऽपि	३९४	सोमकलाधरमौली	४९
मितयाञ्चितलङ्घुक०	२१२	सौधे रत्नमये नवोत्पल०	११५
सिन्दूरामैः सुन्दरै०	१७८	सौराष्ट्रदेशे	३९२
मीमन्ते ते भगवति	२२४	सौवीराञ्जनमिदमम्ब	२२२

श्लोकानुक्रमणिका

४३६

पृष्ठम्	पृष्ठम्
स्तम्भैर्जम्भारिरत्न०	५५ स्मरेत्प्रथमपुष्पिणीं २३७
स्तवं पाण्डुरङ्गस्य	३०० स्मितज्योत्स्नाजालं १४२
स्तवैर्ब्रह्मादीनां	३२ स्मृतौ शास्त्रे वैद्ये २७
स्तुतिं ध्यानमर्चा	१८ स्रक्चन्दनवनितादीन् २७४
स्तुवन्ति ये	३३६ स्वदक्षजानु० ३४७
स्तोकभक्तितोऽपि	३८७ स्वदेहोद्भूताभिर्घृणि० १३२
स्तोत्रं त्रिसंध्यं शिवपार्व०	१२४ स्वभक्ताग्रगण्यैः २६७
स्तोत्रमेतत्प्रजपतः	१८४ स्वभक्तेषु संदर्शिताकार २८२
स्तोत्रेणालमहं प्रवच्मि	५१ स्वर्गाँकः सुन्दरीणां ६१
स्तोष्ये भक्त्या	३०७ स्वशक्त्यादिशक्त्यन्त० १५
स्थानप्राप्त्या स्वराणां	६१ स्वसेवासमायात० १६
स्थित्वा स्थाने सरोजे	७६ स्वस्थानस्थितदेवता० २०४
स्थिरो गङ्गावर्तः	१४४ स्वमध्यनद्धहाटक० १९६
स्नानव्याकुलयोषित्	३१९ स्वापस्वप्नौ जाग्रदवस्थापि १००
स्नात्वा प्रत्यूषकाले	७५ स्वामिनाङ्गमिवाङ्गीकु० ६०
स्निग्धं कङ्कृतिकामुखेन	१९६
स्फुरत्कौस्तुभालङ्कृतं	२९९
स्फुरद्गण्डभोगप्रति०	१३९ हंसः पद्मवनं समिच्छति ४०
स्फुरद्गतकेयूरहारा०	१० हंसैरप्यतिलोभनीय २५०
स्फुरन्नानारत्नस्फटिक०	१६२ हन्तारं मदनस्थ नन्दयसि २५१
स्फुरन्निष्ठुरालोल	४ हन्तुः पुरामधिगलं २४२
स्फुरन्मन्दहासैः	९ हन्तेतरेष्वपि २४३
स्फूर्जन्नव्ययवाङ्कुरो०	१९१ हयगजरथपत्तिशोभमानं २३०
स्मरं योनिं लक्ष्मीं	१३३ हर त्वं संसारं ३७८
स्मेरचारमुखमण्डलां	२४६ हरक्रोधज्वालावलिभि० १४४

	पृष्ठम्		पृष्ठम्
हरस्वरैश्चतुर्वर्गपदं	१८१	हृद्यैरद्रीन्द्रकन्यामृदु०	५८
हरिस्त्वामाराध्य	१२३	हे चन्द्रचूड मदनान्तक	११६
हरे राम सीतापते	२७९	हे नीलकण्ठ वृषभध्वज	११६
हस्ताम्भोजप्रोल्लस०	१८१	हे पार्वतीहृदयवल्लभ	११६
हारनूपुरकिरीट०	२४६	हेमरत्नवरणेन वेष्टितं	१९३
हारस्योरुप्रभाभिः	२९२	हे विश्वनाथ शिवं	११७
हाहाहूहूमुखसुरगायक०	९१	ह्यम्भोराशौ संसृतिरूपे	९८
हाहेत्येवं विस्मयमीयु०	१०१	ह्रींकारत्रयसंपुटेन मनुना	२५२
हिङ्गूजीरकसहितं	१११	ह्रींकारत्रयसंपुटेन महता	२४५
हित्वा हित्वा	३०९	ह्रींकारमेव तव नाम गृणन्ति	२४२
हिमाद्रिप्राश्नैऽपि	३९४	ह्रींकारमेव तव नाम तदेव	२४४
हिमाद्रेः संभूता	१६०	ह्रींकाराङ्कितमन्त्र०	२५०
हिमानीहन्तव्यं	१४६	ह्रींकारेश्वरि तप्तहाटक०	२५१
हिमाम्बुवासितैस्तोयैः	१०६	ह्रीं ह्रीमिति प्रतिदिनं	२४३
हृदम्भोजे कृष्णः	३२१	ह्रीमित्येकं तावकं वाच०	१७९
हृदयमथ शिरः	२०८		
हृदि भावितदैवतं	२०७		
हृद्यं वेदान्तवेद्यं	७७	ळादिर्न हि प्रयोगस्तदन्तमिह	९१

